

Od 1. nov. dalje naročnina mesečne 80 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din.
Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6/III. Tel. 40-01 do 40-05

SLOVENEK

Ček. rač. Ljubljana št. 10.650 za naročnino in št. 10.349 za inserate.
Uprava: Kopitarjeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž. Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje

Izloži vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Vsakdanji kruh

Ko je velik del Evrope in tudi narode okrog nas že zajela vojska in jim s svojo železno voljo vsiljuje vsakovrstne odpovedi in omejitve ne samo v družabnem, ampak zlasti v gospodarskem življenju, tako, da ponekod opravičeno govore že o pravem pomanjkanju, smo pri nas še tako srečni, da se najhujše zlo še kar nekam odmika od nas. Po pogodbah, ki jih bomo v prihodnjih dneh sklenili, je opravičeno upanje, da bomo tudi v bodoče obvarovani neposrednih vojnih grozot. Seveda se pa vsem posledicam vojske ne bomo mogli izogniti. Bolj verjetno je, da jih bomo tudi mi vedno bolj čutili in da bo tudi naša, dosedaj skoraj po mili volji pogrnjena miza postala precej skromnejša. Misel na vsakdanji kruh, na dober, užiten vsakdanji kruh postaja tudi med nami vse bolj živa. Ključno nam jo v spomin razne krušne omejitve, krušne karte, potem pa zlasti zelo pametni pozivi, naj letos gotovo ne ostane noben kvadratni meter slovenske zemlje neobdelan. Živiljska potreba nas navaja nazaj k zemlji, k naravi, po njej pa se nekako zopet bližje čutimo svojemu Stvarniku. Beseda »Daj nam danes naš vsakdanji kruh« postaja zopet bolj zvočna in zadobiva nov poudarek. Umevali pričenjamo, da se morajo okrog te prošnje združiti vse druge prošnje za naš gospodarski dobrobit in da morajo v tej prošnji imeti svoje izhodišče. Sploh je ta prošnja Očenaša temelj in izhodišče vsega gospodarstva. Poznan nemški narodni gospodar Albert Schäffle piše v svoji knjigi »Zgradnja in življenje družabnega telesa«, da je očenaš iz sociološkega gledišča najpopolnejša oblika in najbolj dovršen izraz verovanja. Iz področja družboslovja in narodnega gospodarstva poznamo več spisov, ki duhovito in globoko razmišljajo o očenašu ravno iz narodnogospodarskega in družabnega vidika. Za nekatere katoliške družboslovce pa je četrta prošnja naravnost izhodišče za nov gospodarski sestav. Nakazana je namreč nova oblika narodnega gospodarstva, ki v svojem temelju priznava npravnstveno podlago, na čemer bi prav za prav morala temeljiti vsaka gospodarska politika.

Ni nobeno novo odkritje, če rečemo, da vlada danes v vedi o narodnem gospodarstvu prava babilonska zmešnjava. Redko dobimo novejšo pisano delo, ki bi se hotelo ozirati še na kaka načela, temveč se skoraj vsi pisci ravnavajo po obstoječih razmerah in je za nje le to poglavitno vprašanje, na kakšen način je mogoče čim bolj kopolčiti bogastvo. V taki dobi nam je oslon na krščanska načela tem bolj potreben. Prošnja: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh« nas najprvo spominja, da moramo tudi v gospodarskem življenju svoje delo uravnati po vidikih, ki nas od zgolj tostranskega življenja vodijo k višjemu življenju. Ne pozabimo, da nam iz božjih rok prihajajo vse dobrine in da je naš trud zastoj, če ga Bog ne bo blagoslovil. Omenjena prošnja nas pa tudi opozarja, da moramo svoje gospodarske poglede urediti po socialnih vidikih. Kajti ni rečeno: daj mi vsakdanji kruh, ampak daj nam danes naš vsakdanji kruh! Ta »nam« o čenašu je za slehernega kmeta preizkušnje za pristnost njegovega krščanstva! Kdor samo nase misli in hoče vse zase imeti in pustiti, da drugi okrog njega žive v pomanjkanju — ni pravi kristjan in laže vsakokrat, kadar moli očenaš.

V ospredju krščanskega družabnega gospodarstva stoji beseda »kruh« kot tisto hranivo, ki nam je za telo in dušo potrebno. Pojem »kruh«, prošnja in zahteva po »vsakdanjem kruhu« ima po našem krščanskem pojmovanju npravnstveno vrednost, česar pa ne bi mogli vedno reči o pojmu »premoženje«, ali »imetje«, ali »posest«, ki se danes največkrat uporablja v narodnem gospodarstvu in ki naj bi bil izraz za vse, kar je človeku potrebno, da zadovolji svojim potrebam. »Imetje«, »denar«, to so stvari, ki po današnjem gospodarskem pojmovanju stoji izven dobrega in zlega. Splošno je prevladovalo v svetu načelo onega gospodarskega Angleža, ki je izrekel krilat stavek: »Množite si bogastvo! Če morete, bogatite na pošten način, vendar, bogatite!« Vrhovno geslo je torej bogatiti! Ker se ljudje po tem ravnavajo, zato je v gospodarskih stvareh nastopila tolikšna pravna in tudi posestna negotovost. Ko bi pred katerikoli svetovni parlament nekdo spravil zakonski predlog, ki bi se preprost in jasno glasil: »Ne kradi! Kdor bo kradel, bo brezpogojno kaznovan! — kaj mislite, da bi dobil večino? Našlo bi se takoj sto izgovorov in opravičil: to ne gre, nikar iti predaleč; povsod po svetu se krade. Kvečjemu lahko rečemo, da je žeteli, da se ne bi kradlo. Sploh pa je pojem kraje treba šele pravno določiti: Če kdo vzame par čevljev na stojnici, jasno, da je tat. Če pa človek na visokem položaju od države ali kako drugače v enem letu »zasluzi« milijon ali več, so pa to recimo poseben srečni slučaj — in bi bilo samo žeteli, da bi seznam tistih »srečnih slučajev« bil čim obsežnejši...

»Daj nam danes naš vsakdanji kruh« nadalje pomeni, naj prosimo le za to, kar nam je potrebno za našo telesno in duhovno blaginjo. Mi prosimo, da bi nas Bog obvaroval revščine in pomanjkanja, ne prosimo pa, da bi nam naklonil bogastvo, ki bi nas prenaslajevalo in jemalo bližnjemu, kar mu je za živ-

Vedno bolj uničujoča vojna na zahodu

20.000 zažigalnih bomb je padlo na Bristol — Tretji angleški zaporedni napad na Lorient
V Albaniji tišina — V Afriki angleška ofenziva

Napadi na Anglijo Nemška poročila

Berlin, 22. marca. DNB: Vrhovno poveljstvo poroča o večeršnjem napadu na Anglijo:

V noči na 22. marec so močne skupine nemških bombnikov spet obsipavale z bombami vseh kalibrov pristaniške naprave in doke v Plymouthu. Nastali so veliki požari, zlasti v južnem delu pristanišča. S tem napadom se je še povečal učinek bomb, ki so bile vržene na to mesto prejšnjo noč.

Angleška poročila

London, 22. marca. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča:

V pretekli noči so sovražna letala v glavnem napadala neko mesto v južnozahodni Angliji (Bristol). Napad, ki se je začel zgodaj zvečer, je trajal še čez polnoč. Napad je bil hud in so zažigale bombe povzročile veliko požarov, ki so jih gasilski oddelki komaj pogasili ali obvladali do jutra. Škoda, ki je nastala na stanovanjskih hišah, trgovskih in industrijskih zgradbah, je zelo velika. Število človeških žrtev, ki še ni ugotovljeno, pa bo po prvih cenitvah zelo visoko.

Reuterjev zasebni dopisnik pripominja, da je bilo na Bristolu vrženih več tisoč zažigalnih bomb, ki so jim sledile rušilne bombe. Med porušenimi zgradbami so edaj že tri cerkve, ki so popolnoma zgorele, dve bolnišnici, en veliki hotel in en kino. Bombe so bile vržene tudi na druge kraje v Angliji, toda le tu in tam in niso povzročile kakšne znatnejše škode.

Avstralski ministrski predsednik je bil v Bristolu, medtem ko je bil od Nemcev bombardiran. Menzies je bil v zaklonišču. Sedaj objavljajo, da so nemška letala vrgla od 20.000 do 30.000 zažigalnih bomb in nekaj sto rušilnih bomb največjega kalibra. Škoda je velika in tudi število človeških žrtev bo visoko, trdijo v spremstvu avstralskega državnika.

Admiralita poroča z obžalovanjem, da se je pomožna ladja »Kerjado« potopila. Svoji žrtev so obveščeni.

Napadi na Nemčijo Nemška poročila

Berlin, 22. marca. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo poroča o angleškem poletu nad nemškim ozemljem:

Sovražnik včeraj niti podnevi niti ponoči ni priletel s svojimi letali nad nemško ozemlje. Naša protiletalska artiljerija je sestrelila dve sovražni letali, naši lovci in eno naše letalo za spuščanje min pa so tudi zbili na tla po en sovražnikov aparat. Nasprotnik je poleg tega včeraj pri spopadu v zraku izgubil dve lovski letali tipa Hurricane. Po tem takem je sovražnik 21. marca izgubil skupno 6 letal, mi pa dve.

Berlin, 22. marca. DNB: Preteklo noč je britansko letalstvo izgubilo šest letal. Nemška protiletalska artiljerija je sestrelila štiri, nočna lovka letala pa dve. (AA.)

Angleška poročila

London, 22. marca. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča:

Skupine bombnikov obalnega poveljstva so v pretekli noči že v tretjič zaporedno napadle veliko nemško oporišče za podmornice v zasedenem francoskem pristanišču Lorient. Piloti so poročali, da je bil napad zelo uspešen. Požari od prejšnjih napadov so še vedno goreli in olajšali merjenje.

Davi zgodaj so skupine angleških bombnikov bombardirale nemške prevozne ladje v pristanišču Egersund na Norveškem. Ena ladja je bila zadeta v sredino in je začela goriti, nakar se je potopila.

London, 22. marca. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča:

Preteklo noč so angleški bombniki izvedli drugi zaporedni nočni napad na važno pristanišče in podmorniško oporišče ob Atlantskem oceanu, Lorient. Letalski napad je trajal več ur. Čeprav je bilo mravno, nebo pa pokrito z oblaki, so vendar bombe, ki imajo močan učinek, bile vržene skozi presledke med oblaki. Opaziti je bilo, da so bombe eksplodirale na raznih mestih v pristanišču, in sicer v zahodnem delu in na zahodnem bregu reke, kjer sta nastali dve siloviti eksploziji.

General Weygand:

„Francoska Afrika pripada Franciji — in če bo treba, jo bodo branili njeni sinovi“

Newyork, 22. marca. DNB. General Weygand je dal, ko se je mudil v Alžiru, dopisniku OFI izjavo, v kateri pravi med drugim:

Vsa francoska Afrika stoji za maršalom Petainom. General Weygand je pripravljen braniti francosko kolonijsko cesarstvo pred vsakim napa-

ljenje potrebno. Ne želimo si ne revščine ne bogastva! Z drugimi besedami bi lahko rekli, da je »gospodarska politika« očenaša gospodarska politika širokega srednjega stanu. Ohranitev in dvig srednjega stanu je ideal krščanskega narodnega gospodarstva, kar je izraženo tudi v četrth očenaševi prošnji. Za noben narod ne more biti ideal, da bi bil narod proletarcev, nemančev in brezdomcev. Prav tako pa ne bi bila družba brez velikih socialnih krivic, ako bi v njej prevladovali plutokraciji, denarni mogotniki. Ljudski ideal je svoboden narod, v katerem je kar moč ve-

Druga skupina angleških bombnikov je izvedla napade na doke v Ostendu. S teh poletov se dve naši letali nista vrnila domov.

Pri večeršnjih dnevnih napadih na sovražnikove ladje je britanski bombnik bombardiral na morju pred belgijsko obalo neko sovražnikovo petrolejsko ladjo, ki so jo spremljale vojne ladje, druga letala iz te skupine pa so napadla vojne ladje in ladje za oskrbovanje v Kaledonskem zalivu. Tudi letala obalnega poveljstva so izvedla svoje običajne polete nad sovražnika. Pri teh operacijah so bile napadene od norveški obali ladje za oskrbovanje in nasip v Egersundu. Naši letalci so s strojnimi napadi tudi sovražnikove bojne čolne in zgradbo na nekem norveškem letališču. S teh dnevnih poletov so se vsa naša letala vrnila domov. (AA.)

Bitka za Atlantik Nemško vojno poročilo našteva ogromne angleške izgube trgovskega ladjevja

Berlin, 22. marca. AA. Vrhovno poveljstvo poroča:

Poveljnik pomorskih sil, admiral Lithiens, ki je končal daljše potovanje po odprtem morju na čelu oddelka bojnih ladij, poroča, da je do sedaj njegov oddelk ladij na severnem Atlantiku potopil skupno 22 oboroženih sovražnikovih trgovskih ladij a skupno 116.000 tonami. Pri teh potopitvah so nemške bojne ladje rešile 800 mornarjev.

Na afriški obali so nemške podmornice napadle obilno naloženi in močno zavarovani konvoji, ki je plul v Anglijo. Pri tem podvigu ob obali zahodne Afrike so nemške podmornice neprenehoma

napadale sovražnika in ga niso pustile pri miru nekaj dni. Podmornicam se je posrečilo potopiti 11 sovražnikovih ladij s skupno 77.000 tonami.

Včeraj je tudi vojno letalstvo prizadejalo mnogo škode sovražnikovemu brodoju. Uničilo je skupno približno 31.000 ton ladjevja. Poleg tega je poškodovalo še 6000 ton ladij. Med drugim so nemški bombniki napadli popoldne z velikim uspehom zavarovani sovražnikov konvoj, ki je plul severno od Krete. 12 tisoč tonska ladja tank naj-sodobnejše konstrukcije, je bila pri tej priliki dvakrat zadeta. Na njej je izbruhnil požar in je treba smatrati, da je izgubljena. Neka druga 8 tisoč tonska ladja je bila zadeta na sredini in se je prelomila na dvoje. Na tretji trgovski ladji, ki je imela 6000 ton, je nastal požar. V vodah okoli Malte je bil en britanski rušilec zadet z bombo blizu ladji-nega kljuna.

V angleških vodah so nemški bombniki potopili v Bristolskem zalivu jugovzhodno od Penbroocka 4 tisoč tonsko trgovsko ladjo in 4 tisoč tonsko ladjo tank. Poleg tega je bila jugovzhodno od Oldenborougha zadeta z bombo približno 3 tisoč tonska sovražnikova trgovska ladja, in se je potopila.

Berlin, 22. marca. DNB: Nemške pomorske in letalske bojne sile so potopile od petka zvečer skupno 224.000 ton sovražnikovega trgovskega brodojva, poškodovala pa še 6000 ton ladjevja tako hudo, da je tudi te ladje treba smatrati za izgubljene. Pri teh napadih so sodelovale tudi teke nemške pomorske bojne sile na Atlantiku. (potopile so 116.000 ton ladij), nemške podmornice (potopile so na zahodni afriški obali 77.000 ton ladij) in nemško letalstvo, ki je na Sredozemskem morju, v irskih vodah in ob vzhodni angleški obali potopilo 21.000 ton ladjevja, poškodovalo pa 6000 ton ladij. (AA.)

Sredozemska bojišča

V Afriki

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 22. marca. Stefani. Poročilo št. 288 italijanskega glavnega stana o operacijah v Afriki se glasi:

Severna Afrika: Našo malo garnizijo v Džarabubu pod poveljstvom polkovnika Castagnia, ki je bil ranjen po srđiti štirimesečni obrambi je premagal številčno in po sredstvih močnejši sovražnik. Pri sovražnikovem letalskem napadu, izvedenem 19. marca na Tripolis, kar omenja 288. uradno poročilo, je protiletalska obramba poleg letala, o katerem je bilo že sporočeno, sestrelila še eno sovražnikovo letalo.

Na Egejskem morju: Naša letala so bombardirala in zadela sovražnikova oporišča na otoku Mitilene. Naši letalci so izvedli napad s torpedi na neko sovražnikovo križarko v bližini Krete. V teku boja z nemškimi letali, ki so spremljale sovražnikove ladje, je bilo sestreljeno eno letalo tipa Hurricane.

Vzhodni del Sredozemskega morja. Oddelki nemškega letalskega zbora so napadli sovražnikov konvoj, ki je bil močno zastražen. Ena ladja cisterna, ki je prevažala 12.000 ton petroleja, je bila zažgana, en osem tisoč tonski parnik potopljen, nek drugi parnik srednje tonaže pa zadet in težko poškodovan. Ostale parnike so letala obstreljevala s strojnimi.

Vzhodna Afrika: Nadaljuje se bitka pri Kerenu in so naše čete izvedle protinapade, da bi zboljšale svoje postojanke na gotovih mestih. Ena naših lovskih skupin se je spoprijela z močnejšimi sovražnikovi letalskimi oddelki in se ji po srečilo sestreliti eno letalo tipa Hurricane. Odbit je nov sovražnikov poskus, da bi njegova vojska prekorčila reko Dabus na področju Gale in Sidama.

Angleška poročila

Kairo, 22. marca. Reuter. Vrhovno poveljstvo angleške vzhodne armade poroča:

V Libiji, Eritreji in Abesiniji: Nič posebnega (snoči) je posebno uradno obvestilo poročalo, da so angleške čete zavzele oazo Džarabub v južni Libiji ter ujele 800 italijanskih vojakov.

V Somaliji so naše čete zasedle naselje Hargeisa.

Vrhovno poveljstvo južnoafriških čet v Nairobiju pa sporoča:

Južnoafriško letalstvo je srđito bombardiralo in obstreljevalo s strojnimi železniško postajo in postajne naprave v Diredavi, kjer sta bila uničena dva vlaka, ter letališče in vojaške zgradbe v Hararju. Eno letalo se ni vrnilo.

Reuterjev zasebni poročevalec v Kairu poroča, da se pri Kerenu razvijajo vedno hujši boji. Borbe so na težavnem ozemlju. V prihodnjih dneh ni treba pričakovati nobenih sprememb.

Nairobi, 22. marca. Reuter: Poveljstvo britanskih imperijskih letalskih sil v Vzhodni Afriki poroča: Južnoafriško letalstvo je 20. tega meseca izvedlo napade v strmoglavih poletih in s strojnimi na vojaške cilje v Hararju in Diredavi. V Hararju so bile neposredno zadete vojašnice, radijska postaja pa je bila tudi bombardirana. V Diredavi je bil izveden napad na železniško postajo ter na tamkajšnje letališče, kjer so bili neposredno zadeti hangarji. S strojnimi so letala napadla tudi dva hangarja ter dvoje letal tipa Savoia na letališču. Naši lovci so se spoprijeli s sovražnikovimi letali, ki so naše napadla. Verjetno je, da je bilo eno sovražnikovo letalo uničeno. Pri drugem napadu so bombe z letal padle poleg dveh vlakov na postaji Urso, ki leži nekaj kilometrov zahodno od Diredave. O priliki ponovnih napadov, je bil zadet na zadnjem tiru vlak. Pri Hararju in Diredavi je bil izveden napad s strojnimi na zbirajoča se sovražnikova motorna vozila. Napadi našega letalstva so bili izvedeni do kraja kljub hudemu ognju protiletalskega topništva. (AA.)

V Albaniji

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 22. marca. Stefani. 288 uradno poročilo glavnega stana italijanske vojske se glasi:

Grško bojišče: Skupina naših bombnikov je izvedla napad na pomorsko oporišče Preveze. Neko naše ogledniško letalo je sestrelilo eno lovsko letalo tipa Gloucester. Letala nemškega letalskega kontratorpedovko v bližini La Valette (Malta).

Grška poročila

Atene, 22. marca. Atenska agencija: Poročilo št. 146 grškega generalnega štaba se glasi:

Krajevno delovanje izvidniških čet in topov. Sovražnikov napad, pri katerem so sodelovali tudi tanki, je bil odbit in je bil en tank uničen. Sovražna letala so bombardirala Preveze ter otoka Hios in Mitilene v Egejskem morju. Škoda je neznamna. Ubita je bila samo ena oseba.

Na vprašanje časnika, kaj je s Tepele-njem, je tolmač odgovoril, da od strani vojnega poveljstva še vedno ni službenega potrdila, da je bilo mesto zasedeno od grških čet. Dopisniki listov pa menijo, da se nahaja Tepeleli sedaj med dvema frontama in da so grške čete na obronku mesta, ki pa je še itak vse razdejano.

Grki že izpranjujejo Trakijo in pripravljajo obrambno črto na reki Mesti

Budimpešta, 22. marca. Sofijski dopisnik »Pester Lloyd« poroča iz Sofije, da Grki že ne-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zemunska vremenska napoved: Topleje. Postopno se bo poodležilo na severni polovici države, jasno in lepo pa bo na jugu. V gornjem Primorju in v severozahodnih krajih utegne deževati.

Politični zapiski

O mrharjih

Po »Gorenju« posnemamo: »Delavska pravica se je kar v uvodniku razpisala o mrharjih. O njih pravi, da živijo od nesreče drugih. Nato člankar razvršča mrharje v razne vrste. Članek izven, češ da je vse to mrharjenje grdo natolcevanje, naperjeno proti marksizmu. — Ko bi pisec vsaj malce globlje mislil, bi moral priti do edine logičnega sklepa, da je SSSR najvežji dobavitelj pravih mrharjev, ki so se posebno v zadnjih desetletjih bobnotno razpasli po raznih »ljudskih frontah« v svetu na veliko škodo prizadetih držav in neizmernih žrtev med delavstvom. Ko bi ne bilo teh mrharjev in njihove centrale v Moskvi, bržčas ne bi prišlo do vojne, vsekakor pa ne do tako strahovitega svetovnega klanja, kakršno je in se nam še huje napoveduje. In iz teh razvalin življenja si obeta svetovna revolucija — ta največji mrhar — svoj plen iz obeh taborov te strašne vojne.«

Pomen preganjanja

Dijaški list »Mi mladi borci« piše: »V mnogih državah in deželah stiska Cerkev in katoličane nudo preganjanje. Čim manj se o njem piše in sme pisati, tem huje je. Nasprotniki se boje mučenec, nočejo jih, ker vedo, da je kri mučenecv seme novih kristjanov. Zato pa hočejo odpadnikov, izdajalcev, uskokov. In koliko sredstev ima vsemogočna država na razpolago, da plitve in plašljive katoličane pripravi do tega strašnega koraka. Imajo pa taki tudi dobre posledice. Pregarjanja so v cerkvi učinkovala kakor nevihta, ki očisti ozračje. Kakor hitro je uživalo n. pr. prvo krščanstvo trideset, padeset let mir in svobodo, se je že začutilo v Cerkvi zastrupljeno ozračje poganske okolice. Ko je nastalo spet preganjanje, so kristjani odpadali v množicah in cele trume so se gnetle pred poganskimi templji, da bi opravile predpisano daritev malikom. Praganjanje je razredčilo kristjane na izbrane čete junakov — celih kristjanov.«

»Mladina, v prve vrste!«

»Zemljoradnik«, glasilo zemljoradniške mladine piše: »V teh težkih dneh se morajo pozabiti vsi notranji spori. Vsi naši napori morajo biti osredotočeni na eno: ohraniti neodvisnost in neskaljeno ime domovine. Mi moramo braniti to državo tako, kakršna je. Ona nam je potrebna, ona nam mora biti draga, ker je ustvarjena s tolikimi dragocenimi napori. Večno so zavedajmo, da »tisti, ki noče svobode, mora tiranijo, tiranija pa ubija človeka, ubija dušo v človeku, ustvarja sužnje, sužnji pa ne bodo obdržali države.«

Predlog gospodarskih zbornic za delitev SUZOR-ja

»Hrvatski dnevnik« poroča: »Obrtniška, industrijska, trgovska in inženirska zbornica v Belgradu so poslale ministru za socialno politiko dr. Srdjanu Budisavljeviću predlog, v katerem zahtevajo razdelitev SUZOR-ja, ker se je to vprašanje postavilo na dnevni red že s samim prenosom poslov socialne politike in narodnega zdravlja na banovino Hrvatsko. »Hrvatski dnevnik« med drugim pripominja: »Hrvatsko delavstvo in hrvatski namočenci so odločno na stališču, da se mora SUZOR razdeliti.« Temu mnenju se pridružujemo tudi Slovenci in mislimo, da sedaj res ni in ne more biti več nobene ovire za pravično razdelitev SUZOR-ja, ki jo Slovenci že toliko časa zahtevamo.

Marksistični letaki

»Hrvatski radnike« piše: »Marksisti so zadnje dni dobesedno preplavili nekatera podjetja z letaki. Med letaki so bili tudi taki, ki so iznašali svoje politične poglede na razvoj dogodkov v Evropi in na Balkanu. In vsi oni, ki so te letake brali, niso mogli niti sanjati o tem, kaj da se je zadnje dni dogodilo na Balkanu. Verovali so izjavam in navedbam teh letakov, podpisanih od »močne komunistične stranke«, dokler se niso drugi dan razočarali in popolnoma prepričali, da je celokupno pisanje teh letakov navadna laž in demagogija. To so vse bežni poskusi marksističnih ostankov, da bi podaljšali svoje bolno življenje še za kak mesec...« — Tudi v Sloveniji so zadnje čase komunisti začeli begati ljudstvo z lažnimi in demagoškimi letaki. So pa tako neslani, da jim pameten človek res ne more verjeti. Komunisti se zelo motijo, če mislijo, da je naše ljudstvo politično tako nevedno in nezrelo, da bo nasledalo njihovi, na prvi pogled otipljivim lažem.

»Seljaško kolo« o Sovjetski zvezi in Turčiji

»Seljaško kolo« navaja članek dr. Stolana Pribeviča v »Common Sense«, kjer pisec dokazuje, da Sovjeti ne morejo storiti ničesar, da bi preprečili zavladanje osiščta na Balkanu in nemški pohod na Bližnji vzhod. Zato je več kot neverjetno, da bi Stalin hotel pomagati Turkom, ako bodo Nemci hitro napredovali, ampak bo verjetno pograbil Kars in Ardahan (turški mesti na Kavkazu) in šel v Perzijo, da bi si zavaroval petrolejske vrelce. »Seljaško kolo« nato pristavlja: »Te besede so bile napisane oktobra in objavljene novembra 1940 in danes vidimo, da je bilo to predvidevanje točno, v kolikor se tiče prevladanja nad Balkanom. Zdi se, da bo točno tudi glede Turčije, ker Turčija, kakor poročajo, ne more dobiti od SSSR jamstva, da je ne bodo napadle kakor Poljsko, če bi se zapletla v vojno na drugi strani.«

Letonski ministri v sovjetskem pregnanstvu

Novosadski »Dan« piše: »Pred nedavnim je pisal neki švedski list, da je g. Džugašvili-Stalin imenoval bivšega letonskega zunanjega ministra Muntersa za visokega uradnika v zunanje-političnem komisariatu. Vest ni točna. Munters je bil takoj po prihodu sovjetske vojske deportiran v Voronež, kjer je še zdaj. Dovoljeno mu je edino zahajati na tamkajšnji univerzo, kjer se učijo modernih jezikov. Ker nima sredstev za vzdrževanje, se je obrnil na svojo rodbino v Rigi, naj mu pošljejo življenjske potrebščine iz oblike. Dovoljenja za to še doslej ni dobil. — Bivši predsednik letonske republike Uimans je deportiran v Voronž. Niso mu dovolili vzeti tja osebnega tajnika. Tudi on je prosil svojo rodbino za življenjske potrebščine in oblike, pa oblasti niso dale dovoljenja za to. Tudi vsi ostali ministri zadnje letonske vlade so pregnani v Sibirijo ali v mesta, ležeča ob Volgi.«

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Na bojiščih se znova vzplamteli boji in zapuška pretekli teden vtis, da so se uvodne borbe pri tako imenovani spomladanski ofenzivi že pričele. Na zahodu so bili v preteklem tednu 4 množestveni nemški letalski napadi na angleška pristanišča Hull, London in Plymouth v istem obsegu, kakor v pozni jeseni lanskega leta. Razdejanja so velika. Angleško letalstvo je poslalo v boj novo vrsto bombnikov ter izvedlo večje napade na Kiel, Wilhelmshafen, Köln in Lorient. Delovanje podmornic je postalo huje in angleški državljani so že izrekli besedo o »bitki za Atlantik«, ki da se sedaj razvija in ki bo odločila o bodočih pomorskih zvezah med Anglijo in Ameriko. V Albaniji Italijani svojega velikega ofenzivnega sunka niso več ponovili, Grki pa so spravili v zaledje 3600 ujetnikov in se pripravljajo na nove boje. Središče borb je pri Tepelenju. V Afriki so Angleži v Libiji zasedli zelenico (oazo) Džarabub ter zajeli 800 ujetnikov, v Eritreji napadajo Angleži utrjeno mesto Keren že od torka dalje in poročajo o hudih nasprotnikovih izgubah, v Abesiniji so zasedli Džidžigo in Hargeiso blizu železnice Džibuti—Addis Abeba. V angleški Somaliji so vzeli nazaj prestolnico Berbero in prodirajo od tam proti Abesiniji. V italijanski Somaliji so operacije v glavnem končane in dežela zasedena od Angležev, v notranjosti Abesinije so se pojavile 4 angleške kolone, ki prodirajo vedno globlje, podprte od abesinskih četnikov, ki delujejo na širokem področju.

V politiki je bilo v preteklem tednu glavno zanimanje osredotočeno okrog jugovzhodne Evrope. Nemčija se je namreč očitno odločila, da čim hitreje konča italijansko-grški spor, prej, preden bi Angleži mogli v Grčiji izkrcati kakšno veliko armado. Toda preden Nemčija začne proti Grčiji s vojaškimi operacijami s bolgarske meje, kjer se zbira angleška armada, hoče nemška vlada imeti popolno jasnost glede zadržanja Jugoslavije in Turčije. Z jugoslovansko vlado so se pričeli razgovori že prejšnji teden. Turčiji pa je kancler Hitler poslal osebno pismo, na katero je v preteklem tednu odgovoril predsednik Turčije İneni. Turčija je v glavnem izpovedala svoje stališče, nakar je sledil takoj sestanek med turškimi in angleškimi zunanjimi ministrom na otoku Cipru, iz česar se sme sklepati, da je Turčija ostala pri zavezništvu z Anglijo, v Jugoslaviji pa je bila v četrtke ponoči tri ure trajajoča seja vlade, kjer so proučevali stališče Jugoslavije. Kakor poročajo časopisi, posveti trajajo še vedno naprej. Kakor hitro bo Nemčija imela jasnost glede zadržanja Turčije in Jugoslavije, bo v Grčiji narejen poskus, da sklene z Italijo mir. Šele potem, ko bi bila vsa vprašanja na Balkanu rešena tako, da bi dala Nemčiji občutek varnosti, je treba pričakovati velikega napada na zahodu. Razširjevanje na Balkanu je torej le del nemških priprav na svojo veliko ofenzivo na zahodu.

V Ameriki, ki je bila drugo središče zanimanja, gredo priprave za sodelovanje z An-

glijo z mrzlično naglico naprej. Sedaj, ko je Amerika sprejela zakon o neomejeni pomoči Angliji, je določila tudi že vsoto 550 milijard dolarjev za nakup orožja in municije za Anglijo in njene zaveznike ter so v teku priprave za hitri in varni prevoz tega blaga v Evropo. Države trojne zveze so napravile protipotezo. Japonski zunanji minister Macuoka je na potu v Nemčijo in Italijo, da se s svojima zaveznikoma pogovori o vlogi, ki naj bi jo na Tihem morju igrala Japonska, da zapolni Ameriko in zmanjša njeno pomoč Angliji. V preteklem tednu je postalo še bolj jasno, da se sedanji vojni spor čedalje bolj širi na svetovno ploskev in da iz vojne med dvema imperijema nastaja vojna med dvema svetovoma.

Notranji pregled

V nedeljo dopoldne je bila v Radovljici seja zastopnikov organizacij JRZ za radovljiški okraj. Poročilo o notranjem in zunanjem položaju je podal prosvetni minister dr. Miha Krek, ki je rekel, da se vlada v polni meri zaveda zgodovinske odgovornosti, ki zahteva zdravo in trezno presojanje dogodkov, zlasti pa zrela daljnovidnost. Svoboda ljudstva, nedotakljivost meja in mir na zunanji in znotraj so cilji, ki jih vlada s svojo politiko hoče doseči. To so naloge, ki so tako visoke in dragocene, da jih ni mogoče uresničiti brez velikih žrtev. Te žrtve so hude in bodo iz dneva v dan huje. Če hočemo ohraniti svoj dom in svobodo, se jih ne smemo ustrašiti, temveč se truditi in jih junško prenašati. Časi so težki. Nič lažjega ni kot godrnjanje in zabavljanje. Kakor dolej, moramo Slovenci tudi v bodoče ostati politično zreli in disciplinirani. Ta disciplina in enotnost nas bosta ohranili na tistih poteh, po katerih nas je vodil naš veliki pokojni voditelj dr. Anton Korosec. Vodstvo, ki smo si ga soglasno zvolili na naš najtežji dan, ko smo izročili materji zemlji svojega velikega državnika, ima pred očmi le eno veliko skrb, kako preživeti čase, ko mora skupnost kakor tudi posameznik nekaj žrtvovati. — V nedeljo 16. marca je bil v Ljubljani občni zbor Banovinskega odbora Rdečega križa, te naše velike človekoljubne organizacije, ki ima zlasti v vojnih časih plemenite dolžnosti in naloge, pa jih protovoljno izpolnjuje iz ljubezni do bližnjega. Iz odborovih poročil je razvidno, da je obseg Rdečega križa v pretekli poslovni dobi zelo narasel, povišalo pa se je tudi število članstva. — Preskrbovalni minister in ban banovine Hrvatske sta podpisala uredbi o obvezni oddaji žita in moka. Ta uredba naj bi omogočila čim močnejšo izvedbo prehrane v državi. Kršitve uredbe podležijo zelo visokim kaznim. — Prosvetno društvo v Belgradu ki drži vse tamošnje katoliške Slovence, je v četrtke proslavilo desetletnico svojega delovanja. — V petek zvečer je bila triurna seja naše vlade. Seji so prisostvovali vsi člani vlade. Pričela se je ob 21 in je trajala do 24. Službeno poročilo pravi, da je bila seja posvečena razmotrivanju večjih vprašanj v zvezi z današnjim zunanje-političnim položajem.

Po afriških bojiščih

Pregled bojev v Libiji, Eritreji, Abesiniji in Somaliji

Vojni pohod v Libiji je general Wavell po zavzetju Cirenaike ustavil že pred šestimi tedni in ni verjetno, da bi napadel še Tripolitanijo. 600 km široka brezvodna puščava in pa vročina, ki se je pričela že pojavljati — to sta dve resni oviri, ki ju je treba vsekakor upoštevati. Gotovo pa si hoče Wavell zagotoviti posest Cirenaike, kar dokazuje tudi osvojitve zelenice Džarabub, v preteklem tednu. Pač pa se zdi, da so se Angleži odločili, da osvoje Eritrejo in Abesinijo. Gotovo bi radi ta cilj dosegli še pred pomladanskim deževjem, ki bo nastopilo vsak čas in spreminilo pota v neprehodno blato in onemogočilo vsako napredovanje motoriziranim kolonom. General Cunningham, ki poveljuje britanskim četam v Vzh. Afriki, napada tri najvažnejša središča italijanske vzh. afriške posesti: Harar, Asmaro in Addis Abebo.

Ofenziva od juga je do sedaj še najbolj uspešna. Potem, ko so britanske čete prodrle v italijansko Somalijo in zasedle obe pristanišči Kisimaju in Mogadiscio, so se britanske čete obrnile proti severu. Ena kolona, ki napreduje ob reki Džuba, je prešla mesto Dolo in operira že več stotin kilometrov proti severu v Negelski pokrajini. Druga kolona pa je prodrla ob reki Vebi Sebeli visoko proti severu več kot tisoč kilometrov in zasedla mesto Džidžiga, ki je samo še 100 km oddaljeno od Hararja. Obenem pa so z morske strani Angleži zasedli tudi Berbero, glavno mesto britanske Somalije, ki so jo morali pred štirimi meseci izprazniti pred italijansko premočjo, tako da sedaj tudi od zahodne strani prodirajo proti Hararju in železnici, ki veže Addis Abebo z morjem. Ta sunek je za Italijane zelo nevaren in so zato verjetne vesti, da so pri Hararju zbrali veliko vojsko, kateri poveljuje osebno sam abesinski podkralj vojvoda Aosta. — Verjetno je v prihodnjih dneh pri Hararju prišlo do velikih bojev. Italijanom ugodno služi izredno težavno ozemlje, na katerem morajo prodirati Angleži, toda njihova slaba stran je v tem, da so izgubili skoraj vse vojaške in druge pripomočke in da tudi ne morejo pričakovati, da bi od katere strani prišla tozadevna pomoč.

Male skupine britanskih čet napredujejo v Abesinijo tudi med Rudolfovim jezerom in cesto, ki iz Kenije vodi v Addis Abebo. Toda akcija teh čet je le bolj demonstrativnega značaja, kakor pa vojaške vrednosti. Pač pa se je močnim četam abesinskih patriotov, pri katerih je tudi bivši abesinski cesar, posrečilo od severozapadne strani

prodreti daleč v območje Modrega Nila in stoji sedaj pred mestom Debra Marcos. Tudi tu so Italijani zbrali znatne sile in bo verjetno prišlo do večjih bojev.

Končno je treba omeniti še sunek, ki je bil naperjen proti glavnemu eritrejskemu mestu Asmaru in njenemu pristanišču Massavi. Ta sunek so Italijani prestregli v gorski trdnjavi Keren, ki jo že dva meseca italijanske čete hrabro branijo. Tudi tu morajo Angleži napredovati po zelo težavnem ozemlju, ki so ga Italijani močno utrdili in zbrali za obrambo te važne postojanke okrog 30.000 svojih najboljših kolonialnih vojakov. Na obeh straneh so izgube zelo velike, kajti neko angleško poročilo izrečno navaja, da bi bil v veliki zmoti tisti, ki bi mislil, da se Italijani ne bojujejo zelo hrabro. Pač pa strateški položaj zanje ni povolen.

Pri Kerenu, pri Debra Marcos in pri Hararju je torej pričakovati odločitve glede Abesinije. Na katerem kol od teh treh bojišč bi Angleži uspeli, bi obenem tudi že bila odločena usoda glavnega mesta Addis Abebe.

Srbski patriarh v avdienci na dvoru

»Vreme« poroča: »Njegovo kraljevsko visocanstvo knez namestnik je blagovoliil večer ob petih popoldne sprejeti v avdienco Nj. svetost patriarha srbskega g. dr. Gavriča.«

Cvetković, dr. Maček in dr. Kulovec v skupni avdienci

»Hrvatski dnevnik« poroča iz Belgrada: »Danes popoldne so bili sprejeti v skupni avdienci pri knezu namestniku Pavlu predsednik vlade Cvetković, dr. Maček in dr. Kulovec.«

Posvet v kabinetu ministra Čubriloviča

»Hrvatski dnevnik« poroča iz Belgrada: »V kabinetu kmetijskega ministra dr. Čubriloviča je bil danes posvet, katerega se je udeležilo večje število članov vodstva srbske zemljoradniške stranke in zastopnik odsotnega šefa stranke dr. Miloša Tupanjinca. Ta posvet je bil zelo dober.«

Ministri dr. Čubrilovič, dr. Budisavljevič in dr. Konstantinovič pri predsedniku vlade

»Hrvatski dnevnik« poroča: »Predsednik vlade Cvetković je sprejel med drugimi v svojem kabinetu posebno kmetijskega ministra dr. Čubriloviča, predsednika SDS, ministra dr. Budisavljeviča in pravosodnega ministra dr. Konstantinoviča. Okrog 11 popoldne je bil sestanek med predsednikom vlade Cvetkovićem in predsednikom dr. Mačkom. Temu sestanku je deloma prisostvoval tudi predsednik SLS minister dr. Kulovec.«

Konkurz za spolnjenje uradniških mest v ministrstvu za preskrbo in prehrano

Po potrebi in na osnovi čl. 14 uredbe o ureditvi ministrstva za preskrbo in prehrano razpisuje minister za preskrbo in prehrano konkurz za izpolnitev z osmimi uradniškimi mesti in to: 1. sedem šefov odsekov za preskrbo in prehrano pri bankih upravah v Ljubljani, Banja Luki, Sarajevu, Novem Sadu, Cetinjah, Nišu in Skoplju. 2. eno mesto referenta za blagovni promet in za nadzor nad cenami pri upravi mesta Belgrada.

Šefi odsekov za preskrbo in prehrano pri bankih upravah in referent za blagovni promet in za nadzor nad cenami pri upravi mesta Belgrada bodo razporejeni v položajnih skupinah od VIII. do IV-2. Pravico do teh mest imajo diplomirani pravniki in državni uradniki s pravno fakulteto. Prvenstvo imajo kandidati z opravljenim sodniškim ali advokatskim izpitom. Vsi kandidati morajo ustrežati običnim pogojem po Zakonu o državnih uradnikih.

Prijave za konkurz z vsemi dokazi o izpolnjenih pogojih po zakonu o drž. uradnikih je vložiti v ministristvo za preskrbo v zaprtih kuvertah z oznako: »Prijava za konkurz« in to najdalje v roku 10 dni po objavi konkurza v Službenih novinah.

Odpiranje in pregled prijav za ta konkurz bo izvršila komisija, določena z odlokom ministra za preskrbo in prehrano, br. 18.815-Va.

Belgrajske novice

Belgrad, 22. marca. m. Davi je prišla v Belgrad madžarska nogometna reprezentanca, ki bo jutri igrala z našo nogometno reprezentanco. Na železniški postaji so jo sprejeli zastopniki nogometnih zvez s predsednikom dr. Andrejevičem na čelu.

Osebnosti

Belgrad, 22. marca. m. Z odlokom prometnega ministra je po prošnji premočen Josip Kopač, uradniški pripravnik, iz Zidanega mosta na signarno postajo v Ljubljano.

Prešnja blagajničarke na glavni pošti

V soboto med četrto in peto uro je prišel k blagajni na glavni pošti v Ljubljani neki gospod in je prosil uradnico v blagajni, naj mu zamenja 1000 dinarski bankovec s kovanci po 20 in 10 din. Uradnica mu je v naglici dala 55 kovancev po 20 din in 40 po 10 din, kar znaša 1500 din. Uradnica lepo prosi dotičnega gospoda, oziroma gospodarja, ki ga je morda postal menjat tisočak, naj pri blagajni vrne 500 din.

Albansko bojišče (Nadaljevanje s 1. strani)

kaj dni izpraznjujejo vsi pokrajino od reke Marice ob grško-turško-bolgarski meji pa do reke Meste. ki prihaja iz tekočeh predhodnega Rodopskega pogorja ter se izliva pred otokom Tazosom v morje. Arhive in pisarniški material prenašajo iz Kavale in Dedeagača na ladje ter jih prevažajo na otoke. Istočasno je opaziti gibanje vojaštva. Zdi se, da Grki ne računajo več na turški nastop. Očitno je grško vrhovno poveljstvo mnenja, da Trakije ne bo mogoče braniti in se je zato odločilo, da umakne vse svoje sile, ki so razpostavljene po Trakiji, proti Solunu, kjer naj bi prodiranje sovražnika zaustavila močna obrambna črta. Ta črta poteka na strmih višinah nad dolino reke Meste ter prehaja kmalu v stromo in neprehodno Rodopsko pogorje. Tako zaščitena obrambna črta nudi dovolj ugodnih možnosti za odpor, ki utegne postati ob dovoljnih sredstvih in ob sposobnem vodstvu zelo učinkovit. Da imajo Grki taka sredstva in tako vodstvo, je samo po sebi umevno. Mnogo materiala in mnogo čet je moralo vreči grško vrhovno poveljstvo tudi na italijansko fronto, tako da v grški Makedoniji ni ostala več nobena rezerva. Prav tako so Grki v pričakovanju italijanske ofenzive uporabili več posadk nekaterih otokov na albanski fronti.

Ali ima kaj podlage domnevanje, da bi brez Edenovega obiska v Atenah Grčija že kapitulirala, je zelo težko reči. Jaz pravim samo, da je ta obisk zelo okrepljen grški odpor in da se v Velikem zalivu in v drugih pristaniščih izkazuje mnogo angleškega vojnega materiala. Gre za letala, topništvo vseh kalibrov, oklopna vozila in strelno orožje raznih vrst z odgovarjajočo municijo ter tudi živila.

Mnenja o številu izkrcanih čet so zelo različna. Navzočnost angleških čet je dokazana tudi s fotografijami, ki so bile objavljene v grških časopisih. Atene so polne angleških oficirjev in angleških vojakov, zlasti letalcev, kajti grško zračno brodoge je sestavljeno že skoraj izključno iz angleških letal in angleškega letalskega osebja. Isto je treba reči o protiletalskem topništvu in zlasti o vseh tehničnih oddelkih.

Položaj na jugovzhodu

Madžarski, bolgarski in jugoslovanski listi napovedujejo »v nekaj dneh popolno razčiščenje glede Jugoslavije« in tudi glede Turčije — Zanimiva poročila o odnošajih med Sovjeti in Turčijo

Zagreb, 22. marca. »Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. Vladimira Mačka, podpredsednika vlade, je objavil naslednje poročilo o položaju:

Po predsednični triurni seji vlade mislijo, da bo naša javnost v kratkem dobila vsa pojasnila o zelo važnih odločitvah zunanje-političnega značaja. Seja vlade je trajala tri polne ure in so bila na njej temeljito in vsestransko proučevana vsa najbolj važna zunanje-politična vprašanja. Z najbolj zanesljive strani so nam povedali, da sta neodvisnost naše države in njena ozemelska nedotakljivost vedno bili in tudi vedno ostaneta osnovni temelji zunanje politike jugoslovanske države.

Budimpešta, 22. marca. »Magyar Ország«, »Pester Lloyd«, »Pest« in drugi madžarski listi posvečajo dolge članke o posvetovanjih v Belgradu, ki naj prinesejo končno veljavno razčiščenje v odnošajih med Jugoslavijo in Nemčijo. Vsi listi poudarjajo, da je Jugoslavija sprejela zelo odločite, katero vsi brez izjeme pozdravljajo. Listi pristavljajo, da bo odločitev Jugoslavije v najkrajšem času predana javnosti. Korak, ki ga namerava storiti Jugoslavija, tako pišejo madžarski listi, da bo zavaroval vse osnovne cilje jugoslovanske zunanje politike ter bo med drugim za vedno utrdil tudi prijateljstvo med Madžarsko in Jugoslavijo, ki predstavljata v sedanjih borbi »otok miru«.

Budimpešta, 22. marca. m. Tukajšnje časopisje poroča, da je zunanji minister Barossy odpoval iz Monakovega in bo okrog polnoči prišel v Budimpešto. Časopisje poudarja, da so se z obiskom Barossyja okrepili odnošaji med Nemčijo in Madžarsko in da je ta obisk veliko pripomogel k varnosti miru v jugovzhodni Evropi. Listi poudarjajo, da bosta Madžarska in Jugoslavija brez dvoma pod sedanjimi pogoji ostali izven vsakega spopada.

Budimpešta, 22. marca. m. Celokupna javnost in politični krogi v Madžarski še nadalje razpravljajo o državi Jugoslavije in njenem predstoječem stališču. Ugotoviti je treba, da Jugoslavija stoji danes v središču zanimanja, ter v Madžarski prevladuje mišljenje, da bo samo stališče Jugoslavije končno zavarovalo mir na Balkanu. Po madžarski oceni bi Jugoslavija lahko že prej sprejela nemško

ponudbo za sodelovanje med njo in ozišnimi silami in to tem prej, ker ta ponudba vsebuje tri osnovne pogoje.

1. Absolutno priznanje ravnopravnosti in vloge Jugoslavije.
2. Absolutno priznanje državne neodvisnosti in integritete in
3. načelno varovanje svobode Jugoslavije z njenimi lastnimi silami.

Sofija, 22. marca. Tukajšnji »Mir« poroča iz Belgrada, da so vse oči uprte sedaj v Jugoslavijo, od katere je odvisno, če bo Balkan zajela vojna ali ne. List pravi, da bo že te dni objavljena odločitev Jugoslavije in s tem jugoslovanskim korakom bo končno rešena usoda Balkana.

Mnenje v Berlinu

»Samo načelna rešitev«

Berlin, 22. marca. b. Te dni pričakujejo važen izid na diplomatskem polju. Diplomatska rešitev, ki se mora izvršiti te dni, bi bila samo načelna rešitev, dočim bi prišlo do končne rešitve na samem Balkanu šele po vojni. To politiko podpirata danes Bolgarija in Madžarska, kar očividno dokazuje prisrčen sprejem nemške vojske od strani službene Bolgarije, pa tudi večerajšnje manifestacije madžarskemu zunanjemu ministru v Monakovem.

V času, ko Nemčija poudarja, da formalno še obstoje nemško grški odnošaji in ko se o njih ničesar ne govori ali demantira, to pomeni, da nemška vojska še vedno nekaj čaka na grški meji. Z ozirom na to, da Nemčija in Grčija še nista prekinili svojih odnošajev, je dana možnost, da stopita v stik. Nemčija podčrtava nadalje svoje izredno dobre odnošaje z Jugoslavijo. Tako je večeraj priobčil »Völkischer Beobachter« članek »Hrvatskega dnevnika«, kjer pravi, da je Jugoslavija še vedno obvarovala svojo neodvisnost in svojo nedotakljivost. To je značilno v toliko, ker ta članek prinaša velik nemški časopis. Berlin poudarja tudi konkretne odnošaje s Turčijo; napad turškega časopisja in radia kot da se ne nanaša na nemško vlado rajha.

Treba je imeti pred očmi, da želi nemška vlada še preden pristopi k vsaki drugi akciji, raz-

vozlati gordijski voz, ki se je zavozlal, ko se je postavila Grčija v obrambni položaj. V Berlinu od sedanjega položaja veliko pričakujejo. Jugovzhodne države se nahajajo sedaj na razpotju. V prvi vrsti je tu mišljena Grčija, kakor tudi države, ki niso po nemškem mišljenju zavzele odločnega stališča pri jamstvih za uresničenje oziščne politike, katero označuje Berlin z besedo: »taktika pričakovanja«. Samo hitri in odločni ukrepi bi mogli spreminiti sedanjo smer. Službeni krogi v nemškem zunanjem ministertvu so izrazili svoje pričanje, da bo krenil razvoj položaja na jugovzhodu na pravo pot, ker je poznana nemška odločnost, da se hitro omeji vojna, kakor tudi to, da so na zemljevidu Evrope še majhni črni madeži, ki pa bodo medtem izginili.

Paul Claudel: Križev pot

IX. postaja.

»Ponovno sem padel in konec je zdaj. Rad bi se dvignil, a móči je kraj. Stisnili so me kot sad in človek, ki s sabo ga vlačim, je pretežak.«

Grešil sem in mrtvi človek v meni je pretežak! Umrimo, lažje je na tleh ležati, kot pokonci biti, Lažje je umreti, kot živeti, četudi smo na križ pribiti.«

Otmi nas greha tretjega, ki je obup! Nič še ni tako zgubljeno, da bi ostal edino strup!

Če les so strli mi, je železo le ostalo! Jezus pade tretjič, a zdaj že vrh kalvarijske poljane.

BABYMIRA krema

se uspešno uporablja zoper spuščaje, rane, praske, opekline, hraste, lišaje in vse nečistosti kože pri otrocih in odraslih, Naglo suši od potu ali seči vneto in odrgneno kožo. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po ceni din 12.— za Skatlico

Berlin smatra, da so bili na seji belgrajske vlade sprejeti zgodovinski sklepi

Pod gornjim naslovom je objavilo večerajšnje »Vreme« sledeči članek iz Berlina: »Predmet vseh političnih razgovorov v Berlinu je še vedno Jugoslavija in diplomatsko delovanje, ki ga je podzvela njena vlada v zvezi z zavarovanjem tistega mesta Jugoslaviji, ki ga po svoji moči in položaju brez dvoma zasluži na Balkanu.«

V vrstah berlinskih politikov in tujih časnikarjev je izvala veliko zanimanje novica o seji jugoslovanske vlade, ki jo imajo tu za zelo važno, ker sodijo, da so bili na tej seji sprejeti zgodovinski sklepi za usodo Jugoslavije. Vsi berlinski listi javljajo na prvih straneh od svojih belgrajskih dopisnikov vesti v zvezi s sejo belgrajske vlade. V tukajšnjih političnih krogih so optimistično razpoloženi glede sklepov na tej seji, dasi se ni moglo ničesar točnejšega izvedeti. Ta optimizem upravičujejo z dejstvom, da v Berlinu ne vidijo nobenega razloga za to, da jugoslovanska vlada ne bi sprejela tesnega sodelovanja, ki ji je bilo ponujeno s strani Berlina kot popolnoma enakopravnemu partnerju.

Na vsa vprašanja, izvana iz vesti angleškega in ameriškega izvora so v Berlinu molčali. Tu-

kajšnji merodajni krogi niso hoteli z nobeno gesto vplivati na razpoloženje Jugoslavije. Prav tako je Berlin smatral za potrebno, pravijo v Berlinu, da jugoslovanska vlada v interesu svojega naroda sama odloči, ali bo odgovorila pozitivno ali negativno na ponudbe iz Londona ali celo iz Washingtona. Mir, ki je za časa anglosaške kampanje vladal v Berlinu, poudarjajo v nemški prestolnici, najbolj dokazuje, s kolikim zaupanjem se je gledalo v politiko Belgrada in v stališče Jugoslavije do mednarodnih dogodkov.

Večraj so »Essener National Zeitung«, list g. Göringa, »Berliner Börsenzeitung« in »Deutsche Allgemeine Zeitung« objavili vesti o vladni seji v Belgradu in objavili tudi poročili »Vreme« in »Hrvatskega dnevnika« o stališču Jugoslavije do Nemčije, ki — kakor pišeta ta lista — z zaupanjem gleda na nadaljnji razvoj odnošajev med obema državama, ne da bi niti za trenutek dvomila o prijateljskih namenih in iskrenih željah za sodelovanje med Jugoslavijo in Nemčijo, kakor tudi med Nemčijo in Jugoslavijo. V krogih tujih časnikarjev z velikim zanimanjem zasledujejo novice, prihajajoče iz Jugoslavije.

Nenapadalna izjava med Turčijo in Sovjetsko zvezo?

Ankara, 22. marca. United Press poroča: Sovjetska vlada je, kakor zatrjujejo na turških poučenih mestih, poslala turški vladi službena zagotovila, da ne bo storila ničesar, kar bi delalo Turčiji težave v primeru, da bi se odnošaji med Turčijo in kakšno drugo državo začeli hitro slabšati. Ista osebnost je dejala, da obstaja nenapadna pakt med Turčijo in Sovjeti že dalje časa in da bo turška vlada sedaj zagotovila v kratkem objavila v obliki službenega poročila, ki je bilo od obeh vlad sporazumno sestavljeno. V turških političnih krogih menijo, da so ta razčiščenja v odnošajih med Sovjeti in Turčijo turški vladi dala močnejšo hrbenico za ukrepe doma in napram tujini.

Washington, 22. marca. b. United Press objavlja ob 14 urah izjavko iz Ankare, po kateri se lahko v najkrajšem času pričakuje ponovno izjava Turčije in Sovjetske zveze o nenapadnosti. S tem v zvezi je imel sinoči komisar za zunanje zadeve razgovor s turškim poslanikom v Moskvi. UP poroča nadalje tudi o podrobnostih, kako je prišlo do zblizanja med Turčijo in Sovjeti.

Newyork, 22. marca. m. Po poročilih iz Ankare bo kmalu prišlo do podpisa pogodbe med Turčijo in Sovjetsko zvezo. Turški poslanik v Moskvi Ali Hajdar Aktaj se je sinoči razgovarjal z namestnikom sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Višinskim o vseh zadevah, ki zanimajo obe državi, in dosegel povoljne rezultate.

Ameriška pomoč Angliji

Nova letala za 125 mož posadke, ki lahko nesejo 2 vagona bomb in letijo brez počitka v Evropo in nazaj

Washington, 22. marca. OFI je dobila naslednja obvestila o pripravah Združenih držav severne Amerike v okviru zakona o neomejeni pomoči.

1. Predsednik odbora, ki bo razpolagal s krediti za pomoč Angliji, senator Knudsen je izjavil večeraj, dne 21. marca, da bo v tekočem finančnem letu uporabljenih 1 milijarda 730 milijonov funtov (okrog 400 milijard din) za angleška naročila orožja v Ameriki.

2. Šef generalnega štaba Združenih držav SA general Marshall je izjavil pred senatnim odborom za razpolaganje kreditov za pomoč Angliji, da bo Amerika v tistem trenutku, ko bo imela organizirano armado 2 milijona 800 tisoč mož, razpolagala tudi z 8 popolnoma motoriziranimi oklepni divizijami, kakršne so nemške.

3. Odbor za razpolaganje s krediti za pomoč Angliji je predložil parlamentu zahtevo po novih 4 milijard dolarjev (320 milijard din) za potrebe ameriške vojske in brodogradnje. Potrebe vključujejo 3.600 srednje velikih bombnikov, 1.425 različnih bombnikov posebnih vrst, ki jih bodo zgradili v 4 novih letalskih tovarnah v okviru letošnjega načrta, ki predvideva gradnjo 18.000 bombnikov in lovskih letal, katere je zahtevala ameriška vojska za svoje lastne potrebe.

5. Predsednik Roosevelt je pregledal pomorsko oporišče na Floridi, kjer ima ameriška mornarica posebno šolo za pilote vodnih letal. Tamkaj grade sedaj posebno letalsko oporišče z letalsko šolo, ki bo izučila na leto 200 pilotov in 600 letalskih mehanikov.

6. Nova vrsta bombnih letal, vrste »Douglas« se je začela graditi in bodo novi bombniki kmalu preleteli Atlantsko morje v Anglijo. Novi bombniki so težki 82 ton ter lahko prenašajo 18 ton (skoraj 2 vagona) streliva. Nova letala imajo 4 motorje, ki razvijajo 2.200 konjskih sil hitrosti. Ta letala lahko s polnim tovorom 2 vagonov bomb, ter s tovorom 35.000 litrov bencina lete iz Amerike v Anglijo in spet nazaj, ne da bi kje pristajala. Nova letala lahko letijo v tako visokih višinah, da jih protiletalsko topništvo ne more doseči. Normalna posadka šteje 10 mož, toda letala bodo z lahkoto prevzela tudi posadko do 125 mož v polni bojni opremi in bodo potemtakem služila tudi za prevoz čet, ne samo za bombardiranje.

7. Ameriške ladje so v Basli v Iraku raztovorile 300 velikih avtomobilov za angleško uporabo. S tem je nakazana nova pot, po kateri bo ameriško blago moglo brez večjih nevarnosti prihajati na angleška bojišča.

»Leteče trdnjave« že bombardirajo

Newyork, 22. marca. m. Po poročilih iz Londona so ponoči »leteče trdnjave«, ki so priletele iz Amerike, napravile prvi poskusni polet nad sovražno ozemlje in bombardirale nemško podmorniško oporišče v Lorientu.

Japonska grožnja Ameriki

Tokio, 22. marca. Stefani. Podtajnik vojnega ministertva je pred parlamentarno komisijo izjavil, da bo Japonska na odločen način odgovorila vsem državam, ki bodo podpirale

Cankajškov režim, ne da bi se pri tem ozirala na posledice. Karkoli bo rekel Roosevelt, Japonska bo le razčistila kitajsko vprašanje in ne bo klonila pred nobeno tujo grožnjo. Kontreadmiral Oka, šef mornariškega oddelka v vojnem ministertvu je izjavil, da je mednarodna napetost narasla kot posledica anglo-ameriškega sporazuma glede Singapurja. Oka je pristavil, da je japonska vojna mornarica pripravljena, da podzveame obrambne ukrepe za vsak primer.

Italijanski list o ameriški politiki

Rim, 22. marca. Stefani: »Popolo d'Italia« objavlja članek, kjer presoja politiko Amerike in sklepa:

»V nesmiselni Rooseveltovi politiki morajo mednarodni krogi priti do dveh ugotovitev: ali dela Roosevelt velika napaka, ko podcenjuje silo trozveze in dejansko upa, da bo lahko vplival na spor, ali pa Roosevelt zlobno igra na karto izčrpanosti obeh vojskujočih se strank, da bi nato vsemu svetu vsilil ameriško premoč, pri tem ga pa podpira angleška plutokracija, ki v taki rešitvi vidi rešitev svojega zlata in svojih koristi. Bodočnost bo pokazala, katera od teh dveh domnev bi se morala uresničiti. Os je že od prvega trenutka predvidevala ameriška pomoč in je ni precejjevala, pa tudi ne podcenjevala, o njej pa je razsojala z ozirom na prostor in na čas, ko bo ta pomoč dejansko prišla do izraza. (AA)

Nemški list o ameriški pomoči

Berlin, 22. marca. DNB. Veliki nemški tednik »Das Reich« prinaša članek Evgena Mindlerja pod naslovom »Meja na Temzi?« V njem med drugim pravi:

Svojičas je nek angleški ministrski predsednik dejal, da je angleška meja ob Renu. Zdaj pa je eden od radijskih napovedovalcev iz Londona, kakor da bi hotel potolažiti svoje poslušalce, prišel na dan s trditvijo, da Amerika smatra, da je njena meja na Temzi. Nasprotje med tema dvema izjavama je značilno za veliko spremembo, ki je nastala v položaju Anglije na svetu, za velik premik sil med svetovnimi državami.

V Ameriki skušajo priskočiti na pomoč angleškemu pomanjkanju ladjevja s serijsko graditvijo prevoznih ladij — tudi v svetovni vojni so delali tako —, toda tudi ta pomoč se je zapoznila z ozirom na splošno, ki jo je dosegla Nemčija s številom svojih podmornic. Sicer pa omenjeni ameriški načrt šele pripravljajo. Tam šele razpravljajo o delovnih metodah in o zbiranju potrebnih delovnih moči. V Angliji so postavili nekega admirala za »starejšino dovoznih poti z zahoda«.

Na koncu svojih izjavanj člankar pravi, da so si o vsem tem na jasnem tudi v Združenih ameriških državah, kjer so še konec 1937. leta govorili, da USA hočejo nastopiti proti nadaljnemu razširjanju narodnega socializma. Člankar pravi, da je znano, kako si washingtonska vlada zamišlja to zaščito. Leto, ki so od tedaj potekla — pravi dr. Mindler — so pokazala kaj je Washington povzročil s svojim stalnim ponujanjem pomoči. Pokojni Chamberlain nikdar ne bi bil napovedal vojne in tudi Reynaud nikdar ne bi bil napovedal otekočal, če se oba ne bi bila zanašala na pomoč Združenih držav Severne Amerike.

Skrivnostni mož, ki vodi podmorniško vojno Nemčije proti Angliji

Zanimiva in poučna odkritja v italijanskem tisku o ozadjih najhujšega poglavlja v sedanji vojni

Vsakdo se sprašuje, kdo je prav za prav tisti mož, ki je organiziral podmorsko vojsko proti Angliji in jo vodi velikopotezno in tako učinkovito, da Anglija s pomočjo Amerike polaga sedaj največjo važnost baš na obrambo pred to nevarnostjo, ki v zadnjem času postaja čedalje večja. Dopisnik milanskega »Corriere della Sera« je imel priložnost, da se s tem možem seznanil v nekem kraju, ki je seveda tajen, in da izve nekaj malega o načiniu podmorske vojue, ki jo vodi Nemčija proti »vojemu velikemu nasprotniku«.

Najbolj tajni in najbolj skrivnostni vojaški urad v Nemčiji

Središče, od koder dobivajo podmorniške flotilje nemške mornarice svoja povelja in kjer izdelujejo načrte posameznih podmorniških napadov ter tudi proučujejo izpolnitev podmornic, kakor tudi njihovo obrambo pred napadi iz zraka, je najtajnejši vojaški urad v Nemčiji. Osebe, ki dela v njem, predstavlja pravo elito in nima skoraj nobene zveze z zunanji svetom. Vodi ga 50 letni Karel Dönitz, ki ima čim viceadmirala. V minuli svetovni vojni je bil podporočnik na križark »Breslau«, ki je križarila po Sredozemskem morju, kjer je nagajala Angležem in Italijanom ter marsikateri transport potopila. Potem je prišel na podmornico »U 68«, ki je potopila marsikatero angleško ladjo. Po vojni je kot fregatni kapitan postal poveljnik prve nemeke podmorske flotile, ki je bila Nemčiji dovoljena. Danes vodi kot vrhovni poveljnik vso podmorniško vojsko proti Angliji.

Število nemških podmornic je popolnoma neznano

Nemške podmornice gradijo danes v delavnicah, ki se ne nahajajo samo na obali Baltičkega in Severnega morja od Gdanska do Kiela, ampak tudi v pristaniščih norveških fjordov pa vse do severozapadne francoske, belgijske in nizozemske obale. Ladjedelnice z vsemi tovarnami, ki so potrebne za izdelavo posameznih delov, so razvrščene na tako veliki, oziroma široki razdalji zato, da bi letalski napadi napravili čim manj škode. Bombe namreč, kadar zadenejo posamezne cilje, uničijo samo neznamen del izdelanega materiala ali materiala, ki se izdeluje, ker se posamezni deli izdelujejo na različnih krajih v različnih delavnicah tudi daleč v notranjosti države. Deloma so nameščene globoko pod zemljo. Tak sistem ima seveda veliko prednost pred sistemom v minuli svetovni vojni, ko je posamezna ladjedelnica izdelala pet šestin podmornice, dočim so eno šestino izdelovale tovarne na drugih krajih. Danes vedno delov podmornic izdelujejo tovarne zunaj, posebno jeklene plošče, motorje, krmila, artilerijo,

torpede in fine instrumente, dočim ladjedelnica podmornico v glavnem sestavlja. Zvezo med ladjedelnico in tovarnami oskrbujejo posebni tehnični uradi mornarice. Ravnatelji in inženirji tovarne sploh ne vedo, za katero podmornico izdelujejo posamezne dele. Gotovo je, da ta način dela, ki je silno racionalizirano, omogočilo izdelavo tolikoga števila podmornic, da bi bil vsak zažuden, če bi ga izvedel; toda teh tajnosti ne izda nihče in jih razen vrhovnega poveljstva armade in mornarice ter državnega vodje ve le zelo majhno število ljudi.

Kako napadajo podmornice

Nemške podmornice napadajo v jatah in se ta način imenuje »Rudelistem«. To se pravi, podmornice napadajo tako imenovane konvoje ali skup trgovskih ladij, ki jih ob straneh spremljajo rušilci in male križarke, tako, kakor jata volkov napade čredo, ki jo varujejo ovčarji. Ako jato podmornic vodi drzen poveljnik in ako je moštvo, kakor mora biti, potem tak nenadni in nagli napad z vseh strani vedno povzroči v sovražnem konvoju nered in zmedo. Posadka trgovskih brodov izgubi glavo, topničarji streljajo, ne da bi prav merili, in krmarji nervozno vrtijo krmilo zdaj na desno, zdaj na levo. Posadka podmorniške jate mora seveda jako hitro delati, preden se konvoj ne zave, kakšen je položaj in se začne braniti pravilno.

Kaj je s »komarji« in »asidiki«

Poročevalec lista je vprašal viceadmirala Dönitza, kaj je s tako imenovanimi »komarji«, to je majhenimi ladjami, ki da jih gradi Amerika in pošilja Angliji za obrambo proti podmornicam. Admirals je smehljivo odgovoril, da je to senzacija brez praktičnega pomena. Take male ladje, ki niso nič drugega, kakor motorni čolni, ima tudi Nemčija na kupe; toda take male ladje se ne dajo uporabljati drugje kakor blizu obale, na visokem morju pa so brez moči in same izpostavljene največji nevarnosti. Nekaj drugega je — je dejal admiral — asidiki. To je instrument, ki so ga iznašli angleški inženirji Z njegovo pomočjo so na elektromagnetični način ugotovili, kje se nahaja podmornica. Ta instrument je res motil delovanje nemških podmornic za časa norveške ekspedicije, toda nemški tehniki so sestavili aparat, ki se nahaja na krovu podmornice in popolnoma uničuje delovanje asidika. Nemške podmornice, ki v zadnjem času potapljaajo v tolikem številu angleške konvoje, so ugotovile, da asidiki nima nobenega učinka več. Danes ima nemško podmorniško brodogradnje za seboj več kot sto letno izkušnje, ki dovoljuje osrednjemu uradu za podmorsko vojno izpopolnjevati tipe podmornic, njihovih aparatov in njihovega načina napadanja

Gospodarstvo

Za napredek kmetijstva v laškem okraju

Celje, dne 22. marca. V četrtek, dne 22. marca, je bila v Laškem celodnevna gospodarska anketa, ki jo je sklical bivši narodni poslanec g. prof. Mirko Bilene. Namen ankete je bil, ugotoviti v posameznih gospodarskih panogah dejanski stan in nedostatke in napraviti načrt za bodoče delo. Na anketo so bili povabljeni vsi naši župani, zastopniki občinskih kmetijskih odborov, zastopniki sadjarskih podružnic, ves okrajni kmetijski odbor, upravni odbori zadrug v Laškem, pri Sv. Krištofu in v Dolu pri Hrašniku ter vsi odličnejši gospodarji, ki se zanimajo za procvit gospodarstva v laškem okraju. Vseh udeležencev je bilo točno 30. Ankete so se dalje udeležili tudi g. okrajni načelnik Andrej Bizjak, okrajni šolski nadzornik Ernest Vranc, šolski upravitelj g. Kislinger, svetnik Kmetijske zbornice g. Martin Orožen ter banske svetnik g. Ivan Deželak.

Na dnevnem redu so bili referati o splošnem kmetijstvu, vrtnarstvu, gozdarstvu, živinoreji, sadjarstvu in zadrugam.

Referat o splošnem kmetijstvu je imel tajnik Kmetijske zbornice g. dr. Jože Lavrič. V nad eno uro trajajočem govoru je najprej orisal splošen položaj naše države, ki je izrazito poljedelska, v boju z drugimi, zlasti ameriškimi državami, kjer je produkcija zaradi dobre zemlje in zaradi manjših stroškov mnogo cenejša. V Sloveniji je 150.000 posestev, od katerih jih je petina, to je 30.000 v nekmečkih rokah. Od ostalih 120.000 posestev jih je polovica izpod 5 ha; taka posestva morejo samo izjemoma preživljati družine, običajno pa ta zemlja ne zadošča za večjo družino. Pa še od te polovice je zopet polovica posestev izpod 2 ha, na katerih žive ljudje, ki nimajo drugih dohodkov, kakor dohodke iz posestev.

Važno je vprašanje, ali se ne bi dalo pridobiti kaj nove zemlje za polja. Edini način, s katerim bi se dalo pridobiti še okrog 100.000 ha zemlje, so melioracije. Marsikje pa je možno zlasti zamočvirjena tla izboljšati z napravno odloka. Da se to marsikje ni zgodilo, je kriva delno tudi zaniknost ljudi samih. Potrebno bi bilo, da bi posebne komisije ugotovile, zakaj posamezni travniki niso zaniž in potem dali navodila oziroma odredile, kaj je treba napraviti, da se travniki izboljšajo.

Cene kmetijskim produktom so odvisne od svetovnega trga. Naša država izvaža vsega skupaj le 5-10% svojih pridelkov, kar je vsekakor zelo malo, ta mala količina pa vendar vpliva na cene kmetijskim pridelkom v notranjosti države. Zaradi teh 5% smo vpleteni v konkurenco, ki nas tišči k tlom. Potrebno bi bilo zato še vsaj malo dvigniti ostale gospodarske panoge, zlasti industrijo, da bi se popolnoma osamosvojili.

Nato je prišel predavatelj na vprašanje, kako bi se dalo naše kmetijstvo dvigniti. Mnogo se da doseči z globljim obdelovanjem in z uporabo selekcioniranih semen. To dvoje da polovico uspeha, ki so ga dosegli v nekaterih državah z različni poizkusi. Potrebne bi bile zato po vseh okrajih semenogojne postaje in po občinah bi bilo treba čim več trijerjev. Umetna gnojila se izplačajo, ako niso predraga. Umetnih gnojil se pri nas uporablja sorazmerno malo, komaj po 14 kg na en hektar, medtem ko se po drugih državah ponekod porabi na en hektar po 200 kg umetnih gnojil. Mnogo bi se dalo v tem pogledu izboljšati, če bi se domača gnojila popolnoma uporabila. Zal se pri nas gnojnice izrabli le malo, komaj 10%, medtem ko ostane 90% gnojnice neizrabljene, kar odgovarja 10.000 vagonov umetnih gnojil v vrednosti 150 milijonov dinarjev. V vsej državi pa znaša škoda na neuporabljeni gnojilni po dve milijardi dinarjev na leto. Nujno potrebno je zato, da se posveča čim večja pozornost smotni ureditvi gnojilnih jam. Ta je pa zopet odvisna od cene cementa. V smeri pocenitve cementa se ja v zadnjih dveh letih mnogo delalo, žal brez uspeha. Na merodajnih mestih se ni našlo pravega razumevanja za potrebo cenenejega cementa. Mnogo bi se dvignila produkcija tudi s strokovno izobrazbo kmečkega ljudstva. V ta namen bi bilo treba ustanoviti čim več kmetijskih šol, ki naj bi bile obvezne povsod tam, kjer bi občinski odbori to sklenili. Nemogoče je napredek v kmetijstvu tudi brez strokovnega lista, brez strokovnega tiska. Najboljše glasilo je tu brez dvoma »Oraček«, ki ga izdajata Kmetijska zbornica in Kmečka zveza. »Oraček« naj bi postal obvezno glasilo vsega kmečkega prebivalstva. Nato se je predavatelj še dotaknil pridonosti našega kmeta, alkoholnega vprašanja ter zavarovanja za starost in onemoglost. Splošno zavarovanje vsega kmečkega prebivalstva bi prišlo predrago, saj bi znašala zavarovalnina 300% zemljarine, nujno potrebno pa bi bilo izvesti zavarovanje kmečkih poslov.

O vrtnarstvu je govoril vrtnarski inšpektor na banski upravi g. inž. Ciril Jeglič. Glavne misli njegovega referata so bile, da je treba režim prehrane, zlasti pri kmečkem prebivalstvu izboljšati in to predvsem z gojenjem večje množice zelenjadi, ker je baš v zelenjadi pol življenja. Tu se pri nas mnogo greši. Marsikje že v novembru po gostilnah nimajo nobene endivije. Zlasti je priporočal sajenje paradiznikov — rajskih jabolč, ki so v poljetju res pravo nadomestilo jabolč za otroke. Vprašanje vrtove je zlasti važno za delavske centre, kjer jim vrtove nudijo mnogo gospodarske koristi, dalje pa tudi lepo razvedrilo po trudapolnem delu v tovarni ali rudniku. Uspeh njegovega predavanja je bil, da je 20 udeležencev na anketi kupilo njegovo knjigo: Pridelujemo več dobre zelenjadi.

Nato je dravogrski okrajni glavar g. Martin Potočnik govoril o gozdarstvu. Glavne misli njegovega referata so bile, da je treba pri gozdnem gospodarstvu mnogo več pazljivosti kot drugod, ker se tu napake ne pokažejo takoj, marveč večkrat šele čez deset ali dvajset let in se ne napake dostikrat kasneje sploh ne drajo več popraviti.

Popoldne je imel predavatelj okrajni kmetijski referent g. Anton Zupan o živinoreji. Poudaril je, da je za laški okraj najvažnejša reja goveje živine in to pomurska pasma sivopisne barve; je zelo dobra za meso in vprego ter zelo skromna. V okraju so tri selekcijske organizacije za to pasmo, in to v Laškem, Dolu, St. Lenartu in Jurkloštru. Razen v okolici Laškega, Trbovelj in Hrašniku naj se goje v prvi vrsti krave volovče, ki dajo dobra teleta ne glede na mleko. Uspehi pri govedoreji so v veliki meri odvisni tudi od krme. Seje naj se za to one krmilne rastline, ki imajo mnogo beljakovin, to so detelja, domača črna in lucerna. Lucerna je zlasti dobra za mlado živino, ker ima mnogo apna v sebi, ki ga mlada živina rabi za svoje kosti. Več naj bi se tudi sejalo krmilne pese. Zelo veliko so vredne kot hranivo tudi oljnaté pogače (velipine) in to lanene, sončne in bučne. Velike važnosti za govedorejo so tudi svetli, suhi in zračni hlevi. Tu se mnogo greši še

vesničar iz Kamnice pri Mariboru g. Ivan Dolinšek. V svojem obširnem in lepo zasnovanem referatu je poudaril zlasti sledeče misli: Razvoj in napredek sadjarstva je odvisen predvsem od pravih in smotnih odgoje sadnega naraščaja v drevesnicah in vzgoje v prvi razvojni dobi v sadonosniku. Pri nas je v predvojni dobi štajerski deželni odbor mnogo storil za razvoj sadjarstva v naših krajih. Izdal je v začetku tega stoletja knjžico s seznamom in opisom najboljših sadnih sort, jabolčan in brusč za naše kraje. Ta opis je bil nad 20 let merilo in vodilo za pospeševanje sadjarstva in takrat so nastali nasadi, ki so še danes hrbtnica našega sadjarstva. Zal, so bile takrat deželne drevesnice ureje na preveč trgovski podlagi in so vzgajale med dobrimi tudi mnoge slabe sorte, ki še danes v naših sadonosnikih kažejo hibe takratne in poznejše smeri. Mnogo škode na polju sadjarstva so napravili oni mali drevesničarji, ki so v svojih malih drevesnicah gojili sicer zdrave in krepko rastoče, vendar malo vredne, največ sladke sorte. Na pobudo g. Humeka je bila pod okriljem Sadjarskega društva osnovana drevesničarska organizacija, ki je težila za tem, da uredi smernice za odgojo sadnega naraščaja. Tu so sodelovali naši najboljši sadjarski strokovnjaki, kot Priol, Humek, Kafol, Flego in drugi. Ti so v dveh letih izdelali najpopolnejše smernice v vseh pogledih, ki jih je odobrila leta 1931. sadjarski kongres. Lansko leto smo doživeli še ureditev vprašanja sadnega naraščaja, čeravno bi se marsikje dalo z malimi stroški hleve prav lepo preurediti. Pri vnovčevanju goveje živine je treba gledati na to, da se izločijo vsi mešetarji. V ta namen naj bi se osnovala za vsak okraj živinorejske zadruge, ki bi na eni strani skrbele za izvoz goveje živine, na drugi pa imele selekcijske odseke.

Drugo predavanje popoldne je imel znani dreščaja, ki sicer še šepa, bo pa prav gotovo mnogo doprinesla k napredku sadjarstva. Obstaja utemeljeno upanje, da bo bodoča odgoja sadnega naraščaja šla na drugo boljšo pot. Glede posameznih sort je bil predavatelj mnenja, da ankete za določitev sortimentov niso posebno primerno sredstvo. Saj je znano, da mnogo sort, ki pri enem sadjarju izvrstno uspeva, pri drugi ali višje ležečem sosedu že dočela odpove. Zato so vsa mnenja posameznikov v tej zadevi le pogojne vrednosti in bo tu treba še mnogo dela, da se bodo dosegle in določile res najboljše sorte. Nato je predavatelj govoril še o pravilni odgoji sadja v sadonosnikih, nato pa prešel na kritiko naših kmetijskih šol in na delo kmetijskih referentov, ki so bolj pisarniški uradniki kot pa svetovalci kmečkemu prebivalstvu in strokovnih stvarih. Tudi kmetijsko nadaljevalno šolstvo bi lahko mnogo pripomoglo k izboljšanju na tem polju, žal je pa le malo učiteljev, ki bi bili obenem dobri pedagogi in vzgojitelji mladine ter v kmetijstvu dovoljno izobraženi. Tudi kmetijska predavanja in kmetijski izleti ne dosežejo vedno tistega uspeha, ki bi ga vsi želeli.

Po vsakem predavanju se je razvila živahna debata, v katero so posegali predvsem g. okrajni glavar Andrej Vizjak, okrajni šolski nadzornik Vranc, šolski upravitelj Kislinger, svetnik Kmetijske zbornice g. Orožen, banski svetnik g. Ivan Deželak, predsednik okrajnega kmetijskega odbora g. Matevž Deželak, župan občine Sv. Krištof g. Alojzij Lešnik in drugi. Končno so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Okrajni kmetijski odbor naj ustanovi v za to primernem kraju semenogojno postajo.
2. Občinam se priporoča, da poskrbe za zadostno število trijerjev po svojih občinah. Kmetijska zbornica se naproša, da nadaljuje borbo za oprostitev cementa za potrebe kmečkega prebivalstva od trošarine do končnega uspeha.
3. Kmetijska zbornica naj na merodajnih mestih posreduje, da se ugotovi upravičenim zahtevam po spremembi lovskega zakona, ker se škoda, ki jo napravijo zajci in srne, zlasti danes, še prav posebno močno čuti.
4. Posebne komisije banske uprave naj preizkusijo zemljo v krajih, kjer je teren plazovit, in ukrepejo vse potrebno, da se potrebnim nudi pomoč.
5. Uvedejo naj se zopet prometne komisije o prenosu nepremičnin, ki bi tudi odločale, da ne pride kmečka zemlja v nekmečke roke.
6. Za kmečke posle naj se izvede zavarovanje za starost in onemoglost.
7. Ustanovi naj se čim več kmetijsko nadaljevalnih šol, ki naj bodo obvezne o občinah, kjer občinski odbor to sklene.
8. Polaga naj se večja pažnja na dobre vrtove in na dobro zelenjad, kakor to priporoča knjiga vrtnarskega inšpektorja inž. Jegliča: Pridobivajmo več dobre zelenjadi.
9. V okraju naj se goji in podpira izključno pomurska pasma goveda.
10. Pospešuje naj se renoviranje hlevov.
11. Pospešuje naj se renoviranje hlevov.

Dviganje indeksa življenjskih stroškov

Delavska zbornica v Ljubljani je izdelala svoj indeks življenjskih stroškov, ki kaže, koliko so se od začetka vojne zvišali življenjski stroški v delavskih in nameštenskih družinah. Sicer imamo že indekse raznih ustanov, ki prikazujejo gibanje cen, vendar vsi taki indeksi ne dajejo vedno dovolj zanesljive slike o spreminjanju življenjskih stroškov, ker ne upoštevajo dovolj in v pravilnem razmerju vseh stroškov, ki so za preživljanje družine potrebni. Da more indeks podati kolikor toliko zanesljivo sliko o nivoju življenjskih stroškov, mora biti tehtan, to je, upoštevati mora izdatke posameznih vrst po njihovem pomenu v razmerju z vsemi izdatki potrebnimi za preživljanje. Kajti ni vseeno, če se zmoglo za nekaj odstotkov podraži cena kruha, mesa, krompirja in podobnih živil, ki tvorijo glavni del izdatkov za prehrano v naših družinah, ali pa če se za isti odstotek in tudi več zviša cena čaja, čokolade in podobno, za kar izdajo naše delavske in nameštenske družine le mal del svojih dohodkov. Tehtan indeks upošteva, da izda družina več n. pr. za kruh, kakor pa za sladkor, zaradi tega daje o gibanju življenjskih stroškov precej boljše sliko kot pa navadni aritmetični indeks.

Indeks Delavske zbornice sloni glede porabe posameznih količin prehrane, obleke, čevljev itd. na podatkih široko zasnovane ankete, ki jo je organizirala zbornica v l. 1938. Anketa je obsegala 505 družin z 2525 osebami, kar daje garancijo, da so podatki, ki so vzeti za osnovo indeksa pravilni, povprečni in tipični.

12. Kmetom naj se preskrbi umetna gnojila za travnike po znižani ceni.

13. Poskrbi naj se za semena krmskih rastlin: detelje in pese.

14. Podpirajo naj se od banovine samo selekcijske živinorejske organizacije.

15. Večja pozornost naj se posveča snaženju sadnega drevoja.

16. Za okraj naj se vzdržujeta dve drevesnici v Laškem in v Dolu pri Hrašniku.

17. V Laškem naj se zgradi silos za vsaj pet vagonov sadja. V ta namen naj se po potrebi osnuje sadjarska zadruga.

18. Napravi naj se načrt za dvig zadrugništva, da bo dobilo v slovenskem gospodarstvu vodilno vlogo.

19. Zadrugništvo naj se organizira po gospodarskih panogah.

20. Denar kreditnih zadrug naj se ne nalaga v banke, marveč prvenstveno uporablja v produktivnih zadrugah.

Malo gospodarstvo - uspešen izhod v pomanjkanju volne

Zadnje čase čutimo pri nas precejšnje pomanjkanje volne, ki ima že visoko tržno ceno. Vzrok pomanjkanju in visoki tržni ceni volne je pomanjkljiva reja ovac, ki do sedaj še nima veliko izgledov, da bi se znatno povečala. Zaradi tega si ne more naš kmet in delavec, sploh mali človek nabaviti volnene obleke.

In vendar bi se mogel nivo oblačanja znatno izboljšati? Kako? Najlažje na ta način, da bi se naši podeželski razumniki nekoliko bolj »praktično« udeleževali za narodni blagor. S praktičnim poučevanjem, z živo besedo in tudi z zgledom bi lahko z lahkoto dokazali zadnjemu kočarju v najoddaljenejši hribovski vasi, da je tudi niemu dana možnost, da postane »mali gospodar« ter si ustvari pogoje za boljše vzdrževanje svoje družine. Kočarju ne bo težko dovedati, da si more ustvariti stalni vir dohodkov že samo s tem, da redi in vzgaja samo nekaj kunccev-angorcev, ki mu bodo dali dragoceno volno. Morda se bo kdo najprej izgovarjal, češ da nima niti prostora niti hrane, a ko bo zvedel, da zadostuje za te živalice le majhen prostor v šupi ali pod napustom, bo verjetno skušal slediti nasvetu. Ko bo še slišal, da dajo 4 prvostalni angorci na leto 1 kg najboljših volne, kar zadostuje za 4-5 jopic ali pa za 3 m najboljšega blaga, je led prebit, in dotični bo postal za vse svoje življenje »mali gospodar«.

»Mali gospodarji«, organizirani v Zvezi društev »Mali gospodar«, so doslej dosegli že kaj lepe uspehe. Kdor je zadnji dve leti obiskal Ljubljanski velesejem, se je moral o tem tudi prepričati. Zeleti bi le bilo, da se ideja malega gospodarstva razširi nekoliko bolj tudi na deželo, za katero lahko trdimo, da je ostal naš glas še vedno »glas vpijočega v puščavi«. Čudno je to, saj prav na deželi so dani vsi pogoji za »malega gospodarja«, ki tu nallaže in največje ne redi kunccev-angorcev, ki lahko pospravijo vso hrano, katera sicer brez vrednosti za lastnika zgnije. Nujno potrebno je, da se začne na deželi orati ledina z večjo vneto.

Besede mičejo, zgledi pa vlečejo! Kadar obiskujem svoje poslovne prijatelje na jugu države, se večkrat zgodi, da me ta ali ona gospodinja ali gospodar pokliče, da si ogledam rejo njihovih dolgodlakih kunccev. Ko bi jih videli, kako so ponosni na svoje malo gospodarstvo! Vsi ti reici — učitelji, orožniki, cariniki, celo zdravniki in advokati so med nami — kar tekmujejo med seboj, kdo bo zredil lepše živalice, kdo bo pridobil več in boljše volne. Tekmujejo celo v tem, kdo ima enostavnejše hleve, ki pa so kljub temu lepi in čisti ter kdo je bolj razširil rejo kunccev ter s tem podprl malo gospodarstvo.

Ob takih obiskih se mi vedno osveži spomin na pok. učitelja Praprotnika v Mozirju, ki je daroval vsako leto vsakemu svojemu učencu po eno sadno drevesce z naročilom, da jih doma posade in negujejo, da jim obrode obilen sad. In če te opravke privede spomladi v gorinjo Savinjsko dolino, boš videl sad Praprotnikovega dela. Kjer boš hodil, povsod boš videl raj cvetočih dreves. Prepričevalni dokaz, kako more dati lep obraz vsej pokrajini sicer »mali«, toda po požrtvovalnosti in gospodarskem duhu »velik gospodar«.

Slovenija zmora najmanj 100.000 malih gospodarjev, t. j. kočarjev, vinčarjev, obrtnikov, javnih in privatnih uslužbencev, ki imajo malo gospodarstvo in razpolagajo z vrtom, njivo ali pa samo gredico. Če bi vsaj ena desetina teh redila stalno 4-5 kunccev-angorcev, bi Slovenija pridobila v enem letu za pet milijonov dinarjev volne. V ta znesek ni všteta niti vrednost mesa niti kože, ki tudi ni tako malenkostna. Kaj mislite, da pet milijonov dinarjev nič ne pomeni za naše narodno gospodarstvo in za naš nivo oblačanja? Na žalost pa je treba ugotoviti, da pridobivamo letno le za največ

Borze

Dne 22. marca 1941.

Denar
Ta teden je devizni promet znašal 28.575 milijonov din proti 24.817, 24.599 in 15.299 milij. din v prejšnjih tednih. Razmeroma visok promet zadnjih tednov je treba pripisati povečanemu povpraševanju po nemških markah. Konec meseca poteče rok, v katerem je mogoče plačati obveznosti v Nemčiji po starem tečaju, zaradi tega interesi hitijo s plačevanjem.

Zivinski sejm
Na svinjski sejmu v Mariboru dne 21. marca je bilo prignanih 67 svinj. Cene so bile naslednje: 5 do 6 tednov stare 175 do 200, 7 do 9 tednov 210 do 260, 3 do 4 mesece 275 do 440, 5 do 7 mesecev 460 do 790, 8 do 10 mesecev 800 do 1100, 1 leto stare 1150 do 1900. 1 kg žive teže 13,50 do 17, mrtve teže 17 do 23. Prodanih je bilo 51 svinj.

Seznam izžrebanih številc loterije društva »Kmetovalec« v Gotovljah:

73	115	181	184	446	967	988
1147	1246	1318	1377	1522	1541	1823
2237	2329	2345	2532	2837	3099	3229
3241	3245	3692	3805	3854	4051	4520
4533	4699	4855	4860	5192	5354	5427
5430	5561	5565	5933	6547	7050	7084
7136	7192	7281	7433	7574	7736	7850
8062	8256	8470	8755	8777	8889	9061
9105	9116	9120	9128	9675	9740	9933
10096	10147	10217	10415	10510	10523	10657
10724	10904	11018	11026	11417	11503	11579
11647	11823	11978	12174	12209	12349	12827
12829	12867	13019	13102	13252	13306	13593
13871	13930	14018	14085	14190	14295	14358
14436	14448	14571	14610	14705	14750	14874
14895	15034	15107	15112	15247	15422	15586
15635	15686	15829	16078	16172	16462	16860
16890	17741	17846	18063	18380	18412	18890
19066	19158	19265	19327	19854	20002	20072
20222	20261	20294	20340	20358	20366	20369
20419	20508	20648	20707	20721	20915	21018
21024	21380	21450	21626	21663	21785	22008
22037	22287	22502	22692	22723	22729	22752
22864	23016	23018	23077	23222	23241	23295
24212	24227	24425	24587	24668	24957	25558
25880	25977	26134	26314	26456	26465	26583
26559	26727	26760	26851	27093	27968	28405
28954	28984	29066	29071	29076	29151	29833
29892	29926	29954				

Dobitki, ki ne bodo dvignjeni v teku treh tednov, zapadejo društvu.

Kateri naj bi bili brezmesni dnevi? Kot smo že poročali, pripravljajo uredbo, po kateri bi uvedli tri brezmesne dneve tedensko. Jugoslovanski kurir zagovarja, naj bi brezmesni dnevi bili ponedeljek, torek in sredo. Smatra, da je nesmiselno določati petek kot brezmesni dan, ko ta dan itak večina prebivalstva, tako katoliškega kot pravoslavnega, ne uživa mesa in je torej poraba mesa ta dan že brez prepovedi minimalna. Tudi morajo brezmesni dnevi slediti eden drugemu, če naj imajo predpisi o omejitvi porabe mesa uspeh. V nasprotnem primeru je predpisi kaj lahko izigravati. Saj se je do sedaj pokazalo, da predpisi glede omejitve porabe mesa svojega namena niso dosegli.

Zaščita hranilnih vlog. Kot poročajo, je koordinacijski odbor za denarništvo na svoji zadnji seji razpravljal o vprašanju zrešitve vlagateljev pri bankah. Ni izključeno, da ne bi vloge dobile po posebnih okolištnih davčnih olajšavah. Izgleda, da bodo pri eventualni davčni reformi, oziroma če bo peljana dohodnina, izvzete vloge iz osnove skupnega dohodka. Z ozirom na to dohodki od vlog z dohodnino ne bodo obdavčeni.

Cene živini in kmetijskim pridelkom

Zivinski sejm v Kranju dne 17. marca t. l. Dogon: 18 volov, 27 krav, 13 telet, 4 junci, 13 svinj, 40 prašičev. Prodanih je bilo: 14 volov, 16 krav, 9 telet, 1 junec, 7 svinj in 35 prašičev. Cene naslednje: voli I. vrste din 12, voli II. vrste din 11, voli III. vrste din 10, telice I. vrste din 12, telice II. vrste din 11, telice III. vrste din 10, krave I. vrste din 9, krave II. vrste din 8, krave III. vrste din 7, prašiči šeparji din 19 do 19,50, prašiči pršutarji din 17 do 18 za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del din 16, zadnji del din 18, goveje meso II. vrste prednji del din 15, zadnji del din 17, svinjina din 24 do 26, slanina din 26 do 28, svinjska masg din 28 do 32, čisti med din 36 do 40, neoprana volna din 96 do 100, oprana volna din 108 do 112, goveje surove kože din 26, telčje surove kože din 30, svinje surove kože din 16 do 18 za 1 kg. — Fižol din 9 do 10, krompir din 2,25, seno din 1,75 do 2, slama din 1, jabolka I. vrste din 14, II. vrste din 12, III. vrste din 10, pšenica moka din 5,50 do 9,50, koruzna moka din 6.

Zivinski sejm v Ptujju dne 18. marca in svinjski sejm 20. marca. Dogon: 89 volov, 280 krav, 9 bikov, 38 juncev, 69 telet, 1 tele, 103 konj, 21 žrebet, 63 svinj in 75 prašičev. Prodanih je bilo: 24 volov, 157 krav, 9 bikov, 3 junci, 35 telet, 1 tele, 31 konj, 14 žrebet in 52 prašičev. Cene naslednje: voli 8 do 10,50 din, krave 7 do 10 din, bik 8 do 11 din, junci 8 do 9,50 din, telice 8 do 11,50 din, teleta 9 din, pršutarji 14 do 16 din, debele svinje 16,75 din, svinje za plemo 12 do 14 din za kg žive teže. Mladi prašiči za rejo 6 do 12 tednov stari 220 do 305 din, konji 1500 do 8000 din in žrebata 1200 do 4000 din za glavo. V Nemčijo je bilo prodanih 6 konj in 2 vola.

Preureditev Ljubljanskega gradu

Po načrtih prof. Plečnika bodo uredili med drugim moderno pivsko klet in restavracije
Obširni novi prostori za razne muzeje

Potres l. 1895 je Ljubljani s silo ustvaril pogoje za urbanizacijo. Meseca majnika 1896 soglasno izvoljeni župan Ivan Hribar, ki si je zaslužil častno meščanstvo že l. 1890 s svojim prizadevanjem za napredek mesta, je že drugi teden po svoji izvolitvi za župana dosegel tudi odobrenje novega mestnega stavbnega reda, 1. septembra je bil pa odobren splošni regulacijski načrt za mesto. Z regulacijo Ljubljane se pa pojavljajo tudi prve misli na tujski promet ter kmalu postane popularno geslo občinskega svetnika dr. Valentina Krisperja o Ljubljani kot slovenskem Salzburgu. Težak boj so morali biti tedaj preporoditelji zastarele Ljubljane v sodobno mesto s konservativnim prebivalstvom, ki se tudi pozneje nikdar ni moglo ločiti od svoje malomeštne Ljubljane. Vsi ti pogumni preporoditelji Ljubljane so pa takoj spoznali

črtih mojstra Plečnika smo se pa prepričali, da se iz gradu da narediti praktično uporabno muzejsko poslopje. Predvsem bi na gradu dobili svoje prostore alpinski muzej, etnografski muzej, tujsko-prometni muzej, narodno obrambni muzej, zlasti pa muzej s spomeniki zgodovine ljubljanskega mesta. Na Ljubljanskem gradu naj bi tujec spoznal privlačnost lepote slovenske domovine in zanimive značilnosti slovenskega naroda, predvsem pa pomen ljubljanskega mesta za vso Slovenijo in ves slovenski narod. Slovenska Akropola naj postane duhovna potreba slehernega Slovenca ter sinteza vsega slovenskega pred tujim svetom!

Mestna občina je začela najprej preurejati severovzhodni trakt, ki je prizidan glavnemu grajskemu poslopiju kot utrdba z dvema polkrožnima stolpoma. To poslopje tvori ozko in majhno vhodno dvorišče do glavnega grajskega portala na zaprti veliko dvorišče.

Grad so že začeli preurejati

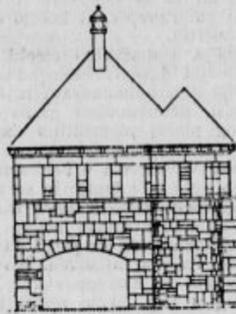
Podrte so že razne drvarnice in shrambe, prav tako je pa izginilo tudi ozko majhno dvorišče na zunanji strani gradu, ki je bilo visoko obzidano. Naglo je bilo prvotno zidovje izluščeno iz stoletne navlake in zares žive nesnage. Sedaj že kopljejo

Šesta vrata pa restavracijsko razgledno dvorano vežejo s 23 m dolgo in 3.50 m široko razgledno teraso. Kakor doslej bo ta terasa tudi še nadalje na zunaj ograjena s kamnitimi cinami, ná dvorišče pa s polno kamnito ograjo. Na terasi bo dosti prostora vsaj za 12 okroglih miz, v vseh restavracijskih prostorih bo pa lahko udobno sedelo in uživalo domačostu prostora in prekrasni razgled po najlepšem delu Slovenije kakih 150 gostov. Na drugi strani terase so kamnite polzeve stopnice spet navzdol pod arkade, v stolpu poleg stopnic je pa stanovanje za najemnika z vsemi pritliklinami, posebno pa z lastno kuhinjo.

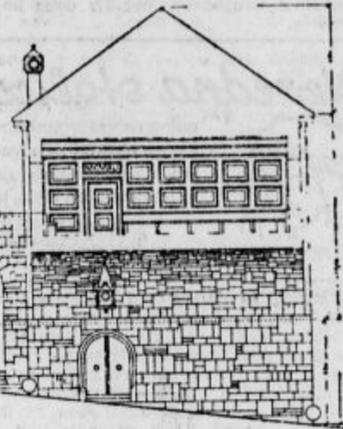
Arkade pod teraso bodo iz surovo obdelanega podpeškega kamna ter obokane z opeko. Od vhoda v restavracijsko pivnico bo pod arkadami predprostor za restavracijsko garderobo in stranišče, dalje pa restavracijska kuhinja in shramba. Odprte arkade bodo nudile dosti prostora za razstavo raznih spomenikov ljubljanske zgodovine. Na drugi strani arkad pod najemnikovim stanovanjem so pa v pritličju javna stranišča. Vse dvorišče bo se-

pomen Ljubljanskega gradu za glavno mesto dežele.

Ko je bila l. 1902 sezidana sedanja justična palača, se je naposled izpolnila goreča želja sedanjega častnega doktorja slovenske univerze Ivana

Pogled na nove arkade in prerez obokanega glavnega grajskega portala z vrati v kletno pivnico ter v notranjost posebne sobe. Nad arkadami je razgledna terasa, na levi strani pa v majhnem stolpu stopnišče na teraso in v najemnikovo stanovanje v velikem stolpu

Hribarja, da so se jetniki z ljubljanskega gradu preselili v Maribor in v zapore nove justične palače. Z vsem svojim velikim vplivom se je moral župan Ivan Hribar truditi še nekaj let, da je 31. julija 1905 ljubljanski grad pridobil v last mestne občine ljubljanske. Tedaj je pa župan Ivan Hribar takoj nastopil s svojim velikim programom za preureditev dotrajane jetnišnice na Gradu v dostojno krono ljubljanskega mesta in vse Slovenije. Po teh načrtih naj bi ljubljanski grad dobil svoj nekdanji sijaj in postal najprivlačnejša točka domačinov, predvsem pa seveda vsega tuiskega prometa.

Tedajna Ljubljana se je resnično načrtno pripravljala na tujski promet ter hotela ustvariti vse potrebno za sprejem tujcev, še predno se razmahne tuiski promet. Delali so po preizkušnem pogovoru: »Najprej italico, potem kravico.«

Zato so na Gradu hoteli najprej ustvariti reprezentativno restavracijo in velike prostore, zlasti po zgledu Salzburga in dunajskega rotovža,

temelje za nove arkade med prvim in drugim stolpom, pripravljena je pa tudi že terasa na teh arkadah med obema stolpoma.

Zaradi ureditve vse grajske okolice je treba odstraniti barako za okrepevalnico in javna stranišča, torej začasna poslopja, ki gotovo ne služijo olepšavi urejene okolice. Prav sedaj načeti trakt bodo nameščeni restavracijski prostori, stanovanje za najemnika restavracije in pa javna stranišča. Vse bo pa urejeno tako, da bo prišla zunanost grajskega poslopja do čim večje veljave.

V široki gmoti grajskega poslopja je glavni vhod z Grajske planote deloval kot škrba, ker ogledni stolp ni bil zvezan z glavnim poslopijem. Ter ustvaril gradu monumentalen portal. Portal bo krasil ljubljanski grb, nad njim bosta pa ustanovitelja Emone Jazon in Medoja pripovedovala o večstoletni starosti ljubljanskega mesta, ki sega tja v mitološko dobo.

Grajska restavracija

Takoj za portalom bo vhod v polkrožno pritlično klet, kjer bo pivnica kar ob vinskih sodih, opremljena s težkimi klopmi ob stenah in močnimi mizami. Skozi zamrežena majhna okna bo prihajalo le malo svetlobe v pivnico, zato jo bodo pa razsvetljevali v slikovit lestence združeni z majhni ljubljanskega grba. Glavni okras kletne pivnice bodo pa lesene polžalke ali po polževo zvite lesene, z bogato balustrado ograjene stopnice v I. nadstropje. To bo glavna restavracijska soba, velika bo 100 kv. metrov. Četvero vrat vodi na majhne ozke balkone z najlepšim razgledom na mesto in okolico tja do Krima, po vsej Dolenjski, na Kamniške planine, Karavanke in Julijske alpe s Triglavom. Dvorana bo imela lesen strop in lamberijo, nad njo pa venec, slikan na presno s prizori iz zgodovine gradu in mesta. Iz te dvorane vodijo vrata v majhno sobo nad glavnim grajskim portalom, od koder bo na eno stran skozi okno razgled na grajske masade in Barje, na notranjo stran pa na restavracijsko teraso in na arkade pod njo. Široka bo ta soba 4 m in 10 m dolga, vendar pa kot posebna soba prav intimna in domača. Vsa soba bo obložena z lesom.

veda tlakovano in sicer s pisanim ornamentalnim tlakom iz granitnih in porfirnih kock.

Zunanost gradu bo torej samo očejena in prvotno zidovje izluščeno iz raznih prizidkov ter trhljih tramov in desk. Malenkostne spremembe na zunanji strani pomenijo samo obogatitev s balkoni namesto sedanjih majhnih oben, seveda pa na drugem stolpu ostanejo dosednji erkerji nespremenjeni.

Popolnoma na tihem je storjen prvi korak k prerobjenju stare slave ljubljanskega gradu, sicer s skromnim začetkom, vendar pa z najpotrebnejšimi prostori za dostojen sprejem domačin in tujih gostov. Upajamo, da te najpotrebnejše preureditve gradu pomenijo zanesljiv in trden korak na poti k veličastni slovenski Akropoli.

Na praznik sv. Jožefa:

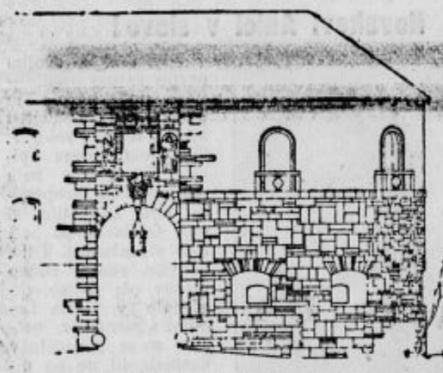
Mladinske akademije po vsej Sloveniji

Prelep je bil letošnji praznik moškega vzornika sv. Jožefa. Po vsej naši širni domovini so se zbrali slovenski fantje in slovenska dekleta — člani Fantovskih odsekov in članice Dekliških krožkov — v cerkvah k jutranji, oziroma dopoldanski službi božji, med katero so prejeli sv. obhajilo. Ganjlivi so bili prizori, ko so vrste za vrsto v duhovni zbranosti prejemale tistega, ki vodi ladljo našega življenja skozi valove sedanjih dni. Njemu je naša mladina zaupala sebe in svoj narod.

Popoldne ali zvečer pa so bile po vseh naših prosvetnih domovih akademije Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov. Na vseh akademijah je bil priložnostni govor, sledile so pa telovadne točke članov na bradnji in drogu, naraščaj je dobro izvajal letošnje sezonske vaje, članice so povsod odlično podale vaje s kiji itd., mladci so ljubko prikazali svojo telovadno uro, mladenke, ponekod v

Zdravilno delovanje Rogoške mineralne vode:

Pri ledvičnih kamnih in kamnih v mehurju je dobro piti čim večje količine iz vrele Tempel

Novi portal Ljubljanskega gradu ob stolpu z novimi restavracijskimi prostori

oziroma dunajske rotovške kleti. Zapuščena viteška dvorana naj bi bila spremenjena v veliko slavnostno dvorano. Pripravljen je bil tudi načrt za vzpenjačo od Mestnega doma v bližino grajskega vhoda. Toda malomeščani ljubljancani še niso bili zreli za tako velike načrte in niso hoteli ničesar žrtvovati za tujski promet, češ, da tujcev še nikjer ni. Tako so se tujci spet desetletja vozili mimo Ljubljane, ker v našem mestu niso našli ničesar za svoje udobje niti za razvedrilo. Šele hotel Union je postal prva sodobna tujska postojanka v Ljubljani, vendar se pa tujci nikamor niso imeli dati, ker ni bilo niti dobro urejenih sprehodov, a mogočni Grad se je počasi pogrezal v zapuščenost in pozabljenost.

Po prevratu je svoboda sama zahtevala preorojen Ljubljanskega gradu. Slovenska prestolnica Jugoslavije je zahtevala oživiljenje tradicije na junaško dobo naroda ter z vso silo narekovala oživiljenje Ljubljanskega gradu. Toda ljubljanski grad po prevratu ni postal ponosno znamenje slovenske samostojnosti in dom slovenske reprezentance, temveč se je moral podati v službo socialnega skrbstva ter v svoje kasemate sprejeti ljubljanske brezdomce. Navzlic hvalevrednim prizadevanjem za brezdomce pa niso utihnile želje po preureditvi Ljubljanskega gradu.

Slovenska Akropola

Pred desetimi leti je univ. prof. Jože Plečnik predložil javnosti svoje grandiozne načrte za preureditev Ljubljanskega gradu v dostojanstveno slovensko Akropolo. Šele pred nekaj tedni se je ta Plečnikov sen o slovenski Akropoli pričel uresničevati, ko je mestni tehnični urad s sodelovanjem podpirancev odbora za zimsko pomoč začel čediti razno navlako in ropotijo ter nesnago s prvotnega zidovja.

Po načrtih mojstra Plečnika je v glavnem že urejena okolica grajskega poslopja. Dobili smo nova sprehajališča in zidovje podrtih utrb se je preoblikovalo v mogočen spomenik starih časov, ki s svojo slikovito monumentalnostjo zbujajo občudovanje tujcev in celo pohvalo domačinov. Ob 50 letnici častnega meščanstva nekdanjega župana Ivana Hribarja je že v vseh krogih dozorela in zmagala njegova ideja o preporodu Ljubljanskega gradu in za svoj častni doktorat je prvobornik za prerjenje nekdanjega sijaja Ljubljanskega gradu doživel začetek preureditve vsaj dela grajskega poslopja za tujsko prometne namene.

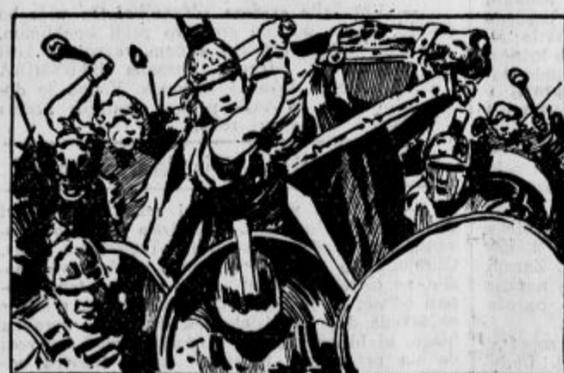
Muzej v grajskem poslopiju

Tudi Ivan Hribar je kot župan zasnoval v grajskem poslopiju muzej in njega preureditev v odlično reprezentativno kulturno stavbo. Po na-

P. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

35. Iztok je vedno med prvimi borci in junaško vihti bizantinski meč.

36. Tudi tedaj ne kloai, ko pade pod njim konj, zadet od bizantinske strelice.

37. Kri brizga, trupla se gromadijo na tleh. Iztoka podere siloviti udarec z mečem čez čelado, da omahne in pade pod noge drvečih borcev.

38. Sloveni zmagajo Sredi tabora pa leži strašna žetev Morane, polita s krvjo in posuta z sklmljenimi sulicami in skrhanimi meči. In na dnu teh žrtev leži junak - pokrit s trupli - Iztok.

Dobrne novice

Koladar

Nedelja, 23. marca: 4. postna; Jožef Oriol, spoznavalec; Pelagija, mučenica; Oton, škof.
Ponedeljek, 24. marca: Gabriel, nadangel; Turbija; škof; Simon, otrok.
Torek, 25. marca: Oznanjenje Marijino; Dizma, spokornik.

Letopis

23. marca 1756. leta se je rodil v Zagorici Jurij baron Vega. Studiral je v Ljubljani, stopil po končanem filozofskih študijah k vojakom kot ladijski inženir, pozneje pa prestopil k topničarjem, kjer je postal profesor za metodiko. Odlikoval se je v bojih s Turki in Francozi, nakar je bil povzdignjen v plemiški etan. Slaven je postal po svojih predavanjih iz matematike, še bolj pa zaradi izdaje logaritmov, ki so prekašala po točnosti in obsežnosti vsa dotodanja tovrstna dela ter so doživela mnogo novih izdaj. Leta 1802 so ga našli mrtvega pri nekem mlinu ob Donavi in šele 30 let po njegovi smrti so ugotovili, da ga je umoril tamkajšnji mlinar.

23. marca 1880. leta se je rodil v Radenski vasi pri Rogaski Slatini dr. Fran Kidrič, literarni zgodovinar in kritik, profesor na filozofski fakulteti ljubljanske univerze.

24. marca 1835. leta se je rodil Jožef Štefan, veliki fizik, profesor na dunajski univerzi.

24. marca 1868. leta se je rodil v Zagrebu Miletij Stjepan, književnik in reformator hrvaškega narodnega gledališča. Bogat in ambiciozen se je že zgodaj posvetil književnosti, odšel je na Dunaj, kjer se je vpisal na filozofsko fakulteto, posebno se je zanimal za estetiko in zgodovinsko umetnost. Po končanem študiju je proučeval na Dunaju, v Pragi, Parizu ter Italiji gledališke ustanove. Ko se je vrnil domov, je postal intendant zagrebskega gledališča, tri leta Miletijeve uprave (1895-1898) smatrajo Hrvati za najbolj živo in bogato dobo hrvaškega gledališča, dala so mu trden temelj za nadaljnji razvoj.

24. marca 1905. leta je umrl Jules Verne, francoski pisatelj. Rodil se je 8. februarja l. 1828 v Nantesu, študiral v Parizu pravo. V Hetzelovem »Magazinu« objavljeno fantastično potovanje »Cinq semaines en ballon« je našlo pri čitateljih živahen odmev. S to povestjo je začel Verne dolgo vrsto svojih »izrednih potovanj« in ustvaril novo literarno obliko, s prirodoslovnim romanom. Iz velikega števila njegovih del so najbolj znani tudi v slovensčino prevedeni: Carski sel (Mihael Strogov), V 80 dneh okoli sveta, Južna zvezda, in Gospodar sveta, ki je pravkar izhajal v »Domoljubu«. Objavil je tudi zgodovino velikih potovanj in znamenitih potnikov-raziskovalcev.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gospod Jože Mavrin, narednik-vodnik v pokojni in bivši koroški borec. Rajni je bil svoj čas narednik 17. pešpolka. Pogreb bo v ponedeljek ob pol treh popoldne v Zal, kapela sv. Petra, na pokopališču k Sv. Križu. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Vikrah pod Smarno goro je včeraj dopoldne v 70. letu starosti nenadoma umrl, zadet od kapi, posestnik Ivan Jeras, vulgo »Suštarjev oče«. Baš te dni prezidavajo njegovo gostoljubno hišico in tako ga je smrt prehitela, da je ne bo videl prenovljeno. Bil je velika dobričina, priljubljen ne samo med svojimi sosedi, ampak tudi med mnogimi ljubljanci, ki so na njegovem dvorišču shranjevali kolesa, da so se potem po plezalni poti povzpeli na Grmado. Pred svetovno vojno je trikrat prejadral »veliko lužo« in vedel o svojih doživljajih mnogo zanimivega kramljati Marljivo se je udeleževal v gasilski četi v Sp. Pirničah, v kateri je 9 let opravljal blagajniške posle in bil odlikovan s križcem za gasilske zasluge. Naj v miru počiva!

† Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah so pokopali 62 letnega posestnika in bivšega zupana g. Jožefa Jarca. Pokojnik je bil oče znanega mariborskega restavraterja Alojza Jarca. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

Osebnosti

— Za častnega občana mestne občine Slovenjgradec in trške občine Dravograd sta bila izvoljena predsednik in minister g. dr. Fran Kulovec in prosvetni minister g. dr. Miha Krek. Iskreno čestitamo!

— Vice-admiral g. C. F. Koch se je po daljšem bivanju v inozemstvu vrnil v domovino in se nastanil v Ljubljani. Gospodu admiralu, ki je bil, kakor znano, prvi poveljnik jugoslovanske mornarice, želimo prav prijetno in zadovoljno bivanje v našem mestu.

L. MAV: „Naše orgle“ NOVO!
25 skladb za orgle. — Din 32.—

— Mesečna rekollekcija za duhovnike z dežele bo zadnje sredo t. m., to je 26. marca, v »Domu duhovnih vaje« v Ljubljani. Začetek točno ob pol 10 dopoldne. K obilni udeležbi so vabljeni vsi gg. duhovniki izven Ljubljane, zlasti še člani Apostolske unije. — Vodstvo Doma DV in škofijsko vodstvo VA.

— Aljažev klub v Ljubljani obvešča stalne obiskovalce Kamniške Bistrice, da bo na praznik 25. marca v Marijini kapeli v Kamniški Bistrici sv. maša ob 10. Bistrica se je pravkar prebudila iz zimskega spanja. Pomladno cvetje sili na dan, zato je izlet v Bistrico v tem času priporočljiv.

— Uradni kratki za dinarje in pare. Po razpisu ministristva financ z dne 21. januarja 1941, št. 214/VIII, je še vedno v veljavi naredba z dne 11. novembra 1921, I. št. 12821, Ur. l. št. 337/146, s katero sta odredeni za dinarje in pare kot obvezni uradni kratki: »Dine« in »p«. Prva kratica se piše vedno z veliko črko, druga z malo, obe pa brez krajske pike. Uporaba drugih tozadevnih kratice ni dopustna.

— Državna hipotekarna banka kraljevine Jugoslavije, Glavna podružnica v Ljubljani, na Marijin praznik dne 25. marca ne bo poslovala.

— Poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani na praznik Marijinega oznanenja dne 25. t. m. ne bo poslovala.

— Za Veliko noč segajmo vsi marljivo po umetniških razglednicah Slovenske straže! S tem bomo pomagali buditi smisel in zanimanje za naše narodne običaje, pomagali bomo seznaniti

najširšo javnost z domačimi umetniki, ki podpirajo naše narodno delo, in podprli bomo končno narodnovzgojno in narodnoobrambno delo Slovenske straže, ki mora v današnjih dneh vršiti prvenstveno poslanstvo med slovenskim narodom.

— Za zvišanje prejemkov tobačnega delavstva. V Belgradu je bila 20. in 21. t. m. anketa za zboljšanje položaja monopolskega delavstva, ki je bila sklicana po Jugosrabi na pobudo ZZD. Na anketi so bili navzoči predstavniki delavstva vse države. Razpravljalo se je o splošnem položaju in sprejelo sklepe, da se vsemu monopolskemu delavstvu zvišajo draginski doklade, da vsi stalni delavci v skladiščih prejmejo deputate in da se vsemu delavstvu izdajo tudi plačilne knjižice za primer evakuacije. Anketa, ki je trajala dva dneva, je bila prekinjena in se bo nadaljevala v ponedeljek 24. t. m. Od Slovencev sta sodelovala Jeme Franc in Hvale Maks. Prvi je ostal še v Belgradu, da se dokončno urede vsa vprašanja tobačnega delavstva v Ljubljani.

— Če trpite, berite Fajdžova Pisma o trpljenju. Broširana knjiga velja 20 din, vezana pa 30 din. Udje Družbe sv. Mohorja dobe knjigo za 25% ceneje.

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odvajati, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

— Madžarski letoviščarji obiščejo Bled. Po posredovanju Tujskoprometne zveze v Ljubljani je potovalna pisarna IBUSZ v Budimpešti poleg nameranih pomladanskih izletov na morje razpisala tudi izlet v Slovenijo. Po načrtu te pisarne bo obiskalo Bled o Veliki noči približno 50 madžarskih gostov, ki bodo ostali tam 14 dni. Za poznejši čas so predvidena potovanja tudi v druga slovenska letovišča.

— Zdravniki v ambulatoriju Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Kranju, Celju, Mariburu in Ptujju ordinirajo na praznik, v torek, 25. t. m., samo do 12 oziroma do konca ordinacijskih ur, ki se prične pred 12.

— Kmetijska posejilnica ljubljanske okolice v Ljubljani vladno vabi vse one vlagatelje, ki se še niso glasili zaradi dogovora o izplačilu hranilnih vlog, da se jim prej zglašne s hranilno knjižico v njeni poslovalnici ali pa da ji sporoče svoj naslov in številko svoje hranilne vloge.

— Le tako naprej! Zvedeli smo, da pripravila šentjakobska prosveta na Marijin praznik dne 26. t. m. v Franciškanski dvorani pretresljivo tragedijo po znamenitem John Knitloevem romanu »Via malac«. Veseli nas, da se je vodstvo odločilo za tako resno stvar, ki zahteva tako od igralcev kakor od režiserja veliko truda in dobre volje. Po zadržilu igralcev kakor tudi po resni pripravi, s katerimi se igralci pripravljajo za ta nastop, smemo upati, da nas ne bodo razočarali. Podprimo idealizem in trud teh mladih ljudi, in napolnimo Franciškansko dvorano v torek do zadnjega kotička! S tem se bomo najlepše oddolžili za njihov trud in jim dali obenem poguma za nadaljnje delo. — Šentjakobčani.

Za doma kuhano milo

prodaja lužni kamen in ostale dodatke
drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1
Preizkušeno navodilo na razpolago

— Lepo izbrano rahnobarnih velikonočnih razglednic Vam nudi po nizki ceni Mladinska založba, Stari trg 30, Ljubljana.

— Sestanek županov in funkcionarjev prehranjevalnih uradov. Na pobudo občine Senovo je bil 21. t. m. v Rajhenburgu sestanek županov in funkcionarjev prehranjevalnih uradov brežiškega in krškega okraja. Udeležba je bila zelo številna, zakaj vprašanje prehrane je danes eno najbolj perečih vprašanj. Sestanka so se udeležili tudi: oba gg. okrajna načelnika, inšpektor rudnika TPD g. inž. Dular, konz. svetnik g. Tratinik itd. Na sestanku je nameraval priti predsednik Preveda, g. minister Šnol. Ker pa je bil nujno zadržan, je njegov namestnik, podpredsednik Preveda, g. Munda, poročal o delu Preveda ter pojasnil, kako bo s prehrano v bodoče. Posebno je poudaril velike težave pri nabavi in razdeljevanju živil, zlasti moke. S strani udeležencev je bilo podanih več stvarnih predlogov za pravilno in uspešno preskrbovanje z živili, nakar se je razvila živahna debata o preskrbovanju posameznih krajev. Na razne pritožbe in vprašanja je g. Munda odgovarjal sprotno, ne prikrivajoč težave, ki so v zvezi s prehrano v teh hudih časih. Udeleženci so s sestanka ponesli celotno sliko dejanskega stanja prehrane ter razna navodila za bodoče delovanje. Tudi to bo prišlo prav, da si bili zelo radi slišali tudi kaj o — recimo večji količini moki in slično.

— »O kam, Gospod?« — Kimoveva zbirka crkvenih moških zborev je izšla v 2. natisu. Prva je bila razprodana v pol leta. Zaradi popraševanja jo je izdal znova. Cena je navzlic sedanjim draginjam ostala stara: po 16 din. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Nestlejevo moko za otroke dobite zopet v drogeriji Gregorič, kr. dvorni dobavitelj, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Darujte za starološki »Dom slepih« zavod za odrasle slepe!

Cekovni račun št. 14.672 - »Dom slepih, Ljubljana

— Prosvetna zveza v Ljubljani je založila umetniške razglednice za veliko noč in sicer po originalu slikarja Layerja. Prva slika predstavlja smenjanje s križa, druga pa polaganje v grob. Razglednice so velike umetniške vrednosti. Tako uresničuje Prosvetna zveza svoj načrt, da popularizira našo umetnost med široko plastjo naroda. Zavedni Slovencev bodo segali za Veliko noč gotovo po teh razglednicah, ki jih je izdelala naša priznana Jugoslovanska tiskarna. Naročajo se pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. Zahtevajte jih po vseh trafikah in trgovinah.

— Kulak ali sunko? Iz krogov našega uradništva smo prejeli: Iz plačilnih seznamov za mesec april je razvidno, da bodo v aprilu uradnikom odtegnjeni prispevki za odkup osebnega

dela, ali bolj po domače povedano — za kuluk. Ker bo v mesecu aprilu tudi Velika noč, bo pač malo ostalo za velikonočno gnetaj, ki je letos že tako čez mero draga. Kakor se spominjamo, je bil že enkrat v sličnem primeru kuluk prenesen na mesec maj, ko je uradnik nekoliko manj prizadel z odtegljajem kot v mesecu, v katerem je Velika noč. Ali ne bi moglo tudi letos biti tako?

— Novi vozni red bo, kakor nam poročajo iz Dobove, tudi na progi Zidani most—Zagreb delal marsikomu preglavice, posebno šolski mladini. Ako so postaje na tej progi kaj potrebnega ukrenile ne vemo. Vse občine so sicer predložile vloge, da se vozni red popravi, mislimo pa, da smemo tudi tu izraziti svoje težave proti novemu voznemu redu, ki bo stopil meseca maja v veljavo. Saj veljajo naše težave tudi za ostale postaje naše proge. Dobova je precej frekventivna postaja, saj vstopi v Dobovo v vlake čez 100 ljudi dnevno. Med temi je veliko šolarjev, ki niso samo otroci železničarjev, temveč tudi revnejših kmečkih slojev. Srednjih šol ni blizu, zato se morajo voziti v Zagreb. Denarja ni, da bi otroci imeli stanovanje in hrano v Zagrebu, zato so primorani, da se vozijo. In ti vlaki, ki vozijo šolsko mladino, so v toliko spreminjeni, da bo ravno za šolsko mladino vse narobe. Vlak, ki vozi sedaj iz Dobove ob 6.12, bo vozil po novem voznem redu pol ure prej. Kam naj se da šolska mladina, saj je še sedaj prezgoden. Delavci in obrtniki lahko uporabljajo mlekarški vlak, ki vozi prej. Opoldanski vlak, ki vozi sedaj nekaj minut pred 13, bo vozil 10 minut pozneje, tako, da morajo otroci zamuditi šolo. Ta vlak naj bi vozil četrt ure prej kakor sedaj, ne pa pozneje. Tudi vlaka, ki odhaja iz Zagreba ob 13 in 18, bosta po novem voznem redu vozila prej, namesto četrt ure pozneje kakor sedaj, tako da bodo naši otroci prisiljeni čakati naslednji vlak. Tudi vlak ob 20 bi moral iti iz Zagreba nekaj minut prej. To so malenkosti, ki bi se dale še korigirati in bi bilo ustrezno šolarjem, staršem in drugim. Od tu gravitira vse v Zagreb, ker je bližje, je samo 25 km oddaljen, medtem ko je Ljubljana 120 km. Če že postaje tega ne morejo izposlovati, pa prosimo direkcijo tako v Ljubljani kakor v Zagrebu, da blagovolja upoštevati naše upravičene želje in našo javno prošnjo.

— Za materski dom dinarski knjižic: »V materski šoli«, »Mati vzgojiteljica«, Rakovnik.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim srca, ledvic, želodca, jeter, žolča, raznim katarom, normalizira notranje žile in živce ter čisti kri in organizem raznih strupov.

Vrtnice

nizke in visokodebelne, nudim v najrazličnejših vrstah.
Cene solidne! FRANC JENKO
sedlar in trg. usnja, Medvode

— Dva posreči na en dan. Iz Nove cerkve nam poročajo: Pri vinogradu g. Neže Stokojnik so popravljali škarpe, ker hoče imeti gospa pri vinogradu, kamor rada vabi goste od blizu in daleč, vedno vse v najlepšem redu. Svet pri vinogradu je strm in skalnat in daje zaradi svoje sončne lege prvovrstno kapljico. Pretekli četrtek je bilo treba na nekem mestu za novo škarpo razstreliti kamenje. Navrtali so vse po starih navodilih in varnostnih predpisih in vložili dinamitno patrono na zažigalni vrvi. Ker je bila vrstica delj časa preganjena, se je na dotičnem mestu izsul smodnik. Precej časa ni bilo pričakovane strela. Mislili so že, da je pač vrstica popolnoma ugasnila, kar se ne zgod ravno redko, posebno če je malo kokra. V resnici pa je lelo na mestu, kjer se je iztrosil smodnik, možno tkivo naprej. Med delavci je bil tudi vojak na dopustu Franc Borinc, ki si je hotel prislužiti nekaj kovačev za pobožšek. Zaradi nestrpnosti se je prehitro približal, da bi pogledal, kakaj je vrstica ugasnila. V neposredni bližini pa se je razstrelivo vnelo in vrlo ves strel v nesrečnega mladeniča. Dobil je strašne poškodbe na licu in obeh rokah. Tudi eden izmed tovarišev je bil precej poškodovan na rokah. Vse to se je zgodilo okoli enajstih dopoldne. Posestnik Franc Skočir je takoj napregel svoj voz in odpeljal ponesrečenca v celjsko bolnišnico. Poškodbe so tako hude, da se ni moglo dognati, kako je z vidom. Bog daj, da bi mu bile ohranjene oči in mu ostala možnost vporabe rok. — Druga manjša nezgoda se je pripetila v hiši žalosni pri Likarjevih v Hrenovi, kjer so pripravljali za pogrebce. Iz globokega usmiljenja do hudo preskušene Likarjeve družine je šla popoldne po šoli ga. Zupanekova, žena šolskega g. upravitelja, na Likarjev dom, da bi izrazila svoje sožalje in pomagala pri domačih opravkih. Lotila se je vsakega dela. Pri premikanju domačega pohištva pa ji je padla težka miza na nogo s tako silo, da ji je ta hudo zatekla. Zelimo, da ozdravi prav kmalu.

— Dva posreči na en dan. Iz Nove cerkve nam poročajo: Pri vinogradu g. Neže Stokojnik so popravljali škarpe, ker hoče imeti gospa pri vinogradu, kamor rada vabi goste od blizu in daleč, vedno vse v najlepšem redu. Svet pri vinogradu je strm in skalnat in daje zaradi svoje sončne lege prvovrstno kapljico. Pretekli četrtek je bilo treba na nekem mestu za novo škarpo razstreliti kamenje. Navrtali so vse po starih navodilih in varnostnih predpisih in vložili dinamitno patrono na zažigalni vrvi. Ker je bila vrstica delj časa preganjena, se je na dotičnem mestu izsul smodnik. Precej časa ni bilo pričakovane strela. Mislili so že, da je pač vrstica popolnoma ugasnila, kar se ne zgod ravno redko, posebno če je malo kokra. V resnici pa je lelo na mestu, kjer se je iztrosil smodnik, možno tkivo naprej. Med delavci je bil tudi vojak na dopustu Franc Borinc, ki si je hotel prislužiti nekaj kovačev za pobožšek. Zaradi nestrpnosti se je prehitro približal, da bi pogledal, kakaj je vrstica ugasnila. V neposredni bližini pa se je razstrelivo vnelo in vrlo ves strel v nesrečnega mladeniča. Dobil je strašne poškodbe na licu in obeh rokah. Tudi eden izmed tovarišev je bil precej poškodovan na rokah. Vse to se je zgodilo okoli enajstih dopoldne. Posestnik Franc Skočir je takoj napregel svoj voz in odpeljal ponesrečenca v celjsko bolnišnico. Poškodbe so tako hude, da se ni moglo dognati, kako je z vidom. Bog daj, da bi mu bile ohranjene oči in mu ostala možnost vporabe rok. — Druga manjša nezgoda se je pripetila v hiši žalosni pri Likarjevih v Hrenovi, kjer so pripravljali za pogrebce. Iz globokega usmiljenja do hudo preskušene Likarjeve družine je šla popoldne po šoli ga. Zupanekova, žena šolskega g. upravitelja, na Likarjev dom, da bi izrazila svoje sožalje in pomagala pri domačih opravkih. Lotila se je vsakega dela. Pri premikanju domačega pohištva pa ji je padla težka miza na nogo s tako silo, da ji je ta hudo zatekla. Zelimo, da ozdravi prav kmalu.

— Lepo arondirano posestvo z vsem poljedelskim orodjem, četrte ure od postaje, ob 26. marca 1941 prodano na javni dražbi pri sodišču Šmarje pri Jelšah. Cenjeno približno 104.000 din, najmanjši ponudek 69.000 din.

— Vprašajte svojega zdravnika! On vam bo potrdil, da je odlično sredstvo proti opeklinam, krastam, lišajem, pršicem, ranam, razpokani koži pri otrokih in odraslih poznana BABYMIRA CREME, izdelek lekarne Salopke. Vedno je dobro, če imate za vsak primer škafčico kreme BABYMIRA doma pri rokah.

All ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Občinski preskrbovalni urad Sv. Vid pri Ptujju. Dne 14. marca t. l. sta izšla očitka o delovanju tega urada v »Jurcu« in »Trgovskem listu«. Očitajo, kako samovoljno tajnik izvršuje vse posle, ne ozičuje na to, da bi moral o tem sklepati odbor; da je tajnikova žena trgovka, s čimer se seveda daje pomislek, češ, da se tja spravlja blago, ki bi moralo biti razdeljeno med trgovce; da sta predsednik in tajnik izdala trgovcu odločbo, s katero ga izključujeta od prodaje moke. Na te očilke jim dajemo kot prvi odgovor sledeče: Občinski preskrbovalni odbor je v svoji režiji do danes imel samo razdelitev moke. Samovoljna tajnika se je mogla torej pokazati le pri delitvi moke. Ker pa je tajnik hotel tudi v tem oziru pravičnost, je predsednik odbora na tajnikov predlog sklical za 14. januar sejo preskrbovalnega odbora vseh trgovcev ter peka. Te seje so se udeležili vsi trgovci razen enega — tudi tisti, ki je pozneje dobil odločbo o ustitviti delitve moke. Na tej seji je bil sporazumno določen ključ, koliko odstotkov doseple moke dobi iz vsake dodelitve vsak trgovec in pek. Vsi prisotni so se z razdelitvijo v polni meri zadovoljili. Predsednik in tajnik odbora sta se tega ključa držala in po njem moka delila. Pet trgovcev in občini je dobilo več moke, kakor jim jo je po ključu pripadalo, le šest, kjer je službena žena tajnika, je dobila manj moke, kakor je po ključu pripadalo. Vzrok za to je bil, da se ne bi moglo očitati tajniku glede poslovanja. Glede odločbe, ki je bila izdana trgovcu Zlahtiču, pa pripomi-

NOGAVICE ZA KRČNE ŽILE ter PASOVE ZA KILO

DOBITE
V DROGERIJI EMONA
IV. KANC, LJUBLJANA, NEBOTICNIK

njamo sledeče: Ptujski veletrgovec je imel nalog okraj. preskrbovalnega urada, da dodeli občinskemu uradu določeno količino moke. Ta pa ni hotel čakati občinskega razdelilnika za moko, temveč je napravil, v kolikor se je zvedelo do dana, razdelilnik sam in po njem moko začel deliti. V ta razdelilnik pa enega trgovca sploh ni vnesel, temveč je na račun njegove količine dal drugi dve. Ko je občina zvedela za ta postopek, je o tem obvestila okrajni odbor, ki je trgoveca na ta postopek opozoril. Občinski urad je potem od Zlahtiča zahteval, da eno vrečo moke, ki mu jo je dal veletrgovec preveč, da drugemu, ki pri delitvi moke od veletrgovca ni bil upoštevan. Ta je najprej obljubil, da bo moko dal in naj prizadeži trgovec pride po njo. Ko pa je trgovec najel voznička in prišel po moko, ga je Zlahtič odsvolil brez nje. Nato je občina izdala odločbo, da moko vrne, ker jo je še imel, sicer pri bodočih delitvah ne bo upoštevan. Kljub odločbi, ki je bila izdana, da trgovec, ki moko ni dobil, zaščitni, je ni hotel vrniti in proti odločbi ni vložil pritožbe, za kar mu je v sami odločbi bila dana možnost. — Iz tega je dovolj jasno povedano, da sta bila predsednik in tajnik opravičena izdati odločbo; izdala pa sta jo zato, da se zaščitni vsaj pri občini tisti, ki ga veletrgovec ni hotel ščititi. Javnost pa naj pove, ali je to samovolja predsednika ali tajnika ali pa trgovcev, ki hočejo deliti po svojih lastnih načrtih.

— Za moža-vdovca z 8 majnimi otroki so došli naši upravi naslednji darovi: Neimenovana 50 din, neimenovana 150 din, neimenovani iz Novega mesta 100 din in neimenovana gospa iz Ljubljane 100 din. Bog plačaj plemenitim darovalcem.

— 60 letni požigalec. V Saloveh v Prekmurju so stali ob 9 zvečer ob neki hiši fantje in se pogovarjali. Naenkrat so videli, kako je zavil s ceste proti 40 metrov oddaljeni kopici slame 60 letni sosed. Počasi se je majal po travniku in je bil očitno precej pod vplivom alkohola. Ko je prišel do kopice, je izpuzil iz nje šop slame, jo zažgal in vstalil nazaj v kup, ki je prišel počasi goriti. Požigalec je šel hitro naprej, fantje pa za njim, medtem ko so drugi pogasili ogenj. Mož je bil res pijan in je svoje dejanje storil iz jeze, ki jo je najbrž že nekaj časa gojil do sosedu.

— Komisiji se je uprl. Komisija za pregledovanje mesa je vršila svojo dolžnost v Slatini Radenci. Nekemu tamkajšnjemu mesarju pa to ni bilo po godu in se je komisiji uprl, pri tem pa še žalil banovskega zdravnika. Pred soboškim okrožnim sodiščem je bil zato obsojen na 3 mesece in 15 dni zapora in 130 din denarne kazni.

— Vrtnarski tečaj je bil te dni v Soboti. Udeležila so se ga soboška in okoliška dekleta ter dekleta od Sv. Križa. Na pridelavo povrtnine so dozdaj v Prekmurju polagali prav malo pozornje in nihče ni pripeljal na soboški trg zelenjave in povrtnine, ki so jo Sobočani dobivali iz Čakovca. V sedanjih težkih časih je posebno primerne poučiti naše mlade gospodinjice, kaj lahko pridelajo na domačem vrtu. V tem pogledu je tečaj popolnoma uspel, za kar gre prirediteljem in predavateljem priznanje.

Novakovi Anici v slovo!

je vzvalovila in se dvignila v višine.

Groza je objela naša srca, ko smo zvedele, da te ni več med nami, a sladka tolažba nas napolnjuje, ker vemo, da si brez težave zapustila ta bedni svet. Tvoja bela duša je dozorela, morda v skrivnih žrtvah in odpovedih. Me tega ne vemo. Kako si srečna, da si bila v cvetu let izbrana in utrgana kakor bela lilija! Ni dana vsakemu taka sreča. Preden si spoznala umazani svet, si razpela bele peruti in se dvignila kvišku.

Draga Anica, pogrešamo te; srednji stol v drugi klopi sameva. Ni te več med nami, tvoje vesele resnosti, tvojega govorjenja, ki je bilo svojevrstno, a je tako prijetno izvenovalo. Čudno slutijo sem imela, ko sem te še poslednjik videla v bolnišnici. Kako si poddrževal svojo blede roko v moji in tako tožno gledala. Pretresel me me je žareč ogenj tvojih oči. Zdi se mi, da si že takrat žutila bližino poslanke božje.

Ideali so se zrušili, ideali, ki bi morda rodili obilen sad, a večni je vedel, da bi tvoja mehka duša težko vzdržala v brezutnem, mrazem svetu. Poklical te je v svoj dom, da množiš Njegovo slavo.

Ljuba Anica, prosim gori pri ljubem Bogu za nas, tvoje sošolke iz III. letnika. Izprosi nam, da postanemo dobre učiteljice in da ne zgrešimo pravega cilja. Dragi sošolka, bodi srečna! Tvoje vrstnice mislimo nate v ljubečih molitvah.

Počivaj v miru, ljubljena Anica!

Bled

Društvo slovenskih obrtnikov priredi v nedeljo, dne 23. marca ob 3 popoldne v šoli predavanje o davkih. Vljudno vabimo vse obrtnike in obrtnice, da se istega udeležijo.

Jesenice

Proslava materskega dneva bo v torek na Marijin praznik ob 3 popoldne v veliki dvorani Krekovega doma

Nesrečni alkohol je zopet zahteval žrtve. Na praznik sv. Jožefa se je v gostilni na Poljanah pri Gorjah nahajala večja družba iz okolice, da se pri kozarcu vina poveselo. V večernih urah pa je med moškimi nastal prepir, v katerem je neki Vinko iz Gorj s stolom udaril po glavi 40 letnega delavca Kriveca Alojzija, službenega pri Kranjski industrijski družbi s tako silo, da se je nezavesten zgrudil na tla. Odpeljati so ga v bolnišnico Bratovske skladišnice, kjer pa je že drugi dan podlegel. Rajni je bil doma iz Zaloga pri Kamniku, v Podmožaklju pa je stanoval v leseni hišici, ki je bila njegova. Bil je poročen. Orožniki iz Gorj so vse prizadete zaslišali, glavni krivec je izjavil, da je v silobranu udaril s stolom in ni stliti, da bo udarec imel tako nesrečni izid.

LJUBLJANA

Uspešni dnevi sv. misijona

Kakor je bil pričetek sv. misijona v Ljubljani zelo lep in je privabil v cerkve velike množice ljudi, tako tudi sedaj misijon privablja mnogo vernikov, in sicer vedno več. Tudi pri jutranjih službah božjih in misijonskih govorih je udeležba prav lepa in najlepše dokazuje, kako delovna je Ljubljana. Že dosedanj uspehi sv. misijona v Ljubljani kažejo kako nujno je bilo prebivalstvo potrebne verske obnove prav v tem času, ko navidezno materializem zastruplja življenje mnogih in ko se navidezno ljudje pogrezajo v versko mlačnost. Treba je bilo le vzpodbude, pa so se vsi ti videzi izkazali za zgrešene in se je ob enem pokazalo, da je ogromna večina ljubljanskega prebivalstva globoko verna. Ganljivo je videti kako zvečer v župnih cerkvah zbrane množice v globoki pobožnosti sodelujejo pri ljudskem petju in kako potem z vso zbrunostjo duha slede govorom pridigarjev. V zadnjih dnevih so spovednice že vse popoldne in zvečer v vseh cerkvah kar oblegane od vernikov, ki hočejo pristopiti k zakramentu sv. pokore. Tako se večina ljubljanskega prebivalstva že sedaj duhovno obnavlja in pripravlja na lep zaključek misijonskih pobožnosti, ki bodo v ille vsakemu udeležencu v dušo nov plamen verske gorečnosti.

Povišanje cen mesa

Kraljevska banska uprava dravske banovine, referat za kontrolo cen, nam je poslal naslednje pojasnilo: »Gospod minister za oskrbo in prehrano je z odlokom št. 2173 z dne 11. marca 1941 pooblastil kraljevske banske uprave dravske banovine, da sme na novo določiti cene mesa in masti. Upravnim oblastvom prve stopnje je bilo na podlagi citiranega dovolila izdano pooblastilo pod VIII/K. št. 619/41, da smejo na novo v lastnem delokrogu določiti cene mesa, slanin in masti, za katero določitev so jim bile predpisane smernice.«

Iz tega pojasnila torej sledi, da ima banska uprava brez ozira na uredbo ministra za prehrano z dne 15. marca, ki prepoveduje vsako povišanje cen do 1. avgusta 1941 — pravico, da na svojem področju lahko na novo določuje cene mesa in masti in da je za to živilsko področje uredba ministra za prehrano brezpredmetna. Toda kljub pojasnilu referata za kontrolo cen se nam to vprašanje še vedno ne zdi dovolj pojasnjeno, kajti ne vemo, čemu bi naj minister za prehrano izdal znano uredbo, če nima splošne veljave.

Jakopičeve in Sterneneve umetnine v »Salonu Kos«

V razstavnem oknu ob vходу pasaže je lastnik »Salona Kos« za dobo 14 dni izvesil najnovjša dela — pa tudi skrita dela — dveh naših mojstrov-akademikov — dela Riharda Jakopiča in Mateja Sternena.

Rihard Jakopič je zastopan s petimi deli: »Gradnja«, »Pogledom na Grad«, »Smarno gorc«, »Sončnim zatonom« in »Mlinom ob Savici«. Velika častna je »Gradnja«: Okorne, a delavne roke tečaka zasajajo težko bruno v zemljo. Bruno je na obeh straneh varovano z vrvoj, ki jo drži prav tako okorne roke dveh krepkih delavskih postav. Oba delavca spremljata pazljivo sleherno tovarišvo kretinjo, zakaj zavedata se, da težko breme preži na žrtve, zavedata se, da najmanjša nepazljivost lahko povzroči neizmerno zlo... »Gradnja« je obdana z bogato izrezljanim okvirom, ki je bil izdelan v delavnici »Salona Kos«.

Matej Sterneni, ki je prav tako kot Jakopič utiral pot slovenski umetnosti, ima razstavljenih troje figurativnih del: »Pri štanjcu« ob pogledu na delo občuti vse udobje, ki ga uživa dama: v mehkih, razkošno pisanih blazinah počiva telo, a duh se naslaja ob čitanju dobre knjige... »Damski portret« in »Dekliška glavca«.

Ogled razstavljenih mojstrov najtopleje priporočamo; posebno pa opozarjamo na razstavljenela dela našo srednješolsko mladino, ki ima najlepšo priliko spoznati dela naših kulturnih pionirjev. — Dela bodo razstavljenela do vključno 5. aprila.

50 letnico rojstva

obhaja danes v krogu svojih domačih in številnih prijateljev gospa Marija Vidmajer, ugledna trgovska s semeni in zdravilnimi zelišči. Gospo Vidmajerjevo prav dobro pozna vsi okoličani — kmetje, posebno pa se rade pomude pri njej naše Trnovčanke, ki se zanesejo na dobro kaljivost semen, ki jih kupijo pri njej. Danes, ko se bo srečala z Abrahamom, ji vsi kupovalci želijo, da bi jim še dolgo vrsto let postregla s svojimi priznanimi semeni. Številni prijatelji in znanci pa ji k pedesetletnici iskreno čestitajo in ji kljčejo: Na mnoga srečna, zdrava in zadovoljna leta!

ZIMO

IZ LASTNE PREDILNICE KUPITE NAJ CENEJE PRI »ZIMA«, GOSPOSVETSKA C. 1

I koncert ljubljanskih in meščanskih in srednjih šol, ki je večer popoldne imel odličan uspeh, bo gotovo tudi danes ob 11 dopoldne napolnil operno gledališče do zadnjega kotička. Nad 800 sodelujočih mladih pevki in pevcev ter glasbenikov in mešani zbor s 500 izvajajočimi pač pomeni veliko redkost v našem glasbenem življenju. Poleg tega smo se pa snoči prepričali, da so vse točke prav bogatega programa izvrstno pripravljene ter bo koncert velik užitek za vsakogar. Današnjega koncerta se pa udeležijo tudi otroci naših izseljenčev, ki so iz daljne Westfalije prišli k nam na počitnice. Spet moramo podčrtavati dobri namen koncerta, saj je ves čisti dohodek večeršnjega in današnjega koncerta namenjen za zimsko pomoč mestnim revežem ljubljanskim. V primeru z visoko stopnjo glasbenega užitka in z dobrim namenom je vstopnina na današnji koncert od 3 do 16 din res malenkostna.

I »Via mala« je naslov tragediji, ki jo bo uprizorila Sentjakobska prosveta na Marijin praznik dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v Frančiškanski dvorani. Predprodaja vstopnic v pekarni Petrič, Flarijanska ulica 20, na dan predstave pa v Frančiškanski dvorani.

I Barve v gorah. Predavanje Slavka Smoleja pod tem naslovom je tako zelo dobro uspelo, da moramo trdit, da je ne samo preseglo vsa pričakovanja, temveč da ga moremo označiti kot najboljšo dosedanje alpinistično-skiopistično predavanje v Ljubljani. Zaradi tega se je odbor A. K. Skale odločil za ponovitev predavanja v sredo 26. t. m. ob 20 uri v frančiškanski dvorani. Opozarjamo že vnaprej vse zainteresirane, naj si nabavijo vstopnice v predprodaji v kinu Union, da se ne bo zgodilo tako kot zadnjič, ko je moral marsikdo oditi domov, ker ni bilo več vstopnic na razpolago.

I Društvo »Dom slepih« v Ljubljani se najtopleje zahvaljuje ravnateljstvu kina Union za dar 1000 din, ki ga je darovalo od zneska, dobljenega za poseben spored ob priliki gostovanja inozemskega igralca Willia Forsta, ki pa je moral zaradi tehničnih ovir odpasti.

I Za mestne reveže je g. Viljem Nemenz, ravnatelj pivovarne Union spet podaril 100 din; g. Elizabeta Vizjak, kavarna »Nebotičnik«, je poklonila 50 din; v počastitev spomina dr. Antona Korosča je poslal 200 din g. Pavle Bajc, Barvarska steza; mesto venca na krsto g. Jurce je g. Jaroslav Salmus nakazal 100 din; rodbini A. Šneler in E. Betetto, Kersnikova ulica, sta podarili 200 din v počastitev g. Marije dr. Fetičihove, a mestina vrtinarija je v znamenje tega darila položila na krsto preprost venec. Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

Čenjenemu občinstvu naznanjam, da **otvorim** dne 24. t. m. v Ljubljani, Prešernova ulica 9 (poleg glavne pošte)

trgovino s čevlji

Za nizke cene in solidno postrežbo jamci in se priporoča

Vodnik Julij

I Zahvala pedikerju Avbelju v kopalniški okrožnega urada v Ljubljani, ker mi je popolnoma odpravil hudo razbolelo kurja ošesa vraščenih nohtov v meso. Poslušajte se te prilike še drugi, ki potrebujete pedikerja. Njegovo delo vam bo v veliko zadovoljstvo, zato ga toplo priporočam!

I Združenje mesarjev in klobasničarjev v Ljubljani bo uvedlo za svoje člane enoten cenik. Črkoslakarji naj pošljejo ponudbe, na pisarno

Gledališče

Drama: Nedelja, 23. marca: »Šesto nadstropje«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 24. marca: Zaprt. — Torek, 25. marca: »Brez tretjega«. Red. Torek. Gostovanje Vike Podgorške in režiserja Hinka Nučiča, članov zagrebškega Narodnega gledališča. — Sreda, 26. marca: »Brez tretjega«. Red. Sreda. Gostovanje Vike Podgorške in Hinka Nučiča.

Opera: Nedelja, 23. marca ob 11: Akademija ljubljanskih srednjih šol. Izven. — Ob 20: »Rusalka«. Izven. Gostovanje tenorista Josipa Gostiča, člana zagrebške opere. Znižane cene. — Ponedeljek, 24. marca: »Faust«. Izven. — Torek, 25. marca: »Traviata«. Izven. Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve, sopranistke belgrajske opere. — Sreda, 26. marca: Zaprt.

Radio Ljubljana

Nedelja, 23. marca: 8 Jutranji pozdrav — 8.15 Tamburaški orkester — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Češke narodne (plošče) — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 10.00 Verski govor (dr. Gvido Rant) — 10.15 Komorni trio. Sodelujejo: gg. Avg. Ivančič (viola), J. Gregorc (klarinet), H. Svetel (klavir) — 11 Za krajši čas (plošče) — 11.45 Akademski pevski kvintet — 12.30 Objave, poročila — 13 Napovedi — 13.02 Koncert operne glasbe. Sodelujejo: gg. Milica Polajnar in g. Andrej Jarc in Radijski orkester — 17 Kmet. ura: Vinarstvo in prehrana prebivalstva (K. Pečovnik) — 17.30 Operetna glasba (plošče) — 18.15 Narodne pesmi poje gdč. Poldka Zupanova, s harmoniko spremlja g. Avgust Stanko — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Slovenska ura: Ob 50 letnici »Amerikanskega Slovenca«: »Naši iz Amerike pojo in govore.« Družabni večer v Calumetu (Michigan, USA). Rokopis sestavi Jože Schweiger. Izvajajo člani Rad. igr. družine, sodelujejo Fantje na vasi in Mandolinistični kvartet — 20.30 Nedeljski koncert. Sodelujejo g. Ivan Ruch in Radijski orkester. Dirigent: D. M. Sijanec — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke glasbe iz Nebotičnika.

Ponedeljek, 24. marca: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Bolgarska glasba (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Vesel opoldanski spored Rad. orkestra — 14 Poročila — 17.30 a razvedrilo (Rad. ork.) — 18.10 Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Breclj) — 18.30 Plošče — 18.40 Rasna sestava našega prebivalstva (g. dr. Božo Škerlj) — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nacionalna ura: Zagreb govori — 19.40 Plošče — 19.50 Deset minut zabave (g. Fr. Lipah) — 20 Prenos iz Zagreba: Svečani koncert zagrebške Filharmonije. Dirigent: Krešimir Baranovič — 22 Napovedi, poročila.

Drugi programi

Nedelja, 23. marca: Belgrad: 20.40 Orkestr. koncert. — Zagreb: 20.45 Plesna glasba. — Beromünster: 20.40 Cerkevni koncert. — Bratislava: 21 Duhovna gl. — Budimpešta: 22 Cig. ork. — Praga: 19.15 Lahka gl. — Ital. postaje: 20.30 Simf. konc. — Sofija: 21 Violina. — Sottens: 20 Offenbachove skladbe. Švedske postaje: 19.30 Ork. konc.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini. — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za južno Ameriko. — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Ponedeljek, 24. marca. Belgrad: 21.10 Simf. konc. — Zagreb: 20 Filh. konc. — Beromünster: 19.50 Ork. konc. — Bratislava: 21.15 Vok. konc. — Budimpešta: 20.10 Bartokove skladbe. — Praga: 19.55 Janačkova opera »Vaško plemstvo«. — Ital. postaje: 20.30 Simf. konc. — So-

zruženja, Ljubljana, Poljanska cesta 42., kjer si lahko ogledajo osnutek in dobe potrebna podatke, v petek 28. marca od 4.—5. ure popoldne.

I Kap je zadela na ulici 72-letnega Franca Ljubija. V petek zvečer je šel Franc Ljubi po Rožni dolini proti svojemu domu, ko mu je v ulici št. XVII. nenadoma postalo slabo. Zgrudil se je na tla in obležal nezavesten. Službojuči stražnik je hitro poklical reševalce, ki so takoj prihitali z reševalnim avtomobilom in starčka odpeljali v bolnišnico. Ko so ga hoteli v bolnišnici spraviti iz avtomobila, so ugotovili, da je med prevozom že umrl. Odpeljali so ga nazaj na reševalno postajo, kamor je prišla tudi policijska komisija, ki je ugotovila, da je Ljubi umrl zadet od srčne kapi. Na željo sorodnikov je bil nato prepeljan na svoje stanovanje v Rožni dolini. Pokopali ga bodo na Viču.

I Preprečen požar. V soboto popoldne okrog 1. sta oznanila dva strela z ljubljanskega Gradu, da gori nekje v ljubljanski okolici. Goreti je začelo v Kamnogoriški ulici št. 19 v Dravljah. Priljučna hiša, ki je last tržnega paznika Stanka Mrve, ima v podstrešju skromno stanovanje, v katerem stanuje Anton Ržen. Zasilno stanovanje ima dimnik speljan po železnih ceveh, kar mimo lesenega ostrešja in je prav zaradi tega ogenj tudi nastal. V dimni cevi so se vnele namreč saje in cev se je razbelila tako zelo, da se je ob vročini vnelo najbližje leseno ogrodje ostrešja. Ker so bili domači doma, so ogenj hitro udušili sami, kljub temu pa so na mesto požara prihitali ljubljanski poklicni gasilci z motoriko, pa tudi prostovoljni gasilci iz Zg. Šiške. Vendar oboji niso imeli več dela in so se vrnili, potem ko je bila tudi zadnja nevarnost odstranjena. Škoda, ki jo je ogenj napravil ni velika in znaša 500 din.

I Tramvaj ga je podrl. Tramvaj, ki je večeraj okrog petih popoldne vozil čez trimostje proti magistratu, je hotel prehiteti s kolesom 33-letni delavec Albin Nered. Na nesrečo je bil tramvaj kolesarja zagrabil in podrl v Stritarjevi ulici. Nered se je pri padcu potokel po glavi in po nogah in so ga reševalci prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

I Srečo in bodočnost je napovedovala ruska ciganka Kuznecov, pri tem pa je, če je le mogla, svoje stranke prevarila in jim odnesla zlatino in dragocenosti. Ljubljanska policija jo je sedaj aretirala in izročila sodišču. Policija je tudi ugotovila, da je ciganka imela še par tovarišice, ki so na podoban način skušale opehariti lakohverne ljudi. Verjetno je, da tovarišice tudi sedaj ne bosta odnehali in še naprej poskušali prerokovati srečo sebi v korist. Policija prosti, naj jih takoj vsakdo prijavi, če bi se kje pokazali.

I Čigar je kovčeg z obleko? Večeraj je policija aretirala 21-letnega F. G., pri katerem je našla kovčeg, v katerem je bila nova moška obleka, nekaj ženskega perila in tudi nekaj otroškega perila. V kovčku je bilo tudi 7 ključev. Prav verjetno je, da je bil kovčeg ukraden kje na vlaku. Kdor ga pogreša, naj sporoči upravi ljubljanske policije.

I Bakren kotel, vreden 2000 din, so ukradli. Iz pralnice na Gosposvetski cesti št. 13 so te dni neznanji tatovi odnesli velik bakren kotel Francu Hainriharju.

fija: 20 Lahka gl. — Sottens: 20 Jazz. — Švedske postaje: 20 Zbor.

Prireditve in zabave

»Via mala« je naslov tragedije, ki jo bo uprizorila Sentjakobska prosveta na Marijin praznik dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v frančiškanski dvorani. Predprodaja vstopnic v pekarni Petrič, Flarijanska ulica 20, na dan predstave pa v frančiškanski dvorani.

Duhovni koncert Slovenskega glasbenega društva Ljubljana bo v ponedeljek, 31. marca, ob 8 zvečer v stolnici. Izvajali se bodo Lukačičevi moteti in najslavnejše delo Palestrinovo »Missa Papae Marcellae«. Vstopnice se dobe od četrtka naprej v trgovini A. Šiligoj, Frančiškanska ulica.

Krožek SDZ na I. drž. moški realni gimnaziji v Ljubljani uprizori v soboto dne 29. t. m. ob 20 v frančiškanski dvorani petdejanko »Mlino pod zemljo«, igro iz rimskega življenja. Krožek vabi vse k številni udeležbi.

Predavanja

Sadjarso in vrtnarsko društvo v Mostah pri Ljubljani vabi na praktično predavanje o pravilnem obrezovanju sadnega drevja, ki bo danes, 23. t. m. ob 10 dopoldne na vrtu g. Kregarja na Zaloški cesti (poleg gostilne »Pri sedmici«).

Pedagoško društvo priredi jutri, 24. t. m. nad vse aktualno predavanje »O predlogih za novi zakon o ljudskih šolah«. Govoril bo g. prof. Gustav Šilih iz Maribora. Predavanje se bo vršilo ob 18. uri v predavalnici Mineraloškega inštituta na Univerzi.

Sestanki

Slovenska krščanska ženska zveza v Ljubljani ima v nedeljo, 30. t. m. ob pol 10 dopoldne redni občni zbor v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva cesta 5.

Cerkvena glasba

Spored cerkvene glasbe v stolnici za praznik Marijinega oznanenja, 25. marca t. l. Slovensko pontifikalno mašo (z mitro-škofovsko kapo) bo pel od sv. Očeta Pija XII. novo imenovani prelat-protoprotorni stolni kanonik, biseromašnik, Ivan Sušnik. Introit-Koral. Maša: Premrl — Missa o. h. b. Marial O. Salutis infirmorum — pač najlepšitenješa Premrlova maša. Gradual: A. Foerster. Po oster-toriju: Premrl — Ave Marija!

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljad ob ponedeljek, 24. do srede do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Debelak Gvido, Tyrševa 62. Telefon 27-29.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne v nedeljo: dr. Kmet, Dunajska cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ulica 7; v ponedeljek: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Poizvedovanja

Našel se je prstan v cerkvi Marijinega oznanenja dne 22. marca 1941. Kdor ga je zgubil, ga dobi v upravi »Slovenca«.

V nedeljo, dne 16. marca je izgubila gospodična iz Ljubljane v cerkvi na Kapitlju v Novem mestu ob 10 pri sv. maši ali na potu od Kapiteljske cerkve do novomeškega pokopališča zlato zapesno uro s svetlim jermenom. Pošten najditelj se prosi, da isto izroči gosp. župniku ali pa v podružnici »Slovenca«, Novo mesto, ker je bil zgubljen drag spomin.

Puhmann-ov čaj

ublažuje kašelj!

Dobiva se v vseh lekarnah. Orig. zavitek 126 z Din 37-
Ogl. reg. br. 1503-1086

Bohinjska Bistrica

Prosvetno društvo vprizori danes ob 3 popoldne igro »Triglavska rožac«. Igra je pripravljena predvsem v čast našim materam. Nastopili bodo tudi naši malčki. Vsi vlijudno vabljeni!

Gorje pri Bledu

Društveni praznik in blagoslovitev nove zastave. Kat. bralno društvo in Gorjaj je praznovalo praznik sv. Jožefa, svojega patrona prav veličastno. Bila je ta dan tudi blagoslovljena nova društvena zastava. Vse članstvo, FO in DK ter narodne noše, katerih je bilo prav lepo število, so šli v skupnem sprevedu k sveti maši. Pred sveto mašo je opravil blagoslovljive zastave duhovni vodja g. kaplan Močnik. Zvečer pa je bila v Gorjanskem domu ob nabitno polni dvorani slavnostna akademija, ki je prav lepo uspela. Ob koncu je g. duhovni vodja podal v klemenem govoru vso zgodovino že 62-letnega delovanja društva. Ni čuda, da se je v tem dolgem delovanju in boju obranila prva društvena zastava, katera nosi na slovenskem polju sliko sv. Jožefa in letnico 1879, zato je društvo nabavilo s pomočjo svojih članov in prijateljev novo katero so po načrtih arh. Pengova izdelale šolske sestre v Ljubljani. Kakor se Kat. bralno društvo v Gorjaj lahko ponaša, da je eno najstarejših prosvetnih društev v Sloveniji (samo Blaž Potočnikova čitalnica v Št. Vidu je starejša), tako se bo tudi sedaj lahko ponašalo, da ima eno najlepših zastav, katera nosi na eni strani sliko zavetnika društva sv. Jožefa, na drugi pa slovenska apostola sv. Cirila in Metoda, okrašena z narodnimi barvami in motivi. Tudi nastavek, kateri novi v sebi simbole katoliške prosvete, t. j. križ in knjigo, je umetniški izdelek, katerega je izvršil g. Zmuc po načrtih arh. g. Pengova. Društvo želimo obilno božjega blagoslova za nadaljnje delo pri izobrazbi naroda po katoliških načelih.

Radovljica

Združenje trgovcev v Radovljici opozarja svoje članstvo, da bo redna letna skupščina združenja v torek, dne 25. marca ob 8 zjutraj na Jesenicah v kavarni Novak. Zaradi važnosti pridite vsi.

Materinska proslava bo na praznik Marijinega Oznanjenja, v torek 25. marca, ob 4 popoldne. K proslavi iskreno vabimo vse, posebno na vlake mamice.

Škofja Loka

V četrtek zvečer ob 8 bo imel v Društvenem domu priznan politik iz Ljubljane predavanje o sedanjem položaju, pod naslovom: Naša dolžnost v sedanjem času. Ne zamudite lepe prilike!

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30 junaška ekspedija z zlatim tvorom, ki naj bi omogočil zmago ameriškemu jugu, v vefilimu

Pod zastavo svobode

(Virginia Cylt)

Errol Flynn — Lilian Hopkins

Polja Negri v ganljivem filmu

Materina izpoved

Zgodba o veliki materini ljubezni.

PTUJ

500 obiskovalcev si je že ogledalo razstavo slovenske moderne umetnosti v Narodnem domu. Na tej razstavi so zastopani najboljši slovenski sodobni likovni umetniki s svojimi deli ne glede na posamezne umetniške skupine. Ker take razstave doslej pri nas še ni bilo, je še posebej zanimiva za vsakega, ki se le količkaj zanima za umetniška dela. Naj nihče ne pozabi na to edinstveno politiko in naj si ogleda razstavo v Narodnem domu. Razstava bo odprta le še dan ali dva.

»Naša župnjak« je ime mesečno zihajajočemu listu za župnijo Ptuj-okolica, ki je očetje minoriti vodijo že 151 let, to je od leta, ko je izbruhnila francoska revolucija. Tega glasila, ki na 4 straneh četrtinskega formata prinaša samo kleno vsebino, smo katoličani Dravskega polja odkrito veselili. List, ki ga nadzira skrbno oko župnika zlatomašnika p. Alfonza Sveta in ga pišejo redovniki, poznani po svoji povezanosti z ljudstvom, duhu frančiškanske ljubezni in bogatih izkušnjak v pastirovanju duš, bo gotovo močno poživil dejavno krščanstvo v naši obsejni fari. Clanki, dolgi kvečjemu 50 vrstic, pa bogati misli, morajo navdušiti dobre in prestreti tudi najmlajše. Tako na primer smo težko kje brali kaj jedrnatejšega kakor je notica »Bodi dober!«, kjer piše prav, da edino s tem služiti Bogu, če si dober, opravljaj se, da daješ drugim in se daješ drugim in se daruješ sočloveku. To je resnično krščanstvo in edina prava pobožnost. Vsaka številka nam tudi pojasnjuje pomen praznikov prav z ozirom na sodobne zahteve življenja, da bi posevčali sebe in druge, in vsa vsebina je prilagodena miselnosti našega ljudstva. Iz njega izvemo, kaj se je vsak mesec zgodilo v fari in kje zborujejo naše verske organizacije; poseben prostor je namenjen seveda Katoliški akciji. Nekaj posebnega pa je »farna pošta«, kjer se farani pomenijo s svojim župnikom o svojih potrebah in željah ter dajejo tudi svoje pobude. Zeleti je, da bi se farani tega svojega glasila v čim večjem številu oprijeli, ker bodo našli v njem zvestega in najboljšega vodnika za pravo bogoljubno življenje v teh težkih časih.

Sobota

Uradništvu Benkove tovarne je ob smrti učena osnovne šole Teodorja Hirschla, sina tovarniškega skladiščnika, zbralo 200 din za šolsko kuhinjo. To je prvi dar soboški šolski kuhinji v teku 7 let njenega delovanja in želimo, da bi plemeniti vzgled našel še več posnemalcev.

Gradbena sezona je z lepimi spomladanskimi dnevi spet oživela in nekatere hiše, ki jih je zima prehitela pred dograditvijo, bodo kmalu dobile streho, med njimi tudi novo šolsko poslopje. Zeleničarska stanovanjska hiša bo kmalu urejena tudi v notranjosti in stranke že komaj čakajo, kdaj se bodo lahko vselile vanjo, saj je stanovanjska kriza v Soboti še vedno občutna.

MARIBOR

Razdelitev živilskih nakaznic za april

Maribor, 22. marca.

Mestni preskrbovalni urad razglasa, da bo razdeljeval živilske nakaznice za april v času od 26. t. m. do vključno 1. aprila opoldne. Živilske nakaznice se bodo izdajale družinskim poglavarjem za nje in za njih svoje, podnajemnike in služničad proti predložitvi pravilno izpolnjenih in od trgovcev zgotovljenih talonov (glav) marčnih nakaznic.

Živilske nakaznice se bodo delile na 7 rajonskih razdeliščih za stanovalce ulic po nižje objavljenem razporedu.

Stranke, ki so izgubile marčne nakaznice, se naj v lastnem interesu javijo v sredo, dne 26. t. m. ob 9. v svojih rajonskih razdeliščih, kjer naj prijavijo izgubo nakaznic.

Opozarjamo vse stranke, da z dne 24. t. m. neha posilovati reklamacijski oddelek na Rotovškem trgu 1.

Nakaznice se bodo delile dne 26. t. m. od 9. do 12. in od 14. do 17. ure, vse naslednje dneve pa od 8. do 12. in od 14. do 17. ure.

Pozivamo stranke, da se točno držijo spodnjega razporeda, ker se nakaznice naknadno ne bodo več izdajale.

Razpored razdeljevanja živilskih nakaznic:

Dne 26. marca: Razdelišče I. v Dekliški ljudski šoli I v Miklošičevi ulici: Barvarska, Dravska, Glavni trg, Gledališka, Gospejina. — Razdelišče II. v Dekliški ljudski šoli IV v Razlagovi ulici: Aškerčeva, Cankarjeva. — Razdelišče III. v Dekliški ljudski šoli III v Razlagovi ulici: Einspillerjeva, Erjavčeva, Gubčeva, Kacijanarjeva, Kajzarjeva. — Razdelišče IV. v Deški ljudski šoli na Gosposveti: Bernekerjeva, Bezenškova, Copova, Gajeva, Ipavčeva, Kanuška, Kosarjeva, Vrbanska. — Razdelišče V. v Dekliški ljudski šoli II v Zolgerjevi ulici: Beograjska, Bolfenška, Crtomirova. — Razdelišče VI. v Deški ljudski šoli III na Ruški cesti: Tržaška, Marmontova. — Razdelišče VII. v Deški ljudski šoli na Ruški cesti: Masarykova, Marxova, Mejna, Valvasorjeva, Murkova.

Dne 27. marca: Razdelišče I. v Dekliški ljudski šoli I v Miklošičevi ulici: Gosposka, Gregorčičeva, Jenkova, Jurčičeva, Ključavničarska, Livada. — Razdelišče II. v Dekliški ljudski šoli IV v Razlagovi ulici: Ciril-Metodova, Cvetlična, Frančiškanska, Loška. — Razdelišče III. v Dekliški ljudski šoli III v Razlagovi ulici: Klavniška, Kocenova, Kopernikova, Kraljeviška Marka, Krempeljova, Motherjeva, Oreško nabrežje, Plinarniška, Predilniška, Prinepova, Prisojna, Trdinova, Wilsonova. — Razdelišče IV. v Deški ljudski šoli IV na Gosposveti cesti: Koroševa, Kralja Matjaževa, Medvedova, Gosposvetška, Na Poljani, Nekprepova. — Razdelišče V. v Dekliški ljudski šoli II v Zolgerjevi ulici: Betnavska, Dvofakova. — Razdelišče VI. v Deški ljudski šoli III na Ruški cesti: Jerovškova. — Razdelišče VII. v Deški ljudski

šoli III na Ruški cesti: Metelkova, Vrstovškova, Ob Železnici, Wolfova, Parmova, Popovičeva, Pohorska.

Dne 28. marca: Razdelišče I. v Dekliški ljudski šoli I v Miklošičevi ulici: Krekova, Lekarniška, Mesarski prehod, Miklošičeva, Ob jarku, Orožnava, Pri parku, Pristan, Rotovski trg, Slomškov trg. Razdelišče II. v Dekliški ljudski šoli IV v Razlagovi ulici: Marijina, Mlinska, Prečna, Prešernova. — Razdelišče III. v Dekliški ljudski šoli III v Razlagovi ulici: Meljska cesta. — Razdelišče IV. v Deški ljudski šoli na Gosposveti cesti: Ob bregu, Pipuševa, Pristaniška, Ribiška, Tozinova, Strma, Vodnikov trg, Vinarska. — Razdelišče V. v Dekliški ljudski šoli II. v Zolgerjevi ulici: Aljaževa, Delavska. — Razdelišče VI. v Deški ljudski šoli na Ruški cesti: Jadranska, Jelačičeva, Kettejeva, Komenskega, Pomenskega trg, Kralja Petra trg. — Razdelišče VII. v Deški ljudski šoli na Ruški cesti: Pobreška, Pregljeva, Preradovičeva, Primorska, Puškinova, Zolgerjeva.

Dne 29. marca: Razdelišče I. v Dekliški ljudski šoli I v Miklošičevi ulici: Slovenska, Splavarška, Stolna, Tkalski prehod, Trubarjeva, Tyrševa. — Razdelišče II. v Deški ljudski šoli IV v Razlagovi ulici: Sodna, Tomšičeva, Vošnjakova, Wildenrajnerjeva, Kopalniška, Zagata. — Razdelišče III. v Dekliški ljudski šoli III v Razlagovi ulici: Aleksandrova, Kolodvorska. — Razdelišče IV. v Dekliški ljudski šoli IV na Gosposveti cesti: Tomanova, Turnerjeva, Smetanova, Strommayerjeva, Vegova, Vilharjeva. — Razdelišče V. v Dekliški ljudski šoli v Zolgerjevi ulici: Dalmatinska, Dušanova, Ferkova, Fochova, Gbegova, Godzna, Hlebova. — Razdelišče VI. v Deški ljudski šoli na Ruški cesti: Koseskega, Kostanjeveva, Kratika, Kurilniška, Rajičeva, Stephensonova. — Razdelišče VII. v Deški ljudski šoli III na Ruški cesti: Radvanjska, Rapočeva, Resljeva, Ruška, Smoletova, Sokolska, Wattova.

Dne 31. marca: Razdelišče I. v Dekliški ljudski šoli I v Miklošičevi ulici: Ulica 10. oktobra, Usnjarska, Vojasniška, Vojasniški trg, Volkmerjev prehod, Žički prehod, Zidovska. — Razdelišče II. v Dekliški ljudski šoli IV v Razlagovi ulici: Grajski trg, Grajska ulica, Jugoslovanski trg, Trg Svobode, Vetrinjska, Vrazova, Ulica kneza Kocjca. — Razdelišče III. v Dekliški ljudski šoli III v Razlagovi ulici: Trstenjakova, Čafova, Kernikova, Kopitarjeva, Majstrova, Razlagova, Zrinjskega trg. Razdelišče IV. v Deški ljudski šoli IV na Gosposveti cesti: Koroška cesta. — Razdelišče V. v Dekliški ljudski šoli II v Zolgerjevi ulici: Frankopanova, Jezdarska. — Razdelišče VI. v Deški ljudski šoli III na Ruški cesti: Levstikova, Liphartova, Hoška, Magdalenski trg, Žitna, Malgajeva, Ljubljanska, Zelezničarska. — Razdelišče VII. v Deški ljudski šoli na Ruški cesti: Stritarjeva, Studenška, Taborska, Teslova, Poštelska, Tvorniška.

drugi 45 in v tretji kategoriji 25 din mesečno. Na ta način je tudi revnejšim trgovcem in obrtnikom omogočeno, da pristopijo k blagajni. Blagajna sprejema člane iz vrst trgovcev, obrtnikov in industrijcev na teritoriju bivše mariborske oblasti. Premoženje blagajne je dne 31. dec 1940 znašalo 503.665 din. Bolniški sklad je 31. dec. izkazoval za preteklo poslovno leto 189.310 din dohodkov. Izdatkov je bilo za zdravniška 58.377 din, za zdravila 34.770, za bolnišnice in sanatorije 18.107 din in za upravne stroške 36.014 din. V smislu predpisov zakona o gospodarskih zadrugah je občini zbor sklenil, da se naslov blagajne izpremeni in glasi v bodoče: Trgovsko in obrtniško bolniško društvo v Mariboru.

Gledališče

Nedelja, 23. marca ob 15: »Caričine Amazonke. Znižane cene. Ob 20: »Brez tretjeg. Gostovanje Podgorske in Nučiča. Red B.

Ponedeljek, 24. marca ob 20: »Brez tretjeg. Gostovanje Podgorske in Nučiča. Red C. Zadnjič.

Torek, 25. marca ob 15: »Dva tucata rdečih rož. Znižane cene. Zadnjič. Ob 20: Telovalna akademija ZFO in ZDK.

CELJE

Bela moka brez kart po pretirani — nedovoljeni ceni?

Pregledi smo: Značilna in nečlovekoljubna stran trgovskih poslov se je pričela kazati po našem mišljenju nekoliko prezgodaj. V vseh obdobjih so znali poedini v kritičnih časih iz bede in stiske ljudskih množic izluščiti drobce, ali celo velike koristi. Nimamo v mislih vsakodnevne prodaje življenjskih potrebščin — bilo živili ali oblake — vprašujemo se le, če smejo nekateri trgovci z živili zahtevati za pšenično moko, katere prodaja in uporaba je sedaj racionirana, nedovoljene in pretirano visoke cene.

V poslednjem času čisto čujemo iz te ali one strani najbrže upravičene pritožbe, pa zahtevajo nekateri trgovci za moko, prodano brez nakaznic, precej višje plačilo. To je vsekakor nezdrav pojav in veliko socialno zlo, katerega bi bilo treba v kali zadušiti. Morda je res omogočena skrivna dobava moke iz ostalih banovin, dvomimo pa, da bi bila dobavna cena te moke toliko višja, da bi bili razpečevalci te moke upravičeni zahtevati takšne cene zanje.

Prepričani smo, da bodo dalekosežne uredbe ministrstva za preskrbo in prehrano uspešno učinkovale in da nam bodo prisilni odkupi ovisnih količin pšenice in koruze v agrarno produktivnih krajih zamenjali in tudi nudili zadostne količine potrebnih živil ter nas osvobodili iskanja, neljubih »skrivnih kanalov« pri kupovanju moke, zaradi česar postaja občinstvo nezadovoljno, posamezniki pa jemljejo trgovstvo stanovski ugled.

c Delavski socialni tečaj v Celju. Delavska zbornica v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 6. aprila 1941, ob 9. dopoldne v Delavski zbornici v Celju poldnevni delavski socialni tečaj. Na tečaju bodo imeli referate odlični poznavalci razmer slovenskega delavstva, in sicer bodo govorili o naslednjih temah: 1. Naša Delavska zbornica. 2. Glavni pojmi socialne zakonodaje. 3. Delavstvo celjskega okraja. 4. Pogled nazaj in naloge za naprej. — Vabimo vse delavstvo iz Celja in okolice, da se tega koristnega tečaja v čim večjem številu udeležijo.

Zbor ZPD v Soboti

Preteklo nedeljo je bil v dvorani Prosv. doma v Soboti občni zbor Zveze poljedelskih delavcev. Zastopanih je bilo vseh 24 društev s 112 delegati, ki so zastopali 14.250 članov, kolikor jih zdaj šteje ta močna organizacija prekmurskega sezonskega delavstva. Občnega zbora so se udeležili tudi okrajni načelnik g. dr. Bratina, župan in banski svetnik g. Hartner, g. dr. Brandieu, dekan g. Kranc in drugi zastopniki soboške javnosti in prijateljev našega delavstva, med njimi zastopnik KZ g. Spindler.

Zbor je vodil predsednik ZPD g. P. Horvat, ki je podal kratko poročilo o delu organizacije. Njegovo poročilo so dopolnili z izjavnimi izjavami častni predsednik g. Franc Kerec, podpredsednik g. župnik Vojkovič, tajnik g. prof. Potokar in blagajnik g. Kerčmar.

Iz njihovih poročil posnemamo, da je organizacija od lani narasla za 1348 članov in jih šteje sedaj 14.250. Lani je stopila v zvezo z ZPD v Ljubljani za čim uspešnejšo obrambo in borbo za pravice slovenskega delavstva. Lansko leto za naše delavstvo ni bilo ugodno, ker je komaj četrtina naših delavcev dobila zaposlitev, vsi ostali pa so bili doma. Zal se ni našlo možnosti za zaposlitev delavcev doma v državi. Prekmursko delavstvo nerado gre v tujino in upa na čase, ko nam bo naša država, ki je edina naša mati, dala dovolj dela in zaslužka doma.

Centrala je letos poslala svojega zastopnika na obisk k delavcem v Belje in Vojvodino. Obisk je bil prav uspešen, saj so bile delavcem zvišane plače za dnevno in akordno delo, pa tudi hrana je bila zboljšana. Pisarna je opravila ogromno delo, saj je bilo samo dopisov in raznih intervencij odposlanih nad 1300. Med dogodki preteklega leta je vsem še v spominu sijajno zborovanje sezonskega delavstva skupno s KZ, ki je bilo na stanovanju SK Muro ob navzočnosti ministra g. dr. Kreka in senatorja g. Brodarja. Kljub slabemu vremenu je prireditev nad vse uspela in so vsi udeleženci ostali tudi na predstavi igre »Slovenskega kmeta poveste«.

V imenu KZ je govoril njen zastopnik bivši poslanec g. Spindler. Poudaril je tesno zvezo med ZPD in KZ, ki se borita za skupne koristi slovenskega kmeta in sezonskega kmečkega delavca. V imenu centralnega odbora ZPD je izročil pozdrave zastopnik g. Mastinšek, ki je izrazil veliko priznanje prekmurskim sezonskim delavcem za njihovo strnjeno požrtvovalnost in zaupanje, s katero se oklepajo svoje organizacije, ki bo zastavila ves vpliv, da se njihove razmere izboljšajo in najdejo nove možnosti za zaslužek.

Okrajni načelnik g. dr. Franc Bratina je pozdravil zborovalce in jih pozival, naj v teh težkih časih ne nasedajo raznim vplivom in govoricam, ampak naj zaupajo modremu vodstvu naše države, ki se zno obvarovati državo pred najhujšo nesrečo — vojno. Takisto je izrazil svoje želje banske svetnik g. Hartner, ki je že ob zasedanju banske sveta predlagal resolucijo za rešitev vprašanja prekmurskih sezonskih delavcev.

Soglasno je bila sprejeta resolucija na ministra za socialno politiko, ki zahteva med drugim, da se zakon o zavarovanju delavcev v slučaju starosti in nezgode raztegne tudi na sezonske delavce, ki so specialni delavci te vrste in so zaposleni vsako sezono najmanj 6—7 mesecev, in da se uredba o minimalnih mezdah uveljavi tudi za sezonske delavce.

Z občnega zbora je bil poslan brzojavni pozdrav predsedniku ministru dr. Kulovcu, ministrom dr. Kreku in dr. Budisavljeviču, banu dr. M. Natlačenju, biv. ministru Snoju ter ZPD in KZ.

Z večerajšnjim občnim zborom je bilo zaključeno eno najbolj kritičnih let v delovanju organizacije. Vojna je hudo prizadela sezonske delavce, ker ne morejo več v tako velikem številu na delo v inozemstvo, kakor bi želeli, doma pa tudi ni možno vsem tisočem preskrbeti dela. ZPD je v zadnjem mesecu priredila v vsaki izmed 24 samostojnih organizacij socialni tečaj s predavanji. Njena akcija za izboljšanje plač je dala prav lepe rezultate, tako da bodo tisti delavci, ki bodo šli na delo na državno posestvo Belje, prav zadovoljni in bodo lahko več prihranili, kot pa oni, ki bodo šli v inozemstvo. Do sedaj je bila razlika le preveč velika. Prepričani smo, da bo organizacija dosegla iste pogoje tudi z ostalimi veleposestniki v Vojvodini. Prekmursko sezonsko delavstvo se z zaupanjem oklepa ZPD in ZDD, ki sta že mnogo dosegli za izboljšanje položaja naših sezoncev.

c Materinsko proslavo priredi Katoliško prosvetno društvo v Celju na Marijin praznik 23. marca ob 4 popoldne v dvorani Ljudske posojilnice. Prosvetno društvo — Ljubljana mesto bo uprizorilo lepo pravljico »Snežuljica in 7 škrtov«. Ob velikem odmoru bo govoril o mateh in pravi materi g. Pirih iz Ljubljane.

c Odvetniško pisarno je odprl v palači Pokojniškega zavoda na Krekovi cesti odvetnik g. Franjo Kranjc.

c Pri Mozirski koči na Golteh je 150 cm snega. Zgornja plast je osrejenjena in odlična za smučanje.

c Kocbekov dom bo odprt in oskrbovan od 29. marca.

c Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v Celju je v kratkem razdelil 35.950 din podpore 76 visokošolcem in 29 srednješolcem.

c Šahovski turnir za prvenstvo Celja. V petek je bilo odigrano tretje kolo šahovskega turnirja za prvenstvo Celja. Posamezni rezultati so naslednji: Lorbec—Grašar 1 : 0, Fajš—Rupar 1 : 0, Csörgö—F. Schneider 1 : 0, Tavčer—Golja 1 : 0, Modic—J. Schneider 1 : 0, Mirnik—inž. Šajovic — prekinjeno. Prihodnje kolo bo v sredo, 26. marca.

c Savinjska podružnica SPD v Celju bo imela svoje redno zborovanje v četrtek, 3. aprila ob 8 zvečer v mali dvorani Narodnega doma.

c Na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je diplomirala iz kemije gđa. Alenka Mravljakova iz Celja. Čestitalo!

c »O svetovnem nazoru starih Slovencev« bo predaval v ponedeljek pod okriljem Ljudskega vseučilišča ravn. Narodnega muzeja v Ljubljani dr. Josip Mal.

c Ustanovitev prisilnega združenja hmeljarjev. V torek, 25. marca bo ob 9 dopoldne v dvorani Ljudske posojilnice v Celju ustanovni občni zbor Združenja hmeljarjev za Slovenijo. Združenje obsega okoliš celjski in gornjegrajski, štajnjski sodni okraj in občine Vranken, Muto, Vuzenico in Ruše pri Mariboru. Vsek hmeljar mora prineseti s seboj potrdilo občinskega urada, da je resnično hmeljar.

c Celjsko obrtništvo je ustanovilo mladinski odtok. Vodstvo odtoka je prevzel frizerski mojster g. Ivan Vozlič. Ustanovitev mladinskega odtoka pozdravljamo v prepričanju, da bo res novi odtok koristil naši obrtniški mladini.

c Regulacijska dela na Savinji se sedaj nadaljujejo v drugem delu V. etape pri Grenadirjevi brvi do drugega železniškega mostu na Bregu.

c Strelska družina v Celju ima svoj redni letni občni zbor 4. aprila v reštvavnici Celjskega doma.

c Za svetjem preko Karavank v Julijec bo tema predavanja, o kateri bo govoril pod okriljem Ljudskega vseučilišča v četrtek, 27. marca, g. Smolej Slavko z Jesenic. Predavanje je v Ljubljani vzbudilo veliko navdušenje, saj pokaže predavatelj nad 200 krasnih diapozitivov.

c Borza dela. Po evidenci javne Borze dela v Celju je bilo 20. marca v Celju 1481 brezposelnih (1201 moških in 280 žensk), dočim jih je bilo 10. marca 1.476. Delo dobe: 10 hlapcev, 2 ževlj. pomočnika, 5 zidarjev, 18 kmečkih dekel, 1 hotelska kuharica, 4 privatne kuharice, 2 sobarici, 3 služkinje, 2 vzgojiteljici, postrežnica in tkalka.

c Pri igranju se je ponesrežil. V Smartnem ob Paki je pri igranju skočil z nekega šlara 12 letni sin brzojavnega mojstra Smerkolj Teodor, pri čemer si je nalomil levo nogo v gležnju.

c Neznanež strel iz teme. Ko se je 30 letni delavec Brodnik Franc iz Ceste na pokopališče vračal iz Teharji, je v temi neki neznan moški ustrelil proti njemu in ga zadel v desno nogo nad kolencem. Brodnika so prepeljali v celjsko bolnišnico.

c Včerašnji sredposni sejem v Celju je bil letos zelo slabo obiskan. Prišlo je polovico manj prodajalcev-sejmarjev in tudi kupovalcev, malo več je bilo čevljarjev. — Prav tako je bil živilski sejem slab. Pripeljanih je bilo le 20 krav, prodana pa je le za 7.800 din ter nekaj volov. Kilo-gram žive teže za krave je veljal 8—9 din.

c Previdnost pred pohajčili. V župnišče na Teharjih pri Celju je prišel prodajal praške proti molom prileteljski moški. Ko se je ž. župnik odstranil za par trenutkov iz pisarne, mu je moški ukradel iz nezaklenjene mize 2600 din gotovine, nato pa pobegnil. Ker je bila celjska policija o tem dogodku takoj obveščena, so stražniki blizu mesta prijeli tatu v osebi 42 letnega Karla N. iz ljubljanske okolice. Stražnik mu je zaplenil vse denar, nakar so ga izročili sodišču. — Oblast nadalje zasleduje v celjskem okraju nekega potepuha, ki je vlomil pred dnevi v stanovanje posestnika Ocvirka Alojza v Planici pri Kalobju in odnesel 3000 din gotovine in druge stvari. Zasledovani je izvršil tudi več drugih tatvin. Ukradeno blago ponuja po hišah, zato prebivalstvo svarimo pred nakupom. Moški je velike, močne postave s črnimi, nazaj počesanimi lasmi in mu je okrog 37 let.

c Kazen za 12 tatvin. Pred celjskim okrožnim sodiščem sta bila obsojena na 18 mesecev strogega zapor — nepogojno 40 letni Bervar Albin in njegov zvesti mladoletni tovariš S. J. na 10 mesecev zopora pogojno za dobo treh let. Bervar in njegov tovariš, oba iz Hačina, sta se združila in skupno kradla po deželi železo, kotle itd. in tako izvršila 12 tatvin, med temi eno vplomo.

c Vlomilec v St. Petru prijel. V zapore okrožnega sodišča v Celju so pripeljali nevarnega potepuha Medveda Valentina iz Topolšice pri Šoštanju, ki je pred par dnevi vlomil v gostilno Cvenka Stelana pri St. Petru v Sav. dolini ter tu ukradel dvokolo ter druge stvari v skupni vrednosti 8000 din. Medved je bil že večkrat kaznovan in je izvršil še več drugih tatvin.

c Celjsko okrožno sodišče je obsodilo zaradi javne žalitve orožnikov po § 302/I 2. na 7 dni zaporja in 2000 din denarne kazni 70 letnega hotelirja in posestnika v Slovenjgradcu Schullerja Ivana starejšega.

ZFO

Naši najboljši tekmovalci bodo 29. in 30. marca nastopili na Jesenicah

Ze tretjič se bodo merili najboljši telovadci Zveze fantovskih odsekov v specialnih orodnih tekmah, v orodnem prvenstvu, kakor se imenujejo te najvišje telovadne tekme naše mladinske organizacije. Sicer so padle letošnje tekme v neugodnih položaj, ko nekaterih najboljših ne bo zraven, ker so v vojaški službi, in tudi oni, ki so trenutno doma zaradi islega vzroka, niso imeli dovolj prilike za trening, toda vodstvo se je odločilo, da se morajo tekme izvesti tudi pod takimi pogoji.

Kljub vsemu temu obetajo biti letošnje tekme na dostojni višini, kajti obvezen program je vse-skozi na olimpijski višini, v poljubnih vajah pa itak vsak tekmovalce pokaže nekaj takega, česar drugi ne zmorejo in kar on z največjo lahkoto in gotovostjo izvede, četudi je vaja na zelo visoki stopnji. Od naših mojstrov prvega razreda, zlasti od večkratnega prvaka ZFO br. Fr. Natlačenja, dalje od starih borcev Varška, Jezerška, Zeleznika, Vidmarja ter od talentiranega Frankiča, Herega, Kernavnerja ter mlajših moči, ki bodo tekmovali v drugem razredu, zlasti od Jeločnika in Peršina, smemo pričakovati prvovrstnih stvari.

Jeseniške orodne tekme bodo prav gotovo svojevrsten telovadni dogodek za ta gorenjski kotiček, četudi je v tem pogledu precej razvajen, saj imamo vendar na Jesenicah prvovrstne telovadce, smučarje in druge odlične športnike.

Prve tekme v Celju so pokazale, kako potrebna in koristna je bila uvedba tega prvenstva. Druge tekme lansko leto v Kranju so kvalitativno mnogo pridobile, kvantiteta pa gre deloma na račun težkih obveznih vaj, deloma pa na račun razmer, ki vladajo dandanes po svetu. Številno tekmovalcev bo zaradi tega tudi letos matce trpelo, toda kvaliteta bo pa gotovo na visoki stopnji.

Višek na letošnjih jeseniških tekmah bo dosežen v nedeljo popoldne pri poljubnih vajah prvega razreda. Kdor je v zadnjem času videl naše borce pri njihovih poljubnih vajah, ta je moral opaziti velik napredek skoraj pri vseh telovadnih brez izjeme. Največji napredek pa je opaziti pri vajah na konju, drugo ter bradlji in tudi pri krogih je bil napravljen v zadnjem letu lep korak naprej. Pri prosti vaji na tleh ni bolje povedano v poljubni talni telovadbi se je način izvajanja v zadnji dobi močno spremenil. To, kar je bil doslej telovadec drog ali bradlja, to so mu sedaj tudi tla pri izvajanju njegove poljubne proste vaje. V tem pogledu je bila v najnovjši dobi izvedena taka sprememba v korist lepih prostih vaj, da se mora tega veseliti celo oni, ki ne ljubi take telovadbe. Kakšne so sodobne proste vaje, odnosno kako izgleda moderna talna telovadba, pa nam bodo pokazali naši mojstri na Jesenicah v nedeljo, dne 30. marca.

Program tekem v nedeljo, dne 30. marca popoldne bodo izpolnile akademiske točke, ki jih bosta izvajala fantovski odtok in dekliški krožek z Jesenic. Glede na to se bo nudil gledalcem še večji užitek, kajti poleg vrhunske orodne telovadbe bomo imeli priliko videti prvovrstne nastope domačih fantov in deklet v lepih gimnastičnih in simboličnih vajah. Ker bodo sobotne in nedeljske tekme za Jesenice svojevrsten telovadni dogodek, naj ne bo nikogar, ki bi ne bil ogleдал zanimivih nastopov naših fantov in deklet.

Proslava 10 letnice Prosvetnega društva v Belgradu

Belgrad, 22. marca.

Na Jožefovo, 19. marca, so belgrajski katoliški Slovenci slovesno proslavili desetletnico obstoja Prosvetnega društva v Belgradu. Prireditev je bila v veliki dvorani Ruskega doma v Kraljice Natalije ulici ter je v vsakem oziru dobro izpadla. Saj je pa društvo zanjo tudi organiziralo vse svoje moči, da je lahko pokazalo, kaj in koliko zmore v skromnih razmerah, v katerih deluje in živi. Članstvo se je redno udeleževalo pevskih vaj ter je večer za večerom skupno s sedanjim predsednikom g. senatorjem Smodejem prebilo v društvenih prostorih, hier se je pevovodja g. Janežič neumorno trudil, da določene točke postavi dovršeno na oder.

Prireditev sama je bila zelo dobro obiskana. V Ruskem domu se je po daljšem času zopet enkrat zbrala pestra slovenska družina v Belgradu ter je napolnila dvorano do zadnjega prostora. Nekaj minut pred pričetkom prireditve so pričeli prihajati člani kraljevske vlade, ki jih je sprejemal prosvetni minister g. dr. Krek. S svojim obiskom so belgrajske prosvetarje počastili g. predsednik dr. Kulovec, gradbeni minister g. Danilo Vulović ter minister za telesno vzgojo ljudstva g. Dušan Pantič. Ko sta se slovenska ministra g. predsednik dr. Kulovec in prosvetni minister g. dr. Krek pojavila v dvorani, ju je občinstvo priščno pozdravilo kot svoja stara znanca, prijatelja in dobrotnika. Prav tako sta bila deležna toplih ovacij ostala gg. ministra, ki se prav tako zanimata za delovanje našega društva v Belgradu, nadalje prevzvišeni g. dr. Ujčić, ki ravno tako vedno kaže za delovanje Prosvetnega društva največje razumevanje ter prihiti med članstvo, kadar keli mu je dopušča skromno odmerjeni čas, ter tudi drugače vedno podpira društvo v njegovem delovanju. Navzoči so bili nadalje skoraj vsi slovenski načelniki v posameznih ministrstvih, tako načelnik za srednješolstvo v prosvetnem ministrstvu g. Janko Leskošek, načelnik računsko-ekonomskega oddelka v gradbenem ministrstvu g. Valentin Vončina, načelnik za carine v finančnem ministrstvu g. dr. Martin Pavlič, državna svetnika g. dr. Veble in g. dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski, kanonik belgrajske nadškofije g. dr. Matija Petlič. Na akademijo Prosvetnega društva je poslal svojega zastopnika tudi Jugoras v osebi glavnega tajnika g. Rake Milutovca. Med odličnimi gosti so bili tudi načelnik v p. dr. Šuman z gospo, ljubljanski župan g. dr. Juro Adlešič s predsednikom finančnega odbora g. prof. Dermastoj, član izvršilnega odbora Narodne banke g. Ivan Avsenek, ki ne zamudi nobene prilike, da ne bi obiskal društvenih prostorov, kadar koli je v Belgradu, ter ima tudi drugače veliko razumevanje za delovanje našega društva, ravnatelj g. Končan in drugi.

Akademijo je začel orkester kraljeve garde z uverturo »Slovenski svet«, nakar je povzel besedo društveni predsednik g. senator Smodej, ki je krepko stopil pred zbrano občinstvo v slovenski narodni noši, ki so jo nosili vsi člani moškega in mešanega zbora. G. senatorja Smodeja je občinstvo toplo pozdravilo. G. Smodej je pa v svoji slavnostni besedi med drugim izjavil:

Iz govora senatorja Smodeja

Obhajamo desetletnico življenja in delovanja Prosvetnega društva v Belgradu. Občutek, da je posamezniku potrebna v družabni osamelosti družba enakomislečnih in enakočutečnih ljudi, ki so doma živeli v enakih prilikah in enem in istem okolju, je rodilo željo za prosvetnim društvom v Belgradu. Ta želja in zavest, da imamo Slovenci kot narod svoje značilne narodne lastnosti in posebnosti, ki jih vsak narodno zaveden Slovenec varuje, ohranja in goji, da se ne izkorenini iz domačih tal in slovenske domačnosti in ne postane svojemu lastnemu narodu tujec, ta zavest je pred desetimi leti narekovala idealnim in požrtvovalnim možem in fantom, živčim v naši državni prestolnici, in lepem in za zgodovino južnih Slovanov tako pomembnem Belgradu, da so ustanovili Prosvetno društvo. Društvo naj bi belgrajskim Slovincem nudilo domačo ognjišče, od katerega smo se bili ločili, naj bi nam dala deleč domačega življenja, kakor ga živijo naši rojaki po slovenskih vaseh, trgih in mestih, po dolinah in hribih, po cerkvah in društvenih domovih, da bodo nekoliko deležni življenja svojega naroda, v veselju in žalosti, v njegovem hrepenenju po kulturnih pridobitvah in napredku.

Vseh deset let je Prosvetno društvo gojilo vse panoge kulturnega delovanja, kakor ga opravljajo prosvetna društva v Sloveniji: Predavanja iz kulturnega, tudi književnega področja, predavanja iz socialnega, gospodarskega življenja, o nacionalnih in raznih drugih aktualnih vprašanjih. Društvo je priredilo precej in zelo uspešnih prosvetnih večerov za široko javnost; zdaj pa ima za svoje člane predavanja dvakrat na mesec, vsako drugo sredo. V društvu zavzema petje važno panogo; saj si slovenskega društva brez pevškega odseka niti misliti ne moremo. V teku let je društvo priredilo več gledališnih predstav in družabnih večerov. Društvo je skrbelo ob posebnih priložnostih tudi za zabavo svojih članov in društvenih prijateljev, tako z izleti in manjšimi prireditvami za člane. Društvena knjižnica je že prav lepa in se izpopolnjuje.

Vsekako, mislim, da je zanimivo za naše najbližnje slovenske sosedje, drage nam brate Hrvatje, morda pa še bolj za brate Srbe, v katerih sredini živimo in se v tej sredini dobro počutimo, da morejo po našem Prosvetnem društvu spoznati razvito društveno življenje Slovencev, kakšen je delokrog naših prosvetnih društev, na kaj polagajo ta društva v svojem delovanju največjo pozornost, kakšna je slovenska družabnost, kakšne rezultate

daje to delovanje prosvetnih društev. Prosvetna društva, razširjena po vsej Sloveniji, so nekakšne ljudske univerze, ki so rajširše plasti našega naroda dvignile na nadpovprečni kulturni nivo srednjega Evropejca.

G. Smodej je zatem toplo pozdravil vse navzoče odlične goste, predvsem nadškofa prevzvišene g. dr. Ujčića, vse člane kraljevske vlade, posebej pa še oba slovenska g. ministra, gospoda predsednika dr. Kulovca in prosvetnega ministra g. dr. Kreka, katerima je navzoče občinstvo znova prirejalo tople ovacije, nakar je zopet nadaljeval svoja izvajanja ter je dejal:

Prosvetno društvo ima pred seboj zastavljene še velike cilje. Njegova naloga bo, da bo posvetilo vso skrb tukajšnjemu slovenskemu šolskemu naraščanju, da se ne bo izgubil v vrvežu velikega mestnega življenja. Mislim pa mora tudi na svojo lastno zgradbo za slovenske prireditve.

Delovanje Prosvetnega društva je v vsakem oziru konstruktivno in zato tudi zaslužilo vso oporo, ki jo tudi ima pri vseh tukajšnjih oblasteh. V malem gradi in utrjuje tiste temelje, na katerih sloni in mora sloneti vsaka državna tvorba, da je zgrajena na trdni podlagi in ne na pesku; goji narodno samozavest in ljubezen do lastnega naroda; ta ljubezen je tako globoka kakor dno našega Jadranskega morja in tako trdna kakor so nepremakljivi naši gorski velikani v Sloveniji, je pa združena z nerazdružljivo vezjo, močnejšo ko so železne verige, s požrtvovalnostjo in neugasljivo ljubeznijo do naše skupne domovine, do naše Jugoslavije, v kateri smo vsi trije združeni bratje močni in varni; gojimo zvestobo in vdanost naši nacionalni dinastiji Nj. Vel. kralju Petru II. in vsemu visokemu kraljevskemu domu; gojimo ljubezen in spoštovanje do tiste najpopolnejše krščanske ustanove, ki nas nezmotljivo uči verskih in

Odličniki na akademiji Prosvetnega društva v Belgradu.

državljanekih čednosti, kreposti, ki so največja in najvarnejša opora za vsak narod in za vsako državo, da ostaneta zdrava organizma, sposobna kljubovati vsem viharjem Bog Vas živi!

Po državnih himni, ki jo je zaigral orkester kraljeve garde, in navdušenih manifestacijah kralju, knezu namestniku in kraljevskemu domu, se je razvijal ostali del programa. Društveni moški zbor je od spremljavi orkestra kr. garde dovršeno podal Adamičev »Zdravico« ter »Gorenice« iz Foersterjeve opere »Gorenjski slovec«, nakar je sledila zborna recitacija odlomka Župančičeve dume, ki so jo prav lepo izvedli akademiki, društveni mešani zbor pa je zapel Lajovčeve »Pastirčke« in Nedvedovo »Nazaj v planinski raj«, čemur so sledili slovenski plesi. Balet iz tukajšnje opere je v srbskih in hrvaških narodnih nošah podal srbsko in hrvaško narodno kolo, medtem, ko so slovenski akademiki v slovenskih narodnih nošah skupno prikazali lep prizor iz slovenske vasi: godce s harmoniko, klarinetom in basom ter

veselo slovensko kmečko družbo. Za lepo izveden prizor so bili akademiki deležni dolgotrajnega odobravanja, kakor tudi člani moškega in mešanega pevškega zbora, ki so pod spretno taktirko g. Janežiča dovršeno odpeli vse pesmi. Nastop obeh pevskih zborov v slovenskih narodnih nošah z društvenim predsednikom g. Smodejem na čelu, je napravil na vse najlepši vtis.

Po kratkem odmoru je zopet odigral orkester kraljeve garde nekaj točk, nato je pa društveni mešani zbor s spremljevanjem orkestra kr. garde občuteno odpel Foersterjevo »Ave Marija«. Koncertni točki operne in koncertne pevke gospe Bernot-Golobove sta morali zaradi obolenosti g. Bernot-Golobove odpasti, kakor tudi točki opernega pevca g. Pihlerja, ki pa na prireditev ni prišel in se tudi ni opravičil.

S to proslavo desetletnice svojega obstoja je Prosvetno društvo v Belgradu znova pokazalo, da živi, deluje in hoče delovati še bolj ter za svoj trud in prizadevanje zasluži polno priznanje.

V prestolnici kraljice Kleopatre

Afriški spomini slovenskega popotnika

Ze v Kairu privlači tujca državni egiptski muzej z mumijami faraonov ter odkritimi starodavnimi starinami in dragocenostmi iz Tutankamnov piramide. Iz Kaira do piramid je pol ure avtovožnje do vasi Gizeh. Široka, asfaltirana cesta je polna avtomobilov, raznih voz, kamel in oslov. Poleg nje teče električna železnica tik do Keopsove piramide, ki je od vseh največja. Vsak faraon, egiptski vladar, je prisilil s svojo brezobzirno močjo in dosledno energijo stotisoče sužnjev, da so mu v nekaj desetletjih postavili hram nesmrtnosti, sebi pa spomenik suženjstva. Molče strmijo že nad 6000 let piramide v višavo in predse v puščavo, vevkove priče strašnega trpljenja desetisočev sužnjev, ki so od gladi in žeje umirali za slavo in čast faraonove smrti in njegovega groba. Nekdaj v davni preteklosti je bila površina piramid pokrita z granitom, alabastrom in peščencem, toda kalif Omar jih je oropal, da je postavil Mohamedu v čast mošejo v Kairu. In vendar so piramide občudovanja vredne, vanje strmiš tudi ti, popotniki, in neskončen mir preveva vso tvojo notranjost. Isto take občutke imaš tudi od pogledu na zagonetno svingo s hladnim, strogim in večnim molkom. Pri sfingi je ljubljanski Akademski pevski zbor prepeval koroške narodne pesmi. Za uro jahanja na velblodu okoli piramide plačaš deset pijastrov t. j. 25 dinarjev, pa imaš kmalu dovolj:

Iz Kaira se voziš v Aleksandrijo v brzovlaku in velja vozni listek 5. razreda 26 pijastrov t. j. blizu 60 din. V vagonu je velika stiska, zrak vroč, suh, neprodiren. Zopet stojiš ob oknu vagona: vlak ropoče čez železniški most, za tabo ostanejo pristanišča ob Nilu, na njem parobrodi, tovorne in ribiške ladje, jadrnice. Kairo, največje afriško mesto, ostane kmalu luč daleč zadaj. Pokrajina je vsa preprežena s kanali, vmes bombaževa polja, redke vasi so zgrajene iz blata. V Egiptu je velikanska razlika med mestom in vasjo. Vasi so podobne bolj razvalinam kakor človeškim bivališčem. Hiše, če jih sploh moremo tako imenovati, so med seboj povezane, na mestu oken so luknje, na vodoravnih strehah pa kupi slame, ki naj odbijajo neznosno sončno pripeko. Oko se ti prijetno odpočije, kadar zagledaš redka mesta ob železniški progi. Ceste se dvigajo, padajo, gredo skozi struge izsušenih prekopov. Tam daleč zadaj slutiš puščavo z rdečo prašno sipino. Včasih dvignejo viharji ta rdeči prah kilometre visoko v zrak in ga odnesejo celo v Evropo. Tam pa so tudi oaze, zelenice s skupinami visokih palm, smokve, granatna jabolka, breskve, murve, oleandri, žito in zelenjava. Zelo zanimive so priprave za namakanje, od najbolj primitivnega lesenega kolesa, ki dviga iz nilskih rokavov in kanalov vodo, pa do najmodernejših betonskih vodnih zgradb, jezov in pregrad. Kjer je voda, kipi življenje vse povsod. Res je tudi, da tega bujnega rastlinstva ne bi bilo, če ne bi bila pokrajina posejana s tisoči in tisoči vodnjakov. Tako namakana in od Nila pognojena zemlja radi kar sama brez vsakega trudopolnega obdelovanja. Herodot je po vsej pravici zapisal, da je »Egipt dar Nil«. Do kamor seže vpliv Nila, je plodna zemlja, že korak naprej je kamen in puščava. K velikemu bla-

ganju Egipta pripomore tudi javna uprava. Po pripovedovanju naših rojakov v Egiptu, je to obljubljena dežela Kanaan, kjer se cedita med in mleko. Pravilo so nam, da pravih davkov sploh ne poznajo, ne zemljiškega, niti prometnega, niti obrtnega davka. Hišni posestniki plačujejo kot davščino enomesečni najemniški dohodek, in s tem je vse odpravljeno; obrtniki pa zadovoljijo policijo kar z bakšišem, baje do 30 pijastrov. Na vožnji v Aleksandrijo je zastojarska deca, ki se vozi »črno«, silna nadloga. Skrita je pod sedeži, na straniščih in ploščadi, pa se prevaža iz kraja v kraj brez voznega listka, brez prebite pare v žepu. Ta otročad, ki ne pozna navadno niti očeta, niti matere, je prava egiptska šiba. Ko taki otroci malo odrastejo, postanejo nosači vode, smetariji, čistilci čevljev itd. Takih skitalec cenijo samo v Kairu okrog 50.000. Po treh urah zares nagle vožnje pridrvi brzovlak na cilj, v Aleksandrijo.

V domovini Kleopatre

Zgodovina, legende in romani so naprtli egiptski kraljici Kleopatri toliko greha in razvratnosti kakor nobeni drugi ženi na svetu. V teku stoletij je postala nekak simbol ženske pohote. Najnovejši zgodovinski izsledki pa so očistili njeno omadeževano osebnost od vseh priveskov in natočevanj. Zares ji je uspelo, da si je s svojo krasno pojavo osvojila Cezarja in omrežila Antonija. A vse to je storila baje za blagor, neodvisnost in rešitev domovine, enako kakor skoro dva tisoč let pozneje poljska grofica Valevska, ki se je žrtvovala Napoleonu v domovinski ljubezni za svobodno Poljsko. Ustanovitelj Aleksandrije je bil baje macedonski kralj Aleksander Veliki, ki ji je dal svoje ime. Mesto je postalo pod Ptolomejevimi sedež grške kulture ter prvo in največje svetovno tržišče. Pozneje se je vmešal v notranje egiptске spore Cezar, ga pa je kraljica Kleopatra popolnoma zamamila s svojimi čarji. V tej dobi je uničil strašen požar mesto in znamenito aleksandrijsko knjižnico, takrat največjo na svetu, ki je imela nad 500.000 pergamentov. Tudi Cezarjevemu nasledniku Antoniju je lepa Kleopatra začarala. Peljala se mu je naproti v zlati ladji s srebrnimi vesli in škurlatnimi jadrji, sedeč v prekrasem šotoru na mehkih blazinah. Ko je Antonij zvedel, da se bliža egiptska kraljica, jo je pozval k sebi. A premetena Kleopatra ga je povabila na svojo ladjo; Antonij se je vabilu odzval, nato pa je ostal pri njej deset let ter popolnoma pozabil na svoje državne in vojne dolžnosti. Kraljica Kleopatra je postala Antoniju poguba.

Od vseh zgodovinskih in modernih stavb privlači tujcevo oko pozornost najprej prekrasna palača, poletna rezidenca egiptskega kralja, Ras-et-Tin imenovana. Čudovita stavba ob morju napravlja vtis, kakor bi rastle iz vodne gladine, in velikanska kupola na njej, kakor bi plula proti sinjemu nebu. Zares očarajoč pogled! Prometno središče Aleksandrije, ki šteje okrog 800.000 prebivalcev, je Borzni trg ali trg Mehemed Ali z lepimi modernimi palačami in krasnimi nasadi. Izmed redkih ohranjenih spomenikov starodavne Aleksandrije je 31 metrov visoki, iz enega samega kosa izklesani Pompejev steber. Poleg stebra sta tudi dve sfingi iz rdečega granita. Spomin na dobo, ko sta se v Aleksandriji borila med seboj poganstvo in krščanstvo, so zanimive katalombe v več nadstropjih. Ta doba je uničila mnogo kulturnih spomenikov visoke vrednosti. Prekrasna je avenija, promenada kraljice Nazli, kjer je ob morju več kilometrov daleč lepo urejeno nabrežje s prekrasnimi palačami in vilami v marmorju in alabastru, mnogo izmed njih v mavriškem slogu, z vrtovi in tropskim rastlinstvom. Aleksandrijo s pristaniščem obvladuje na nizkem griču, sredi mesta stoji ča trdnjava, Kom-ed-Dik. Odtod so toposke cevi namenjene v mesto, angleško pokroviteljstvo Egipta.

Naša vodna palača, »Kraljica Marija«, ki smo bili nanjo zares lahko ponosni poleg raznih inozemskih parnikov, je lahko pristala zaradi precejšnje globine aleksandrijske luke prav ob pomolu, kjer se nahajajo velikanska skladišča pod betonskimi strehami. Obširno pristaniško ozemlje zapira visoka zidana ograja. Seveda smo si hoteli ogledati Aleksandrijo tudi od znotraj, a že pri prehodnih vratih usta-

vi egiptska policija vsakega tujca, ga preišče in pretipa glede mogoče nošnje orožja. Pa daš policistu bakšiš, in taka preiskava izostane. Bila nas je četvorica, ki smo najeli izvoščka za 5 pijastrov, t. j. okroglo 12 din, pa nas je peljal uro daleč. Seveda so take cene v Egiptu, ko ni glavno sezone, torej v poletni dobi, v zgodnji pomladi je drugače. Izvošček Arabec se je med potjo neprestano oziral in govoril, govoril v vseh mogočih jezikih. Velikanski je jezikovni arabski talent. Od vsakega jezika si Arabec prikoji besdni zaklad, kolikor ga potrebuje za svoje vsakdanje potrebe. Ze v pristanišču so takoj spoznali, odkod je naša ladja in klical: »Doberr dan!« V Aleksandriji si takrat poleg angleščine in francoščine najbolje izhajal z italijanskim jezikom.

Neznosna je afriška vročina, vendar smo se je po tolikih dneh našega bivanja na črnem kontinentu nekako privadili. Vedno znova se je oglašala neutolačljiva žeja, ki smo jo označili že za egiptsko, ne več za kranjsko. Vina točijo večji del z grških otokov, s Cipra, Santorina itd., tudi domačih egiptskih vinskih pridelkov ne manjka. Vina naročiš kozarec ali celo buteljko, seveda so cene prilično visoke, 1 do 2 pijastra, dva in pol do pet dinarjev. Toda k vsaki pijadi dobiš brez posebnega naročila majhen prigrizek: košček sira, ribico, malo paprike, paradiznika in kruha. V Egiptu točijo tudi precej dobro pivo, ki pa je primerno drago.

Po dveh letih našega bivanja v nekdanji prestolnici kraljice Kleopatre smo se poslovili od Aleksandrije in afriške celine. Pod betonskimi strehami tik ob naši ladji so se zbrali arabski trgovci, razvil se je bazar v hrušču, kakršnega naša ušesa niso vajena. Med neznosnim vikom in krikom so še tik pred odhodom ladje ponujali najrazličnejše blago, prekrasno vezene kimono, svilo, dragoceni nakit, porcelan, polnilna peresa, cigarete, domače in manjvredne japonske izdelke. Pri nakupu pa moraš biti skrajno previden, tako glede cene kakor glede kakovosti. Zadnje ure v Afriki so nam kraljali številni naši aleksandrijski rojaki, ki jih cenijo tamkaj okrog 2000 po številu, dokaj več kakor v Kairu. K slovensu na pomol jih je privedel za tamošnje slovensko društvo »Palma« lepo število njihov duhovni oče p. Kerubim Begelj s pravo pravcato arabsko kozjo bradico. Ljubljanski Akademski pevski zbor je neumorno prepeval slovenske narodne in umetne pesmi. Pa se je še oglašila stara ženica s skromno željo: »Gospodje, prosim še eno šmarničnole Rade volje ji je ustregel pevski zbor in zapel koncertno dovršeno, kakor bi stal na unionskem odru v Ljubljani: »Marija, k tebi uboge reve...« Starki so se orosile oči in je vzdihnila: »Hvala lepa, gospodje, trideset let je že nisem slišalal...« R. D.

Domžale

Kaj je s mostom čez Bistrico? Ze lansko leto je bilo most zaradi malih kvar zaprt skoraj vse poletje, torej ravno v času, ko imamo posestniki največ voženj za svoje njive, travnike in gozdove onstran Bistrice v Šumberku, Ihanu in tamkajšnji okolici. Ne vemo, na čigavo pobudo je bil most tedaj popravljen in z malenkostnim popravilom zopet uporaben. Sedaj se je zgodilo spet, da je most zaradi enega ali dveh zlomljenih tramov zopet zaprt za ves vozni promet. Spročena so bila vprašanja glede popravila, ali do sedaj brez uspeha. Ker smo posestniki, ki imamo svoje njive in travnike onstran Bistrice, s tem zelo prizadeti, prosimo prav lepo merodajno oblast, ki je za uporabno stanje mostu obvezna skrbeti, da ustrezne naši prošnji in da most popraviti.

Upamo, da bodo merodajni faktorji to našo prošnjo vzeli kot zelo nujno, ker lahko sami vidijo, kolikšna je izguba časa, ki ga moramo po nepotrebnem izgubljati po več kilometrov oddaljeni cestni čez Vir in to v današnjih časih, ko tako primanjkuje delovnih moči in vprege.

Komenda

Prireditev naše mladine, FO in DK priredita v nedeljo, dne 23. marca ob pol štirih telovadno akademijo v Domu v Komendi. Spored je lep, Vabljeni vsi prijatelji!

Pevski zbor Prosvetnega društva

Najnovejša poročila

Osnove jugoslovansko-nemškega sodelovanja

Beograd, 22. marca. m. V zunanjepolitičnem pregledu, ki ga bo priobčila jutrišnja številka »Vremena«, ravnatelj tega lista dr. Gregorič poroča o razgovorih med Jugoslavijo in Nemčijo med drugim tole:

»O Jugoslaviji je bilo v našem tisku in v evropskem časopisju v teku zadnjega tedna mnogo govora. Javnost naše države pa s polno pravico zelo živahno spremlja vse dogodke okrog sebe, ker je vsekakor zljaj govora tudi o usodi naše države. Če presojamo naš položaj, si moramo biti predvsem na jasnem, da ni na mestu primerjava naše države s položajem drugih držav. Vsak narod in vsaka država ima svoje posebne življenjske pogoje in svojo posebno vrednost. Delati kakšne sklepe za Jugoslavijo iz okolnosti, da je na primer sodelovanje Bolgarije z Nemčijo dovelo do vkorakanja nemških čet v to državo, je v osnovi napačno, ker obratno sodelovanje med Jugoslavijo in Nemčijo mora zagotoviti in bo tudi zagotovilo, da nobene tuje čete ne bodo prekorabile meja, ki jih je ta narod sam sebi ustvaril. Druge okolnosti so bile v vprašanju, kako je prišlo do prehoda nemških oklopnih enot čez pontonske mostove na Donavi, toda okolnosti, popolnoma različne od teh, bodo ustvarile iz jugoslovansko-nemškega sodelovanja pogoje za popolno zavarovanje naših meja, našega ozemlja in naše samostojnosti. Nobena skrivnost ni, da se je Jugoslavija zaradi realnosti velikih dogodkov, ki se odigravajo okrog nje, odločila, da določi svoje stališče. Nobena skrivnost ni, da je njeno stališče opredeljeno s celokupnim sodelovanjem politike, ki je vsa v znamenju zavarovanja mira in zavarovanja svobode temu narodu. Jugoslavija, ponosna in čvrsta, je pristopila k razgovorom tudi odkriti in moško. Jugoslavija želi sodelovati pri obnovi Evrope, želi pri obnovi Evrope dobiti mesto, ki odgovarja njeni moči in varnosti, njenemu zgodovinskemu poslanstvu v prostoru, v katerega je usoda postavila njen narod. Ima edino željo, da ohrani, kar se je z živimi skozi stoletja in z nepremagljivo voljo za uresničitev velikih idealov svobode in samostojnosti nazadnje zgradilo.

Taka in s temi težnjami Jugoslavija stopa pred Evropo in pred svet. Tudi nemško-jugoslovanski odnosi, ki se bodo izkristalizirali v določeno obliko, so navdahnjeni z obeh strani s spoštovanjem tega nesprenmenljivega stališča. Če je kdo mislil, da se jugoslovanski bataljoni lahko pošiljajo v boj na kateri koli tuji račun, se je zmotil v osnovi. Jugoslavija pozna samo svoj interes in korist svojega naroda. Tudi je že premnoško žrtvovala za svojo državo in za svojo samostojnost, da bi mogla sedaj žrtvovati življenje tudi enega samega človeka za interese, ki niso njeni, in za rešitev političnega in gospodarskega položaja katere koli države na svetu. Če bi se stavilo vprašanje kakršne koli nevarnosti za to državo ali njene meje, ne bi bila nobena žrtev zadosti velika, da bi se ta pridobitev ohranila. Če se pa stavi vprašanje, da se nekdo drugi rešuje na račun žrtev, ki bi jih moral dati ta narod, tedaj Jugoslavija odločno odgovarja: ne.

To, kar se je v teku prejšnjega tedna napravilo, bo prihodnji teden znano vsemu svetu. Osnovne točke, na katerih so zasnovane meje, samostojnost, svoboda in bodočnost naše države in našega naroda, bodo zagotovljene in potrjene. Politika sporazuma in politika obrambe narodnih in državnih interesov, svobode in dostojanstva te države bo dobila nova potrdila.

K pravilniku o vaških poštarjih

Beograd, 22. marca. m. V današnjih »Službenih novinah« so objavljene spremembe in dopolnitve pravilnika o vaških poštarjih, od katerih so posebno važni tile odstavki:

Poštar opravlja službo peš, izjemoma na kolesu, konju ali v žolnu. Če je število prehojenih kilometrov večje od 15 km in je opravljanje službe predpisano peš, se lahko poštarju dovoli izvrševanje službe s kolesom ali konjem, in to pod pogojem, da poštar s tem pridobi na času. V tem primeru pripada poštarju posebna mesečna nagrada 6 kovačev, če službo opravlja s kolesom, 120 din pa, če službo opravlja na konju.

Nemški inštitut v Pečuhu

Budimpešta, 22. marca. DNB. V navzočnosti nemškega konzula in univerzitetnega profesorja dr. Hansa Freierja so odprli v Pečuhu nemški znanstveni zavod. V njem bodo uvedli stolico za nemški jezik in bo tam postavljen nemški lektor. (AA)

Jules Verne:

Lov na meteor

Bojazen gospodične Lou je bila osnovana in kar se je moglo zgoditi, se je zgodilo. Ves čas, dokler sta tekmeča samo sumila drug drugega, še ni prišlo do odkrivanja nasprotstva. Čeprav sta se v občevanju ohladila in se drug drugemu umikala, je bilo vendar to vse. Ko pa je bil objavljen članek bostonske zvezdarnice, je bilo javno potrjeno, da sta meteor odkrila dva zvezdogleda v Westonu. Kaj naj bi zdaj počela? Ali bosta iskala predpravice? Morda se bosta samo osebno sprla, morda pa bo prepričeval do učenih razprav v časopisju.

Nič se ni vedelo in le bodočnost je mogla odgovoriti na to vprašanje. Le nekaj je bilo gotovo, da sta namreč tekmeča pozabila na svatbi, ki se je po misljenju Jane bližala zelo počasi. Če so govorili o tej stvari pred njima, sta vedno našla kako okoliščino, ki ju je klicala k teleskopom. Tu sta živela večji del dneva in noči, vedno bolj zaskrbljena.

In res, ko so službeni zvezdoslovci spet videli meteor, sta ga ona zaman iskala. Ali se je res tako daleč oddaljil od njunih leč, da ga ne moreta več najti? Predpostavka je bila zelo verjetna, toda potrditi je nista mogla. Zato sta podnevi in ponoči neprestano opazovala in se okoristila z vsako vedrino neba. Če bi bila to nadaljevala, bi bila lahko nazadnje zbolela.

Zaman sta se mučila, da bi izračunala meteorjev sestav. Tu je bil velik izgled, da se odloči njun spor. Od dveh zvezdogledov, enako zaslužnih, bi lahko najboljši matematik vendar odnesel zmago. Toda njuno opazovanje je trajalo premalo časa, da bi lahko dalo njunim formulam zadostno osnovo. Mnogo opazovanj bi bilo treba, da bi določila meteorjevo pot. Zato sta tekmeča opazoval

Sestanek izvršnih odborov zemljoradniške in samostojno demokratske stranke

Beograd, 22. V petek ob šestih zvečer je bila seja izvršnega odbora zemljoradniške stranke v Beogradu. Član vodstva minister dr. Branko Budisavljević je podal na seji sliko o najnovejšem političnem položaju in je zahteval navodil za svoje nadaljnje zadržanje. Prav tako bo v najkrajšem času seja izvršnega odbora SDS, kjer bodo razpravljali o stališču SDS do važnih političnih vprašanj.

Brzjavke med generali

Atene, 22. marca. m. Šef generalnega štaba angleške imperialne armade general sir John Dill in general Archibald Wavell sta poslala vrhovnemu poveljniku grških čet gene-

ralu Papagosu brzjavko, kjer mu čestitata k uspešni zavrnitvi velike italijanske ofenzive na albanski fronti. General Papagos je odgovoril v povratni brzjavki, v kateri nasprotno omenja vzporedne uspehe, ki so jih v zadnjem času dosegle tudi angleške vojne sile.

Vojna na Kitajskem

Newyork, 22. marca. b. Associated Press poroča iz Cungkinga, da ima maršal Cangkajšek pripravljenih v dolini reke Jangce 100 tisoč mož za protiofenzivo proti Japonski. Malo dalje severneje pripravlja Cangkajšek milijon mož. Ofenziva se bo začela, kakor hitro bodo prišli obljubljeni bombniki iz Amerike.

Drobne novice

Ankara, 22. marca. AA. (Havas.) Danes je sprejel jugoslovanskega veleposlanika minister Saradzoglu.

ŠPORT

Današnji domači šport

Nogomet: Na igrišču Ljubljane: SK Ljubljana : SK Redarstveni (Zagreb) ob 15.30. Zanimiva predstava. Pokalne tekme: Hermes : Grafika. Ob 10 na igrišču Hermesa v Šiški.

Jadran : Svoboda. Ob 15 na igrišču Jadrana.

Korotan : Moste. Ob 13.30. Igrišče Korotana.

Lahka atletika: Tek Ilirije čez drn in strn. Start in cilj pri teniškem igrišču Ilirije. Začetek ob 10.

Razen teh domačih prireditvev bo pa pozornost slovenskega športnega občinstva obrnjena v Beograd in Budimpešto. V Beogradu se bosta pomerili A reprezentanci Jugoslavije in Madžarske ter juniorji obeh držav, v Budimpešti pa B reprezentanci.

Smučarski šport v Franciji

Novo zmago v četvorni kombinaciji si je priboril francoski vozač Régis Charlet pred Thiollièrejem, ki je odnesel prvenstvo v alpski kombinaciji. James Couttet je imel v slalomu najboljši čas. Thiollière pa je zmagal v smuku. Izven konkurence pa je dokazal Emile Alais, da je še vedno najboljši francoski vozač v alpskih disciplinah.

Spet enkrat Elis Viklund

Dolgoproglaš Elis Viklund, ki je zmagal na olimpijskih tekmah leta 1936 v najtežji in najbolj naporni smučski disciplini (50 km), je zmagal po dvojnem uspehu Dahlquistu na švedskem smučskem prvenstvu v Umei v teku na 50 km v 3.22.42 pred Nilsom Carlssonom, ki je imel čas 3.33.40, ter je bil po tem takem 11 minut dalj na poti kakor stari bojevnik Viklund.

V skokih je spet zmagal Selanger, ki mu je bilo treba skočiti samo 41,5 m in 42,5 m, da je obdržal v šahu drugega, Lindgrena. Selanger je še vedno v odlični formi.

Olkinuora vendar tudi »sprinter«

V Kuopiu se je začelo tekmovanje za smučsko prvenstvo Finske. Za čudo pa je na 18 km, s čimer se je prvenstvo začelo, zmagal Olkinuora v 1.08.24, pred Mattijem Laehdejem (1.10.29), Laukkanenom (1.10.40) in Tiainenom (1.11.17). V osrednji za kombinacijo stojita Nikunen (1.14.06) in Kaplas (1.14.08).

V finskiem smučskem prvenstvu v Kuopiu je prišel Nikunen v skakanju za kombinacijo ob vse šanse za priboritev mojstrskega naslova, ker je padel. Ta naslov je prišel na Kaplasi, ki je pridobil 439,6 točk, pred sinnoneom (430,2 točk) in Tolzo (425,7 točk).

V štafetu teku na 3x10 km so se glasili rezultati: 1. Skiclub Salmen (Turunen, Ruotsalainen, Karpinen), 2. Skiclub Lahti.

Italijansko prvenstvo v Gardeni

Italijansko smučsko prvenstvo v dolini Gardena je dalo v alpski kombinaciji prav dobre rezultate, ki pričajo, da so Italijani v teh disciplinah postali že pravi mojstri. Izidi so naslednji:

Smuk: 1. Colo 2:38,8. 2. Confortola 2:41. 3. Armand 2:42,2. 4. Sertorelli 2:43,6. 5. A. Lacedelli 2:46. Chierroni, Marcellin in Robert Lacedelli nista startala. — Dame: 1. Celina Seghi 3:02,8. 2. Maria Seghi 3:38,6. — Slalom gospodje:

1. Colo 82,8 sek. 2. Sertorelli 83 sek. 3. Armand 85,1 sek. 4. Paluselli 86,4 sek. — Dame: 1. Celina Seghi 81,3 sek. 2. Maria Seghi 100,1 sek. — Kombinacija gospodje: 1. Zeno Colo 257,4 t. 2. St. Sertorelli 263,2 t. 3. Armand 264,3 t. — Dame: 1. Celina Seghi 297,8 t. 2. Maria Seghi 358,7 t.

Drugi dan tekmovanja za italijansko smučarsko prvenstvo je bilo tekmovanje na 40 km za štafele. Zmagalo je moštvo milanske elektrarne v postavi Mario, Severino in Aristide Compagnoni ter Confortola v času 2:36.21,2, le z dvema metroma prednosti pred kvartetom Pascal-Carrel-Perruchon-Jammaron.

V Gardeni se je tudi končalo prvenstvo Italije v smučanju. Zadnji dan je bil tek na 50 km. Zmagal je Aristide Compagnoni v času 2:57.09. V specialnih skokih je bil najboljši mož Mario Bonomo s skoki 42,5 in 43 m. Prvo mesto v nordijski kombinaciji si je osvojil G. Perenni.

Pri vsej prireditvi se je pokazalo spet, kakor že na svetovnem prvenstvu v Cortini d'Ampezzo, da Italija kljub dejstvu, da se mora boriti na najrazličnejših bojiščih, prav nič ni zanemarila športnega umeštvovanja. Kljub vojni so nastopili italijanski smučarji izborno pripravljene in skrbno trenirani ter letos pokazali formo in kondicijo, kakor doslej še nobeno leto.

Zimski šport 1940-41 v Evropi

Kljub vojni je doživela Evropa bogato zimsko športno sezono. Vrhunec zimsko-sportne sezone je bil vsekakor v Cortini d'Ampezzo. Značilno je, da se na tem tekmovanju poleg Italije, kot prirediteljice tega tekmovanja, pojavila Nemčija s polno ekipo, toda tudi druge države, ki sicer vsled vojne malo oslajbljene, so nastopile s številnimi tekmovalci.

Temu tekmovanju je sledila vsakoletna zimska prireditvev v Ga-Pa, malo pozneje pa Finci v Lahti-ju pozdravili tekmovalce vseh držav. Tudi norveški športni krogi pripravljajo svoje tradicionalne Holmenkolen-tekme. V zvezi s tem bo zanimivo vedeti, kako žive in kako trenirajo znani nemški smučarji. V začetku zime so bili zelo zaposleni z iskanjem pripravnih terenov za trening, mnogi pa so bili na vojni dolžnosti. Vendar jim gre Nemčija na roko, saj sta šport in vojska tu tesno povezana. Oblasti dajejo tekmovalcem dopust in naj bodo te tekme kjerkoli.

Na ta način morejo v Nemčiji znane smučske osebnosti redno izvrševati svoj trening. Gustl Berauer, ki služi v nekem bavarskem planinskem polku, se čisto nahaja na dopustu, isto tako Sepp Bradl. Znani Helmut Lantscher, ki je celo poletje kot telegrafist v vojski ima sedaj mnogo priložnosti, da trenira za sledeče tekme, žal ga ne moremo več videti z nezgovornim bratom Haraldom, ki je umrl na letošnjem pohodu v Francijo. Rudi Cranz trenira s svojo setro Christl, znano prvakinjo na Zugspitze, medtem ko so tirolske planine sestajališče Demetra, Bauerja in Kasebacherja, ki predstavljajo najboljšo nemško moštvo na dolge proge. Willi Bogner pa je na Norveškem, kjer je že v mirnem času mnogo bival z nemškim narodnim moštvom.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Jugoslovanski touring klub, podružnica Ljubljana, vabi svoje članstvo na redni letni občni zbor kluba, ki bo v ponedeljek 24. t. m. ob 20 v restavraciji »Kinkole«, Poljanska cesta 21.

Slovenska kolesarska zveza Ljubljana — »šport« Upravni odbor Slovenske kolesarske zveze je na svoji redni seji dne 20. marca sklenil, da se vrši ponovni občni zbor v nedeljo 6. aprila v Mariboru v lovski sobi hotela Orel z objavljenim dnevnim redom in s pričetkom ob 10. — Odbor.

Po državi

* Ukradene kokoši prodajal in jih spet ukradel. V Križevcih so se zadnji čas pojavljale številne tatvine kokoši. Pri tem je bilo zanimivo to, da so bile posameznim mešanom ukradene že naslednje noč kokoši, ki so jih kupili istega dne. Končno je policija ugotovila, da je prodajalec in tat kokoši ena in ista oseba, neki Josip Kelemenčič iz Raškovca. Po hišah je nosil in prodajal kokoši, ki jih je nekje ukradel. Ko je kakega prodal, je videl, kam so jih dali in je že naslednjo noč obiskal njihove kurnike in ukradel kokoši, pa tudi druge, če jih je bilo kaj. Ukradene kokoši je spet prodal, ponoči pa jih vnovič ukradel. To se je delj časa ponavljalo. Pri tem je Kelemenčič z malim trudom precej zaslužil, končno so ga pa le izsledili in izročili sodišču.

* Kako s copernijno podesetoriš denar. Pred dnevi je prišla k vdovi Mariji Preložnjak v Čakovcu mlada ciganka, da bi ji z raznimi copernijami odkrila bodočnost. Vdova, ki se je zaradi dolgotrajne bolezni svojega moža zadolžila in je s skrbjo premišljevala, kako se bo izkopal iz dolgov, je bila seveda silno radovedna, kakšna bo njena bodočnost. Ciganka ji je pripovedovala, da ve za »redstva in pota, ki ne bodo samo odkrila bodočnost, marveč bodo tudi ugodno uplivala na bodoče dogodke. Predpogoj je pa, da ji dotična oseba neomejeno zaupa in med copernijami ves svoj denar in svoje osebne dokumente položi na mizo. Lahkoverna vdova je takoj poiskala denar, ki ga je prihranila za delno odplačilo svojih dolgov, in ga s svojimi osebnimi dokumenti vred izročila ciganki. Denarja je bilo 9000 dinarjev v tisočakah in stotakah. Ciganka je zložila bankovce na devet kupčkov, vmes pa položila dokumente. Nato je pregrnila vse skupaj s črnim prtom in začela nekaj mrmrati. Pri tem je plesala okrog mize in okrog prestrašene vdove. Končno je vdovi ukazala, da mora zamizati in stodvajsetkrat ponoviti besede: Zemeljski duhovi, pomnožite moje premoženje, z vsemi mrtvinami v zvezi pridite in mi v sanjah odkrijte moje bodočnost. Ubogljivo je vdova zamizala in s tresočim glasom ponavljala goraje besede. Ko jih je ponovila stodvajsetkrat, ji je ciganka dovolila, da je spet odprla oči. Miza je bila sicer še pregrnjena s črnim prtom, toda denar in dokumenti so postali nevidni. Ciganka je izjavila, da so začarani in je pokazala na posteljo, kjer mora pod odejo biti velik zavoj. Ciganka je nato vdovi zabičala, da pred potekom treh ur ne sme odkriti odeje na postelji. Po treh urah pa bo našla pod odejo podesetorišni znesek, torej 90.000 dinarjev in poleg dokumentov še opis njene bodočnosti. Če bi jo pa premagala radovednost in bi pred tremi urami odgrnila odejo, ji bo hudobni duh takoj zlomil tilnik. Nato se je ciganka poslovila in obljubila, da bo naslednji dan spet prišla, da dobi svoje plačilo. Ko je vdova čez tri ure odgrnila odejo, je na svoje veliko zaprepačenje našla samo kup časopisov, nakar je zadevo prijavila orožnikom. Ti so ugotovili, da je prevečerna ciganka na enak način osleparila neko mlado uradnico v Čakovcu za 2700 din. Ciganka je seveda izginila brez sledu.

ZFO Pomladki ZFO in ZDK

so letošnje II. dijaško telovadno akademijo posvetili proslavi polnoletnosti Nj. Vel. kralja Petra II. Izbrani spored in priprava, ki je sedaj zaključena, dovoljujeta, da mariborsko javnost opozorimo na prireditev, ki bo na praznik 25. marca ob 20 v Narodnem gledališču. Spored je sledeč: 1. Državna himna. 2. Ranjanje pod svobodnim soncem — gojenke. 3. Češka beseda — člani in članice SDZ. 4. Skoči čez mizo — člani. 5. Vaje s kiji — članice. — 6. Tebi, zemlja naša sveta — člani, simbolična vaja na novo koračnico ZFO. 7. Govor. 8. Švedska klop — mladenke. 9. Bradlja — člani. 10. Zupančič: Podoba — članice. 11. Lahkoatletični člani. 12. Dvořak: Humoreska — članice. 13. Z blazine na konja — mladi. 14. Janičarji — člani. 15. Fantovska himna.

Navedeni pestro sestavljeni spored, številne novosti ter veliko zanimanje vas opozarja, da si pravočasno zagotovite vstop na to prireditev.

Prvenstvo Zveze fantovskih odsekov v teku čez drn in strn bo v nedeljo 30. marca ob 11 dopoldne na Stadionu v Ljubljani, in sicer ob vsakem vremenu. Nekatera okrožja so že poslala prijave vrst in posameznikov, članov in mladičev ter tako zadovoljiva udeležba tekmovalcev že zagotovljena. Ostala okrožja in odseki pa, ki imajo morda zadnje izbirne priizkušnje svojih tekačev v teh dneh, naj pisarne prijave pošljejo na naslov ZFO do četrta 27. t. m. — Bog živil!

»Ali ste pozabili, gospod Forsyte, da imate nečaka?«

»Ne,« je odgovoril Forsyte in kimal dobrodušno z glavo, »nisem ga pozabil. Kaj je z njim?«

»Dobro se mu godi.«

»Zdi se mi, da ga že nekaj časa nisem videl.«

»Seveda, od kosila.«

»Res? ...«

»Menda že. Mar gledate mesec, gospod?« je vprašala služabnica in tako prisilila gospodarja, da se je obrnil k njej.

»No, dobra Mica. Kaj hočeš. Skrbni imam.«

»Videti je, da imate takšne skrbi, da ste čisto pozabili na neko važno stvar.«

»Da sem pozabil? Na kakšno stvar?«

»Vaš nečak se hoče poročiti.«

»Poročiti? ... Poročiti? ...«

»Menda ne boste vprašali, za kako ženitev se gre?«

»Ne, Mica. Toda kaj je s tem?«

»Ne delajte se neumnega! Mar ne veste, da sem vas vprašala zato, ker hočem odgovor?«

»Kakšen odgovor?«

»O vašem vedenju, gospod. Mar ne veste, da obstaja v ulici Morris družina Haddleson, ki ima hčer, zaročenko vašega nečaka?«

Medtem ko je izgovorila sosedovo ime, se je zvezdogled začudeno tipal, kot da ga time hudo skrbi. Kri mu je udarila v glavo, toda odgovoril ni. Čez čas molka je dejala Mica:

»No, ali ste slišali?«

»Ali sem slišal?« je ponovil gospodar.

»No, kaj?« je nadaljevala služabnica z močnejšim glasom.

»Francis še misli na to?« je končno odgovoril.

»Ali misli? Seveda misli! Prav tako kot vi.«

»Kaj? Moj nečak hoče vzeti hčer tistega Haddlesona?«

»Gospodično Jano, če vam je po volji. Kje bi vendar našel boljše in lepšega dekleta? ...«

nebo enako pazljivo in enako zamaht, boječa se, da ne bi nasprotnik katerega zadel. Samovoljni meteor se ni več pojavil nad obzorjem, če se pa je, pa strogo inkognito.

Oba zvezdogleda sta bila nejevoljna, ker nista imela uspeha. Niso ju mogli potolažiti. Forsyte se je po dvajsetkrat na dan jezil na Omikrona, ta pa mu je odgovarjal na isti način. Doktor pa je moral izliti jezo na samega sebe, ker ni imel nikogar.

Kdo bi si upal v takih prilikah govoriti o zakonskem dogovoru in svatbi!

Odkar je bostonska zvezdarna objavila svojo vest, so prešli že trije dnevi. Nebesna ura, čiji kazalec je bilo sonce, bi hal odbila že 22. april, če bi bil veliki Urar mislil na to in li dal zvosec. Še dvajset dni in prišel bo svečani dan, za katerega je pravila Lou, da ga ni v koledarju. Doktorja je bilo bolje pustiti pri miru in mu ne omenjati poroke. Saj ni skrbel v teh stvareh za ničesar, ko se tudi za svojo hišo ni. Na dan poroke bi mu žena dejala:

»Evo ti frak, cilindri in rokavice. V cerkev moramo!«

»Sel bi, ne da bi vedel čemu, seveda le s pogojem, da se medtem ne bi pojavil meteor.«

Toda čeprav doktor ni nameraval osebno obravnati s Forsyтом, je bil ta vendar hudo nepačen. Mica, ki ni hotela o meteorju nič slišati, je hotela govoriti z gospodarjem na štiri oči, da bi tako razčistila položaj, ki je nastal. Vedela je, da bi lahko zdaj najmanjši vzrok sprle ob družini Na posledice ni bilo treba misliti, zakaj o ložitve poroke bi hudo vplivala na njenega draga Francisa. Kaj bi ubogi fant počel?

Nekega popoldneva je našla svojega gospodarja samega v jedilnici. Ponudila se je prilika za pogovor in Mica je ni izpustila. Ustavila je svojega gospodarja v trenutku, ko je nameraval v stolp.

Znano je, da se je Forsyte bal pogovora z Mico. Vedel je, da se ne bi končal v njegovo ko-

rist. Zato je tokrat smatral za najpametnejše, da se vda. Ob tej priliki, ko je od blizu videl Micin obraz in se mu je zdel kot bomba, ki bo vsak čas počila, se je jel počasi umikati proti vratom, da bi se v slučaju nevarnosti zavaroval. Toda še preden jih je utegnil odpreti, je bila stara služabnica že pred njim in mu drzno gledala v oči.

»Gospod,« je dejala, »nekaj vam moram povedati.«

»Res, Mica? Toda zdaj nimam časa.«

»Tudi jaz ne, ker moram pomiti krožnike. Toda vaše cevi bodo ravno tako počakale, kot moji krožniki.«

»A Omikron? Zdi se mi, da me kliče.«

»Vaš prijatelj Zron?! Krasen je ta stvar! Čaj pomnil si me bo, lahko mu to poveste.«

»Povedaj mu bom, Mica, toda moj meteor?«

»Meteor? ...« je ponovila Mica. »Ne vem, kaj je to, toda gotovo vam je padel na srce.«

»Meteor,« je prišel razlagati gospodar, »to je ...«

»Ah,« je vzkljknila Mita, »to je tisti kup kamenja! No, bo že počakal, kot vaš prijatelj Kron.«

»To je nemogoče,« je dejal zvezdogled, zadel v živo.

»Sicer pa je oblačno, deževalo bo in zato ni časa, da bi gledali mesec.«

Imela je prav. Neprestano slabo vreme je Forsyta strašno jezilo. Podnevi ni bilo niti enega sončnega žarka in ponoči nobene zvezde. V takih prilikah seveda ni bilo mogoče opazovati neba. Videti je bilo, da ozračje prilike nišo ugodne zvezdoslovcem Starega in Novega sveta. In res ni bilo tačas nobene vesti o meteorju. Sicer pa ta meteor ni bil nič tako važnega, da bi se bilo treba zaradi njega razburjati. Slo se je za navadno kozmično telo in je moral biti Forsyte ali Haddleson, kdor ga je hotel opazovati s tako natančnostjo in potrpljenjem, ki se je pri njiju že pretvarjala v bes.

Ko je Mica videla, da ji gospodar ne more uiti, je prekrizala roke in ujedljivo pričela:

Nedeljsko branje

P. Claudel:

Moje spreobrnjenje

Rodil sem se 6. avgusta 1868, sprobrnil pa 25. decembra 1896. Imel sem 18 let. Bil pa sem za svojo starost duhovno zelo dozorel.

Ceprav je iz očelovega in materinega sorodstva izšlo precej duhovnikov, je bila naša družina v verskem pogledu brezbržna. Po našem prihodu v Pariz pa se je veri popolnoma odtujila. Malo prej sem bil prvi v sv. obhajilu. Bilo je — kakor pri večini mladih fantov — obenem višek in konec mojega verskega življenja.

Vero sem izgubil, ko sem prišel na gimnazijo Louis-le-Grand. Zdelo se mi je nezdržljiva z množino svetov, Renanova knjiga »La Vie de Jésus« me je v neveri še bolj potrdila, vse okoli mene pa naravnost priganjalo.

Bila je ona žalostna doba, ko je zmago slavil naturalizem. Kdor je količikaj veljal v umetnosti, znanosti, leposlovju, je bil brez vere. Vsi vplivni možje (samozavani) te dobe so se odklikovali zlasti po sovraštvu do Cerkve. Renan je kraljeval. Viktor Hugo pa je bil že med bogove prišet.

Star 18 let sem torej veroval, kar je verovala večina mladih ljudi, ki je takrat veljala za izobražene. Zdravi smisel za osebnost in resničnost je bil v meni zatamnjen. Pridružil sem se skrajnemu nauku monistov in mehanistov. Verjel sem, da je ves svet sestavljen iz samih učinkov in vzrokov, ki jih bo znanost jutri popolnoma razložila. Na drugi strani pa se mi je vse skupaj zdelo zelo žalostno in pusto. Kantov imperativ dolžnosti, ki nam ga je razlagal profesor filozofije Burdeau, me nikoli ni mogel osvojiti in voditi. Živel sem nenravno ter se bolj in bolj bližal obupu. Smrt starega očeta, ki ga je dolge mesece glodal rak v želodcu, me je navdala z velikim strahom. Misel na smrt me ni več zapustila. Vero sem že čisto pozabil. Tako malo sem o njej znal kakor divjak.

Prvi svet resnice mi je poslal, ko sem dobil v roke knjige velikega pesnika Arturja Rimbauda. Vekomaj mu bom hvaležen. Branje njegovih »Illuminations« in pozneje »Une Saison en Enfer« je bilo zame dogodek prve vrste. Te knjige so napravile prvo razpoko v moji materialistični jetnišnici in mi povzročile skoraj otipljiv vtis nadnaravnega sveta. Toda ostal sem še zmeraj trd in obupan ko prej.

Takšen je bil ta nesrečni otrok, ki je šel 25. decembra 1896 v cerkev Notre-Dame (naše ljube Gospe) v Parizu, da bi gledal božične obrede. Takrat sem začel s pisateljevanjem in lahko miselnemu se mi je zdelo, da bi v katoliških obredih mogel najti primerno misel in tvarino za nekaj slabih spisov. Stisnjen med natlačeno množico sem z nezadovoljstvom prisostvoval slovesni sv. maši. Ker nisem imel boljšega dela, sem prišel še popoldne k večernicam. Zbor dečkov v belih oblakih je pravkar pel, kot sem pozneje zvedel, »Magnificat«.

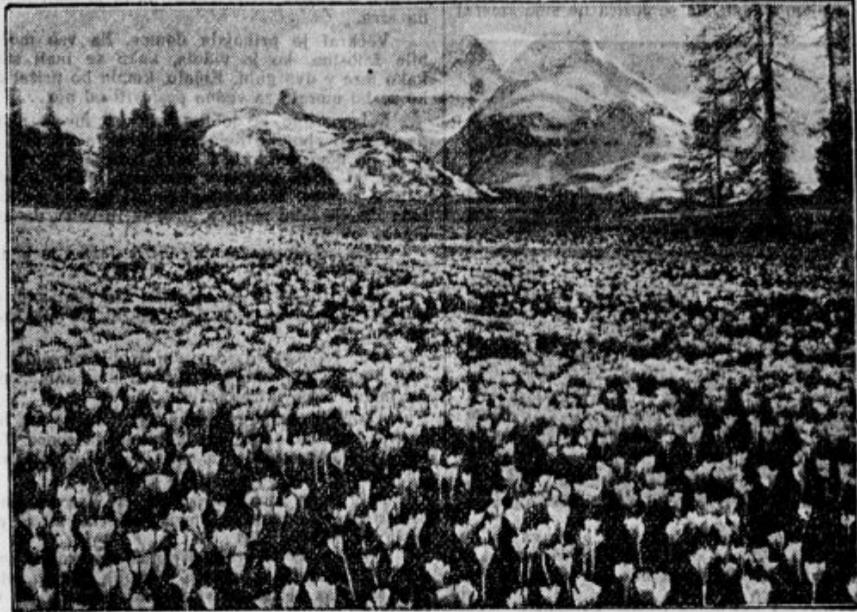
In tedaj se je zgodilo, kar je obvladalo vse moje življenje. Moje srce je v trenutku od ganotja vztrepetalo in veroval sem. Vroval pa sem s tolikšno silo, s tako mogočnim prepričanjem, s takšno izvestnostjo, ki ne dopušta niti sence dvoma, tako da poslej nobena knjiga, noben razlog in nobeno mišljenje več ni moglo moje vere omajati, niti se jo dotakniti.

Mahoma me je ostro presunilo čustvo in nezrekljivo razodetje, kaj je nedolžnost, kaj je biti vekomaj otrok božji. Ako poskušam, kakor sem že večkrat, da si v duhu obnovim minute po tem dogodku, se mi pokažejo naslednje sestavine (dasi so bile en sam blisk, eno samo orožje, ki ga je božja previdnost porabila, da doseže in nazadnje odpre srce ubogemu obupanemu fantu): »Kako srečni so ljudje, ki imajo vero! Kaj pa, če je vera vendarle resnična? Da, resnična je! Bog biva, tu med nami je. Bog res nekaj je, prav tako oseba kakor jaz! Ljubi me, kliče me! Obliše so me solze, vzdihoval sem, nežno pevanje Adeste fideles (pridite, verniki) pa me je ganilo še bolj, prav do srca.

Res me je vse to prijetno ganilo, a kaj, ko je bilo pomočano s čustvom strahu, skoraj grozel. Kajti o filozofskih ugovorih zoper vero sem bil docela prepričan. Bog jih je pustil, kjer so bili, ne da bi se zanje zmenil. Zdelo se mi je, da se nisem kar nič spremenil, katoliška vera se mi je še vedno zdelala ista zbirka nesmiselnih bajk, njeni duhovniki in verniki so mi bili še vedno zopni, tako da sem jih že kar sovražil, da so se mi že kar gnusili. Zgradba mojega mnenja in znanja je krepko stala, še vedno docela neopajana. Samo ven sem stopil iz te hiše. Neko novo in strašno bitje se mi je razodelo, ki stavlja mlademu človeku in umetniku, kakršen sem bil, grozne zahteve. Kako, le kako naj se s tem bitjem pobotam? To stanje svoje popolne zbežanosti morem primerjati samo s stanjem človeka, ki bi ga nekadoma potegnili iz njegove kože in ga presadili

v neko povsem tuje telo sredi neznanega sveta. Mojemu mnenju in okusu pa je bilo najbolj zoprno prav to, kar je resnično in čemur naj se hočeš nočeš prilagodim. O, izplačalo bi se, da se vsaj poskusim upreti s skrajnimi silami!

Ta moj odpor je trajal štiri leta. Drznem si trditi, da sem se krepko upiral in je borba bila poštena in popolna. Ničesar nisem opustil. Uporabljal sem pri uporu vsa sredstva, a moral sem zavreči orožje za orožjem, ker je postalo nerabno. To je bila velika kriza mojega življenja, tista borba mislečega človeka na življenje in smrt, kakor jo je opisal Artur Rimbaud: »Duhovni boj je prav tako divji kakor borba med ljudmi. Traja tudi ponoči! Kri se mi kadil in suši na obrazu! Mladi ljudje, ki vero zavrejo, se še zavedajo ne, s kolikšno težavo jo bo treba nazaj pridobiti in koliko muk jih bo ta borba stala. Misel na pekel, pa tudi na vse lepote in radosti, ki jih bom najbrž moral žrtvovati, če se hočem povrniti k Resnici, ta misel me je še najbolj zadrževala. A končno, že prav na večer znamenitega

... in prišla je zala, preljudba pomlad ...

dne v Notre-Dame, ko sem se po mokrotnih estah, zdaj tako mi tujih, vrnil domov, sem vzel v roke protestantsko biblijo, ki jo je nekoč moj sestra Kamili podarila njena nemška prijateljica. Prvič sem zdaj zaslišal prijetni in trdni glas, ki mi odsele v srcu nikoli ni utihnil. Saj sem Jezusovo življenje poznal samo iz Renana in temu sleparju sem tako zaupal, da še vedel nisem, da se je Jezus imel za Sina božjega.

Vsaka beseda, sleherni črtica je preprosto in veličastno zavržala nesramne trditve odpadnika in mi odpirala oči. Da, s stotnikom sem tudi jaz priznaval: Jezus je božji Sin! K meni, prav k meni, Pavlu, se je obračal in mi obetal svojo ljubezen. Hkrati pa mi je jasno govoril: Ako mi ne slediš, te čaka gotovo pogubljenje! O, ni mi bilo treba razlagati, kakšen je pekel, saj sem predelal »Une Saison en Enfer«. Tiste kratke ure so mi zadostno pokazale, da je pekel povsod, kjer ni Jezusa Kristusa. Kaj me je brigal ves svet v primeri s tem novim in čudovitim bitjem, ki se mi je pravkar razodelo! Tako je v meni govoril novi človek, a stari se mu je upiral z vsemi silami in ni hotel prav ničesar popustiti iz dosedanjega življenja. Naj li priznam? Prav v duhu duše je živel najmočnejše čustvo: strah pred ljudmi, ki mi je branil priznati moje prepričanje. Ledeno me je spreletavalo, če sem pomislil, da bi vsem povedal svoje spreobrnjenje, da bi staršem rekel, kako se ločem od petih postit, da bi se proglasil za člana katoličanov, ki jih tako zelo zasmehujejo. Bili so trenutki, ko sem mislil, da se mi godi nasilje in sem bil prav zares ogorčen. A čutil sem nad seboj krepko roko.

Poznal nisem nobenega duhovnika. Niti enega prijatelja katoličana nisem imel.

Bolj ko vse drugo sem začel proučevati religijo. Čudo prečudno: hkrati se mi je prebujala duša in pesniška sila; tako so bili na laž postavljeni moji predsodki in otroški strahovi. V tej dobi sem napisal prve poskuse svojih dram: Tête d'Or in La Ville. Dasi zakramentov še nisem prejemal, sem že bil deležen življenja Cerkve, sem končno le spet zadihal in je življenje pronicalo vame skozi sleherno žilico. Knjige, ki so mi v tem razdobju največ pomagale, so bile najprej Pascalove Pensées, neprecenljivo delo vsem,

ki iščejo vero; dalje Bossuetove Elévations sur les Mystères Méditations sur les Evangiles ter ostale filozofske razprave; pesmi Dantejeve in čudoviti spisi sestre Emmerich. Aristotelova Metafizika mi je očistila duha in me povedala na poljane resničnega razuma. Hoja za Kristusom pa mi je bila še nerazumljiva in njeni prvi dve knjigi sta se mi zdeli strašno kruti.

Velika knjiga pa, ki mi je bila odprta in sem se iz nje učil, to je bila Cerkev. Naj bo na veke hvaljena velika in veličastna Mati, da sem se pri njenih nogah vsega naučil! Vsako nedeljo sem prebil v Notre-Dame in hodil tja tudi med tednom, če mi je bilo količikaj mogoče. Svojo vero sem takrat prav tako malo poznal kakor budizem, a glej, sveta drama se je razvijala pred mojimi očmi s tolikšnim veličastjem, da si ne bi mogel tega nikdar misliti. O, vse bogateje, nega to pišejo pobožne knjige! Bila je najgloblja in najzvišenejša poezija, kretnje najveličastnejše, kar jih je kdaj bilo poverjenih človeškim bitjem. Kar nisem se mogel do sitega nagledati mašnih obredov in sleherni mašnikov gib se je globoko zarisal v mojega duha in moje srce. Pevanje mrtvaških dnevnice, božičnih dnevnice, obredi velikega tedna, vzneseno petje himne Exultet (pri blago-

Nedeljski listi

Znamenit pisatelj, Viljem Fischer iz Gradca, je 1902 napisal roman, tako sočen in poučen, da ga je bil sam vesel, ko ga je prebral. Dal mu je torej naslov: »Veselite nad lučjo«. Kdor je kdaj od dnevnih misijona, duhovnih vaj, ali tudi sicer očistil in pomiril svojo vest, je tudi čutil v svoji duši: veselite nad lučjo. Saj ni nič prijetnejšega, važnejšega in dragocenejšega kakor mirna vest.

»Zatorej, bratje, nismo otroci sužnje, ampak svobodne. Če je resnična pesem: »Najlepsa je mladost!« je še resničnejša pesem: »Najlepsa je prostost!« Prava prostost, prava svoboda. Teško za narod kakor za posameznika. Pa ne le politična, gospodarska, kulturna svoboda; ne le vnanja, marveč tudi notranja svoboda: prostost otrok božjih. Svoboda strasti, notranjih zapletljajev in nerednih nagajenj ni znamenje resnično svobodnih otrok.

Beseda o »novem redu«, ki naj pride v človeško družbo, nas napoljuje le s strahom, če bi morali biti otroci sužnje in ne svobodne; sinovi sužnjega in ne svobodnega naroda. Mnogiče rajši umrejo, kakor pa da bi živele kot sužnji. Svoboda je najvišji dar, ki ga je dal Stvarnik človeški naravi.

Narod pa mora biti svoje svobode tudi vreden. Imeti mora veselje nad lučjo, ki sije vanj od zgoraj. Narod brez vere, brez vesti, brez krepčnega življenja ni vreden, da živi pod svobodnim soncem. Tudi ni sposoben, da bi živel kot svoboden narod. Zgodovina nam je zabeležila propad in pogin takih narodov.

Kdo pa so narod? Kdo pa so slovenski narod? To so slovenske družine, to so vsi posamezni člani slovenskih družin. Slovenci, smemo reči, še imamo: veselje nad lučjo. Nič manj ko Hrvatje ob svojem 1300 letnem katoliškem jubileju, smo tudi Slovenci veseli, da smo sinovi katoliške cerkve. »Zatorej, bratje, nismo otroci sužnje, ampak svobodne.« Postni čas pa je čas obnove v tem duhu. Trta se vsako pomlad obrezuje, da more dati jeseni žlahtni sad. Obnovimo svoje duše, tako bomo svojemu narodu zavarovali pravo svobodo.

Rojstvo pomladi

Jug buči
skozi les in gore,
dež šumi
skozi les in gore,
plaz grmi
skozi les in gore.

Zemlja drgeče,
se zvija in trpi:
v bóli rodi se pomlad...

(Suštersi Mirko.)

ce v oko, le da je vse rdeče, opojno in lepo, moči in samozavesti polno. O, plug, polje, pomlad... Fant je končal pesem, pozvonil na križišču in zavil proti trgovini, kamor je peljal tovor.

Upokojence je bil, po obleki sem ga spoznal, za del ogledala bi mu lahko na zadnji plati služila, lepo se je svetila in vedel sem, da je ta obleka videla kdaj še lepše čase. V Tivoliju je bilo. Ravno so končali partijo »šnopsa« dva črna, lepa gumba je dobil, jih spravil v leva žep, kjer jih je bilo še nekaj in se ozrl doli proti mestu.

Ujel sem njegov pogled. Kaj tudi ti še sanjaš?... Ob potoku je. Skrivaj so se otroci sezuli in skačejo po travniku. Ti pa si v vodo zlezal, hlače, ki so ti segale nekaj pod koleno, si zavihal, da se različno vidi meja do koder segajo hlače. Sklonil se je deček v potoku, nalahko privzdignil kamen, zagrabil — pa menek je smuknil drugam. Ribič ni odnehal, več kamnov je zamenjalo svoje prostore, končno je ribica z debelo glavo drhtela v dečkovih rokah. Fantek se je ribarjenja naveličal, zlezal na suho in vrgel nazaj ribico, ki je najprej obležala v vodi, razširila lopute nad škrgami, jezno udarila z repom in smuknila pod bližnji kamen. Deček si je odvihlal hlače in otroci so začeli z igro: »ravbarji in žandarji«. Vse živo je bilo po bregu, vpili, kričali in tekali so kot gnani od nekakšne nove sile... Bila je pomlad... »Mešaj, kam si se zagledal vendar, ga je prekinil sosed in igra je šla znova. Misli pa so bile še vedno ob reki, kamnih v nji in menki pod njimi — na koncu igre je moral dati oba lepa črna gumba iz levega žepa kot davek za svoje sanje...

Se mnogo hrepenenj je: v očeh se vidijo vsa. Vse leto sanj ni, le na pomlad tudi naš stari profesor še doživlja. Konja je jezdi k vodi, pred hišnimi vrati skočil z njega, stekel v kuhinjo, pograbil pest žganecv, ki so ostali od zajtrka in jih ponudil konju: »No, pros, Togo! Konj je kot bi prosil, vzdignil sprednjo nogo, nato pa opovedel žganec, obližnil roko, in deček ga je odvedel v hlev... Da, bile so tiste lepe pomladi...

Se mnogo sanj je, sanj in hrepenenja, ki se zbude vsako pomlad, ko se poslednji sneg topi in ko sonce dobiva moč. Tedaj oči žare.

Pa jaz? Mogoče tudi meni žare oči, ko mislim na dom, otroške igre, na ribarjenje, bregove krčke, njive in travnike okoli, na dim ob posekanih grmadah; mogoče tudi meni žare oči, ko mislim na pomlad, na dvoje lepih očk tam doli... (Tone Dušan.)

Višek zlobe

Književnik Tristan Bernard je bil v Parizu pri neki važni operaciji.

Ko je kirurg, ki je bil jako slaven zdravnik, končal operacijo in je svoje orodje brisal, je rekel književniku:

»Bržkone si mislite, da sem kakor mesar?«

»O ne, je odvrnil Bernard, »pri mesarjih je vprav narobe: mesar najprej svojo žitev ubije, potem jo šele mrcvari.«

Spomladi, ko oči žare ...

Pomlad; lepa, opojna beseda, prsi se širijo ob njenem zvoku in oči ob njenem času žare...

Hrepenenje se poloti človeka in kdor je le enkrat doživel pomlad sredi njenega bogastva, polj in zelenja, ta v teh dneh, ko se sneg topi in sonce dobiva moč, zahrepeni po naravi. Kot ujeti ptički kanarčki so ljudje, hočejo prostosti in naravnosti.

Ko hodim po mestu, srečujem ljudi in za vsakogar vem, kdor je s kmetov doma. Ne ločim jih po obleki, ne po vedenju, ampak po izrazu in hrepenenju pomladi v njih.

Sonce se je vpiralo v hišo, dekletje je stalo pri hišnih vratih; vem, dekletje je bila. Šel sem mimo, ji pogledal v oči in vedel in doznal njene misli in njene sanje: Sonce pripeka v reber, ki se je že osušila tako, da suho listje šumi v njenih bregovih. Ona, mati in še nekaj žensk iz vasi grabijo listje, ki šumi pod nogami, se poigrava v vetriču, dela vrtince v zraku pa zopet pada na tla... Oče in mlajši bratje pa hosto čistijo, sekajo grmade in tam

na obronku kurijo... Dim se sreča z vlažno soparo, ki puhti iz zemlje ter vse skupaj prijetno draži živce in spomin; to je dih pomladi, dih naše zemlje...

Dekle še sedaj čuti, da dih vlažne zemlje in dima in sonca in vlažne in rosne so njene oči, in vsako pomlad v dneh, ko se zadnji sneg topi, znova žare... Davna pomlad.

Srečal sem fanta na triciklu, malo oškropljen je bil od cestnega blata, pritiskal je na pedale in žvižgal: »Polje, polje, kdo bo tebe ljubil...«

Pogledal sem mu v oči... Pomlad je. Oče vodi konje in zdaj pa zdaj požene. Kobila je njegova ljubljanka, zato: »Miki, le počasi! Piko, ti pa le potegni!«

On pa stopa za plugom, riše brazde v vlažno zemljo in tu pa tam z nogo popravi grudo. Sonce mu sije v obraz, zato je zaprl oči, svest si svoje moči, drži za ročaje in počasi stopa. Kot opojen je od vonja zemlje in skozi priprte trepalnice vendar prodira son-

Zena sliši krič s stopnišča, brž priteče iz sobe in vidi svojega moža ležati. »Oh, ali et stopnico zgrešil?«

»Kaj še — vsako posebej sem preklemano čutil!«

MLADI SLOVENE

Skrivnost kabine št. 17

Portugalski potniški parnik »Antonjo« je bil na poti v Buenos Aires. Vožnja je potekala brez vseh nezdov in kapitan je upal, da se bo parnik v nekaj dneh srečno izkrcal v določenem pristanišču. Sedel je v svoji kajuti, sklonjen nad pisalno mizo, zatopljen v delo. Zdaj je nekdo potrkal na vrata.

»No, kaj je?« je zaklical kapitan.

V kajuto je stopil prvi častnik in z resnim obrazom izpregovoril:

»Gospod kapitan, v kabini številka sedemnajst nekaj ni v redu.«

»Gospod kapitan, nekaj vam moram sporočiti. Pravkar se je zgledil pri meni strežnik drugega razreda Marino in mi povedal nenavadno dogodivščino. Ne morem presoditi, koliko je v njegovih besedah resnice, zato bi bilo najbolje, če bi moža sami zaslišali.«

»Naj pride sem!« je velel kapitan. Minuto nato je strežnik Marino še strumno stal pred kapitanom.

»No, kaj se je zgodilo, Marino?« ga je prijazno vprašal kapitan.

»Gospod kapitan, v kabini številka sedemnajst nekaj ni v redu.« je odgovoril Marino.

»Kdo pa je v tej kabini?«

»Nekaj Španec — nekoliko upognjen, visok in suh mož. Piše se Paquenez.«

»Spominjam se ga,« je prikimal kapitan. »Ze večkrat sem ga videl na krovu. Prodirljive črne oči ima in že nekoliko sive lase ob straneh. Kaj pa v njegovi kabini ni v redu?«

»V prvih dneh vožnje nisem opazil ničesar posebnega. V zadnjih dneh pa sem postal pozoren, ker se je Španec čisto umaknil v svojo kabino. Ni ga bilo več na krov in celo hrano si pusti nositi v kabino.«

»Do tega ima pravico,« je rekel kapitan. »In kaj ste še drugega opazili?«

»Meni se je vse to zdelo sumljivo in hotel sem dogmati, kaj je na stvari. Večkrat na dan sem šel po hodniku drugega razreda. Pred tremi dnevi, ko sem spet šel mimo Špančeve kabine, sem zaslišal iz nje čudne glasove. Obstal sem za trenutek pred vrati in razločno slišal, kako je tožek deklinski glas Španca nekaj prosil, ta pa mu je samo od časa do časa privoščil kratak odgovor. Besed nisem mogel razumeti, a vse skupaj se mi je zdelo močno sumljivo.«

»In kaj ste potem storili?« je vprašal kapitan.

»Ojunačil sem se in potrkal na vrata. V kabini je za trenutek utihnilo vse. Potem sem slišal, kako se je zaprl pokrov velikega kovčega, ki ga ima Španec pri sebi. Takoj nato je Španec zaklical: »Prosto!« Odprl sem vrata — Španec je bil v kabini sam. Na vprašanje, po kaj sem prišel, sem odgovoril, da sem se zmotil v številki kabine. Vljudno sem se mu upravičil in odšel.«

Kapitan se je zamislil in čez nekaj časa rekel:

»To je res čudno! Ali ste pozneje še kaj opazili?«

»Drugi dan sem pazil še ostreje in posrečilo se mi je, da sem spet zaslišal deklinski glas iz kabine. Tokrat je bil glas hudo razburjen, Španec pa se je na vse to samo od časa do časa porogljivo zasmel. Hotel sem skrivnosti priti do dna in odprl vrata, ne da bi potrkal. Španec je bil s hrbotom obrnjen proti meni. Sedel je pred odprtih kovčegom in se sklanjal nad njim. Imeti mora zelo oster sluh, ker je pokrov kovčega takoj zaloputnil, še preden sem utegnil stopiti bliže. Planil je na noge in bil je videti neprijetno presenečen. Divje me je pogledal in ogorčeno nahuhal, kako si predrzmem vstopiti, ne da bi potrkal. Opravičil sem se mu, čes: mislil sem, da je kabina prazna.«

»Torej niste videli, kaj je bilo v kovčegu?« je v rastoči radovednosti vprašal kapitan.

»Vsega ne, a nekaj sem videl,« je odgovoril Marino.

»Hitro z besedo na dan!« je nestrpnostno zaklical kapitan. »Kaj ste videli?«

Strežnik Marino je stopil bliže h kapitanu in mu s pridruženim skoraj šepetajočim glasom povedal:

Jožica in njena mati

1. Kadar je mati šla v klet po krompir, je Jožica drobencala za njo, če je šla mati po drva, ji je bila Jožica za petami, kadar je šla po vodo k studencu ji je spet sledila Jožica. Kjer je bila mati, tam je bila tudi ona.

Mati se je pogosto jezila. Nobeno delo ji ni šlo izpod rok, ker ji je bila deklica zmeraj za petami. Prigovarjala ji je, najse igra z vaškimi otroci, naj gre z bratom na polje ali s sestrico v breg po rože. Vse je bilo zaman. Jožica je trmasto udarila z nogo ob tla in odločno rekla:

»Jaz hočem biti zraven vas! Nikamor ne pojdem.«

In začela je oblegati mater z nešteti vprašanji:

»Mama, zakaj je šel brat na polje? — Mama, zakaj boš danes samo žgance in zelje skuhala? — Mama, zakaj raje ne skuhaš klobas?«

Mati je imela polno glavo skrbi in je odgovarjala, kakor je pač mogla in znala...

»Z nobenim otrokom nisem imela toliko križev kakor z Jožico,« je včasih komu potožila. »Ta otrok se mi kar mola pod nogami.«

Oče je odredil, da mora Jožica hoditi od doma. Zdaj je morala biti zraven očeta, zdaj zraven brata in sestro. Njeno srce pa je bilo pri materi...

Ce se je le za nekaj korakov oddaljila od nje, je čutila strašno domotožje. Ko se je vrnila domov, jo je gledala s solznimi očmi in lepo prosila:

»Mati, naj bom pri vas. Saj bom pridna.«

Pa vse skupaj ni nič pomagalo. Oče je vztrajal pri svojem sklepu, da se Jožica ne sme zmeraj

Minila so leta, Jožica je zrasla v mladenko. Morala je s trebuhom za kruhom. Matere pa ni mogla pozabiti, čeprav je bila že leta in leta od doma. Srce jo je še zmeraj vlekel pod domačo streho, še zmeraj si je želela, da bi jo mati prižela na srce.

Večkrat je prihajala domov. Na vso moč je bila žalostna, ko je videla, kako se mati stara, kako leže v dve gubi. Kmalu, kmalu bo prišel čas, ko se bo morala za vedno posloviti od nje...

Nekega dne je dobila Jožica v mesto pismo, da je mati zbolela. Zelo se je prestrašila. Jaj, kaj če je ne bom več videla žive? Hitro je zbrala ves denar, ki si ga je bila v mestu zaslužila in odhitela je domov. Hvala Bogu, mati je bila še živa, toda bila je tako majhna, drobna in suha, da jo je komaj spoznala.

Solze so stopile obema v oči. Jožica jo je tiho vprašala:

»Mati ali se še spominjate, kaj sem vam obljubila pred dvajsetimi leti, takrat ko ste sadili krompir?«

»Da, večkrat se spominjam tvojih otroških besed. Poglej, zdaj sem res drobna in majhna, morda imam samo štirideset kil...«

»Obljube ne smem prelomiti! Naložila vas bom na voziček in vas peljala v reber na sonce. Tam raste polno trobentic in zvončkov. Natrgala vam jih bom in vam naredila lep šopek.«

Mati se je otroško razveselila. Vsa srečna je pomislila: »Ne bom še umrla! Hčerka mi je prinesla v dušo pomlad...«

Tako so se do kraja uresničile preroške besede, ki jih je Jožica izrekla v svojih mladih letih: »Ko bom jaz velika in vi majhni, bom pa jaz vas vozila!«

držati materinega krila. Prevelika je že za to! Je rekel. Počasi se mora osamosvojiti, tudi sama se mora učiti živeti! Materi je bilo kar težko, ko je videla kako kruto jo trgajo od nje. Nič več je ni tožila očetu, nič več je ni podila od sebe...

Mirko Kunčič: Materino srce

Kratek prizor iz nove pravljice igre v treh dejanjih s potjem in tremi vmesnimi slikami

»Zakleti grad Peričnik«, ki bo ob priliki materinske proslave dne 4. aprila uprizorjena v ljubljanski Operi.

TRETJE DEJANJE

Gozdna jasa kot v prvem dejanju. Zgoduje jutro.

2. prizor.

Gregec. Materin duh.

(Skalo v ozadju na desni oblije nebeška svetloba. Na skali se prikaže materin duh. Na levi strani prs je viden ročaj meča, ki je zaboden v njeno srce.)

GREGEC (plane pokonci in v svetem strahu strmi v prikazen. S trepetajočim glasom): Vsi dobri duhovi hvalijo Boga!

MATERIN DUH (s pomirljivim, blagim glasom): Tudi jaz ga hvalim, Gregec. Ne boj se me!

GREGEC (nekoliko ohrabren): Kdo pa ste, lepa gospa?

MATERIN DUH (turobno): Poglej meč, zaboden v moje srce. — Mati sem, ki trpi že tisoč let.

GREGEC (stopi v zamankjenju nekaj korakov naprej. Sočutno): Jaj, ka-

ko vas mora boleti! Dajte, pustite mi, da vam ga izderem.

MATERIN DUH (žalostno odkima): Dober, deček si, v dušo ti vidim, toda védi: človeška roka tega meča ne more izdreti.

GREGEC: Kaj pa naj storim za vas, ljuba gospa?

MATERIN DUH: Reši Marjetico, mojo hčerko, strašne zakletve — in meč pojde sam od sebe iz srca.

GREGEC (ves zavzet): Ali slišim prav? Mati ste... mati uboge grajske deklice?

MATERIN DUH (molče priklima. Potem slovesno): Gregec, če še ne veš, tedaj védi: materino srce je takó polno ljubezni in njena duša takó polna nemira, da še onstran groba ne najde pokoja, dokler so njeni otroci nesrečni.

GREGEC (se zgrozi. Ganjeno): Jaj, kako strašno mora biti: tisoč let s prebodenim srcem čakati, upati, ljubiti in trpeti...

MATERIN DUH: Húdo je moje trpljenje, a ne najhujše. Stokrat težji križi trpljenja si je naložila na rame Marjetica, moja hčerka. Vsa se je žrtvovala za mojo in očetovo srečo. — Gregec, reši jo!

GREGEC (ves prešinjen z notranjim ognjem): Rešil jo bom, ljuba gospa — saj zato sem pa prišel. (Otroško preprosto.) A glejte, majhen sem še in neveden — povejte, kaj moram storiti?

MATERIN DUH: Ureži onstran Bistrice tri enoletne vrbove šibe in udari z njimi trikrat po

Ze so bili pred vrati kabine št. 17. Kapitan je krepko potrkal, a na njegovo začudenje iz kabine ni bilo nobenega glasu. Pritisnil je na ključko in vstopil.

Kabina številka 17 je bila prazna. Samo velikanski kovček skrivnostnega Španca je ležal sredi nje, toda bil je varno zaklenjen.

Kapitan, prvi častnik in strežnik Marino so se razgledali po kabini. Vse drugo se jim je zdelo v redu. Medtem, ko so neodločno stali sredi kabine in ugibali, ali naj bi kovčeg odprli s silo, so se vrata nenadoma odprla in skrivnostni Španec se je vrnil. Osuplo je pogledal kapitana in njegova spremljevalca.

Kapitan ga je ostro premotril in odločno izpregovoril:

»Gospod Paquenez, zalotili ste nas pri neprijetni dolžnosti. Zdi se mi potrebno, da preiščemo vašo kabino, ker imam v rokah dokaze, da v njej nekaj ni v redu. Prosim vas, bodite tako prijazni in odprite svoj kovčeg!«

Blink presenečenja je šinil iz Špančevih oči. In takoj je imel spet samega sebe v oblasti. Nejevoljno je namršil obrvi in rekel:

»In kaj če se te vaši zahtevi uprem?«

»Potem moramo kovčeg pač odpreti s silo!« je odgovoril kapitan.

»To bi bilo škoda,« je rekel Španec in ravnodušno skomignil z ramo. »Če mislite, da je potrebno — potem izvolite!«

Na te besede je potegnil iz žepa ključ in stopil h kovčegu. Ze je pokrov rezko zaškrtnil in se dvignil.

Kapitan je začel ves vznemirjen hoditi po kajuti sem in tja in si beliti glavo, kaj bi ukrenil, da bi brez hrušča prišel skrivnosti kabine številka 17 do dna. Nemara je črnooki Španec navaden hudodelec? Nemara je ugrabil bogati družini edino hčerko in jo zaprl v svoj kovčeg, da bi neopaženo prepeljal v Buenos Aires in onod telefonično zahteval od staršev visoko odkupnino? Bog ve!

Z razburjenim glasom je izpregovoril:

»Zdi se mi skoraj izključeno, da bi mož vso to dolgo vožnjo skrival v svoji kabini neznano spremljevalko, a prepričati se moramo vendarle, kaj vse to pomeni.«

»Morda pa je deklica njegova hčerka in jo hoče Španec kot slepo potnico prepeljati v Buenos Aires, da bi si prihranil potnino?« se je oglašil prvi častnik.

»Tudi to je mogoče,« je prikimal kapitan. »Vsekakor je vse to, kar nam je Marino povedal, močno sumljivo. Preiskati moramo kabino!«

To rekoč, je kapitan stopil k stenski omarici, vzel iz nje samokres in ga odločno vtaknil v žep.

Strežnika je ob pogledu na samokres kar kufja polt oblija. Ze si je predstavljal v duhu, kako hud boj se bo vnel med njim in skrivnostnim Špancem, in prijel se je za grlo, kakor da bi mu že sapa uhajala...

»Za menoj!« je kratko ukazal kapitan in se napolnil proti hodniku drugega razreda.

Prvi častnik in strežnik Marino sta mu pokorno sledila.

Mirko Kunčič:

Materina uspavanka

Noč je vsa tiha, le veter šumi. Sinko, nočjo imaš zlate oči: angeli trosijo vanje sladke, presladke sanje, aj-aj-aj-aj, aj-aj-aj-aj — in še en lep smehljaj.

Bajka iz Tisoč in ene noči trka na okno in v izbo strmi; zvezde pojo kot kraguljčki, sanje so božji metuljčki. Aj-aj-aj-aj, aj-aj-aj-aj — čudežen je ta kraj.

Sinko, moj sinko, le hitro na pot! Čaka te zlata kočija, zlat brod. Jaz bom še v sanjah pri tebi... O, da pozabil me ne bil Aj-aj-aj-aj, aj-aj-aj-aj — Bog ti vso srečo daj.

MLADA NJIVA

Spomin na mater

Vsako noč, ljubljena mati, kadar ne more spati v daljni tujini tvoj sin — boža te tvoj spomin.

Görko poljubljam tì lice, brišem z oči ti solzice, ki prejkálo za mé jih je ubogo srce.

Pozno je moje kesanje, grenko, pregrenko spoznanje, kaj sem izgubil s teboj... V duši skeli me tvoj znoj,

pečejo žulji me tvoji; v srcu viharju so boji, kadar v preteklost strmim in te iz groba budim.

Vsako noč, ljubljena mati, kadar ne more spati v daljni tujini tvoj sin — boža te moj spomin.

Materine besede

Nekaterim otrokom igrače niso ljube. Tudi meni niso bile. Edino igračo pa sem vendarle imel rad. Bil je to lep gugalni konjiček. Prinesel mi ga je sv. Miklavž. Za vse na svetu ga ne bi dal nikomur.

Dobro se še spominjam, kako sem nekoč zletel čez glavo svojega konjička na tla. Bilo je takole:

Mati mi je kupila sabljico. Hitro sem si jo opasal, zajahal konjička in ponosno rekel:

»Zdaj sem general!«

Pognal sem konjička, da se je gugal kakor veja v viharju. V svoji generalski vni mi sem se nagnil preveč naprej... konjiček je izgubil ravnotežje — in že sem bil na tleh. Tako nemilo sem z nosom dregnol ob pod, da se mi je ulila kri.

Na moj obupni jok je pritekla mati. Vsa prestrašena me je dvignila in mi imivala krvaveči nossek. Ko je videla, da ni hujšega, se je zasmejala:

»General jokal!«

Ti dve besedici sta učinkovali kot bomba. Sram me je bilo, da sem pri priči nehaj jokati. Saj je bilo res smešno, če bi general jokal! General mora biti zmeraj in povsod junak — vsaj tako sem si takrat mislil...

Materine besede imajo na otroka čudovito moč, če so izrečene tako, da otrok čuti v njih materinsko ljubezen. Ena sama materina beseda je včasih zadostovala, da so se mi posušile solze v očeh, ena sama beseda je zadostovala, da so se mi spet vllile iz oči...

Mati, moja mati, kako sem danes žejen tvojih besed!

Teta: »Povej mi, Stanko, ali se znaš že sam umivati?«

Stanko: »O že! Tudi zobe si že znam sam osnažiti, samo ven vzeti kakor vi, jih še ne znam.«

tež skali. — Ko udariš s prvo šibo, se ti bo prikazal hudobec in ti grozil. Ti pa se ga ne boji! — Ko udariš z drugo šibo, se ti bo prikazal strašen zmaj. Divje bo rjovel in se zaganjal vate. Ti pa ne smeš bežati! — Pogumno udari po skali s tretjo šibo — in prikazala se ti bo Marjetica, mlada in zala, kakor je bila pred tisoč leti. Očetova duša bo zveličana, moja duša pa bo našla večni mir.

GREGEC (v živí vni): Takoj pojdem po šibe, ljuba gospa!

MATERIN DUH (toplo): Pojdi! Moj blagoslov te bo spremljal. (Iz gine.)

(Nebeška svetloba ugasne. — Prvo jutranje svitanje.)

Pred začudenimi očmi kapitana in njegovih spremljevalcev se je v kovčegu prikazala — majhna, srčkana deklica, toda ne živa, kakor je strežnik Marino pričakoval, ampak negibna, brez življenja. Bila je navadna lutka.

Medtem ko so kapitan in njegova dva spremljevalca še zmeraj presenečeno strmeli v nenavadno vsebino Špančevega kovčega, jim je udaril na uho tožek deklinski glas:

»Ali ste zdaj zadovoljni, gospodje?«

Kakor od bliska zadeti so se obrnili in zagledali za seboj samo smehljajoči se obraz Španca, ki se jim je globoko priklonil in dostojanstveno rekel:

»Dovolite, gospodje da se vem predstavim: Manuelo Paquenez, ta čas najslavnejši trebušni govornik sveta! Sem na poti v Buenos Aires, kjer sem angažiran za več predstav s tole svojo lutko. Zdelo se mi je potrebno, da imam za svojo najnovejšo predstavo še nekoliko skušenj v miru in samotni svoje kabine, zato me pa vse te dni ni bilo na spregled. Tožek deklinski glasovi mi prihajajo umetno iz trebuha in me zelo veseli, da jih je imel celo naš skromni strežnik Marino za pristne! To je najlepše priznanje moji umetnosti.«

Na te Špančeve besede sta se kapitan in prvi častnik zasmejala od srca, strežnik Marino pa je kakor lipov bog stal na svojem mestu in od zadrege ni vedel, kaj bi počel. Ko pa mu je prijazni in dobrodušni Španec stisnil v roko bogato napitnico, se je tudi njemu obraz razvedril in priklonil se je radodarnemu Špancu skoraj do tal.

»Ko sem šel mimo kabine, sem slišal iz nje tožete glasove...«

»Opazil sem drobno belo roko in pšenično svetle dekliske lase.«

Kapitana so te besede kar pokonc vrgle. Srepa je pogledal strežnika in rekel:

»Mož, zdi se mi, da sanjate pri belem dnevu, all pa ste pregloboko pogledali v kozarec, da vidite stvari, ki jih ni!«

»Bog mi je priča, da sem vse to v resnici videl!« se je rotil Marino in kakor k prisegi dvignil dva prsta. »Gospod kapitan gotovo še ne ve, da ne pijem opojnih pijač. Bil sem popolnoma trezen.«

Stužina

ZVONČEK

Ko je ustvarjal Bog lepe cvetice z njimi je dale okrasil in breg; s krasnimi barvami vse je ozaljšal, slednjič ustvaril še novi je sneg.

»V kakšno naj sukničjo tebe odnem? Pojdi v naravo, poišči jo sam.« Sneg odhitel je in evetke zaprosil pisanih sukničjev, toda zaman.

Prošnje odbile so, se mu smejala, zvonček samo je še resen ostal. Sneg je šel k njemu, kraj njega se usedel, žalosten mu je proseče dejal:

»Če bom brez barve, bom jaz osovražen, kakor je veter od mirnih ljudi.« »Ako ti skromni moj sukničji dopade, vsami ga, zvonček mu odgovori.

Sneg se hvaležno je v belo ogrnil in na cvetice, zelenje mrzil. Zvončku samo je še vedno naklonjen; saj nam kraj snega že belo cveti.

S. Ljubniški.

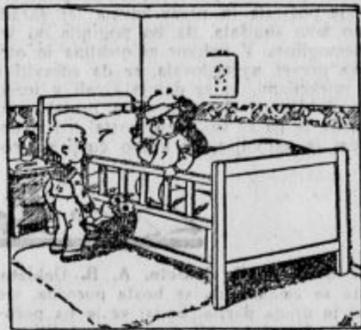
Lahko prebavljivi kruh za bolnika

V skledo denem po potrebi soli, 1/2 koruzne moke od količine, ki nameravam speči kruh. — Poparim koruzno moko in vedno mešam, da dobim nekake žgance. (Ako bom rabila 1 liter mlačne vode za kruh — porabim posebej za popariti 1/2 vrele vode.) Pustim 2 minuti stati, da se ohladi — in nekajkrat medtem dobro premešam. Pravilno tople vode za kruh vmešam in dobro s kuhalično mešam, da se dobro razredči, nato denem malo bele moke, dobro zmešam — pridenem kvas, zopet dobro zmešam — nato dodajam moko. Testo ne sme biti pretirno —, da laže delam, večkrat roke vtaknem v moko, da se testo ne prijemlje rok. Na ta način pripravim mehko — dobro testo — kruh za bolnika je lahek ter ne dela nikakih težkoč. Tanek kos kruha je tudi dober, da se ga prepeče, ako ima bolnik istega raji. Ako pa malo mleka primešate, je pa izredno dober kruh. Kvas vstavim 1/4 ure pred pričetkom dela.

Prav tako pripravim dober kruh iz enotne moke in 1/2 koruzne, ako poparim samo toliko, kakor omenjeno. — Tudi ako malo kuhanega krompirja primešamo, bo kruh zelo dober in ne bo težak.

Kaj bi bilo treba storiti za družine z več otroki

1. Treba bi bilo zavarovati družinsko mišelnost z odkritim bojem zoper vse umazanarje in šund kakor tudi zoper preprečevanje porodov.
2. Treba bi bilo poskrbeti za zdrava stanovanja za družine z več otroki.
3. Davke bi bilo treba znižati.
4. Povišati pa je treba davek samskim osebam in družinam, ki so brez otrok.
5. Družine z več otroki naj bi imele znižano ceno za elektriko, oziroma plin.
6. Prav tako naj bi se znižala voznina po železnicah in tramvajih.
7. Podeljevale naj bi se posebne nagrade ob rojstvu otrok, kjer jih je več kot trije.
8. Najvažnejša živila in potrebščine bi morale biti cenejše za veččlanske družine.
9. Povišala naj bi se pa carina in davki luksuznim predmetom.
10. Vsi družinski očetje bi morali imeti stalno službo.
11. Družinskim očetom ne bi smela biti služba odpovedana.
12. Omejiti bi se moralo dvojno zaslužkarstvo.
13. Prav tako bi bilo treba omejiti službe ženske, posebno še poročenih žensk.
14. Hčerke bi morale biti vse gospodinjsko izobražene, preden bi šle v kako službo.
15. Treba bi bilo povišati draginske doklade vsem družinskim očetom, ki imajo več kot tri otroke.

»Ali tudi vročino si imel?«
Jasno — devet in trideset v sencih!

Kako skrbimo za galoše

Kdor ima zdaj galoše, ima že kar dragocenost. Zatorej bi jih morali negovati in jih ne zanemariti. Čeprav galoše niso umazane, jih je treba snažiti. Namažati jih moramo s posebno mažo za galoše, ki jo dobimo v drogeriji, ali pa z belo masno mažo za čevlje. Če so pa umazani, jih najprej obrisemo z vlažno krpo; ko so suhi, jih dobro obrisemo s suho krpo in jih namažemo. Ko so namažani, jih še ne obdrgnemo do svetlega, ampak ostanejo le namažani, dokler jih ne obujemo. Šele tik pred obutjem, jih usvetimo. V galoše denemo vedno strkljan časopisni papir, da ostanejo lepo napete. Nikdar ne pustimo v galošah čevljev, čeprav jih z galošami vred sezujemo! Galoše tudi ne smejo biti nikdar blizu kake kurjave ali peči in tudi ne na soncu. Tega galoše ne prenesajo, postanejo slepe in prehitro izgubijo trpežnost. Najtemnejši prostor v stanovanju je pravečanje in za njih čim daljšo življenje. Pomislimo tudi na to, da je treba galoše tudi znotraj snažiti! Vzamemo krpico z jeshovo vodo in obdrgnemo galoše znotraj, a potem jih vsaj en dan ne smemo obuti. Preden pošljemo galoše v »poletno spanje«, jih moramo osnažiti, kot smo zgoraj navedli, in jih nato zaviti v svilen papir in položiti v najtemnejši kot omare. Ko se bo spet začela zima, bomo z zadovoljstvom opazili, da so galoše še povsem uporabne.

Da bi se zakonci tjavendan ločili in spet poročili?

Kako kvarne in žalostne posledice bi imela taka postava za vse socialne razmere in za vse socialne razmere z ozirom na odgojo otrok, gospodarstva in ženske časti! Saj vidimo že sedaj kako nerodno je za otroke, kadar mora veled smrti k hiši drugi oče ali druga mati. Nikdar ne bo imela pisana mati toliko ljubezni do otrok prvega zakona kakor do svojih. In nasprotno, zopet otroci ne bodo nikdar imeli do druge matere tiste ljubezni, kakor do svoje, ker se temu upira narava. Ko otroci odrastejo se čutilo kakor nepotrebnosti pri hiši, tudi nastanejo prepri in sovraštvo med otroci prvega in drugega zakona. Kaj pa gospodarstvo? Ker ve sedaj žena, da bo do smrti ostala v hiši, se žrtvuje z dušo in telesom za moža in hišo, čes da bom kaj pridobila ali tako rekoč pristradala ter bom na starost imela sama in moji otroci. V nasprotnem primeru pa, če bi se zakon poljubno razveljavil, bi živela žena vedno v tej skušnjavi, čes, kaj se bom toliko mučila, ker bo ta ki bo za mano prišla, moj trud uživala! Namesto dvanajst prašičkov bom redila samo dva. Ne bo treba toliko težkih škafov privadigovati ter mokra in blatna biti. Ali pa, danes je šel moj mož na sejem ali v mesto, jaz bom pa petelinčka zaklala, liter vina kupila, sosedo povabila pa se bova dobro kmeli. Kam bi šlo tako gospodarstvo? — Kaj pa ženska čast? Kako silno bi bila ta ponižana! Prva žena je prišla k hiši kot mlado dekle polna življenja; pustila je tu svojo čistost, telesno lepoto in moči svoje mladosti. Potem bi se pa kakor izžeta limona vrgla na gnojišče. — Tu bi morala taka državna postava zagotoviti prvi ženi alimentacijo, to je stanovanje, hrano, obleko in druge potrebščine. In kako bi se gledali prva in druga žena, kakor pes in mačka. — Hujše pa bi bilo, če bi prišel v hišo drug mož. — Kdor to premišljuje pride do prepričanja, da če bi Bog ne bil storil zakon neolčljiv, bi morala država s postavo zakon napraviti nerazdružljiv z ozirom na družinske in gospodarske razmere. Saj so apostoli vprašali Jezusa: »Učenik, ali je dovoljeno od žene se ločiti in se poročiti z drugo?« Jezus je odgovoril: »Kar je Bog združil, naj človek ne loči!« In tako razsvetljeni sv. Pavel imenuje zakon veliko skrivnost v Kristusu in njegovi cerkvi — »magnum sacramentum«.

In še zmeraj iz starega novo

Spet in spet je kaka naša obleka potrebna, da jo »osvežimo« in zmeraj najdemo v omari še kako obleko, ki nam je bila že zdavnaj odveč, a ki se nam zdaj dozdeva pravšna... Na pričujoči risbi je nekaj spomladanskih in poletnih vzorcev, ki so prav posebno primerni za predelavanje.

z drugačno sredino. Tretja obleka z desne je priporočati za tovrstno predelavo, in sicer z žepi. Telovnikom slični deli pokrijejo nemoderni izrez krog vratu ali pa marogasti srednji del. (Četrta risba z desne.) Zraven je lepa popoldanska obleka, ki so ji nadomeščeni deli na ramah, rokavih in za pas: vse to je iz pisane svile. Iz majhnega zvrčastega ostanka volnenege blaga je moči sečiti lično kostumsko jopico. Prav na levi spodaj je lepa obleka za dekleta ali za vitke postavne sploh. Široki pas in ovrtnik sta iz pikčaste svile, ki je letos jako moderna.

Na desni spodaj je ohlapen plašč iz dvojnatega blaga in mogoče bi se dal naš plašč takole preurediti v športni plašč? Zraven je pa mladosten vzorec, čigar polovica zgoraj nje ga dela je iz temnejšega blaga. Obleka, ki je prekratka ali preozka, se dá preurediti

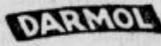
»Oče, pusti me dol, saj ne bom več!«
»Ne — kazen je kaznel!«

Ogl. reg. S. Br. 7006/38

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se česlo potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

Krompir

Med najbolj domače, priljubljene in uporabne priloge spadajo priloge iz krompirja, bodisi same, ali pa v zvezi z drugimi živili; n. pr. krompirjevo testo. Skrb kuhinje pa je, da je krompir res dobro in pravilno pripravljen, kajti dobra krompirjeva jed je boljše, kot slabo pripravljena pečenka. In prav kuhanje krompirja je precejšnja kuhinjska umetnost.

Ko smo opran krompir tanko olupili, ga pustimo do nadaljne rabe v mrzli vodi, da ne poržni. Prav tako devamo čez noč v vodo ali topel prostor krompir, ki je zmrazil.

Pravilneje je, če krompir parimo, kajti s kuhanjem pridejo redilne snovi v vodo in odstranimo jih z odlito vodo. Če ga že kuhamo, storimo to z malo količino vode in še ta naj se med kuho povpre. To je krompir naj jo posrka vase. Preostalo krompirjevo lahko uporabimo za zalivanje drugih jedi kakor juh, in prikuh. Krompir damo vedno v vročo vodo kuhat in ga takoj osolimo. Krompir najbolje izkoristimo, če ga damo kuhat v oblicah in ga šele potem olupimo.

Krompir sam je manj redilen (16 do 23% škroba 2% polnovrednih beljakovin), v zvezi z drugimi jedili, pa popolnoma zadosti našim potrebam po hrani. Priljubljen je piré krompir, tudi krompirjeva kaša imenovana, ki se ga največ pripravi v otroški in bolniški kuhinji. Postan krompir je nezdrav in težko prebavljiv; prav tako mrzel krompir v solati. Skodljiv je tudi zelen krompir, ker je strupen (solanin).

Krompirjevo testo je redilneje od samega krompirja. Redilnost mu povečajo dodatki raznih živil. Zlasti radi segamo po krompirjevem testu spomladi, ko je krompir že slab; pa tudi takrat ko nam zaloge krompirja pohajajo. Imamo preprosto in fino krompirjevo testo. Prve delamo iz krompirja in moke, fine pa z drugimi dodatki (jajca, maslo ali smetano tudi svinjino.) Za krompirjevo testo mora biti krompir pravkar kuhan. Se toplega pretlačimo, nakar ga v razne vrste uporabljamo ((švaljki, hlebčki, štruktiji itd.). Krompirjevo testo naj se zelo skrbno kuha, sicer je ves naš trud zaman.

Kdor gre zgodaj spat - potrebuje manj spanja

O tem razpravlja najnovejša tozadevna knjižica nemškega zdravnika dr. Stückmanna, ki pravi, da bi naj odrasel človek spal sploh samo pred polnočjo. Omenjeni zdravnik navaja več poskusnih oseb, ki jim je bilo dovolj spanja do polnočja. Ostali del noči in ves dan do šestih zvečer pa so opravljali svoja dela. Taka razdelitev časa za spanje in bedenje, kakor je zdravnik sam na sebi preskusil, jako pospešuje zmognosti za delo in krepi živce. Ljudje, ki se držijo take razdelitve časa, izvršijo prav posebne stvari.

Seveda so mnenja glede take razdelitve časa jako različna. Predvsem pa: Kdo si more privoščiti, da bi šel že ob šestih zvečer spat? Kdo bi se hotel odreči pomenku z domačimi in s prijatelji in kdo bi se odrekal kinu, koncertom, gledališču in bi šel namesto tega rajši v nedeljo dopoldne v muzej, a popoldne h kaki otroški predstavi v gledališče?

A omenjeni zdravnik navaja z imenom nekaj oseb, ki vendarle tako živijo. Tu je predvsem umetnica Elly Ney, ki se drži »naravnega časa«. Če ni na kakšnem potovanju zaradi svojih koncertov, pa gre ob šestih spat in vstane, čim se zbudi, pa čeprav je še tako zgodaj ponoč. Ta načln spanja, pravi, ji prija mnogo bolj kot prejšnji. Pisec navaja še zgled pisateljice in zdravnice doktorice Harsserjeve, ki je spisala svoje odlične knjige v najranjših jutranjih urah. Ta pisateljica in zdravnica je mati četvorice otrok in vodi obsežno gospodinjstvo in je spisala v sedmih letih poleg vsega dela še mnogo znanstvenih in leposlovnih spisov. »Kako ste mogli vse to storiti?« Na to vprašanje odgovori: »Ker hodim zgodaj spat in zgodaj vstanem.« Če nima kaj prav izrednega, gre s svojimi otroki vred v posteljo in sedi

— že vsa naspana in sveža — najkasneje ob treh zjutraj pri svoji pisalni mizi.

Navzlic različnih ovir, ki jih imamo v svojem poklietu, pa se je vendar že izkazalo, da si je moči razdeliti čas tako, da spimo večidel pred polnočjo, kakor je za naše telo in dušo najbolj zdravo.

KUHA

Jetrna pasta

Potrebuješ 10 dkg jeter, 1 čebulo ali por, sol, malo masti, 3 debele, skuhanne krompirje, 1 kisló kumarico, zelišča in gorčico.

Jetra opraviš s čebulo, nato jih z vsemi drugimi dodatki zrežeš z mesoreznicó in slednjé dobro osoliš in začiniš.

Vipavska juha. Fižol skuhaš do mehkega, isto-tako zelje. Fižol pretlači in ga pridaj kislemu zelju. Razbeli olje, vrzi vanj strt česen in paradizno mežgo, takoj nato moko. Prav malo popraži, razredči in vlij v fižol z zeljem.

Ječmenčkova juha z zelenjavami: V vodi kuhaj ječmenček. Na masti prepraži zrezano čebulo, nato na rezance narezano korenje, štor ohrovtá ali zelja, kolerabe, zelen petršilj. Ko zarumeni, potresi moko na isto popraži. Nato zalij z vodo, dodaj ječmenčku in skuhaš do mehkega. Zadišavi s soljo, lavorjenim lističem in česnom.

Če moraš ostrgati ali olupiti zelenjavo za v juho ali sadje in podobno, tedaj naredi tako, da nazadnje olupiš krompir. Potem si s krompirjevimi olupki obdrgni roke in vsa umazanija bo izginila z rok.

Preglej in najboljšo obdrži

Gospodinja bi morala biti povsod strokovnjakinja, sicer se včasih pri nakupovanju močno opeče. Potrebno je, da si svoje znanje zmeraj bolj spopolnjuje.

Jajca so sveža, da lahko sveža izpliješ, če so na enem koncu toplejša kot na drugem, kar moraš seveda z ustnicami preskusiti. Stara jajca plavajo vrh tekočine, ki jo napraviš iz 10 delov vode in 1 dela soli. Zaprtki in gnila jajca pa plavajo celo vrh navadne vode.

Meso zdrave živali se razlikuje od bolnega mesa. Zdravo meso ti komaj prst zmohi in je lepo rdeče in trdno. Bolno meso pa je mehko, sluzasto in ima zoprn duh. Jako svetlo meso izhaja navadno od slabokrvne živali, zelo temnordeče meso pa utegne biti znak, da je žival poginila in ni bila zaklana.

Mleko, ki ni z vodo kršeno, je mastno, če daš kapljico med dva prsta. Če daš kapljico na palček noht, se kapljica ne sme razlesti, ampak mora ostati kot kapljica na nohtu.

Blago pa preskusiš, če majhne končke prižeš. Prava svila hitro zgori in pepel je svetlorjav. Umetna svila gori bolj počasi in pepel je temne barve, ki se ne da razpršiti. Čista volna počasi gori in smrdi po sežganih lasih, a b o m b a ž hitro gori s svetlim plamenom in nima skoraj nič vonja.

Skrivalnica

Poišči mesta, ki se v naslednjih besedah skrivajo:

Brezigar, Brinjec, Dagobert, Islam, Jekaterinoslav, Jelenc, Karavana, Kvarner, Lepenka, Lindbergh, Marica, Ondulation, Paragvaj, Pilatus, Putinja, Raspođija, Rasputin, Sokol, Soliman, Smokva, Triglav, Stritar.

Rešitev skrivalnice z dne 16. marca:

Ferdo,	Groga,	Ciril,
Niko,	Raiko,	Riko,
Eric,	Adam,	Anton,
Norbert,	Ivan,	Ziga.

Franc Finžgar.

Če si prihraniš kako juho za zvečer, je zvečer ne smeš prevrti, ampak jo le pogreješ. Iz breze, ki ima 200.000 listov, izpuhti na dan 300 do 400 litrov vode.

Naš domači zdravnik

A. E. M. O. J.: V »Slovenču« z dne 2. marca sem vam odgovoril in priporočil, da ne obupate in znova potrkate radi zdravljenja revmatizma. Na ta moj odgovor me je obvestilo ravnateljstvo Krapinskih toplic, da Vas je pripravljeno zdraviti do 3 tedne brezplačno. To dobroto bo napravilo v spomin pokojnega voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korosča. Podrobneje Vas obvestim pisмено.

Anica iz Z. S.: 15 let ste stari. Golšo imate od 10. leta. Mama vam je bila kupila zdravila, s katerim ste se mazali. Golša vam je kmalu izginila. Cez 2 leti pa se je znova pojavila. Od takrat vam ne izgine več, četudi vam je bilo rečeno, da bo popolnoma izginila. Ker pijete veliko vode, mislite, da vam golša raste radi tega.

Vodo prištevamo res med tiste faktorje, ki povzročajo golšo. Ni pa edini vzrok. Zato ne morem trditi, da bi bila prav pri vas voda kriva. Iz vašega opisa sklepam, da spada Vaša golša v vrsto tistih, ki same polagoma izginejo. Če pa se to ne bo zgodilo, ne mažite in ne pijte nobenih zdravil. Posvetujte se s kirurgom.

F. P. J.: Pred tremi leti ste bolehal na želodcu. Pozdravili ste se in okrepili. Radi bi se poročili, pa vas moti nevesočnost. Vprašujete, če vam ne bi pomagale omenjene tablete.

Preden se odločite za kakršno koli zdravljenje, si morate biti na jasnem, od kod nevesočnost. Treba je poiskati vzrok. Po niem se ravna zdravljenje. Vzrok pa more dognati vestna preiskava. Storitite to najprej. Potem pa se ravnajte po navodilih zdravnika.

B. S. T. V.: 29 let ste stari. Vnetje žolčnika in žolčne kamne so vam lani dognali. Držali ste se dijete, jemali zdravila. Tri mesece ste bili brez vseh težav. Po treh mesecih ste dobili zopet napade.

V vaši bližini imate dobrega kirurga. Posvetujte se z njim. Dvomim, da bi se vam posrečilo pregneti žolčne kamne s čem drugim kakor z nožem. Na zdravnika se obrnite radi vašega stanja čimprej. Verjetno, da prihaja neprijeten duh iz ust radi prebavil. Tudi radi glist ne smete biti brezbrizni. Včasih povzročajo hude stvari.

M. N. S.: Če ste napisali, naj odgovorim po oznako »skrb«, je bil odgovor vam namenjen. Nevesočnosti, ki jo zdaj omenjate, je vzrok vnetja žlez tam okoli. Imen posameznih strokovnjakov ne morem navajati. Poprosite svojega zdravnika, naj vas pošlje k strokovnjaku. Če to ne bo šlo na stroške Okrožnega urada, pa prosite, naj vam pove naslov strokovnjaka v Mariboru.

Anka: Odgovoril sem vam, zakaj vam ne morem izpolniti želje. Če želite vam bom pisмено odgovoril. V tem primeru pa mi pošljite točen naslov.

R. F. Lj.: Ob črevesni odprtini in globlje v črevesu vas hudo srbi. Mislili ste, da imate zlato žilo. Kupili ste si v lekarni zdravila, ki pa nič ne izdajo. Vprašujete, če nimate morda črevesnih zajedalcev.

Verjetno je, da imate drobne bele glistice okoli re. Te opazite v blatu ali pa v čistili. Dostikrat pa jih doženemo šele z drobnogledom. Ko to doženete, prosite zdravnika, da vam napiše primerna zdravila. Tudi česnovno čistilo je priporočljivo. Napravljajte si ga redno vsak večer skozi osem dni. Spustite ga visoko v črevo in ga dalje časa zadržujte. Potem prenehajte nekaj časa. Če ne bo bolje, ponovite znova. Pri vsem tem pa skrbite za čimvečjo snago. — Sočivje, zelenjavo, sadje skrbno osnažite, preden ga zavzivate. Prav tako skrbite, da boste vedno umili roke po iztrebljanju. Z jajčci, ki jih z rokami prenesete v usta, se vedno znova okužite.

I. P. C.: Če 17 leten tant nima toliko volje, da bi pustil tobak, ga boste z zdravili težko pripravili do tega. Kaj je vzrok nespečnosti pri njem, iz vašega dopisa ne morem dognati.

Z. M. C. D. p.: Mati ste dveh otrok, tretji je na poti. Nobenega premoženja nimate. Primanjkuje vam obleke, hrane, do konca meseca se morate izseliti. Potem boste na cesti. Mož služi rok pri vojakihi Mlajši fantek, ki je star 9 mesecev, se zdi, da ne uspeva tako kot bi moral, če prav storite za njega vse, kar v svoji revščini zmorete. Vprašujete, kdaj vam je pričakovati poroda. Prosite me, naj bi vas jaz komu priporočil za obleko ali kakšno podporo.

Fantka je videl zdravnik. Rekel je, da je dobro razvit. Mislim, da nimate vzroka, da bi dvomili o tem. Bodite mirni, storite zanj toliko, kolikor v svojih okoliščinah zmorete. Hrana, ki jo navajate, je primerna za njega. Poroda vam je pričakovati v maju. Kdaj točno, ne morem povedati, ker niste navedli točnih podatkov. Če bom mogel kje kaj izprostiti, vas bom obvestil. Je pa v teh časih hudo težko. Razumem vas prav dobro. Zelo rad bi vam pomagal.

P. M. Lj.: Trenutno za brata ni nevarnosti. Vendar pa mora biti previden. Prav je, če večkrat povpraša zdravnika za svoje zdravje. Če je bilo sedanje dognanje negativno, naj ga ne skrbi. Cez par mesecev ali pa če bi opazil kakšne znake, naj se obrne znova na zdravnika. Dekletu so dali pred odhodom iz zdravilišča točna navodila, kako se ji je ravnati. Naj ne pozabljata na to!

S. M. M. S. 29: Možnost je še vedno v teh letih, če prav je verjetno zmanjšana. Ker ni samo od let odvisno, ampak tudi od drugih faktorjev — vam ne morem jamčiti. Če ste zdravi, imate lahko upanje. Preden pa se odločite, se posvetujte s strokovnjakom za ženske bolezni. Potem pa povejte zaročencu, kako in kaj, da ne bi bilo pozneje v zakonu očitkov in prekanj.

F. K. Z. K. B.: Po vašem opisu sklepam, da so gnojnice bule, ki se vam pojavljajo ob zobeh, v zvezi z vašimi zobmi. Dokler ne spravite v red zob, toliko časa vas bo mučila ta nevesočnost. Pogledati je potrebno vse zobovje. Priporočam tudi rentgenološki pregled, oziroma slikanje zob. Mislim, da imate prav ugodno priliko za to na zobni kliniki.

Živinozdravnik

Krava se močno slini. A. I. R. Imate mlado kravo, katera pri prežvekanju izločuje veliko količino belih pen. Opažate tudi, da se ji zobje majoje ter da ima bolj trd in otekel jezik kakor ostala živina. Nekdo vam je rekel, da povzroča slinjenje nervoznost, drugi pa pravijo, da so vzrok slinjenja slabi in majavi zobje. Prosite razlage, zakaj se krava slini, jeli slinjenje nevarno in dali je krava še sposobna za pleme. — Slinjenje vaše krave bo precej gotovo v zvezi s slabimi zobmi, predvsem pa z oteklimi in trdim jezikom. Govedo večkrat trpi na takoiimenovanem bramorju jezika. Bramor jezika povzročajo majhne glivice, aktinomyces imenovane, ki se zadržujejo na slami. V zimskem času dobiva živina rezanco in tako pridejo glivice s hrano vred v gobec živali. Ako ima žival je majhno ranico na jeziku, je že dovolj, da se glivice lahko na jeziku naselijo in tam s svojim rastom povzročajo oteklino in odrevenelost jezika. Jasn je, da otekel in trd jezik predstavlja pri prežvekanju veliko oviro, zaradi česar žival težje jemlje hrano in jo tudi veliko težje prežvekuje. Sli- na, ki se normalno izloča pri prežvekanju v večji meri, ne more v redu odhajati v želodec temveč z- ostaja v ustih, kjer se meša z zrakovim ter dela pe- ni, ki padajo iz gobca. Slinjenje živali oziroma otečen in trd jezikčasno ni nevaren za življenje živali, sčasoma pa lahko povzroči, da bo žival vse težje in težje požirala in prežvekovala ter zaradi tega končno tako shušala, da bo poginila od lakote in iznemoglosti. V kolikor imate oteklino in otredlost jezika preveč napredovala, se da zdraviti s posebnimi injekcijami, ki se dajejo živali v jezik. Razen tega dobiva žival še poseben prašek med pitno vodo. Če je pa že ves jezik postal trd in ne- giben, potem je najboljšje, da kravo čimprej pro-

daste mesarju — meso krave je razen jezika popolnoma zdravo in užitno. Dobro je, da s prodajo krave pohitite dokler je še pri mesu, sicer kasneje ne boste veliko dobili za njo. Sicer vam svetujem, da se po možnosti vendarle obrnete še na kakega živinozdravnika ter ga zaprosite, da poskuša ozdraviti kravo oziroma bramor ali aktinomycoso jezika.

»Slinavka« kunccev. S. A. B. Opažate, da imajo vaši kunci mokre gobčke od koder se jim cedi slina v obilni meri. Slinavki kuncu v nekaj dneh poginejo. Zelito nasveta kako bi kunce krmili, da ne bi še naprej poginjali. — »Slinavko« kunccev povzroča majhen zajedalec, ki dosepe s hrano v gobček in nos kunca, pri katerem povzroča neješnost, slinjenje, nahod, napenjanje, drisko in nenadno smrt. Bolezen spada v vrsto kalcidioze ter je nalezljiva. Možno je, da ste si jo zanesli z novokupljenim kuncem, ali pa s prenašanjem kunccev v svrhu parjenja ali pa z okuženo hrano. Okuženi kuncce onesa- za s svojimi izmetinami bodisi iz nosa, bodisi z blatom tla in okolico in s tem hrano, katero pobira z okuženih tal. Zdravljenje bolnih kunccev je pre- cej težavno in manj uspešno. Zato je najboljšje, da bolne živali ločite od zdravih ter jih po možnosti čimprej pokoljete in jih pojeste. Drobovje in glavo zaklanega kunca je treba globoko zakopati. Klečke dobro očistite ter jih razkužite z vrelim lugom. Na oko zdrave kunce nastanite nekeje na topleni in zravnem prostoru ter jih dobro krmite z zdravim senom, deteljo, ovsom, korenjem, peso in slinim. V kolikor bi kaj več želeli vedeti o reji kunccev, se obrnite na Zvezo društev »Mali gospodar« v Ljubljani, Gosposka ul. 4, kjer boste dobili zaželena navodila in knjižico o reji kunccev.

Pravni nasveti

Vrnitev daril, danih dekletu. A. B. Dekletu, s katero ste se zmenili, da se bosta poročila, ste dajali denar in druga darila. Sedaj se je pa poročila z drugim. Vprašate, ali vam kaže tožiti. — Ako niste vi zakrivali, da ni prišlo do zakona, smete vse, kar ste dali dekletu z ozirom na nameravani zakon, zahtevati nazaj. Če vam ne vrne zlepa, jo boste morali pač tožiti.

»Kokoši delajo škodo.« A. G. Za škodo, ki so vam jo naredile tuje kokoši, odgovarja njihov lastnik in lahko od nje zahtevate odškodnino. Če vam ne plača zlepa, ga lahko tožite. Ne smete tu- jih kokoši pobiti ali zastrupiti. Če lastnik nika- kor noče poskrbeti, da ne bi kokoši hodile na vaš vrt, ga lahko tožite, da je to dolžan storiti.

Neopravičeno sprejeta denarna pošiljka. C. N. Pošta vam je dostavila denarno pošiljko po poštni nakaznici, ki se je sicer glasila na vaše ime, vendar se je pozneje ugotovilo, da je bila denarna pošiljka namenjena drugi osebi enakega imena. Vi ste denar že porabili. Pošta zahteva vrnitev denarja, ki ga pa ne morete vrniti, ker ga več nimate. Grozi vam z ovadbo na državno tožilstvo. Mnenja ste, da vi niste krivi zmoti in da zato ne morete odgovarjati. Vprašate za nasvet. — Ko ste denar sprejeli, ste gotovo vedeli, da se je mo- rala zgoditi pomota. Če niste imeli od nikogar ničesar prejeti. Če že niste sprejema denarja ta-

koj odklonili, bi bila vaša dolžnost, da ga vrnete pošti, čim se je ugotovila pomota. Niste pravilno ravnali, ko ste si denar, ki vam ni pripadal, pri- svojili in porabili. Popolnoma upravičena je za- hteva pošte, da denar vrnete. Če vas pošta ovadi državnemu tožilstvu, vas utegne sodišče kazno- vati zaradi protipravne prisvojitve tujega denarja. Svetujemo vam, da čim prej vrnete, kar ste ne- opravičeno prejeli. Obleko, ki ste jo kupili s tem denarjem, vam lahko zaplenijo.

Višina preživnine za nezakonskega otroka. J. M. Višina preživnine, ki jo mora plačevati oče za nezakonskega otroka, se ravna po očetovi imo- vini in otrokovih potrebah. Zakoniti predpisi ne določajo višine zneska, ampak znesek določi so- dišče, ako ni sporazuma med otrokovim varuhom in nezakonskim očetom. Določeni znesek tudi ne ostane stalno isti, ampak ga sme sodišče zviševati ali zniževati v skladu z višjimi ali nižjimi očetovimi dohodki in večjimi ali manjšimi otroko- vimi potrebami.

Kam s sinom? A. F. Sin je dovršil meščansko šolo, pa ne najde zanj primerne zaposlitve. Vpra- šate, ali bi bilo mogoče fanta spraviti v kakšno vojaško, kmetijsko, gozdarsko ali drugo šolo in to s štipendijo, ker sami nimate sredstev za šolanje. — Težko vam je odgovoriti na to vprašanje, ker ne poznamo vašega sina. Vsekakor je treba pri izbiri šole, odnosno poklica, za katerega naj se sin v šoli pripraviti, paziti na to, do kakšnega po- klica ima sin res veselje in če ga delo v dotoč- nem poklicu tudi v resnici zanima. Nato bi bilo šele zaprositi za sprejem v šolo, za katero se je sin odločil. V podčastniški šoli bi se šolal brez- plačno. Glede sprejemnih pogojev bi se bilo obrniti na upravnika šole, kamor bi sin želel biti spre- jet. Sicer so pa informacije o sprejemnih pogojih v te šole razglašene vsako leto tudi po časopisih. Tudi glede sprejemnih pogojev v druge šole boste dobili potrebne informacije, kakor tudi podatke o možnosti brezplačnega šolanja, pri vodstvih do-

ličnih šol. Poučen in zanimiv članek o izbiri po- klica in o raznih šolah, ki bi morda tudi za va- šega sina prišle v poštev, je objavljen v letošnjem »Slovenčevem koledarju« pod naslovom »Za uk s prebrisane glave... Kaj naj bo naš otrok. Pre- berite ga!

Draginjske doklade. C. Z. Rodbinskim vpoko- jencem, ki jim je odredena pokojnina po prejem- kih, po zakonih, ki so dobili obvezno moč po 31. avgustu 1923, pripada tista osebna doklada, ki bi jo imele osebe, od katerih izvajajo pravico, če bi jim bila odredena osebna doklada po predpisih čl. 6 uredbe o osebni in rodbinski dokladi državnih vpokojencev. Tudi pri njih je doklada različna v različnem draginjskem razredu in velja zanje dra- ginjski razred, kjer se stalno nastanjuje. Če sta torej prisiljena stalno v Zagrebu, kjer študirata, naj to prijavita pristojni finančni direkciji in pro- sita, da se jima odmeri doklada prvega draginjskega razreda. Razlike za nazaj pa po našem mnenju ne bosta dobila, ker očitno nista prijavila spremembo bivališča finančni oblasti. Take pro- sje ne bo treba kolkovati.

Poštna pošiljka. P. P. Če vam je iz poštne po- šiljke kakšna stvar izgnila, bi bili morali to takoj javiti pošti. Poštna uprava namreč povrne od- škodnino za izgubo, poškodbo ali zmanjšanje po- šiljke. Če prevzame upravičena oseba kako po- šiljko brez ugovora, nima s poznejšim izgovorom, da je vsebina pošiljke zmanjšana ali da je izg- nila, nobene pravice do odškodnine. Poštni uprav- nik vas je upravičeno zavrnil, ker ste na pošilj- ko napisali žaljiv napis, ki je jasno meril na pošt- ne uslužbence. Pošiljke s takimi napisi so izklu- čene od odprave s pošto. Eksplozivnih predme- tov nikakor ne smete dati v zavoj, v katerem pošiljate perilo. Pošta bi morala tako pošiljko odkloniti, če bi jo pa vtihotapili, se izpostavljate nevarnosti, da boste kaznovani.

Dopolnitev nujnega deleža? K. J. S. Oče je v oporoki zapustil posestvo najstarejšemu sinu, materi določil preživitev, ostalim otrokom pa namenil po 3000 din v gotovini in pohištva za 1000 din. Posestvo je bilo cenjeno na 72.000 din, materin preživitek pa 18.000 din. Ker je osem otrok je vsak izmed otrok v vrednosti 4000 din prejel več kot znaša nujni delež, zato ne bo mogel nihče te oporoke ovreči in kaj več zase zahtevati.

Spor radi živine. K. F. S. Ko je oče izročil sinu posestvo, je mogel sinu s posestvom vred tudi preimčinne izročiti, lahko pa si je tudi kaj pridržal. Če si je oče takrat pridržal 3 glave živine, je moralo biti tudi dogovorjeno, kdo bo dajal tej živini potrebno krmo in do kdaj. Če gledate te živine v pisnemem zapisu pogodbe ni nobene določbe, če ni naštetih med izročeniimi stvarmi niti izrecno ni pridržana očetu, to mo- ralo v sporu sodišče pač obne stranki, to je očeta in sina zaslišati, kaj sta se glede te živine domenila; potem šele bo moglo sodišče odločiti, čigava je ta živina.

Neveljavna oporoka? F. D. L. Dokazati morate, da od brata napisana oporoka ni bila napravljena v stanju polne zavesti, premišljeno in resno, ampak je v sled siljenja takrat prisotnih oseb. Potem boste mogli doseči razveljav- ljenje oporoke in bi potem nastopilo zakonito dedovanje, pri kateremu bi bili v enaki meri vpoštevanji vsi bratje in sestre. Dvomljivo pa je, če bi se vam tak dokaz posrečil, ker bosta takrat prisotni brat in sestra verjetno branila veljavnost oporoke.

K zrakoplovcem bi rad. K. R. Dodeljeni ste k artileriji, pa bi radi služili pri zrakoplovcih. Vlo- žite prošnjo na poveljstvo pristojnega vojnega okrožja.

Brez oporoke. I. D. P. Mož je umrl brez pisemne oporoke. Pač pa je vpričo žene in dveh hčerk pred smrtjo ustmeno izjavil, da je vse, kar ima, po smrti last žene. Hčerke pa s tem niso zadovoljne. Vprašate, če je bila to veljavna ustna oporoka. — Ne. Za ustno oporoko morajo biti hkratu prisotne tri priče. Ker je mož, od-

Posebno pazite, kaj bolnik pije!
Pijača ni le za zdravega človeka zelo važna, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejša od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čisto našo najboljše mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna **ono z rdečimi srci!**

Prospecte in vsa potrebna navodila za domače zdravljenje vam pošlje gratis in radevolje Upravu zdravilnega kopališča **SLATINA RADENCI**

nosno oče umrl brez oporoke, nastopi zakonito dedovanje: vdova bo dobila eno četrtino, in vsi otroci skupaj 3/4 zapuščine, vsak po enakih delih.

Oporoka se da spremeniti. M. K. Lj. Kljub dedni pogodbi, ki ste jo napravili pri notarju, imate pravico, da glede ene četrtine imovine napravite svojo poslednjo voljo. Svojo oporoko glede te četrtine lahko do zadnjega spremenite in bo zadnja od vas lastnoročno zapisana in podpisana oporoka glede te četrtine obveljala. Ne morete pa več enostransko spremeniti še veljavno sklenjene dedne pogodbe glede 3/4 svoje imovine.

Kmečka zaščita. K. F. Zadolžili ste se 1. ja- nuarja 1932. Ko je bila uvedena zaščita kmečkih dolgov, ste se z upnikom dogovorili, da se z za- ščitno ne boste okoristili ter, da mu boste plačevali 4% obresti. Pozneje je upnik zvišal obresti na 5%, sedaj jih pa zahteva 6%. Vprašate, ali bi sedaj še lahko dolg znižali po predpisih uredbe o zaščiti kmečkih dolgov in ali se bodo preveč plačane obre- stvi priračunale k glavnici. Kako bi bilo postopati? — Če ste kmet po predpisih uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, se še lahko okoristite z zaščito. Po predpisih navedene uredbe, se njeni predpisi ne morejo s pogodbo izpreminjati v dolžnikovo škodo. Zato dogovor, ki ste ga sklenili z upnikom v svojo škodo, ni veljaven. Zahtevajte od upnika, da vam preko občine pošlje obračun in obveznico v smislu pravilnika o zamenj dolžniških listin z novimi obveznicami. Kako je postopati v tem pri- meru, je razvidno iz navedenega pravilnika, ki je objavljen v št. 100 »Službenega lista« kr. banske uprave Dravske banovine z dne 14. decembra 1938. Če upnik ne sproži postopka za zamenj dolžniških listin, sme zahtevati zamenj tudi dolžnik skladno s predpisi navedenega pravilnika, ki veljajo za up- nika. Kako se sestavi obračun, je tudi razvidno iz pravilnika. Preobširni bi bili, če bi pravilnik na tem mestu prepisovali. Zato ga poščite v »Službe- nem listu«. Če vam upnik ne pošlje obračuna in ga tudi sami ne znate sestaviti, se boste pač mo- rali obrniti na strokovnjaka (odvetnika). V sporu bo pa odločilo sodišče.

Odpoved stanovanja. A. N. Niste povedali iz kakšnega razloga se vam je stanovanje odpove- dalo. Tudi ustmena najemna pogodba je veljavna. Zato ne more biti razlog za odpoved pomanjka- nje pisemne pogodbe. Prav tako ne povišanje na- jemnine, ki se sploh ne sme povišati; vložite pravo- časno pri sodišču ugovor.

Odpoved stanovanja v hiši v mestu. M. H. Lj. Če stanovanje res rabite za sebe, boste najemniku lahko odpovedali. V primeru spora, odnosno ugo- vora s strani najemnika, bo odločilo sodišče, ali je stanovanje res potrebno vam za osebno prebi- vanje.

Bolniški uslužbenec. D. K. Z. Vprašanjem glede zboljšanja položaja se obrnite na nadrejenega vam službeno oblastvo.

Brezposelna podpora. P. F. Po našem mnenju ne boste mogli ničesar doseči zoper zavrnitev proš- nje za podporo s strani občine, ki vam je podpora za nazaj odklonila, ker ste sedaj zaposleni.

»Jugorac.« P. F. Obrnite se naravnost na na- vedeno organizacijo ali pa na Zvezo združenih delavcev v Ljubljani.

Kmetijski nasveti

Črešnja ne rodi. N. K. K. — Vaša deset let stara črešnja bujno cvete vsako pomlad, toda ve- čina cvetja odpade. Prav malo plodov ostane. Kako je ravnati, da bi rodila? — V vašem kraju imate težke zemlje, ki nimajo apna. Črešnja pa je drevo, ki nujno rabi apno, da dobro cvete in obrodi zdrav plod. Zato vam svetujemo, da plitvo odkopljete okrog korenin, (ne okrog debla) ter pognojite zemljo z apnenim prahom (odpadek žganega apna), ki ga po- tem pokrijete z zemljo. Apno pa ne sme priti na korenine. Morda bo učinkel že letošnje leto viden, bolj verjetno pa šele prihodnje leto, kajti rezervne snovi za cvetenje in plod so že v jeseni pripravljene. — Če bi pa bil kak drugi vzrok neplodnosti čre- šnje, tega ne moremo od tukaj ugotoviti; to more dognati le strokovnjak na licu mesta.

Kočiči ali prasice na peč. L. M. P. — Na novo pekovsko peč ste nasuli gramoz in povrhu pokrili z zidno opeko, da se na njej lahko leži. Sedaj peč pušča paro skozi gramoz in opeko, in v spranlah so se zaredile prasice. Kako jih je zatreti? — Če peč diha, to je, izpušča paro na vrhu, je gotovo nastala v oboku kaka razpoklina, ki jo je treba za- delati. Dokler ne pregledate oboka in popravite po- grešek, tako dolgo ne boste odpravili niti kočičev ali prasic, ki za svoje življenje potrebujejo vlage. Če jim bo zmanjkalo te, tedaj bodo poginile. Lahko tudi zadelite peč iz zidane opeke na vrhu z malto ali cementom, tako da ne more ta mrčes na dan, tedaj bo tudi poginil, ker ne bo imel zraka.

Trajnost škropiva iz modre galice. K. J. V. — Škropili ste breskve s škropivom iz modre ga-

lice in apna, pa vam ga je ostalo nekaj litrov. Radi bi ga porabili za škropljenje po cvetju. Ze- lite vedeti, če bo še dobro. — Tako dolgo (do cvetja) pač ne bo ostalo porabno. Škropivo iz mo- dre galice in apna ostane le kakšen dan neizpre- menjeno, kajti zrak ga zaradi svoje ogljikove kis- line izpremeni. Prej žolice-sta usedlina postaja drobno zrnat, lahko se izloča in se listja več ne prijemlje. Zato je treba količino bakrenosapne raztopine za vsako uporabo posebej namešati. Da se sicer ohraniti uporabna do teden dni, če ji pri- mešamo na 100 litrov tekočine 10 dkg sladkorja. Pri vas pa, ko gre le za par litrov, se to nikakor ne izplača, zato izlijte, kar vam ostane, kratkoma- lo stran, ker je to postala že ničvedna čorba.

Vodna moč v konjskih silah. I. I. S. — Nameravate zgraditi preprost mlin na vodni pogon, oziroma na turbino. Padca imate 10 m in 50 litrov vode na sekundo. Zelito vedeti, koliko konjskih sil je to in kako bi se dala ta voda dobro izrabiti. — Tozadevno se obrnite na strojni oddelek tehnične fakultete na univerzi v Ljubljani, ki vam bo tozadevno podala po- trebna pojasnila.

Umetno gnojilo za oves. B. I. G. — Radi bi pognojili oves z umetnim gnojilom na njivi, ki meri 1200 četvornih metrov. Katero in ko- liko? — Če je njiva, kakor pišete, v dobrem stanju, tedaj potrosite na ta prostor 200 kg anenega prahu kot odpadka iz apnenice in pa 35 kg superfosfata. To gnojenje bo zadosto- valo in oves bo dobro uspeval

Davčni nasveti

Dedne pristojbine. L. C., Lj. — Oče vam je pred enim mesecem umrl. Z darilno pogodbo za primer smrti iz leta 1932 vam je daroval hišico s sadovnjakom. Hiša je v pogodbi ocenjena na 85.000 din. Eno stanovanje v hiši imate vi, drugo stanovanje pa imata brezplačno kot dosmrtni pre- užitek vaša mačeha in polsestra. Razen tega no- rate mačehi dati dedni odpravke v znesku 5200 dinarjev in polsestri nujni delež. Vedeti želite, koliko bodo znašale takse in koliko nujni delež ter kdaj boste morali ta nujni delež plačati?

Vršila se bo zapuščinska razprava, kjer se boste dediči podrobneje dogovorili. Če snio vse prav razumeli, imate poleg mačeha in polsestre še pravo sestro. Niste pa povedali, kako je sestra dedno oskrbljena. Nujni delež znaša polovico za- kenitega deleža. Rok za plačilo nujnega deleža ni določen. Upravičence ga lahko takoj zahteva, čim mu je nujni delež prisojen. Po našem račun- u znaša nujni delež za polsestro 13.800 din. Ne ve- mo pa, če je to točno, ker niste povedali, kako je sestra dedno odpravljena.

Davčna uprava vam bo odmerila dedne pri- stojbine, ker se od darilnih pogodb za primer smrti odmerjajo dedne pristojbine (čl. 1 uredbe o neodplačljivih prenosih imeovine — Službeni list kr. banske uprave v Ljubljani z dne 19. maja

1987, kos 40.). Davčna uprava vam bo odmerila dedno takso od dednih odpravkov, prenosno takso od kosmate vrednosti podedovane hiše, povprečno takso od čiste vrednosti hiše, banovinsko doklado k državnim dedni taksi in banovinsko prenosno takso. Odmera bo izgledala približno takole:

Dedna taksa od dednih odpravkov:	
od 5.200 din 1.5%	78 din
od 5.200 din 1.5%	78.00 din
od 13.800 din 1.5%	199.50 din
od 66.500 din 2.5%	1662.50 din
prenosna taksa od 85.000 din 1%	850.00 din
poprpečna taksa od 85.000 din 0.1%	85.00 din
banovinska doklada k dedni taksi	
od 1940 din 20%	388.00 din
ban. prenosna taksa od 85.000 din 2%	1700 din

Skupaj 4063.00 din

Razen tega bo treba plačati še neke manjše kolkovine za izvedbo prepisa v zemljiški knjigi. Ker pa niste podedovali hiše brez vsakih bremen, bo davčna uprava ocenila vrednost pre- užitka za mačeho in polsestro po odredbah čl. 68 gornje uredbe in anatrata ta preužitek po našem mnenju kot dopolnitev dednega odpravka za ma- čeho in polsestro s čimer se bodo celokupne ded- ne pristojbine verjetno nekoliko znižale.

ODREZITE

„SLOVENCY SVETOVALEC“
odgovarja samo na vprašanja, ka-
terim je priložen tale odrezek
Slovenec, 23. marca 1941

Dežela brez skrivnosti

Republika Costa Rica — bogata dežela, zgled miru in zadovoljnosti

Costa Rica je najmanjša med srednjeameriškimi latinskimi republikami. Ta dežela sama zase je taka posebnost, da se plača o njej spregovoriti, zlasti dandanes. Ta dežela, ki je najmanjša v srednji Ameriki, ima tudi najmanjše glavno mesto izmed vseh držav v Ameriki sploh, ima najmanjši parlament v Ameriki, najmanjšo armado v Ameriki ter ima najmanj takih ljudi, ki bi ne znali ne pisati ne brati. V njeni zgodovini je imela mnogo manj revolucij, kakor katera koli druga dežela novega sveta, generalskih pučev pa sploh ne pozna, ker nima nobenega generala.

Ko so v prvi polovici preteklega stoletja vse republike latinske Amerike vrgle s sebe špansko nadoblast, so se v njih revolucije kar vrstile. Le Costa Rica je ostala mirna. Njeno podnebje je mnogo bolj zmerno, kakor v kateri koli drugi njeni sosedni, v Panami, Nikaragui, Hondurasu. Njena zemlja je mnogo bolj rodovitna kakor drugje v srednji Ameriki, zato je imenujejo tudi bogata obala, kar pomeni Costa Rica. Prebivalstvo je sestavljeno iz belcev, črncev in Indijancev, ki pa so med seboj mnogo bolj enotno pomešani, kakor drugje. Zemlja je pravično razdeljena na male kmete, ki jo pridno obdelujejo, medtem ko povsod drugod poznajo poleg veleposestnikov tudi cele množice poljedelskih delavcev. Z eno besedo Costa Rica je kakor otok miru in skromne zadovoljnosti.

Taka je ta deželica še dandanes. Ker se nikoli ni vojskovala ter se tudi vojskovati ne misli, zato nima nobene armade, zato tudi nima ne vojnega ministra, ne generalnega štaba. Na čelu njene voborožene silice stoji major, ki poveljuje 600 vojakom, ki pa nastopajo zgolj pri paradah in slovesnih prilikah. Zato je med temi 600 vojakov tudi nič manj kakor 285 godbenikov. Ta oborožena sila je v rokah častnikov, med katerimi je 8 stotnikov, izmed katerih dobiva vsak 31 dolarjev mesečne plače, medtem ko ima major 40 dolarjev. Podobne plače imajo tudi drugi civilni uradniki te dežele: tako ima provincialni guverner na mesec 75 dolarjev plače, član vrhovnega sodišča 160, državni predsednik pa 215 dolarjev, kar je v našem denarju nekako 10.000 din.

Državni predsednik je poglavar za se. Nikjer na svetu menda ni bolj domačega razmerja med državnim poglavarjem in državljani kakor tukaj. Njegova palača stoji v ljubkem glavnem mestecu San Jose. Palača je preprosta enonadstropna podeželska hiša, ki vanjo vodijo odprte stopnice. Na teh stopnicah ob semanjih dneh ženske prodajajo kostanj in druge pridelke, sladoledarji pa svoje sladkosti. Na drugi strani hiše je na vrh odprta terasa, kjer se zbira predsednikova družina k obedom in h kavi.

Sedanji predsednik je kakih 40 let star mož, ki je po poklicu zdravnik. Piše še dr. Rafael Calderon. Izvoljen je bil v svobodnih volitvah, in sicer čisto mirno ter brez nemirov. Izjaha pa iz družine, ki se že od nekdaj peča s politikom. Zato je tudi njegov oče državni podpredsednik ter obenem diplomatični zastopnik Costa Rica, generalni konzul v San Francisku. Njegov brat pa je notranji minister v vladi.

Ta predsednik pa ima mnogo dela, več kakor morda marsikateri drugi predsednik kake velike republike. Costaričani namreč hodijo k njemu v

vseh zadevah, kjer je potrebna njegova pomoč ali njegov nasvet. Prav tako, kakor ljudje na primer v nekaterih krajih Evrope hodijo po nasvete k svojemu župniku ali županu. V prtiličju svoje hiše ima dve sobi za sprejemanje sodržavljanov. Ti dve sobi sta vedno polni ljudi vseh vrst. Na eni strani prihajajo k njemu bosonogi kmetje, indijanske ženske, katere v vreči nosijo s seboj na hrbtnu svojega otročiča, na drugi strani prihajajo prav tako k njemu mornarji v lahkih suknjičih brez rokavov ter temnopolti delavci s plantaž. Vsak izmed te pisane množice pa hoče govoriti s predsednikom, ga kaj prositi, se zoper kaj pritožiti. Nekateri ga hodijo spraševati tudi za zdravila svojim boleznim, ker vedo, da je njihov državni predsednik tudi dober zdravnik. In predsednik sprejema vse po vrsti ter se z vsemi lepo pomeni. Kadar pa kam odpotuje ali pa je bolan, takrat njegov tajnik na večna vrata pritrđi listek z napisom, da je predsednik bolan ali da ga ni doma, nakar ljudje mirno odhajajo.

V zasebnem življenju pa predsednik živi s svojo družino kakor vsakdo drugi izmed njegovih državljanov. Zvečer lepo sloni na oknu svoje hiše ter se čez ulico na glas pogovarja z ljudmi, ki hodijo mimo, ali pa z ljudmi v nasprotni hiši. Kadar se kam pelje, gre pač na postajo, kjer si, kakor vsakdo drugi, kupi svoj vozni listek, nakar na peronu z drugimi vred čaka, kdaj pride njegov vlak. Če gre v kino, tudi sam pri vstopu kupi vstopnico ter nato sredi druge množice sedi in se smeje, kakor pač nanese.

Tako je torej v tej deželici Costa Rica, ki tako rekoč ne pozna nobenih skrivnosti, nobenih senzacij, ki pa je prav zaradi te svoje naravne preprostosti dandanes prava skrivnost in prava senzacija za nas. Dežela prideluje največ kavo, vsaj tri četrtine ljudi se peča s pridelovanjem kave na plantažah. Odkar pa je zunaj v svetu nastala velika vojna, so tudi v Costa Rici začeli čutili njene posledice. Kava ne gre več tako v denar, kakor je šla, ker Anglija, ki je kupovala največ kave, zdaj ne kupuje več. Prav zadnje čase se je začelo nekam na boljše obračati, ker je zdaj Amerika začela kupovati mnogo kave. Glavno

Nemško letališče v severni Afriki. Obdano je z bodečo žico, kraj nje pa sede domačini ter opazujejo kaj se godi. Letalci jih pa fotografirajo.

prebivalstvo v Costa Rici so kmetje in obrtniki. Nad 90% jih je. Ti so po večini precej premožni, tudi izobrazba je precej visoka. Saj pa tudi ni nobeno čudo: Costa Rica je med ameriškimi državami edina, kjer je več šol kakor pa policijskih komisariatov, kjer je več učiteljev kakor policajev.

Casopisje je precej razvito ter je tisk tamkaj svoboden. Tudi svobodne politične stranke imajo tamkaj. Toda nasprotstva so omiljena in politični prepri so le redki. Politično in gospodarsko Costa Rica precej drži z Združenimi državami Severne Amerike. To je tudi razumljivo, saj je bližnja sosedna Panamskega prekopa, zaradi česar je njena lega strateško in svetovnopolično zelo važna. Vkljub vsem svetovnim pretresom pa ta dežela živi mirno in idilično življenje, ki jo zanj lahko zavida vsak evropski človek.

Odkod so naše ure

Od lesene ure s kukavico do najfinejše zapestne ure

Ne gre za to, da bi pripovedovali, kdaj so ljudje rabili pešene ali sončne ure, marveč zato, odkod so naše stoipne, stenske in žepne ure. Najglasovitejše so pač švicarske ure. Znano pa je tudi, da je v Nemčiji v tako imenovanem Črnem lesu — Schwarzwaldu že od nekdaj bila doma vsa nemška urarska industrija. Od kdaj tukaj ure izdelujejo, ni znano, ker je 30-letna vojna uničila vse papirje. Znano je le toliko, da so okoli leta 1400 v Schwarzwaldu že izdelovali cerkvene ure. Drugih virov ni, ki bi kaj podrobneje povedali.

Pač pa je iz pisanih virov znano, da so okoli leta 1700 v tamkajšnjih revnih kmečkih hišah v zimskih mesecih izdelovali lesene ure. To je bila domača obrt. Da je bila tamkaj doma že davno prej, je razvidno iz tega, ker bi sicer vsa tista

okolica ne bila se s tem pečala. Ure so bile vse iz lesa, ne le ogrodje, temveč tudi kolesje. Te ure so potem nosili okoli po svetu ter si tako služili svoj kruh, ko je zemlja zaradi vojnih viharjev bila vsa ubojožana.

Spočetka so kmetje nosili svoje lesene ure le po bližnjih nemških krajih. Pozneje pa so krošnjariji z njimi tja daleč v Alzacijo, Francijo, Belgijo, Holandijo ter proti vzhodu celo v Rusijo. Pravijo, da so na koncu 18. stoletja iz teh krajev prodali drugam v Evropo že 110.000 ur. Čim bolj pa so te lesene ure šle v denar, tem lepše so jih izdelovali. Spočetka so izdelovali le take ure, ki so kazale ure, v sredi 18. stoletja pa so dobile še minutni kazalec. Medtem je prišla na trg tudi prva budilka, ki je spočetka imela steklen zvonec, pozneje pa so delali zvonce iz kovine. Zdjaj pri urah niso le sodelovali urarji, marveč so jih na zunaj krasili tudi rezbarji in podobarji. Tako so nastajale počasi ure, ki so imele na sebi podobe raznih mož in močičev. Obenem so začeli izdelovati ure, ki niso več bile, kakor bibe navadna ura še dandanes, marveč so namesto tega igrале na flavto ali kako druge godle. Končno se je iz ure oglasila tudi kukavica. Nazadnje je prišla na vesto še prepelica. Toda ta dva glasova sta navadno kombinirana: kukavica poje ure, prepelica pa četrtinke. To vse velja navadno za stenske ure, pri katerih pa njihove uteži spočetka seveda niso visele v medeninastih veržicah, marveč so jih na vrhah. Tudi uteži teh ur so bile spočetka iz kamna, pozneje so začeli izdelovati steklene ali votle lončene, katere so napolnili s peskom ali svinčeniimi šibrami.

Trgovina s temi stenskim urali je bila spočetka kaj preprosta. Ko je kmet doma napravil že dovolj ur, jih je lepo povezal v venec, jih vrgel v kosaro ter odšel z njimi daleč po svetu. Ko je vse razprodal, se je z izkupičkom vrnil. Pozneje pa krošnjariji niso več tako daleč nosili svojih ur. Ko je svojo prvo krošnjo razprodal, si je velel od doma z vozom pripeljati v zaboje naložene ure, nakar jih je tamkaj prodajal. Marsikdo, ki je tako zapustil svojo hribovito domovino in se je zunaj v svetu naučil tujih jezikov, je postal sčasoma spreten trgovec v Londonu, Parizu, Petrogradu, Moskvi in po drugih velikih svetovnih mestih. — To je zgodovina stenske ure.

Žepna ura pa seveda ni imela te sreče. Prve žepne ure so iz lesa začeli delati v Schwarzwaldu šele okoli leta 1750. Toda ta ura se ni dala tako udomačiti, kakor se je udomačila povsod lesena stenska ura. Moralo je preteči celih 250 let, preden je tudi žepna ura postala splošna zahteva. Zanimivo je, da so poskušali delati tudi lesene zapestne ure. Pred kakimi 250 leti so začeli žepne ure izdelovati tudi v Ruhlji na Turinškem. V sredi 19. stoletja so začeli delati ure s stroji, kar so vrli Schwarzwaldovci kaj s kislim obrazom po-

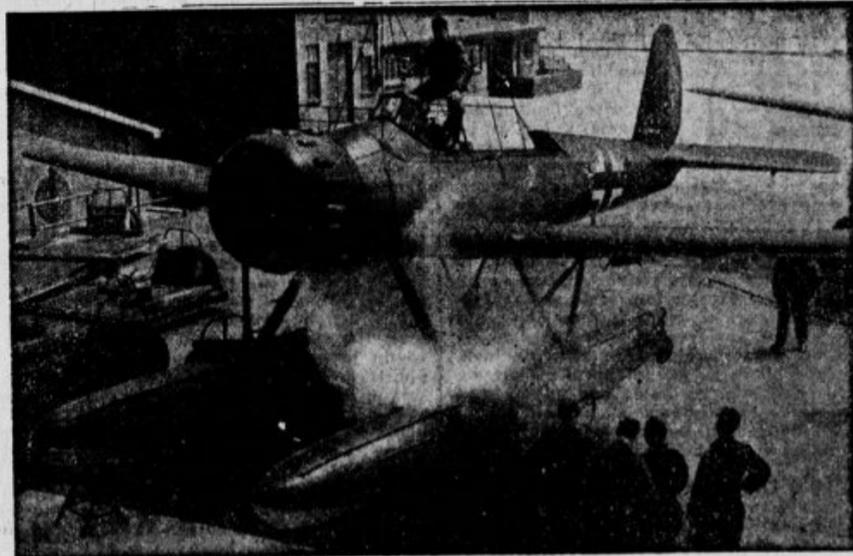
zdravili. Domačo obrt je zdaj začela izpodrivati industrija. Leta 1900 je bilo v tistih krajih že 15 tovarn za ure s 5000 delavci. Danes pa 350 tovarn s 30.000 delavci izdelata na dan že 80.000 ur vseh vrst. Ruhra je zdaj središče žepnih in zapestnih ur, Pforzheim središče zapestnih ur. Toda do zadnjega časa je vsa ta industrija sestavne dele morala kupovati še v Švici. Dandanes izdelajo te tovarne na leto za 120 milijonov nemških mark raznih ur.

V vroči Siciliji stoje razvaline starega poganskega templja, ki je bil posvečen Kastorju in Poluksu. Razvaline stoje pri kraju Agrigento, kamor jih hodijo zdaj ogledovat nemški vojaki, kakor nam priča ta slika.

Moderni pisarniški aparati razstavljeni

Sredi meseca svečana so v Newyorku odprli razstavo pisarniških potrebščin. Pri tej priliki so razstavili tudi razne avtomate in pisarniške stroje, ki menda opravljajo tudi tista dela, za katera so mislili, da jih zmore le človek. Pomislite! Na malih kartonih je natisnjenih več vprašanj — kajpada po določenem vrstnem redu. Na ta vprašanja odgovarjajo ljudje tako, da pri tistem vprašanju, ki nanj odgovore z da, s svinčnikom napravijo križ. Mislite si, da je prišlo 1000 odgovorov. Doselej teh odgovorov ni mogel prešteti in porazdeliti nihče drugi kakor človek, ki misli. Zdjaj pa tamkaj kažejo aparat, ki vse to sam uredi. Stroj spreberce odgovore, nakar zašumi v njem, že so kartoni razdeljeni po odgovorih. Stvar pa je vendarle preprosta in ni nobena čaravnija. Tiste karte, ki so seveda vse enake velikosti in enako potiskane, denejo v stroj, ki se v njem pretaka električni tok. Kakor hitro elektrika pride v stik z grafitom, tisto snovjo, ki z njim pišemo, če rabimo svinčnik, se tok pretрга, nakar se v aparatu na določenem prostoru to tudi pozna. Tako dela stroj neprestano ter kar sproti zaznamuje, katero vprašanje je bilo prekrižano. Drugo je potem enako navadnemu računskemu stroju. Karte s križcem na istem mestu gredo v isti predal, druge pa v druge predale. Tako nam stroj natančno in brez pomote pove, kaj je morda pisalo 10.000 ljudi. — Drugi stroji so natančno in naglo izračunali obresti posameznih visokih števil, kakor pač kdo želi.

Nemško pomorsko letalo »Arado Ar. 196« se pripravlja na polet. Preden tako letalo odleti, mu morajo natančno preiskati vso notranjost, zlasti pa motor.

Utrdba v velikem angleškem oporišču na Kitajskem v Honkongu. Kakor vidimo, je Anglija ta del svojega posestva močno utrdila.

V dosmrtni ječi postal iznajditelj, milijonar, dobrotnik

Tole je zgodba mladega fanta, ki ga je jeza in maščevanje vrglo v dosmrtno ječo, kjer je postal dobrotnik ljudi:

Juan Coquimbo se piše ter spada med 20 najbogatejših mož v ameriški zvezni državi Virginia. Sedi pa v dosmrtni ječi. Ko je prišel v Ameriko, je bil mlad in lep fant, toda reven. Najprej je v nekem hotelu pomival posodo, nato je čistil gostom čevlje, nakar je prišel v neko pralnico, kjer je delal kot delavec. Tukaj pa se je zaljubil v hčerko svojega gospodarja. Tudi dekle je imelo tega fanta rada. In domenila sta se, da se bosta vzela, kakor hitro si bo on ustvaril kako primerno eksistenco. Da bi se tako čim prej zgodilo, da bi postal premožen, je začel tuhtati, kako bi iznašel

kaj takega, kar bi ga storilo bogatega. Začel je sestavljati pralni stroj. Oče pa s to ljubeznijo nikakor ni bil zadovoljen. Pač pa je hčerka Helena skrivaj svojemu skrivnemu ženinu objubila, da ga bo čakala, dokler ne dovrši iznajdbe, da se potem lahko poročita.

Mladi Juan je šel na delo ter je noč in dan sestavljal novi stroj. Za ves svet okoli sebe se ni več brigal. Medtem pa se je njegova Helena na očetovo prigovarjanje vendarle poročila z drugim: vzela je bogatega milarja. Juan za to ni nič vedel, tako je bil zatopljen v svoje delo. Ko pa je končno slišal, kaj se je zgodilo, je ves podivjal. Planil je v stanovanje mladih zakoncev ter v jezi ustrelil Heleno in njenega bogatega moža. Zaradi tega hudodelstva je bil obsojen v dosmrtno ječo. Ker pa se je v ječi lepo vedel, so mu dovolili, da se je tudi tukaj pečal s svojo iznajdbo. Nekega dne je bila iznajdba dovršena in novi stroj narujen.

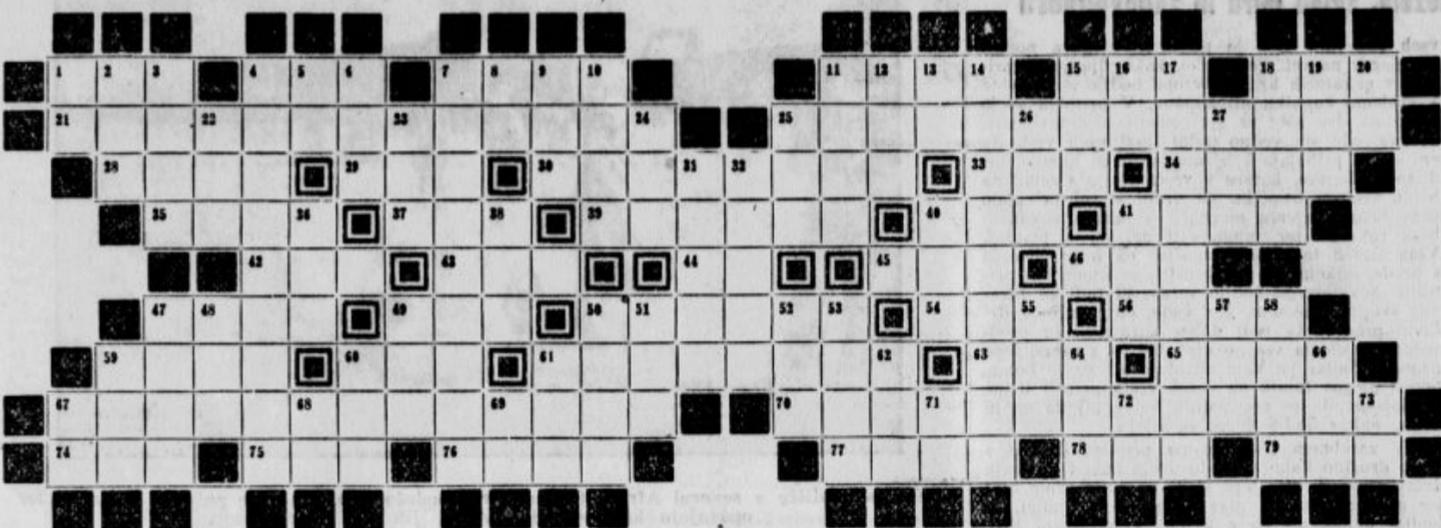
Novo iznajdbo je takoj dal patentirati. Patent je potem prodal ter si izgovoril nekaj odstotkov od čistega dobička. Novi pralni stroj pa je bil tako imeniten, da je imel velikanski uspeh. Tovarna, ki ga je izdelovala, je imela vsak dan več novih naročil, s čemer so se množili tudi Juanovi dohodki. Že v nekaj mesecih je Juan bil milijonar. On pa je sedel in sedi v dosmrtni ječi, kjer že davno obžaluje svoje nepremišljeno dejanje. Zdjaj bi rad popravil svoj greh. To skuša doseči s tem, da s svojimi milijoni rad podpira revne mlade ljudi, zlasti dijake in umetnike. Posebno pa so mu pri sreju mladi iznajditelji.

Tako je mladi hudodelec, ki se je njegovo življenje zdelo že izgubljeno, končno v dosmrtni ječi postal dobrotnik trpečih soljudi. Sam pa vkljub temu nima nobenega upanja, da bi kdaj užival sadove svoje iznajdbe.

Mandžurski kmetje pri svojem poljskem delu

K R I Ž A N K A

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Gornjedalmatinski otok, znan po solinah. — 4. Svetopisemska oseba — veliki nesrečnež, ubogi... — 7. Prvi dojem, prva predstava (fonetično). — 11. Na vse zgodaj. — 13. Število. — 18. Bivša češkoslovaška poročevalska družba (kratica). — 21. In 25. Začetek krasne slovenske ponarodele pesmi. — 28. Oblika cvetnega ploda. — 29. Gibanje po zraku. — 30. Pokrajina v Aziji, znana po številnih petrolejskih vrelcih. — 33. Svetopisemska oseba, veliki duhoven. — 34. Žensko krstno ime. — 35. Angleška trdnjava in pristanišče v Rdečem morju. — 37. Začetnice domačega državnega denarnega zavoda. — 39. Vrstilni števniki. — 40. Namizno pregrinjalo. — 41. Zelo hitro. — 42. Še manj kot malo. — 43. Mir! Tihol! (vzklik). — 44. Črki, ki odgovarjata v abecedi številnkama 21 in 12. — 45. Časovna enota. — 46. Lučaj. — 47. Premeten, navihan. — 49. Irska revolucionarna organizacija. — 50. Pogodu, primeren, odgovarjajoč cenitvi. — 54. Narahlo gori, komaj živi. — 56. Del stanovanja. — 59. Sedanji deležnik glagola premikanja. — 60. Žensko krstno ime (4. sklon). — 61. Po naravi, naraven. — 63. Nemška reka. — 65. Tuja oblika ženskega krstnega imena. — 67. In 70. Kakšni naj bomo v resnih in težkih časih? Bodimo... — 74. Veznik. — 75. Predlog s 6. sklonom. — 76. Zemeljska krogla. — 77. Hodnik, veža (tujka). 78. Števniki. — 79. Grška črka.

Navpično: 1. Pisemska kratica. — 2. Ženski glas. — 3. Visoka vzpetina. — 4. Prebivalec slovenskega industrijskega mesta. — 5. Osební zaimek. — 6. Neke vrste barve. — 7. Dve besedi: prva pomeni del obraza, druga pove žitarico. — 8. Tebe (krajše). — 9. Oblika glagola imeti. — 10. Druga beseda za med. — 11. Skupine žuželk. — 12. Vzklik. — 13. Nkalnica. — 14. Dve besedi: prva pove del sobnega pohištva, druga pomeni prižnica. — 15. Oblika glagola biti. — 16. Osební zaimek. — 17. Dve besedi: prva pove zvišen prostor v dvoranah, druga preprosto pripravo za nošnjo. — 18. Italijanski zunanji minister (fonetično). — 19. Pod, temelj, del sobe. — 20. Označka pa kemično prvino (kalij). — 22. Napeljava (elektrike, vode, plina itd.). — 23. Eden od obeh razkralnih delov. — 24. Zadnja beseda v očenašu brez zadnje črke. — 25. Največja v morju živeča žival. — 26. Član starega slovanskega naroda. — 27. Kratica jugoslovanske politične stranke. — 31. Judovsko žensko krstno ime. — 32. Nedoločni zaimek. — 36. Zelo tanka stvar iz tkanine. — 38. Znamka motociklov. — 40. Namizno pregrinjalo. — 41. Jeza, mržnja, srd (hudobno polbožanstvo po veri starih Slovanov). — 47. Prilovno določilo časa (v ljubljanskem narečju). — 48. Truma vojščakov, hrabra četa (bolj v pesniški rabi). — 49. Stara oblika veznika. — 50. Druga beseda za lučaj, met. — 51. Prve tri črke besede pod št. 65. vodoravno, tudi del imena znanega detektivskega psa iz mnogih filmov. — 52. Skrajšaj krstno ime Edvard. — 53. Ruska reka. — 55. Stara oblika veznika kot pri 49. navpično. — 57. Znamka in ime pasteriziranega mleka. — 58. Domača oblika moškega krstnega imena. — 59. Kratkó žensko krstno ime. — 60. Star domač izraz za pogana. — 61. Zemeljski tečaj. — 62. Znamka motornih koles. — 64. Začetnice največjega slovenskega turistovskega društva.

— 66. Član staroslovanskega plemena. — 67. Obrnjena svetovna kratica. — 68. Besedica, s katero nudimo. — 69. »Blaženik« (obrnjena kratica). — 71. Kratica pri podpisovanju (obrnjeno). — 72. Ov. — 73. Oslovski glas.

Rešitev nedeljske križanke:

Vodoravno: 1. Zrakoplov — 9. Kvar — 13. Oster — 17. Srd — 20. Rehula — 22. Ikra — 23. Hostija — 25. Vrv — 27. Zobje — 28. Ajda — 30. Sekira — 31. Jedača — 32. ctr — 34. Alt — 35. Ura — 36. Tarča — 39. Ena — 40. Enoten — 42. b škarje — 44. L. r. (lastnoročno) — 45. Korito — 48. Vir — 49. Sla — 50. Rahlo — 52. Palec — 54. Unča — 56. Odtod — 61. Reva — 63. Oho — 65. Garje — 67. Top — 69. Rosa — 70. Oves — 72. Povratek — 75. Levičar — 78. Omaka — 79. Ilo — 80. Krzno — 82. Lek — 83. Gaj — 84. Nelep — 87. Smrtoglavce — 88. Ajdje — 89. Ocena.

Navpično: 1. Zrnje — 2. Rejenka — 3. Kuna — 4. Oljčnica — 5. Para — 6. Li — 7. Oko — 8. Vrb — 9. Kaja — 10. Vrelo — 11. Ahat — 12. Roj — 13. Os — 14. Starika — 15. Tisa — 16. Raka — 17. Sviral — 18. R. r. r. — 19. Dva — 21. Beda — 24. Jetra — 27. Zaton — 29. Duša — 33. Revček — 37. Človek — 38. tr — 41. Ni — 42. Zlo — 43. čtr — 46. Regrat — 47. Tur — 51. Hromec — 52. Popis — 53. Lovor — 55. Novce — 57. Drag — 58. To — 59. Osoje — 60. Da — 62. Eva — 64. Holm — 66. Jez — 67. Tele — 68. Pika — 71. Sapa — 73. Ako —

Litija

Gozdni požar. Topli in suhi dnevi pa tudi veter je resno in streljo po gozdovih popolnoma posušil. Navajeni smo bili ob takšnih časih gozdnih požarov ob progi. Na praznik sv. Jožefa pa je izbruhnil požar v gozdu Slatinske graščine na Hrastovem hribu nad Bregom pri Litiji. Požar so opazili pozno popoldne in je bil tako močan, da je bil ggenj viden daleč okrog. V kratkem času je bilo ca. 6 ha gozda v plamenih. Sreča je, da je pogorelo le listje in resa, a malo lesa. Na mestu se je kmalu zbrala množica ljudi, ki so pod vodstvom okrajnega gozdarja in gospodarjevega inženirja kmalu omejili požar. Delo je bilo zelo naporno in nekateri panji še danes gore in tlijo. Sumijo, da je požar zanetil cigaretni odpadki, ki je padel v suho streljo.

Krajevna protituberkulozna liga v Litiji se resno trudi, da privabi v svoj dispanzer vse sloje prebivalstva in tako vsem pomaga k zdravju. Po vseh priredbah poučnega predavanja, sestra obiskuje po domah bolnike, zdravnik pa ima v dispanzerju polne roke dela. Liga je krenila po pametni poti: za svoje delo je prosila pomoči duhovščino in učiteljstvo. Vsi so se pozivu odzvali in ji obljubili svo pomoč. Iz letnega poročila je razvidna delavnost lige: prvo leto se je zateklo v dispanzer 1569 oseb, kliničnih in rentgenskih preiskav je bilo 1554, pljunek je bil preiskan v 74 slučajih, pneumotoraks je dobilo 48 bolnikov. Na vrsti so pregledi šolarjev. Pri 20 osebah so našli odprto tuberkulozo, zaprta aktivna pa je bila v 27 slučajih. Če ta števila primerjamo s števili večjih

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO?

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Scer je zdej že mal prenaumen še ud predpusta govort, ke bo že kmal posta konc. Pa, žalibog, na morem drgač. Enkat morem puvadat, kar m na sre leži. Prouzaprou nimam glih nč pusebenga za puvadat. Tu vam morem pa useglih puvadat, de je blu učaseh velik bl lušten tkula predpustam, koker je pa dondons. Jest na vem, al sa bli lde učaseh drgač, koker sa zdej zadne čase, al kal? Jest sem bla kar usa srečna, keder se je predpust začeu, dondons m je pa ena figa za predpust. Kene, dokler sem bla še mal bl mlada, sem dubivala ud useh plati vabila na ta al pa un bal. Še clu rajfenkirari sa me zmeri puvabil na soje elite bale, ke sa jih prirejaj u plesen dvuran tam »Pud skalac« zraven križanske cerkve. Noja, sej me zdej tud še vabja, ampak kua čem pa hodet dondons na bale, se na znam plesat tisteh tradicijunelneh, reprezentančneh in pa elitnih plesu. Tekat, ke sem jest še hudila na bale, sma plesal sam kašen štajeriš, pouštertanc, al pa špicubenpolka. Ud teh plesu, ke jih zdej plešeja, se men še nekol sajnaj ni. Ja, vite, kuku se časi spreminaja.

Puglejte! Tiste čase sem jest usak predpust strgala ta narmn dva para pudplatu. Pa tekat se še ni blu treba bat, de bo prošou člouk zavle pudplatu na kant. Kene. leder je blu še pucen, šuštarj sa bli pa tud z manjšem zaslužkam zaduvalen, koker so dondons. Lepu vas prosem! Zdej kušta ja en par čeułu več, koker sva tekat z možem ceu mesec punucala. Tak časi sa dondons, de se člouk predpusta kar buji,

ke se more glih tku postet koker u post. Tiste čase sa sam zastaulaunce dobre kšefte delate, ke sa mel lde še kej za zastaut. Dondons je pa čist drgač. Koker m je zadenč en uradenk iz zastaulaunce pravu, maja lde u zastaulaunce že več ur, rink, uringlno in drugeh takeh reči, koker jih maja usi urmohari in pa zlatari u sojeh štacunarh za predat tle u Iblan.

De se na bom drgačne delata, koker sem u resnic, vam morem kar udkrit puvadat, de me tkula predpustam še dons začneja pudplati srbet, koker de b mela kuprive u čeuļeh. Puseben, keder gledam tkula pu vugaleh tiste plakate, ke ldi vabja na bale. Ampak jest mam tud tku en klaveren spumin na tiste čase duma, de me kar mrzelca stresse, keder se spounem najn.

Veste, tu je blu pa tku. Enkat sa mel držaun uradenki, tekat sma jim rekeli še pijom-tari, gor pr »Noume svete« tud soj bal. Sevede sem bla tud tud jest puvablana na ta bal, koker sem bla skori na usagca. Pa sem se tud prou fajn napucala in šla tud na tega. Ke je šlu že tkula preke punuč, se je pa en gespud zmislu, de pejma plesat še pouštertanc. Ke sma bli že tisteh štajeriš in pa špicubenpolk du grla sitv, sma bli pa prou usi za tu. Tistmu gespude je birtna en poušter pusudila in s tem pouštram je stopu na sred plesne dvurane. Mi sma se pa pustau u krancel ukul nega in začel skakat, koker kašne kubilce pu gmajn. Kar naenkrat je pa puložu tist gespud poušter pred mene na tla. Jest sem mogla sevede puklekt najnga. On pa glih tku. Ke sva enkat uva klečala na poušter, me je pa ubjev in puvrh še kušnu, koker je bla že navada pr pouštertanc. Noja, pol sva se pa en čas vrtila u sred tistga krancela.

Tega na bom jest nekol puzabila. Tist pulubček se m je zdou tku sladek, de sem se pol še cela nuč ublizvala.

Vite, gospoda moja, glih tist gespud, ke me je tekat na tistmu bale pr pouštertanc kušnu,

K. N.

Vodilni šahovski klub v Zagrebu, Amaterski šahovski klub, je praznoval na poseben način 10 letnico svojega obstoja. V dramskem gledališču so v soboto 15. t. m. izvajali dramsko legendo »Igra nad igrami«, katero je spisal Josif Steck in prevedel na hrvatski jezik inž. Košutič. Vsebina je simboličen prikaz vloge in pomena posameznih šahovskih figur. Priključeno je bila odigrana tudi šahovska partija z živimi figurami. Vsa prireditve je lepo uspela in mnogo doprinesla k propagandi šaha v Zagrebu.

V medklubskem tekmovanju za prvenstvo Slovenske šahovske zveze se je položaj v prvem razredu kljub nekaterim nedoigranim partijam toliko razčistil, da je prvo mesto pripadlo Centralnemu šahovskemu klubu I. V tretjem razredu je Lšk III. zasedel prvo mesto s pol točke pred Čšk III. V začetku prihodnjega meseca se bo pričel semifinale, v katerem je pričakovati napete borbe med šk »Vidmar« iz Maribora in Celjskim šk ter Čšk in Lšk.

Danes se prične turnir šestorice najboljših ruskih mojstrov. Pol turnirja bo odigranega v Moskvi, pol pa v Leningradu. Igrali bodo Bolodavski, Pondarevski, Potvinnik, Keres, Ljilienthal in Smislov.

Iz ruskega šaha je današnja partija:

Čehover: Panov

1. e2—e4, c7—c5, 2. Sg1—f3, e7—e6 (na tem mestu igrajo pogosto d7—d6, ali še bolj Sb8—c6). 3. d2—d4, c5×d4. 4. Sf5×d4, Sg8—f6. 5. Sb1—c, d7—d6 (črni si je izbral »ševeninško« varijanto, ki vodi do težke, toda ne brezizgledne igre. Vpoštev prihaja tudi Lf8—b4). 6. Lf1—e2, Sb8—c6. 7. 0—0, Lc8—d7 (običajnejše je a7—a6. Črni z igrano potezo hoče preizkusiti novo idejo). 8. Sd4—b5, Dd8—b8. 9. Le1—f4, Sc6—e5 (do sem je šlo vse v redu, ker je črni zavaroval točko d6 in hoče sedaj igrati a7—a6 s tempom. Načrt črnega pa sedaj prevrže beli s finim odgovorom). 10. Lf4—g3, a7—a6. 11. f2—f4, Sc5—c6 (a×b5, f×e5 itd., bi bilo za črnega še neugodnejše, tako da je na vsak način pridobil na času beli in ne črni). 12. e4—e5, d6×e5. 13. f4×e5, Sc6×e5 (črni se je navidezno še odbržal, ker ima sedaj na Dd1—d4 zadosten odgovor Sc5—c6). 14. Tf1×f6! (s to fino in dovolj zapleteno žrtvijo kvalitete dokaže beli svojo premoč), g7×f6 (boljšega črni nima, ker bi sicer beli trdnjavo umaknil in odbržal silovit napad). 15. Sc3—e4, Db8—d8 (na Lf8—e7 bi sledilo Sb5—d6+, Ke8—f8, L×e5, f×e5, S×f7 in črni je brez zadostne obrambe). 16. Sb5—c7+, Dd8×c7. 17. Sc4—f6+, Ke8—e7. 18. Lg3—h4! (grozi z odskočnim šahom in črni ne more preprečiti izgube dame ali lovca d7 in konja e5). Ke7—d8. 19. Sf6—d5+, Kd8—c8. 20. Sd5×c7, Ke8×c7. 21. Lh4—f6, Lf8—d6. 22. Lf6×h8, Ta8×h8. 23. Le2—f3, Th8—g8 (kljub temu, da ima črni le dve lahki figuri za kraljico, nudi še odpor, ker ima močno napadalno pozicijo). 24. Kf1—h1, f7—f5. 25. c2—c4, Sc5×f3. 26. Dd1×f3, Ld7—c6. 27. Df5—h5, Tg8×g2. 28. Dh3×g2, Ld6—e5. 29. Ta1—e1, Lc6×g2+. 30. Kh1×g2, Kc7—d6. 31. h2—h4, Le5—d4. 32. a2—a4, b7—b6. 33. Te1—d1, c6—e5. 34. h2—h4, Kd6—e6. 35. h4—h5, f5—f4. 36. b4—b5, a6—a5. 37. Kg2—f3, Ke6—d6. 38. Kf8—e4, Kd6—c5. 39. h5—h6, Ke5×c4. 40. Te1—c1+, Ld4—c3. 41. Te1—g1, f4—f3. 42. Ke4×f3, Kc4—d3. 43. Tg1—g4, Lc5—d2. 44. Tg4—h4, Ld2—g5. 45. Th4—h3 in črni je izgubil, ker je prekoračil čas.

Tržič

Društvo »Sola in dom« na meščanski šoli v Tržiču prireja v dneih od 24. do 29. marca 1941 Vzgojni teden za starše. Predavanja bodo v telovadnici meščanske šole vsak večer ob 20, samo v torek, 25. marca, na praznik Marijinega Oznanjenja, bo predavanje ob pol 4 popoldne. Spored: ponedeljek, 24. marca: prof. Ivan Segula — Dobra in slaba družina otroka; torek, 25. marca: dr. med. Franta Mis — slabotni otrok; sredo, 26. marca: prof. Anica Cernej — Vzgojne napake doma; četrtek, 27. marca: univ. doc. dr. Stanko Gogala — Ali naj otrok uboga?; petek 28. marca: prof. Venčeslav Copič — Človek in delo. — Vabljeni ste vsi, predvsem starši meščansko- in ljudskošolskih otrok. Vstopnine ni. V ponedeljek, 24. marca bo istočasno tudi občni zbor društva »Sola in dom«.

Trbovlje

Društvo slovenskih obrtnikov v Trbovljah ima v nedeljo, 23. marca ob 3 popoldne v prostorih g. Pusta Rudolfa v Trbovljah IV. redni letni občni zbor.

74. Trg — 75. Lov — 76. Čaj — 77. Roj — 78. Ono — 81. Na — 85. Le — 86. En.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov: a, a, če, dor, dri, ja, ko, kra, me, pa, rat, ri, so, ta, ta, velj — besede sledečega pomena: obuvalo — znamka prazne žitne kave — lepota — domača rastlina — priprava — hodnik.

Prve črke dobljenih besed ti povedo našeljnica turškega generalnega štaba, tretje črke pa človeka preprostega poklica.

Rešitev nedeljske zlogovnice

Traminec (zlog »mic« je tiskarski škrat izpustil) — Rogač — Amerika — Koliba — Izabela — Jalovec — Alarik.

Prve črke: Trakija, četrte: Maribor.

Premenjalnica

Bo-sa-nec, Li-bi-ja, Ve-ri-ga, ka-der, Ri-na. Zamenjaj zloge teh besed tako, da dobiš nove besede sledečega pomena: Cvetlični okrasek — heraska torba — vrsta pesništvaja — čil, bister — spomadansko žito.

Rešitev nedeljske premenjevalnice

Iz besed: So-ja, Pa-vel, Ra-ka, Pe-ko, Dri-na, Po-men, Ro-sa, A-rak — je bilo sestaviti besede: Kosovel, Adrija, Poroka, Para, Namen, Rak, Pesa.

dispanzerjev, bomo šele lahko ugotovili, kako uspešen je bil naš dispanzer v prvem letu. Dohodkov je bilo 90.000 din, izdatkov pa 87.000 din, med katerimi je bil največji za nabavo rentgenskega aparata 44570 din. Dohodki in izdatki za prih. proračunsko leto so predvideni na 38.800 dinarjev. Odboru smo za tako širokopotezno delo iskreno hvaležni, ker se zavedamo, da je bolje obiskovati dispanzerje, kakor pa iskati pomoč po bolnišnicah. Tovarniškega ravnatelja g. Gijaja pa prosimo, da še v bodoče vodi in skrbi za ligo.

Novo mesto

Materinska proslava. Dekliški krožek v Novem mestu počasti naše mamice s posebno mladinsko akademijo, ki bo v torek, dne 25. marca ob 20 v Prosvetnem domu. Nastopijo naši mali s petjem in prelepo igro: Sirota Jerica. Med odmori igra orkestralni trio. Vljudno vabimo matere, da pridejo pogledat prisrčen nastop malih in najmlajših. Vstopnina 10, 6 in 4 din. Galerija 4 din. Stojišča 2 din. Predprodaja v trgovini J. Krajec.

Struge na Dolenjskem

Ob pomladnem času se razgiblje in zaživi zlasti mladina. Pomlad je posijala tudi v naše življenje prosvete. G. župnik bo na praznik Marijinega Oznanjenja (25. marca) sprejental otroke v Marijin vrtec, okrog 40 slišimo, da jih bo sprejelih, pa tudi 14 deklet v Marijino družbo za dekleta. Popoldne pa nam nameravajo vsi predočiti v akademiji v društveni dvorani svoje delo in vnemo: Obiščimo jih, ko nastopita FO in DK s svojim naraščajem!

vice delat. Če je eden puštenak, je holt puštenak, če je falot, pa ustane falot, če se prou ceu svet na glava pustau.

Koker veste, se zdej pousod čez dragina zabavala. Jest sem pa rajš tih, de se temu al pa unmu na zamerem. Kene, trgouci in pa drug tak, ke maja kej za predajat, heđu ubrajtja dragina. Tist, ke nimama nič za predat in morma sam kupvat, sma pa hudi najne. Asten, s ker-mu čem pol putegent, de na bo nubeden jezen name. Kašna reč sa pučel tekat tist, ke dobra kapla čez use ubrajtja, ke se je cviček tku pudražu. U štari pa useglih zmeri sedeja in ga cukaja. Moj mož je blu tak tekat, de sem prou res mislela, de se bo ukul prnesu. Zdej ga pa glih tku cuka, koker ga je pred. Birtem pa ta pudražejne le prou predi. Zaku b se jest pol ujedala in zdrabe delata? Pa če b jest še tku jezek brusila, b prou nč na pumagal. Špekulan-ti b s i ztega še glihe na sturl. Tist, ke maja kar cele vagone moke in drugež žeuļejnskeh putrebščin pu za tu prpraneuh kamrah skrite, b se m še clu u kšit smejal. Jest b sama rada kašna vorenga naredila, če b ja mogla. Ampak jest sem prepričana, de b bla usaka moja beseda zastojn. Sej veste, de vouk prec ovca pu-žre, če prou ni lačen.

Uradenki se tudj na usesorte viže pizu-jeja, de maja premajhne plače. Žalibog, de jim jest na morem pumagal. Sej jest sama vem, de sa reveži. Kene, če b se jim plače puvišale, b se mogel tud đauki puvišat, de b se shajal. No, pol b bli pa usi reveži. Koker sem slišala, je tou eden ud uradenku predlagat, de b hišen pu-sostenki mogel držaunem uradenkem kvartirje zastojn dajat, pol b šlu pa že za sila, ke b jim na blu treba kvartirju plačvat. Sevede jest na verjamem, de b bli hišen pusestenki s tem za-duvalen. Puseben tak ne, ke maja soje bajte du pudstreja zadouzene. Jest na morem prou nč svetvat. Koker b ubrnila, b blu narobe. Če ve kdu kej bl praktičenga, nej kar puve. Jest vem, de b mu bli usi hvaležen. Noja, če bom jest kej pametenga pugnrala, bom pa jest puv-dala. Kar še mal putrpite. Večen tud na more tku ustaj.

K. N.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; žentovanski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enoklonska, 3 mm visoka politna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakmo.

Službe

Istejo:
Zagovodja
25 letno prakso želi premeniti službo. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zagovodja« št. 4421.

Prodajalka
odl. spričevali, mlada, pridna, pošena, izvežbana v vseh strokah trgovine, vajena gospodinjstva in gostilne — želi službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4236.

Trgovska pomočnica
18 letna, izučena v trgovini z mešanim blagom, pridna in pošena, išče službo. Nastopi 1. ali 15. aprila. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pridna in pošena« št. 4237.

Službo sluga
ali skladiščnika iščem. Najraje v Mariboru. Ponudbe v upr. »Slovenca« v Mariboru pod »Vojaščne prost« št. 4292.

Absolventka abit. tečajja
ki ima smisel za delo — išče zaposlitev; tudi na delu rada sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4210.

27 letni fant
išče zaposlitev kot sluga, raznašalec ali kar koli. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4208.

Mlad trg. pomočnik
išče službo. Gre tudi za skladiščnika ali v pisarno. Ponudbe v upravi »Sl.« pod »Grem tudi na delo« št. 4441.

Trgovski pomočnik
verziran v vseh strokah, 25 letno prakso v samostojnem poslovanju, sposoben poslovodja ali skladiščnik, zmožen večje kavičje, išče mesto. — Ponudbe prosil v upravo »Sl.« pod »Zanesljiv 35« št. 4206.

Službo vratarja
čuvaja v industrijskem podjetju v Kranju ali v Ljubljani, iščem. Govorim več jezikov, sem vojaščne prost. Ponudbe v upravi »Slov.« pod »Nastop takoj« št. 4205.

Dobro nagrado dobi
kdor mi preskrbi službo. Ponudbe v upravi »Slov.« pod »Sluga in podobno« št. 4203.

Dekle
srednjih let, večša samostojne kuhe, pridna in pošena, išče službo pri manjši družini za 1. apr. Ponudbe v upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« 4239.

Gospodična
trgovsko izučena, z znanjem kartoteknega knjigovodstva, korespondence in strojepisja, išče primerno zaposlitev kjerkoli. Podrobne informacije: Erjavec, Stična, kolo-dvor.

Šofer
pošten, išče službo. Gre tudi za spremljevalca k tovornemu avtomobilu. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Zvest« št. 4462.

Kuharica-gospodinja
želi mesto v restavraciji ali boljši gostilni ali v večji privatni hiši. Gre tudi na delo. Ponudbe pod »Slov.« v Celju pod »Varčna«.

Službo vratarja
nočnega čuvaja, inkasanta, skladiščnika itd., zeli resen, zanesljiv in zmožen kavičje. — Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Resen« 498.

Poizvedbe
Izgubila sem 5. t. m. v Rožni dolini zlato damsko zappesto uro — drag spomin. Oddati proti dobri nagradi v Rožni dolini, Predjamska ul. 40.

Zasluzek

Trgovski zastopnik
kolonialne stroke, dobro vpeljan, išče provizijsko zastopstvo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro vpeljana« 4407.

Sprejem delo
za pletilni stroj 8/60 in okrogel 48—42. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Majhen zaslužek 860« št. 4246.

Razpis
Vodovodna zadruga v Skofji Loki razpisuje izkop in zaspjarka 1,50 m / 0,70 m za polaganje vodovodnih cevi v dolžini ca. 600 m in napravo betonskega obrambnega zidu pod vođu ca. 40 m dolžine. — Ponudbe je staviti najkasneje do 31. III. 1941 Vodovodni zadrugi v Skofji Loki, ki daje poljanila dnevno med uradnimi urami.

Vojnenci
Mizarskega vajenca
sprejme Franc Napast, Vižmarje, p. št. Vid nad Ljubljano.

Učena
s primerno šolsko izobrazbo, sprejme spedijska trgovina. — Ponudbe pod »Slov.« v Celju pod »Pridena«.

Pekovskega vajenca
starega 16—17 let, takoj sprejme pekarna Felertag, Maribor, Betnavska št. 43.

15 let star fant
z eno gimnazijo, gre v trgovino z meš. blagom za vajenca z vsi oskrbo. Naslov: I. Romih, Zagorje pri Kozjem.

Vajenca
za kleparstvo, marljivega, za deželo, sprejem. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 493.

Vajenko
kmečkih staršev, sprejme v trgovino mešanega blaga. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Trgovina« št. 4211.

Vrtnarskega vajenca
sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. Vrtnarstvo Kunovar Valentin, Sv. Križ, Ljubljana.

Kmečko deklico
15 letno, krepko, z 8 razr. šole, sprejem kot učenko v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe s sliko na podružni. »Slovenca«, Jesenice, pod »Takoje«.

Vajenko
sprejme takoj trgovina mešanega blaga na delo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marjiva in pošena« št. 4294.

Učenko
pošteno, z enoletno učno dobo sprejem za trgovino na delo, 17 km od Rakeka. Naveden naj bo vzrok prekinitivne učne dobe. Naslov v ogl. odd. »Slovenca« pod št. 4295.

Vajenko
pridno in pošeno, s 4 razredi meš. šole ter z izvršnim izpitom, sprejem v trg. z meš. blagom. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Stanovanje in hrana v hiši« 4260.

Ženitbe

Priložnosti
37 letna vdova z manjšim posestvom išče gospodarja s stalnim zaslužkom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dota« 4226.

Gospod srednjih let
lastnik hiše v vrednosti 100.000 din; poroči gospodično, pridno, dobro gospodinjico, staro do 35 let, z nekaj imetja. Ponudbe na: Rostohar Franc, trafika, Rajhenburg.

NAZNANILO!
Svojim cenj. odjemalcem in interesantom za nakup strojev za vsako obrt in industrijo vjudno naznanjam, da sem vsled paraščajočega prometa pritegnil sodelavce ter smo ustanovili družbo, katere je protokolirana po firmo

Ileršič & Co.
strojno tehnična pisarna in zastopstvo nemških strojnih tovarn s sedežem LJUBLJANA, cesta 29. oktobra 13.

Tvrda bo dobavljala od renomiranih nemških tovarn stroje točno in kulantno po originalnih tovarniških cenah brez vsakih pribitkov, deloma pa od skladišča Ljubljane.

Se priporočamo in beležimo z odličnim spoštovanjem
za Ileršič & Co.: **Ludvik Ileršič.**

Službe

Dobe:
Verziranega kleparja
sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod 4376.

2 čevljarjska pomočnika
za fino žensko delo, takoj sprejme Kolničar F., Duplje.

Raznašalko-delavko
močno, zdravo, iz Ljubljane, išče trgovina. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Delavka« št. 4467.

Hlapca
za na Dolenjsko, vojaščne prostega, za vsa kmečka dela, sprejem proti dobri plači. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dobra plača« št. 4058.

Pomožnega monterja
dobro izvežbanega, ki zna dobro instalirati in delati pri vzdrževanju omrežja, sprejemmo pri naši elektrarni. Služba stalna. Ponudbe v upravo »Slov.« pod šifro »Monter« št. 4459.

Fotografsko pomočnico
prvovrstno retušerko — išče za takoj renomirani foto atelier v večjem mestu Slovenije. Stalna služba. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« v Mariboru pod zn. »Prvovrstna moč« št. 489.

Kuharico
perfektno, mlado, sprejme dvočlanska družina proti dobri plači. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobra kuharica« št. 4089.

Korespondentko
perfektno, za slovensko, srb. in nemško korespondenco, išče tehišna vnetrgovina. Pošljejo naj ponudbe samo perfektne moči v upravo »Slovenca« pod »Stalno mesto« 4475.

Mojster
za tovarno testenit, popolnoma samostojen, lahko dobi stalno in zagotovljeno namestitev. Ponudbe z navedbo referenc in zahtevo plače poslati na »Publicitas«, Zagreb, Illica 9, pod »Tjestenina«.

Služkinjo
ki je večša vseh domačih del in ljubi otroke — sprejme maloštevilna družina. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »1. ali 15. aprila« št. 4280.

Vzgojiteljico
s perfektnim znanjem angleščine in nemščine — sprejem k dvema otrokoma. Zaježena tudi pomoč pri gospodinjstvu. — Ponudbe na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28, pod »279-59«.

Služkinjo
za vsa domača dela, tudi začetnico, pošteno in redljivo, sprejemmo takoj. Služba je stalna. — Ponudbe: Maribor, Koroška cesta 40, pritičje.

Dekle
sprejem za zunanja dela. Tancik, Mala čoinarska 12, Trnovo, Ljubljana.

Službe

Krojaškega pomočnika
sprejme takoj Smolnikar Valentin, modno krojaštvo, Kamnik.

Fotograf. pomočnika -ico
dobrega retušerja, sprejme takoj ali s 1. aprilom foto »Justi«, Ljubljana, Tyrševa 6.

Hlapca
starejšega, vajenega konjev in kmečkega dela, sprejem takoj. Kodela, Vič, Tržaška cesta 103, Ljubljana.

Hlapca
zanesljivega, mlajšega ali starejšega, po možnosti vojaščne prostega, sposobnega za vsa kmečka dela, sprejem za malo posestvo. — Kosmač, Zg. Gameljne št. 30.

Dekle
pošteno, pridno, zanesljivo (hišna pomočnica), iz krščanske družine, lahko tudi začetnica. — se sprejme v večjo hišo v Ljubljani. — Pismene ponudbe v upravo »Slov.« pod »Hišna pomočnica« št. 4319.

Dekle
pridno, pošteno, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, z daljšimi spričevali, sprejem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« 4365.

Vodjo delavnice
absolventa delavske ali srednje tehnične šole, strojnega oddelka, išče stalna industrija. Ponudbe z navedbo prakse in zahtevkov pismeno na upravo »Slovenca« pod »Stalno mesto« 4305.

Krojaškega pomočnika
takoj sprejme Stefan Bajželj, Stražišče pri Kranju

Izurjen torbar
dobl stalno delo pri Lakusu, Novi Sad, Dunavska banovina 3.

Krojaškega pomočnika
dobrega, sprejemmo takoj. Vrečar Franc, D. M. v Polju 64.

Modistinjo
dobro pomočnico, išče za takoj in za stalno Salon Chic, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Hlapca
h konjem sprejemmo takoj, delo lahko. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4393.

Frizerko
samostojno moč v damski in moški stroki, takoj sprejem. — Viktor Kolman, Bled 1.

Kmečkega hlapca
pridnega in poštenega, iščem. Plača dobra. — Podbošek, Smartno 10, p. Moste.

Fanta
14—16 letnega sprejem na kmetijo. — Prepeluh, Dobrunje 9.

Dva poštena hlapca
za vožnjo sprejemmo takoj. Ponudbe na podružnico »Slovenca«, Jesenice, pod »Treznost«.

Službe

Pridno dekle
za vsa dela, z znanjem nekoliko kuhe sprejem na gostilno. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4363.

Hlapca
sprejem takoj. — Zajc Ivan, gostilna, Soteska 5, p. Dol pri Ljubljani.

Delavca
pridnega in vestnega za izdelavo cementnih cevi sprejem v akordno delo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Cevi« 4341.

Krojaškega pomočnika
za boljše damsko in moško delo, sprejem. — Faganol, Rožna dolina, Cesta X, 10.

Krojaškega pomočnika
prvovrstnega, za velike komade sprejem takoj. Zanoškar Ludvik, Bleiweisova c. 15, I. Ljubljana.

Kmečko dekle
17 do 20 letno, ubogo, za vsa hišna dela, ki se obenem nauči tudi šivati, se išče za Belgrad k slovenski katoliški družini za 1. april. Začetna plača 200 din. Naslov: O. Kovčič, Dečanska 12, Beograd.

Natakarico
pridno, pošteno in zanesljivo, po možnosti z nekaj kavičje, in služkinjo

za vsa hišna in nekoliko tudi kmetijska dela, išče za takoj ugledna gostilna v večjem mestu na Dolenjskem. Naslov v upravi »Slov.« št. 4293.

Krojaškega pomočnika

takoj sprejme Stefan Bajželj, Stražišče pri Kranju

Krojaškega pomočnika
dobrega, sprejemmo takoj. Vrečar Franc, D. M. v Polju 64.

Modistinjo
dobro pomočnico, išče za takoj in za stalno Salon Chic, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Hlapca
h konjem sprejemmo takoj, delo lahko. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4393.

Frizerko
samostojno moč v damski in moški stroki, takoj sprejem. — Viktor Kolman, Bled 1.

Kmečkega hlapca
pridnega in poštenega, iščem. Plača dobra. — Podbošek, Smartno 10, p. Moste.

Fanta
14—16 letnega sprejem na kmetijo. — Prepeluh, Dobrunje 9.

Dva poštena hlapca
za vožnjo sprejemmo takoj. Ponudbe na podružnico »Slovenca«, Jesenice, pod »Treznost«.

Hlapca
poštenega in pridnega, h konjem, sprejemmo takoj. Dolenjel imajo prednost. Jenko, mlin, Cerklje pri Kranju.

Kuharico
z daljšo prakso, dobro gospodinjico, katere bi opravljala tudi ostala hišna dela — sprejem. Nastop 1. aprila t. l. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4359. (b)

Oskrbnika
samostojnega v vseh panogah gospodarstva, z odgovarjajočo predizobrazbo in večletno prakso v hmelju, po možnosti samakega, sprejem. Ponudbe v upravo »Sl.« pod št. 4424.

Mizarskega pomočnika

sprejme Stigl Milan, Trata, št. Vid nad Ljubljano.

Modistinjo
sprejem za stalno. Salon Sečelj & Strnad, Prešernova 3.

2 mizarska pomočnika
strojna, sprejemmo. Franc Kregar, št. Vid nad Lj. št. 87.

Ogljarje
izvežbane in sprejme, takoj sprejemmo. Zglasti se pri Zajc Lojze, Ljubljana, Gledališka 7.

Hlapca
za vsa poljska dela takoj sprejem. Goljar, mizar, Linhartova 30, Ljubljana.

Služkinjo
ljubiteljico otrok, samostojno kuharico, sprejme s 1. aprilom Wraber, Marmontova 45.

Kuharico-gospodinjico
za večjo hišo z vrtom, v mestu, ter dve deklji za kmečko posestvo, takoj sprejem. Ponudbe pod »Slov.« v Celju pod šifro »999«.

Pekovskega pomočnika
mlajšega, ki bi s svojim kolesom raznašal kruh in ki je tudi zmožen drugih del, potrebujem. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod 4315.

Dve pridni gospodični
sprejem. Eno, ki zna šivati in razume gospodinjstvo, rabim k dvetletnemu otroku, eno, ki zna dobro računati pa za bufet. — Ponudbe v upravo »Sl.« v Mariboru pod »Pridna in poštena 500« 4456.

Avto-motor
Staro motorno kolo do 200 cm, kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Motor« št. 4463.

Chevrolet kabriolet avto
v brezhibnem stanju, 4 nove gume in zračnice ter dve zelo dobri rezervi prodam. Ponudbe: Kranj, p. pr. 57.

Opel Olimpia limuzina
zelo dobre gume, vožnja neomejena, kart. benč. 15 l tedensko, prodam takoj. — Rudolf Malus, Smednik.

Motor 5 in pol HP
bencinski pogon, prevožen, znakme Slavija, napredaj. — Kosmač Janez, Gor. Stara vas, p. št. Jernej.

Hansa avto
skoraj nove gume, zelo dobro ohranjen, prodam za 40.000 din. — Garaža »Lojze«, Ljubljana, Tyrševa 35.

Športni dvosedezni avto
tipa Peugeot, v prav dobrem stanju, nova guma, napredaj po ugodni cen. Vprašati: Maribor, Cvetlična ulica 19.

Avto »Fiat«
4 sedežen, s 4 vrati, vožen 17.000 km, z dobrimi gumami, prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ballia« št. 4323.

Prodajnik
dostavni 6 cil. Chevrolet in enotonski O. D. v prav dobrem stanju. — Ogljdati pri L. Suštarčič, Frankopanska ul. 21.

Motorno kolo
s priklopcem, 500, voženo 17.000 km, v popolnoma dobrem stanju. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Ugodno« 4401.

Rešilni avto
najmodernejši, prodam. — Jenič, Poljanska cesta 69, Ljubljana.

Luxuscabriolet DKW
(Stahkaroseri), dobro ohranjen, z dobrimi gumami, ugodno proda Erjavec, DKW zastopstvo, Stična.

Motor 200 cm

v dobrem stanju, prodam. Ljubljana, Mirje 2.

Motorno kolo
znakme Horex 350 cm, vožen 4800 km, še v popolnoma dobrem stanju, prodam za 14.000 din. — Slapar Janko, Kandrač, p. Vače pri Litiji.

Kolesa

Kolesa
prvovrstnih znamk vseh barv kupite še po stari nizki ceni pri »Triglav«, Resljeva 16.

Najboljša češka kolesa
Es-Ka in Diamant, dobite pri znani trvdki: Ivan Jax in sin, Tyrševa cesta 36.

Stroji

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR
LJUBLJANA, SV. JERNEJA ST. 10
IZDELUJE
VODNE TURBINE
ZAGE, MLINE, TRANSMISIJE, DVIGALA ITD.

Mizarski stroj
za skoblanje, kombiniran, kupim. Oblak, Crnomelj

Mizarji!
Kompletno garnituro rabljenih mizarskih strojev ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4254.

Elektromotor
»Skoda« 2 ks, s priborom, vrtilni stroj do 25 mm, brusilni stroj ter transmisijo prodam, najraje skupno. Naslov pri upravi »Slovenca« pod 4389.

Mizarji, pozor!
Klein & Stiefel, Fulda dobavlja mizarske stroje najdovršnejše konstrukcije. Zahtevajte ponudbe pri generalnem zastopstvu za Jugoslavijo

Robert Raznožnik
Ljubljana
Pražakova 8/1, tel. 40-42

Knjige

Cerkvene pesmi
Ivana Zupana, v dveh različnih izdajah, so poceni napredaj v Jugoslav. knjigarni v Ljubljani.

Gospod katehet!
Hočete, da mladina med rožnimvencem tudi zapoje. Pa nimate primerne besedila, ne ljudskega napeva. Naročite »Rožnivenec« za ljudsko petje: zelo primerne besedilo; sprejemljiv ljudski napjev. — Imprimatur. Izvod 1 din. Večja naročila popust. — Razpošilja: Dominik Gnus, Hrastnik.

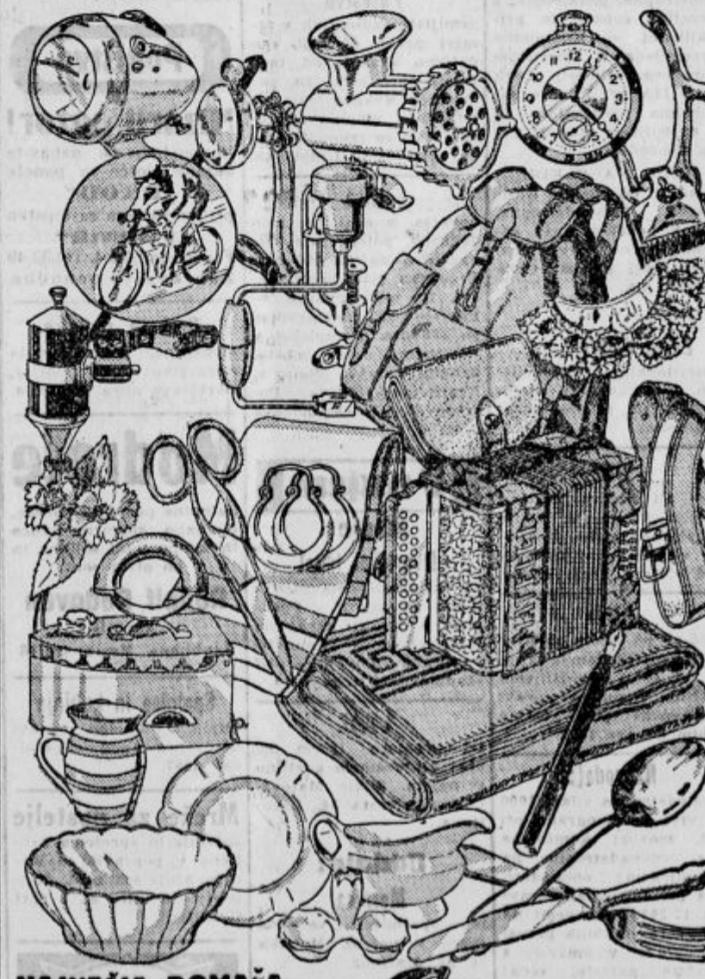
Glasba

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS LJUBLJANA
TYRŠEVA C. 35
ZAHTEVAJTE BENIK

Klavir
dobro ohranjen, prodam. Ljubljana, Rožna dolina, Cesta VIII, št. 2.

Klavirsko harmoniko
z registrom kupim ali zamenujam s skoraj novim dirkalnim kolesom. Anton Reichmann, Brod 33, št. Vid nad Ljubljano.

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI
ZAHTEVAJTE TAKOJ NAJNOVEJŠI CENIK!

Stiermeck
CELJE 57

JUGOŠKODA a. d.

ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 32/1.

Tel. 67-51

ima serijske izdelke kot so elektromotorji, Dieslovi in plinski motorji, črpalni in razsvetljevalni agregati, kolesa za ozkotirne železnice, matični ključji, nakovala, precizno orodje, posnemalniki itd. **v stalni zalogi.**

Zahtevajte prospekte in brezobzven obisk inženirja!

Posvetva

REALITETA

posvetna posredovalnica v Ljubljani je samo v PRESHNOVI ULICI 54. Naoproti glavne pošte. Telefon 44-20

Krasno posestvo

z vpeljano trgovino in hotelom, vse v najboljšem stanju, naprodaj za dva do tri milijone. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Savinjska dolina« 4115.

Lepo posestvo

nova hiša, hlev, 40 johov gozda, zaraščena z bukovino in smrekovino, 38 johov njiv in travnikov — naprodaj. — Vse zemljišče skupno leži 1 uro oddaljeno od Radeč pri Zidanem mostu. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 4244.

Stavbna parcela

5 minut od postaje Zalog, naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4083.

Tristanovanjsko hišo

z dvema vrtnoma, v bližini postaje Zalog, prodam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »1000« št. 4253.

Trgovska hiša

naprodaj v Mariboru. — Pisarne ponudbe v upr. »Slov.« v Mariboru pod »Prvovrstna postojanka« št. 491.

Hišo

nova preurejena, s trgovskimi prostori in gostilno, s celokupnim inventarjem ter veliko zalogo blaga v vrednosti 550.000 din — prodam zaradi boleznij v večjem industrijski kraju blizu Ljubljane. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prodaj 550.000« št. 4222

Hiše in stavbne parcele

naprodaj v Vižmarjih 46.

Parcela

naprodaj. Poizve se na Izanski cesti 24.

Zemljišče

okoli 8500 m², v bližini Rakovnika v Ljubljani, prodam po 14 din m² — Telefon 45-56.

Posestvo

lepo, 30 joh, lep sadovnjak, lepa poslopja, sušilnica za hmelj, ugodno naprodaj v Smartnem v Rožni dolini. Naslov v upr. »Slov.« v Celju.

Parcelo

od 20.000 do 35.000 din na periferiji ali v bližini Ljubljane. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gotočina« št. 4383.

Hiše, vile,

parcele, posestva in gozdove kupite ali prodaste najhitreje v Realitetni pisarni F. Pristavec, Ljubljana, Gosposvetska cesta 3, I. Telefon 23-81.

Parcelo

njlva 2.126 m² ob bano-vinski cesti v Kamniku ugodno naprodaj. Informacije: pisarna dr. Zvonkija, Kamnik.

Novo hišo

soba in kuhinja, vrt, vodnjak, 500 m² zemljišča, pol ure od postaje, blizu glavne ceste, prodam za 26.000 din. Pečnik Marija, Vrbska vas 24, pošta Videm - Krško.

Posestvo

s hišo, gospodarskim poslopjem, nekaj njiv, travnikov in gozda, v prometnem kraju na Notranjskem, se zaradi selitve poceni prodaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod 4296.

Trgovska hiša

enonadstropna, s tremi trg. lokali in več pisarniškimi lokali, naprodaj v centru Ljubljane, Tyrseva cesta. Cena 2.800.000 dinarjev.

Prodaja:

Zajec Andrej, posredovalnica nepremičnin, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 10, telefon 35-64.

Hiša v Št. Vidu

dve dvosobni stanovanjski s pritlikinami, vodovodom in elektriko, naprodaj, - 800 m² vrta. Zelo lepa lega. Cena 250.000 din.

Prodaja:

Zajec Andrej, posredovalnica nepremičnin, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 10, telefon 35-64. Stanovanje: Vižmarje št. 78, tel. 768 Št. Vid.

Parcele

v Šiški, med remizo in policijsko stražnico, naprodaj po ugodni ceni. Zelo ugodna lega, ob tramvaju.

PARCELE v Št. Vidu in Vižmarjih.

PARCELE na Viču, v bližini tovarne »Pekatele«.

PARCELA ob Celovski c. pri remizi.

Prodaja:

Zajec Andrej, posredovalnica nepremičnin, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 10, pritličje. Telefon 35-64 (začasno). Stanovanje: Vižmarje 78, telefon 768 Št. Vid.

Vila na Bledu

5 minut od postaje Bled-Jezero, enonadstropna, s manjardom, z devetimi sobami, naprodaj. - Poleg vile lovska kočja. Zemljišča 4681 m². Cena 400.000 dinarjev.

VILA NA BLEDU

5 minut od postaje, enonadstropna, podkletena, z devetimi sobami in pritlikinami. — Kompletno opremljena z ameriškim borovcem (Ciberl). Park meri 1400 m². Vila je popolnoma prenovljena in v najboljšem stanju. Cena 450.000 din.

VILA NA BLEDU

2 minuti od postaje Bled-Jezero. Enonadstropna, nekaj pension, s 13 sobami. Delno opremljena. Park meri 1965 m². Cena 270.000 din.

Prodaja:

Zajec Andrej, posredovalnica nepremičnin, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 10, telefon 35-64 (začasno).

Hišo

eno- ali dvodružinsko, z večjim vrtom, v bližini Ljubljane, kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Miren kraj« 4448.

Njivo

7000 m² po 60 din ob Tyrsevi cesti prodam le skupno in proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nujno rabim denar« 4368.

Naprodaj:

enonadstropna vila s 3000 m² vrta in vinograda pri Zid. mostu; komfortna vila, enonadstropna na Gorenjskem; enonadstropna vila pri Domžalah; travnik 12.203 m² ob cesti na Brdo; 16 stavbnih parcel 490—570 m² v Smarci; 4 stavbne parcele, sedaj sadni vrt v celum ca. 2400 m² pri Kamniku; dalje hiše, vile, stavbišča v mestu in na deželi. — Ludvik Kunaver, realitetna pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 24, tel. 20-27.

Dva travnika

poleg mestnih šup v logu ugodno prodam. Naslov v upr. »Slovenca« pod 4400.

Udobno vilo

dvostanovanjsko, kupite takoj v Matjanovi ul. 5 (Šiška). Cim preje, tem ceneje!

Hišo

do 150.000 din, kupim. — Plačam v gotovini. Matevž Šubič, Celovska cesta 56, Ljubljana.

Iz proste roke naprodaj hiša št. 35 v Metliki, s koncesijo gostilne in lesne trgovine ter zemljiščem.

Lepa stavbna parcela na zdravi, sončni legi, ob Tyrsevi cesti, po izredno nizki ceni naprodaj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Ugodna prilika« št. 4446.

Več stavbnih parcel v Celju ob Keršnikovi ul. odnosno Dečkovi cesti, prodam. Vprašati pri g. Rant, Celje, Komenskega ulica 5, pritličje.

Lepo posestvo ca. 16 joh, 7 km od Celja, sadje, hmelj, njive, travniki, lepa hiša ter gospodarsko poslopje, naprodaj. Informacije D. Popenel, Celje.

Lepa stavbna parcela tik gostilne Koren, ob drži cesti, 10 min. oddaljena od kolodvorja Stična ali št. Vid, naprodaj. Poizve se pri Erjavcu, Diagovca 21, kolodvor, Stična.

Ugodna prilika Prodaj hišo, stalna vodna moč 40—50 HP, s srensko pravico, v Mojstrani. Zraven velika stavbna parcela. Dopisi na upravo »Slovenca« pod »Opuščen mlin«, 4402.

Posestvo zemljišče sadovnjak v izmeri preko 5000 m², oddaljeno 5 min. od trga Litija, primerno za postavitev vikend-hiše za letovanje, ugodno naprodaj. Več se izve: Tyrseva cesta 82-I, Ljubljana.

Hiša novejša, z gostilno, zelo donosna, poleg tramvaja, naprodaj za 430.000 din. Trgovska hiša, sredi mesta, 7/8 obrestovanje. — Parcele za Bežigradom po 200 din. Kompleks v severnem delu mesta, ugodna nalozba denarja. Realitetna pisarna »Posredovalec Aleksandrova cesta 5.

U najem Dvoiščni lokal za mizarstvo delavnico — isčem za takoj. — Prednost poljanski okraj do Kodeljevega. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Industrijski tok« 4419.

Lokal tri prostore, isčem za obrt ali vzajemno gostilno v najem. Šubič Matevž, Celovska cesta 56, Ljubljana.

Oddajo: Mesnica lepo opremljena, se odda takoj v najem. Meljska št. 33, Maribor.

Trgovske lokale dajem v najem s 1. aprilom s trisobnim stanovanjem ali brez v industrijskem kraju. Martin Derhovsek, Zagorje ob Savi.

Lokal primeren za vsako obrt, oddam. Izanska c. 202.

Dva lepa lokala za delikateso in za prodajo sadja, v centru letovišča na Bledu, na najbolj prometnem kraju — oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4292.

Stanovanja

Istejo: Stanovanje kuhinja, soba, event. kabinet, isčem za april ali maj na Kodeljevem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Točen plačnik« 4418.

1000 din nagrade dobi oseba, ki mi preskrbi štirisobno komfortno stanovanje v bližini sodišča, po možnosti za takojšnjo vseeitve. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Miran stranka« 4474.

Oddajo: Štirisobno stanovanje brez kopalnice, se odda na Tržaški cesti 19.

Trisobno stanovanje sončno, s toplo vodo, v novi hiši poceni takoj oddam. Izanska c. 94a.

Dvosobno stanovanje s pritlikinami v Št. Vidu pri Lukovici se odda takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4304.

Večja delavska družina vajena dela v gozdu in na polju, dobi v najem stanovanje z njivo in travnikom pri V. Kegljevič, p. Dob pri Domžalah.

Staro zlato, zlato zobovic in srebrne kronce kupujem po najvišjih cenah A. KAJFEZ

Ugovina s urami in stalne precizne delavnice za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Buteljke kupuje po najvišji ceni Medarna, Ljubljana, Zidovska ulica 6.

Cementni strešniki Rabim 15.000 komadov z dvojnimi falcom. — Kdor prevzame izdelavo na licu mesta z lastnim strojem, naj pošlje nemudoma ponudbo na poštni predal 13, Ljubljana.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Kupujem krojaške in volnene odpadke po najvišjih cenah. R. Višnjevce, Masarykova 48, nasproti skladišč glavnega kolodvora.

Cunje krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčje volno, svinjsko diako, stare kovine, kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska št. 5.

Orehove spalnice elegantne, poceni prodaj mizarstvo Josip Goljar, Gerbičeva ulica, Kotezija.

Modroce patentne pastelne mreže, olomane, moderne kauče in fotelje tudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan tapetnik Ljubljana, Mestni trg 18

Spalnice in kuhinjo kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Spalnice« 4387.

Mreže za postelje izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradišču).

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

Kupimo

VSakovrstno ZLATO SREBRO PLATINO BRILJANTE ŠMARAGDE SAFIRJE RUBINE BISERE I.T.D. STARIŠKE NAKITJE TER UMETILNE PO NAJVIŠJIH CENAH STARA TVRDKA

JOS EBERLE LJUBLJANA TYRŠEVA 2

HOTEL SLOH

Volnene odpadke vsakovrstne — plača po najvišji ceni Lampret Ivan, Ljubljana, Florjanska 30.

Vsakovrstno zlato briljante in srebro kupuje po najvišjih cenah A. Božič, Ljubljana Franciškanska ulica 8

Jarmenik z dvema žagama, kupim. H. Rašid Ibrahimović, Celje, p. Brčko.

Prezračevalce rabljen, za prostornino 16 m³, kupimo. — Ponudbe na Dolničar & Richter, Ljubljana.

Odpadke cunj, papirja vsakovrstne, kupujem po najvišji dnevni ceni. B. Zeleznik, Maribor, Pobrežje, Cankarjeva 16. In v nakupovalnici Maribor, Kopaliska 28 ter vogal Ptujška—Tržaška (hiša Gustinčič). Telef. 27-43.

Staro zlato, zlato zobovic in srebrne kronce kupujem po najvišjih cenah A. KAJFEZ

Ugovina s urami in stalne precizne delavnice za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Buteljke kupuje po najvišji ceni Medarna, Ljubljana, Zidovska ulica 6.

Cementni strešniki Rabim 15.000 komadov z dvojnimi falcom. — Kdor prevzame izdelavo na licu mesta z lastnim strojem, naj pošlje nemudoma ponudbo na poštni predal 13, Ljubljana.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Kupujem krojaške in volnene odpadke po najvišjih cenah. R. Višnjevce, Masarykova 48, nasproti skladišč glavnega kolodvora.

Cunje krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčje volno, svinjsko diako, stare kovine, kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska št. 5.

Orehove spalnice elegantne, poceni prodaj mizarstvo Josip Goljar, Gerbičeva ulica, Kotezija.

Modroce patentne pastelne mreže, olomane, moderne kauče in fotelje tudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan tapetnik Ljubljana, Mestni trg 18

Spalnice in kuhinjo kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Spalnice« 4387.

Mreže za postelje izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradišču).

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

STARA SLAVONSKA SLIVOVKA IZ LETA 1931

Naraven odgojen destilat stisnjenih slivovskih gospodarstev v steklenicah po 1 in 1/2 litra.

NAROCILA IZVRUŽE

Andor RUDANNOVIČ

dekanat

Dobi se v vseh boljših del. katesnih trgovinah in pivnicah. Slavonija

Staro lito železo kupim vsako množino. Smole Franc, kovino-livarna, Trata 18, p. Št. Vid nad Ljubljano.

Zračno puško tudi nerabno, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Puška« 4353.

Nakovalo 80—100 kg, dobro ohranjeno, kupim. Kogovšek, Repnje 57, p. Vodice.

Kupujem po najvišji ceni vrede in vse vrste odpadke (krojaške, volnene itd.). A. Grebenc, Stari trg 32 in Tyrseva cesta 36.

Kupujem stare volnene pletenice po najvišji ceni. — Gliha Josipina, Ljubljana, Kavskova 26.

Denar Posojilo 20.000 din isčem. Vknjižba na prvo mesto hiše. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nujno« 4321.

Ureditve dolgov izterjavo, inkaso in odkup terjatev, sodne in tihe poravnave, dobičkonosno — varno nalozbo kapitala, preskrbo posojil, knjigovodstvo, bilance, kalkulacije, sploh vse trgovske, obrtne zadeve vam diskretno uredi koncesionirana komercialna pisarna ZAJC LOJZE Ljubljana, Gledališka 7.

Kompanjono 18 let mlad trgovec in obrtnik s kapitalom od 80—120.000 din za povečanje obrata dobro vpljane trgovine brez konkurence. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Sigurno« št. 4291.

Kupuje — prodaja Hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne papirje po najugodnejših cenah

Bančno kom. zavod Maribor

Posojila se dajo na odplačilo na 2—3 leta, posojila po posebnih pogojih državnim in samoupravnim uradnikom, obrtnikom in malim trgovcem. — Natančnejša pojasnila pošilja Pučka štedionica d. d. — Kostajnica.

30.000 ali 40.000 din posojila bi rabil za trgovino, z dobrim jamstvom in visokimi obrestmi, za kratek rok. Kdor želi, da se mu denar dobro obrestuje, ga prosim, naj javi svoj naslov v upravo »Slov.« pod »30.000« št. 4391.

Hranilne knjižice vrednostne papirje kupujemo stalno po najvišjih cenah in proti takojšnjemu plačilu

Rudolf Zore Ljubljana, Gledališka 13.

Razno Lisice strojimo barvamo in prvovrstno izdelamo. — Krznarstvo L. Rot, Ljubljana, Mestni trg 5.

Monograme za robce in perilo, gume, gumbice, entel ažur, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje oblek, vezenje perila.

Matek & Mikeš Ljubljana, Franciškanska ulica nasproti hotela Union

Telefon 22-75 Tehnična pisarna in posredovalnica v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 10

Ing. Otáhal Josip poobli. gradbeni inženir se priporoča za vse v to stroko spadajoče pose.

V umetno valjenje sprejme vsako količino saje perutinarstvo Niko, Št. Vid nad Ljubljano.

Avtoprevozniki! Rabim prevoznika za prevoz vojnega materiala. Plačam nad 10 din km, bencin preskrbljen, nakladanje in razkladanje z vojakl. Ponudbe: Jože Kovač, gostilna, Reteče, Skofja Loka.

OKAMA MAZILLO Is zdravilnih zelišč. — Cudovit uspeh pri ranah, opeklinah, ožigjenjih — volku — turin in vnetjih itd. za nego dojenčkov pri kašnem vnetju, ispančjih in brastah na te mezu, za raspokane prane bradavice. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Ali ste že naročeni na Slovenca?

Vsak naročnik zavarovan

Carična Vesna

49.

Ze je Vesna pri Labodki, ki jo je že težko pričakovala. Na mali, pij, in ozdravel boš je prigravljala carična labodku in mu ponujala piti iz čašice zdravil.

50.

Janezek je bil takoj zdrav, čim je izpil zdravilo. Labodka je sijala od sreče in se toplo zahvaljevala Vesni. Toda Vesna je postala žalostna, ko se je spomnila, kaj je obljubila starki.

IDEALNA BRIVSKA KREMA KULTIVIRANEGA GOSPODA

Salva

kosma

KREMA ZA BRITJE

Dobi se v vseh trgovinah te stroke.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG

MEINEL HEROLD ZAJ-TOVARNICE GLAZIR MARIBOR ŠT. 10 2

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

Stole

za dom, dvorane in lokale nudi najugodnejše

REMEC - CO, KAMNIK

Prostovoljna javna dražba

V javnih skladiščih špedicijske tvrdke R. Ranzinger, se bode dne 28. marca 1941 ob 10. uri dopoldne prodalo na zahtevo deponenta — 204 vreče industrijskih fig.

KROJILCA (prirezovalca)

samosvojnega, za fino krojaško delavnico v Zagrebu, spre memo za dobro plačo. Služba stalna. Obširne ponudbe z opisom dosežnega dela poslati na Udežbina, Zagreb, Jelačićev trg 5, pod št. 58.199.

Razglas licitacije

Osrednji urad za zavarovanje delavcev bo imel v prostorih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Sušaku dne 17. aprila ob 11 prvo javno ponudbeno licitacijo za oddajo gradbenih del pri gradnji nove uradovne in ambulantne zgradbe Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Sušaku.

Med razpisanimi gradbenimi deli so zapadla poleg ostalih tudi dela iz umetnega kamna ter klezarska, tesarska, krovna in kleparska dela, ki pa se lahko ponudijo tudi posemič.

Obenem s ponudbo je treba položiti tudi karcijo kot jo določajo »Pogoji licitacije«.

Brzjavne, zapoznele ali nepravilno sestavljene ponudbe se ne bodo upoštevale.

Podloge za sestavljanje ponudb se lahko dobe vsak dan pri tehničnem odseku Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu ali pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev na Sušaku med uradnimi urami za D.n 250.—.

Podloge za sestavljanje ponudb pri posameznih obrtniških delih, t. j. brez stališnega računa in načrta, se lahko dobe za D.n 50.—.

V Zagrebu, 20. marca 1941.
Stev. 12.792-1941.

Osrednji urad za zavar. delavcev

Prodano

Česen, čebulo in čebulček nudi Sever & Komp., Ljubljana.

Majhen železen štedilnik dobro ohranjen, prodam. Korotanska 18a, za remlizo.

Mlekarno

na prometnem kraju, v sredini mesta, prodam. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Zelo dobra« 4337.

Barako

na Masarykovi cesti, ki jo je treba podreti, prodam ugodno Bahovec, Galusovo nabrežje št. 39, Ljubljana.

20 nizkih vrtnic

očarljivo lepih, različnih novih barv, na prostem vzgojene sadike, 140 din franko. — Sadjarstvo Dolinšek, Kamnica pri Mariboru.

Kovčegi, ročne torbice, aktovke, listnice, denarnice, nogometne zoge, nahrbtniki, gamaše, nagobčniki za pse itd. — Vse v veliki izbiri priporočam.

KRAVOS Maribor, Aleksandrova 13

Večje podjetje

s velikim kompleksom sveta, poleg elektrika, vodovod, kanalizacija, v najlepšem kraju Ljubljane, zaradi bolezni na prodaj. Ponudbe v upr. »Stov.« pod »Dobra nalozba« št. 4217.

Aparat

za trajno ondulacijo, sistem »Wella«, s transformatorjem 16/24 Volt in 30 grelec ter hauba iz ploščnatih cevi ter lavor, vse kromirano, novo, prodaja Hlarski & Co, Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13. Telefon 37-54.

Posteljno perje

po din 10 in 14, čehano perje din 25, 35, 55, goveje perje od din 80, 100, 140. »Puh« 250, 300, 350 dobite pri

Luks A. — Osijek Desatična 31. Vzorci brezplačno

„VELEBIT“ otroški voziček

ZAGREB, Illica št. 55

Najnovejši modeli za 1941. najnižje cene v specialni in največji trgovini otroških vozičkov. Prodaja za gotovino. Prevoz in opot se ne računa. Cenik s slikami brezplačno. Izrežite oglas zaradi naslova.

Gnoj

prodam. Sv. Petra c. 61.

Otroški voziček

globok, ugodno napredaj. Pod trančo 2, IV. nadst.

Več praznih zabojev

prodam. — Karl Prelog, Ljubljana.

Vozove na gumi

raznovratne, dobite ugodno pri Fajfar, Trnovska št. 25, Ljubljana.

Francosko sedlo

s vsem jermenjem prodam. Oblak, gostilna, Glinska ulica 3.

Otroški voziček

dobro ohranjen, globok, prodam. Oglod: Vrhovčeva ulica 12, dvorišče I.

Brivnico

kompletno, poceni prodam ob Dolenjski cesti, Rudnik št. 1.

Mlekarno

prodam ali oddam v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4356.

Večje količino hmelovk

in nekaj kolja za drevesa prodam v bližini Kranja Foto Jug, Kranj.

Puh in perje

za trgovce, razposilja po najnižjih dnevnih cenah Wolkenstein Adolf, Sombor, Dunavska banovina. Zahtevajte vzorce.

Ne pozabite!

da je poceni napredaj več koles, sivalnih strojev, otroških vozičkov itd. pri »Prometa«, tel. 43-90, v Ljubljani (nasproti Krizanske cerkve).

Žično vrvi

200 + 80 m dolgo, 31 mm debelo, prodam najugodnejšemu ponudniku. — Okrajni cestni odbor v Murski Soboti.

Dvokolica

velika in močna, lesena španska stena, dve postelji in nočni omarič ter nizka omara s predali na prodaj. Ob Zeleni jami 5.

Vležan gnoj

prašičji, pomešan s kurjim, prodam. — Marica Perkič, Stožice 180 pri Ljubljani, mimo cerkve sv. Jurija, poleg gostilne »Pod lipco«.

Antignit

je najpotrebnejše sredstvo za izolacijo drv, papirja proti ognju. Prvo podjetje izolacije Stevan Ril, Sombor.

Veliko izbiro

novih modelov stenskih in nedrečkov kakor tudi gumij nogačev, trebušnih in klinih pasov priporočam tvrdka Besednik, Ljubljana, Selenburgova 6.

Mlekarno

v centru, na prometni točki, s vsem inventarjem prodam za 5000 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4364.

1000 komadov

buxus sempervirens (pušpan), prava velikost za obrobe — prodam 10 kom. za 6 din. Grad Stermol, Cerklje pri Kranju.

Blagajno »National«

registrirno, in pisalni stroj novejši model ugodno prodam. — Simandi, Ljubljana, Dvorčakova 3.

Foto-trgovina

dobro vpeljana, 20 let obstoječa, v večjem mestu Slovenije, ugodno napredaj. Dopise pod »Foto« na anončni biro Sax, Maribor.

Sadje

Fige

za šganjekuho, po najnižji ceni oddaja tvrdka Ivan Jelačin, Ljubljana, telefon 28-07.

Pridelki

Ca. 5000 kg krmilne pese

prodam Cerar, Domžale, Ljubljanska ulica 22.

7000 kg sena

prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod 4370.

Seno in otavo

prodam. — Močnikova 13, Ljubljana.

Peso ali belo repo

kupim. Feiertag, Maribor, Betnavska 43.

1000 kg pese

rumene, prodam. Klemenčič, Pšta 2, p. Dol pri Ljubljani.

Samenski oves

grahor, črno deteljo in banasko, lucerno, ter semenake trave dobite v najboljši kakovosti v Javnih skladiščih pri tv. Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 33.

Krompir

semenski in za prehrano, prvovrstni rožnik, oddaja po ugodni ceni skladišče Niklsbacher, Tyrševa cesta 36.

Sladko seno

5000 kg govejega in 5000 kg konjskega — ugodno prodam. Založnik Matija, Notranje gorice 7.

Sladko seno

s deteljo mešano in 1000 kilogram, slame prodam. — Pirnat, Sr. Jarše 13, Domžale.

Les

Orehovi hlodi

s koreninami, en vagon, ugodno napredaj. — Ponudbe pod »Prima« 4398.

Kurivo

Dražba drv

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24-I., bo prodajala na javni dražbi, ki bo dne 18. aprila 1941 v Kočevju 2267 prn izdelanih bukovih drv fco odvozna cesta iz gozdov Šumske uprave v Kočevju. — Pojasnila, pogoji in tiskovine so na razpolago pri gornjih upravah v Ljubljani in v Kočevju.

Oblave

Dodatno opozorilo

Moje opozorilo v »Slovenca« od 19. marca glede g. Karla Lundra dopolnim v toliko, da je imenovani po poklicu brusar zag. stanujoč v Zg. Šiški. — Franc Lončar, Ljubljana, Celovška cesta 43. (r)

Šivalni stroji

Šivalni stroji »Joh. Jaxe«

so že skozi 60 let znani kot najboljši. — Rabljeni stroji vedno na zalogi. Ivan Jax in sin, Tyrševa cesta 36. (l)

Šivalni stroj

globok, in sportni voziček prodam. Zorc, Marenčičeva 3.

Krojaški šivalni stroj

zaradi smrti napredaj. — Prim., Ljubljana, Lam-petova ulica 13.

Šivalni stroj

s ravnim čolnicom, zelo dobro ohranjen, se ceno prodam. Kolodvorska 35-I., desno.

Šivalne stroje

»Ankers«, »Central«, »Bobbins«, tudi rabljene, še po nizki ceni prodaja »Triglava«, Restjeva 16.

Živali

Več parov golobov

malteške pasme prodam. M. Keše, Linhartova 5, Ljubljana.

Psa čuvaja

volčjaka, prodam. Celovška 91, Ljubljana.

Pes — ruska doga

pol leta star, napredaj. Kalan, Gođešič 37, Skočja Loka.

SAMO PRAVO ORIGINALNO

TINTENKULI

„TIKU“ patentno nalivno pero za pisanje, risanje in kopiranje, ima rdeč obroček z vtisnjenim imenom „Tintenkuli“!

Din 125 — / Din 160 —

v boljših trgovinah ali pri firmi „LOGOS“ — BEOGRAD

Pošt. Fah 386 Telefon 25-4-59

ČUDO moderne tehnike

Najboljša dolgotrajna žepna svetilka s lastnim električnim pogonom! Daje zanesljivo in jako svetlo luč, brez vsakršnih baterij. Dinamo žepna svetilka „MANULUX“ — brez baterij. Samoprodaja: „Logos“, Beograd, predaj 396, telefon 25-459. Išćemo novsod preprodajalce ali zastopnike.

NAJPOVOLJNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER

ZAGREB NIKOLIČEVA 10

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

„VIŠINSKO SONCE“

lepša

Lepota Vaše kože je v veliki meri odvisna od zdravstvenega stanja notranjih organov. Pri dobrem krvnem obtoku in kadar so telesne funkcije ojačane, živci pa mirni, se zdravo notranje občutje kaže na koži. Redna zračenja z višinskim soncem, ki trajajo samo 3—5 minut, prinašajo novo življenje v cirkulacijo krvi, povpešijo izmenjavo tvarin ter skrbijo za globoko, zdravo spanje, ki je neobhodno potrebno za nego lepote.

Že po kratkem času lahko ugotovite boljše občutje. Sveža barva kože, dobro razpoloženje in večje veselje do dela so zunanji znaki delovanja zdravilnih ultravioletnih žarkov višinskega solnca. Presodite to sami!

Cena kompletnih aparatov od din 1800.— naprej. Zahtevajte še danes ilustrirano brošuro št. 843/7, ki ima 40 strani, od:

Jugoslovensko AEG Beograd, Brankova ulica 30

AEG Union, Jugoslovensko d. d. Zagreb, Karadžičeva ulica 1

Ljubljana, Ljvarska ulica 6

Zahtevajte ponudbe in plačilne pogoje.

Jugoslovensko Siemens A. D. Beograd, Kralja Aleksandra 8

Zagreb, Bogovičeva ulica 1

Ljubljana, Tyrševa cesta 1a

VIŠINSKO SONCE

Original Hanau

ZAHVALA. Za vse izraze sočaljja in sočutja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega nepozabnega moža, očeta, brata, svaka, strica, gospoda

Vinka Borštnarja

zvaničnika ppt v p.

se vsem in vsakemu posebej najlepše zahvaljujemo. Prisrčna hvala g. dr. Misu Frantu in g. dr. Cibri Francu, šasiti duhovščini ter g. palnu Jožetu za tolažbo v boleznih, častiti sestri Silveriji za njeno potrjvalnost, številnim stanovskim tovarišem s gospodom upravnikom pošte Ljubljana II. Jožom Jakšom in vsiljim inspektorjem Ivanom Čefom ter godbi, vsem blagim darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, ter vsem, ki so ga v tako obilnem številu spremlili na njegovih zadnji poti: Dobri Bog plačaj!

Ljubljana, dne 22. marca 1941.

Zalujoči ostali.

Umrli nam je dragi oče

Roman Mauri

Pogreb bo v ponedeljek, dne 24. marca 1941, ob pol štirih popoldne z žal na pokopališče k Sv. Križu.

Dr. Milan Mauri, sin. Hilda Mauri, snaha.

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO
STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.
STRAŽIŠČE

STERILIZIRANO 115°C
NAŠA ŽIMA JE HIGIJSKO OČIŠČENA IN STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI, JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

ZOLČNI KAMENČKI
 Znan "SALVAT ČAJ" proti solčnim kamnom in bolečinam solčnega mehurja se dobi pri glavnem zastopniku: Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kapotol II. Prospekti o zdravljenju pošiljamo sastonj.
 O. z. S. br. 27870-1998 Bn. 5487

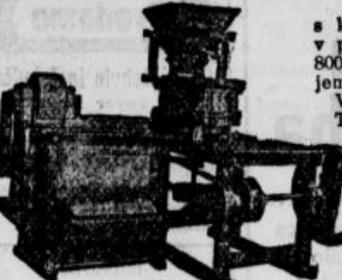
Dohodek, zdravje in užitek!
 Vam nudi sodobno urejen kulturen sadovnjak. — Zajamčeno najzlahtnejša sadna drevesca: visokostebelno, pritlikavo in špalirsko sadno drevje na odbranih, zgodaj zorečih podlogah, trane cepiče slovitih Matijasovih križani, okrasne rastline, nasadno drevje, akacije, topole, zimzelene rože, jagodne sadike pošilja in vse strokovne nasvete daje največja drevesnica v državi:
"HORTUS" sadna in trtna vele-drevesnica, SUBOTICA
 Zahtevajte veliki brezplačni ilustrirani cenik!

Na Vrhniki na glavnem trgu
kupim hišo z lokalom
 Plačam dobro. Ponudbe pod šifro 100 na upravo „Slovenca“ 4207

Mreže za postelje dobite najceneje v Komenskega ulici št. 34 izdelovanje posteljnih ščitnih viškov.

POZOR! Vsakovrstne rabljene stroje, orodje ter železne, litinske in druge kovinske predmete, cunje, papir, gumij in steklovino kupuje po najvišjih dnevnih cenah trvdka
JUSTIN GUSTINCIC,
 Maribor, Kneza Koclja ul. 14. telef. 21-30 ter podružnica na vogalu Ptujске in Tržaške ceste, telef. 24-94.

Posestniki! Pozor! Milnarji!
MLINE,
 s katerimi meljete doma vsako žito v poljubno moko, izdelujemo že od 8000—din naprej. V izdelavo sprejemamo vsakovrstne mlinске naprave. Vsa dela so strokovno izvedena. — Toplo se priporoča domača trvdka
Jelenc & Tomažin
 LJUBLJANA, Celovška c. 49.
 Za večje naprave zahtevajte proračune. Pohitite z naročili, dokler je še potreben material na zalogi!

Novo! **PRISTNA LJUTOMERSKA VINA**
 naročajte le pri
VINARSKI ZADRUGI V LJUTOMERU

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Po daljši boleznj nas je za vedno zapustil moj ljubljeni soprog, brat, stric, svak, gospod
Jože Mavrin
 narednik-vodnik v pokoju ter bivši koroški borec
 Pogreb bo v ponedeljek, dne 24. marca 1941 ob pol treh pop. z Zal, kapelice sv. Petra, na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 22. marca 1941.
 Cecilija Mavrin, žena — in ostalo sorodstvo.

Razpis služb

Javna borza dela v Ljubljani potrebuje nujno večje število: kovinostugarjev, rezkarjev (frezerv), preciznih mehanikov, radio-mehanicov, orodnih ključavničarjev, strojnih ključavničarjev, galvanizerjev, ličarjev v ognju.

Interesenti naj se javijo po možnosti osebno ali pismeno. S seboj naj prinesejo poslovno knjigo in dokumente, iz katerih je razvidna strokovna kvalifikacija.

Vsak mora predložiti navrstveno izpričevalo, ki ne sme biti starejše kakor 6 mesecev in kratek opis dosedanjega zaposlenja v stroki.

Reflektanti, ki bodo sprejeti, bodo oproščeni orožnih vaj.

Prostovoljna dražba

Dne 30. in event, tudi 31. marca se bo razprodajalo posestvo vl. št. 5 k. o. Zgornja Senica po parcelah, ozir. skupno. Začetek dražbe dne 30. III. ob pol 9 v Zg. Senici pri hiši št. 5. Dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisnem sodišču, soba št. 37.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII,
 dne 17. marca 1941.

Inserirajte v „Slovenca“!

Zahvala
 Za premnoge izraze sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega ljubljenega moža, dobrega očeta, brata in strica, gospoda
Andreja Lavriča
 posestnika
 se vsem najlepše zahvaljujemo. Posebna zahvala č. sestri prednici v Leonišču, č. bolniškim sestram za njih trud in spremstvo na njegovi zadnji poti, g. dr. Guzelju, č. duhovščini, sosedom za darovanje venca, prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu spremili našega nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti.
 Ljubljana, dne 21. marca 1941.
 Zalujoči: Apolenija, žena; Andrej, sin in ostalo sorodstvo.

Zahvala
 Vsem, ki so nam v dnevih naše najtežje bolesti stali ob strani in ob smrti naše plemenite mame, gospe
Marije Flere
 roj. Plahutnik
 vdove vrtnarja
 sočustvovali z nami, predvsem g. dr. Polcu za njegovo nad vse skrbno nego v času boleznj, vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali prekrasno cvetje, ki ga je tolikanj ljubila — izrekajo prisrčno zahvalo
globoko žalujoči Fleretovi
 Kamnik, dne 22. marca 1941.

Zahvala
 Vsem, kateri so nam ob izgubi naše drage žene in matere, gospe
Olge Posch
 bivše trgovke in posestnice
 stali ob strani ter nam izrazili svojo sočutje, jo spremljali na njeni zadnji poti, zanjo molili ter darovali vence in cvetje, se prisrčno zahvaljujemo.
 Rošpoh, Slatina Radenci, Beograd, dne 18. marca 1941.
 Zalujoči ostali.

Zahvala
 Za vse dokaze iskrenega sočutja izraženega osebno ali pismeno ob priliki prerane smrti našega ljubljeneega soproga, očeta, starega očeta, tasta, svaka in strica
Antona Avseca
 sodnika deželnega sodišča v pokoju
 izrekamo vsem najprisrčnejšo zahvalo. Posebno smo hvaležni bežigraskemu pevskemu društvu, ki je zapelo pod vodstvom g. Antona Camernika prêtresljive žalostinke, častni straži paznikov ljubljanske jetnišnice, darovalcem vencev in vsem, ki so spremili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti.
 Ljubljana, dne 23. marca 1941.
 Žalujoči ostali

Grazia Deledda: 18
Marianna Sirca
 Costantino se ni še vrnil in Simone se je najprej jezil, nato je postal nemiren. Ko se je sonce dvignilo iz morja, je sklenil, da nadaljuje pot sam; navsezadnje se mu je zdelo boljše, da ga usoda loči od tovariša. A glej! že prihaja s črnim omotom pod pazduho. Miren je, kot hlapec, ki je izvršil, kar mu je bilo naloženo.
 Simone je odmotal sukni in jih opazoval z ene in z druge strani. Eno je pomeril; bila je široka in je pokrivala njegov jopič. Oglavnica mu je segala do nosu.
 »Tu notri bi lahko spraviš cerkev z vsemi svetniki, je pripomnil; Costantin je gledal otožno, da je bilo videti, kot da se smehlja.
 »Pomeri svojo!
 »Sem jo že pomeril.
 Simone je snel suknjo, jo vnovič ogledal ter jo tesno zavil.
 In ptički so pustili pustinjo in sfrleli v višino, svetlikajoč se v nebesni modrini.
 Nadaljevala sta pot, ter hodila v pustinji po stezi, ki je vodila do morja.
 »Costantino, sedaj mi boš povedal, kako si naredil. Zakasnili si se, a bil si spreten.
 Costantino je gledal morje in njegove štrleče podočnice so, bolj kot kdaj prej dajale njegovemu obrazu sarkastičen izraz.
 »Kako sem naredil? Tako: kupil sem jih.
 »Costantino, poslušaj me! Mnogo bova tvegala in dobiček bo mogoče majhen. Kdo ve? Ali vidiš tam gori hišico? Zdi se, da je vse mirno. A kako naj se prepričamo? Če ti je starka verjela, če te ni smatrala za neumnega potepuha, je gotovo ukrenila vse potrebno:

skrila je denar in vse vrednostne papirje, poklicala v hišo ljudi, ki jo varujejo in čakajo, da pridejo razbojniki. Najprej se morava prepričati, če je hiša nezavarovana; to delo morava opraviti pri belem dnevu. Da te starka ne spozna, ji bom zvezal oči; in prisežem ti na ime svoje matere, da ji ne bom napravil nič zlega. Poslušaj; ti ostaneš tu, a jaz grem tja gori, da pogledam okolice.
 Dospela sta v čuden, melanholičen kraj. Morje je izginilo z obzorja in s tiste strani se je videlo le pustinjo. Z leve strani, proti notranjosti otoka, pa se je dvigala veriga temnih hribov, nazobčanih kot kleči. Med enim in drugim zobom so bili v daljavi vidni modri vrhovi gor, ki so vzbudili slutnjo, da se nahaja za temnim, hribovitim zidovjem lepša in živahnjša pokrajina.
 S te strani, v samotni pustinji, ki se je razprostirala do vzhodja rujavih hribov, je bilo vse žalostno. Na višavah se je tu pa tam prikazalo kakšno veselje; to je bila skupina z apnom pobeljenih hišic, ki so bile ograjene z drevesi in z indijskimi figami. Vse so bile molčeče, kot da bi bile zapuščene.
 Ena izmed teh hišic — bela, ravna, podobna gradiču — je bila duhovnikova. Obdana z zidom iz naravnega kamna in je stala na nasipu med dvema skalnatima dolinicama.
 Simone je pustil Costantina v grmovju dolinice in odšel proti levi strani. Ozka stezica, ki jo je zaznamovala trava, ga je vodila po skalnatem pobočju. Pod melanholičnem dopoldanskim nebom je bila vse naokoli popolna samota.
 Ustavil se je pod zidom nasipa. Občutil je skoro bojazen; imel je občutek, da nekdo, zaprt v hiši; preži, pripravljen na obrambo. A z mislijo na Bantine Fera je vstopil naprej.
 Okoli dvorišča, ki se razprostira pred hišo, raste visoka trava in na višnjevkastih listih indijskih fig so se zlati cvetji že odprli. Ov-

čarnica za hišo, lopa, podobna obranji iz kolov, kamnito korito in nakovalo za podkovanje konjev je napravilo vtis prazgodovinskega stanovanja.
 Ali je mogoče, da se nahaja v njej zaklad? Na svetu je vse mogoče in Simone je vedel to bolje od drugih. V vedno tesnejšem krogu je zakrožil dvakrat okrog hišice in pazil ki lisica, da ne pusti sled svojih stopinj. Zamrežena okenca v prtiličju, — dobro znamenje za zaklad, — mali, leseni balkoni, vrata in vhodna vrata, vse je bilo zaprto. Tedaj se je Simone nezadovoljen vrnil v dolinico.
 Podjetje se mu je zdelo pretežavno.
 »Zgani selk je rekel Costantinu, ki je, se-deč, čakal za gozdom in pazil na omot s suknjama kot na zaklad.
 »Lepo podjetje, vredno izdajalcevi! Niso niti muhe.
 Costantino je razvezal omot, oblekel plašč in povlekel oglavnico na oči. Simone se je smejal, nekoliko za šalo, nekoliko zares in si zakril obraz. Hodila sta navzgor počasi, počasi in se potila v soncu. Zabavala ju je lastna senca.
 »Kakor me Bog čuvaj! Zdi se mi, da sem na maskaradi, je rekel Simone. Toda, njegovo veselje je prihajalo iz zlobe.
 Ko sta dospela do hiše, sta potrkala; nihče jima ni odgovoril in nihče odprl. Le globoko v nasprotni dolinici je začel lajati pes in so mu drugi odgovarjali. Tovariša sta se spogledala; imela sta vtis, kot da bi se jima kdó posmehoval.
 Najbolj čudno pa je bilo to, da so se vrata odprla ko je Simone vtrajno pritiskal vanje. Ob vhodu na desni strani je bila veža s kuhinjo in z malo sobo na levi; v ozadju so bile male kamnite stopnice, ki jih je razsvetljevalo malo zamreženo okence.
 Nihče se ni prikazal. Vstopila sta in Simone je zakričal:

»Oj, kje so gospodarji?«
 Odgovoril je molk.
 Hiša je bila zapuščena in nihče ni bival v njej. Odnegli bo bili tudi pohištvo. Le v kuhinji ob kamnitem ognjišču, na katerem je bil še kup pepela, sta bila dva črna stolčka, kot da bi namesto pobeglih gospodarjev mirno in otožno čakala na strašen dogodek.
 VI.
 Poletje je bilo dolgo in vroče, a konec oktobra je nenadoma pritisnil mrz. V že dolgih nočeh je zemlja ovila megla. Na obzorju za dvoriščem Mariannine hiše se je iz gore Orthobene neprestano kadilo. Zdelo se je, kot da bi se same pečine topile in se spreminjale v živo paro. In tudi Mariannino srce se je od žalosti topilo. Čas je brzel; brzel zaman.
 Proti božiču je snežilo. Na sveti večer je stopila Marianna za hip k oknu. Vsa pokrajina: vas, doline in gore, ki so bile zaradi zmraznjene snega kot iz marmorja in so bile videti pod svetlobo hledega neba še svetlejšee, se je zdela Marianni kot veliko pokopališče. Občutila je, kako se ta žalostni, tihi lesk stiska okoli njene hiše. Tako ji je bilo pri duši, kot da bi bila zima večna. Od časa do časa je zabobnal zamolkel ropot; kup snega je padel iz prečnice brajde.
 Može se še niso vrnili. Popoldne je Sebastiano obiskal Marianno. Obisk je bil prisrčen, a brezpomemben, brez vsakega zaključka. Šalil se je z dekle in ji dejal, naj vrata dobro zapre, kajti sveti Trije Kralji so že na potu; krožijo pa tudi premnogi tatovi, ki poberejo vse, kar najdejo. In preden je odšel, je rekel med oblačenjem sukne sestričini, gledajoč ji v oči:
 »Tvoj fant ti bo nocoj gotovo prinesel darilo.

Proslava 10 letnice Prosvetnega društva v Belgradu

Belgrad, 22. marca.

Na Jožefovo, 19. marca, so belgrajski katoliški Slovenci slovesno proslavili desetletnico obstoja Prosvetnega društva v Belgradu. Prireditev je bila v veliki dvorani Ruskega doma v Kraljice Natalije ulici ter je v vsakem oziru dobro izpadla. Saj je pa društvo zanjo tudi organiziralo vse svoje moči, da je lahko pokazalo, kaj in koliko zmora v skromnih razmerah, v katerih deluje in živi. Članstvo se je redno udeleževalo pevskih vaj ter je večer za večerom skupno s sedanjim predsednikom g. senatorjem Smodejem prebilo v društvenih prostorih. Prireditev se je pevovala g. Janežič neumorno trudil, da določene točke postavi dovršeno na oder.

Prireditev sama je bila zelo dobro obiskana. V Ruskem domu se je po daljšem času zopet enkrat zbrala pestra slovenska družina v Belgradu ter je napolnila dvorano do zadnjega prostora. Nekaj minut pred pričetkom prireditve so pričeli prihajati člani kraljevske vlade, ki jih je sprejel prosvetni minister g. dr. Krek. S svojim obiskom so belgrajske prosvetarje počastili g. predsednik dr. Kulovec, gradbeni minister g. Danilo Vulovič ter minister za telesno vzgojo ljudstva g. Dušan Pantič. Ko sta se slovenska ministra g. predsednik dr. Kulovec in prosvetni minister g. dr. Krek pojavila v dvorani, ju je občinstvo srčno pozdravilo kot svoja stara znanca, prijatelja in dobrotnika. Prav tako sta bila deležna toplih ovacij ostala gg. ministra, ki se prav tako zanimata za delovanje našega društva v Belgradu, nadalje prevzvišeni g. dr. Ujčić, ki ravno tako vedno kaže za delovanje Prosvetnega društva največje razumevanje ter prihiti med članstvo, kadar klic mu le dopušča skromno odmerjeni čas, ter tudi drugače vedno podpira društvo v njegovem delovanju. Navzoči so bili nadalje skoraj vsi slovenski načelniki in posameznih ministrstvih, tako načelnik za srednješolsko in prosvetno ministrstvo g. Janko Leskošek, načelnik računsko-ekonomskega oddelka v gradbenem ministrstvu g. Valentin Vončina, načelnik za carine v finančnem ministrstvu g. dr. Martin Pavlič, državna svetnika g. dr. Veble in g. dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski, kanonik belgrajske nadškofije g. dr. Matija Petlič. Na akademiji Prosvetnega društva je poslal svojega zastopnika tudi Jugoras v osebi glavnega tajnika g. Rake Milutovca. Med odličnimi gosti so bili tudi načelnik v p. dr. Šuman z gospo, ljubljanski župan g. dr. Juro Adlešič s predsednikom finančnega odbora g. prof. Dermastjo, član izvršilnega odbora Narodne banke g. Ivan Avsenek, ki ne zamudi nobene prilike, da ne bi obiskal društvenih prostorov, kadar koli je v Belgradu, ter ima tudi drugače veliko razumevanje za delovanje našega društva, ravnatelj g. Končan in drugi.

Akademijo je začel orkester kraljeve garde z uverturo »Slovenski svet«, nakar je povzel besedo društveni predsednik g. senator Smodej, ki je krepko stopil pred zbrano občinstvo v slovenski narodni noši, ki so jo nosili vsi člani moškega in mešanega zbora G. senatorja Smodeja je občinstvo toplo pozdravilo. G. Smodej je pa v svoji slavnostni besedi med drugim izjavil:

Iz govora senatorja Smodeja

Obhajamo desetletnico življenja in delovanja Prosvetnega društva v Belgradu. Občutek, da je posamezniku potrebna v družabni osamelosti družba enakomislečnih in enakočutečnih ljudi, ki so doma živeli v enakih prilikah in enem in istem okolju, je rodilo željo za prosvetnim društvom v Belgradu. Ta želja in zavest, da imamo Slovenci kot narod svoje značilne narodne lastnosti in posebnosti, ki jih vsak narodno zaveden Slovenec varuje, ohranja in goji, da se ne izkorenini iz domačih tal in slovenske domačnosti in ne postane svojemu lastnemu narodu tuje, ta zavest je pred desetimi leti narekovala idealnim in požrtvovalnim možem in fantom, živčim v naši državni prestolnici, v lepem in za zgodovino južnih Slovanov tako pomembnem Belgradu, da so ustanovili Prosvetno društvo. Društvo naj bi belgrajskim Slovincem nadomestilo domače ognjišče, od katerega smo se bili ločili, naj bi nam dalo deleč domačega življenja, kakor ga živijo naši rojaki po slovenskih vaseh, trgih in mestih, po dolinah in hribih, po cerkvah in društvenih domovih, da bodo nekoliko deležni življenja svojega naroda, v veselju in žalosti, v njegovem hrepenenju po kulturnih pridobitvah in napredku.

Vseh deset let je Prosvetno društvo gojilo vse panoge kulturnega delovanja, kakor ga opravljajo prosvetna društva v Sloveniji: Predavanja iz kulturnega, tudi književnega področja, predavanja iz socialnega, gospodarskega življenja, o nacionalnih in raznih drugih aktualnih vprašanjih. Društvo je priredilo precej in zelo uspešnih prosvetnih večerov za široko javnost; zdaj pa ima za svoje člane predavanja dvakrat na mesec, vsako drugo sredo. V društvu zavzema petje važno panogo; saj si slovenskega društva brez pevškega odseka niti misliti ne moremo. V teku let je društvo priredilo več gledaliških predstav in družabnih večerov. Društvo je skrbelo ob posebnih priložnostih tudi za zabavo svojih članov in društvenih prijateljev, tako z izleti in manjšimi prireditvami za člane. Društvena knjižnica je že prav lepa in se izpopolnjuje.

Vsekako, mislim, da je zanimivo za naše najbližnje slovenske sosedje, drage nam brate Hrvate, morda pa še bolj za brate Srbe, v katerih sredini živimo in se v tej sredini dobro počutimo, da morajo po našem Prosvetnem društvu spoznati razvito društveno življenje Slovincem, kakšen je delokrog naših prosvetnih društev, na kaj polagajo ta društva v svojem delovanju največjo pozornost, kakšna je slovenska družabnost, kakšne rezultate

daje to delovanje prosvetnih društev. Prosvetna društva, razširjena po vsej Sloveniji, so nekakšne ljudske univerze, ki so rajširše plasti našega naroda dvignile na nadpovprečni kulturni nivo srednjega Evropejca.

G. Smodej je zatem toplo pozdravil vse navzoče odlične goste, predvsem nadškofa prevzvišenega g. dr. Ujčića, vse člane kraljevske vlade, posebej pa še oba slovenska g. ministra, gospoda predsednika dr. Kulovca in prosvetnega ministra g. dr. Kreka, katerima je navzoče občinstvo znova prirejalo tople ovacije, nakar je zopet nadaljeval svoja izvajanja ter je dejal:

Prosvetno društvo ima pred seboj zastavljene še velike cilje. Njegova naloga bo, da bo posvetilo vso skrb tukajšnjemu slovenskemu šolskemu naraščanju, da se ne bo izgubil v vrvežu velikega mestnega življenja. Mislijo pa mora tudi na svojo lastno zgradbo za slovenske prireditve.

Delovanje Prosvetnega društva je v vsakem oziru konstruktivno in zato tudi zasluži vso oporo, ki jo tudi ima pri vseh tukajšnjih oblasteh. V malem grad in utrjuje tiste temelje, na katerih stoji in mora stoneti vsaka državna tvorba, da je zgrajena na trdni podlagi in ne na pesku; goji narodno samozavest in ljubezen do lastnega naroda; ta ljubezen je tako globoka kakor dno našega Jadranskega morja in tako trdna kakor so nepremakljivi naši gorski velikani v Sloveniji, je pa združena z nerazdružljivo vezjo, močnejšo ko so železne verige, s požrtvovalnostjo in neugaalivo ljubeznijo do naše skupne domovine, do naše Jugoslavije, v kateri smo vsi trije združeni bratje močni in varni; gojimo zvestobo in vdanost naši nacionalni dinastiji Nj. Vel. kralju Petru II. in vsemu visokemu kraljevskemu domu; gojimo ljubezen in spoštovanje do tiste najpopolnejše krščanske ustanove, ki nas nezmotljivo uči verskih in

Odličniki na akademiji Prosvetnega društva v Belgradu.

državljskih čednosti, kreposti, ki so največja in najvarnejša opora za vsak narod in za vsako državo, da ostaneta zdrava organizma, sposobna klijubovati vsem viharjem Bog Vas živil!

Po državni himni, ki jo je zaigral orkester kraljeve garde, in navdušenih manifestacijah kralju, knezu namestniku in kraljevskemu domu, se je razvijal ostali del programa. Društveni moški zbor je ob spremljavi orkestra kr garde dovršeno podal Adamičovo »Zdravico« ter »Gorenjce« iz Foersterjeve opere »Gorenjski slovec«, nakar je sledila zborna recitacija odlomka Župančičeve dume, ki so jo prav lepo izvedli akademiki, društveni mešani zbor pa je zapel Lajovčeve »Pastirčke« in Nedvedovo »Nazaj v planinski raj«, čemur so sledili slovenski plesi. Balet iz tukajšnje opere je v srbskih in hrvaških narodnih nošah podal srbsko in hrvaško narodno kolo, medtem, ko so slovenski akademiki v slovenskih narodnih nošah skupno prikazali lep prizor iz slovenske vasi: godce s harmoniko, klarinetom in basom ter

veselo slovensko kmečko družbo. Za lepo izveden prizor so bili akademiki deležni dolgotrajnega odobravanja, kakor tudi člani moškega in mešanega pevškega zbora, ki so pod spretno taktirko g. Janežiča dovršeno odpele vse pesmi. Nastop obeh pevskih zborov v slovenskih narodnih nošah z društvenim predsednikom g. Smodejem na čelu, je napravil na vse najlepši vtis.

Po kratkem odmoru je zopet odigral orkester kraljeve garde nekaj točk, nato je pa društveni mešani zbor s spremljevanjem orkestra kr garde občuteno odpel Foersterjevo »Ave Marija«. Koncertni točki operne in koncertne pevke gospe Bernot-Golobove sta morali zaradi obolevosti g. Bernot-Golobove odpasti, kakor tudi točki opernega pevca g. Pihlerja, ki pa na prireditev ni prišel in se tudi ni opravičil.

S to proslavo desetletnice svojega obstoja je Prosvetno društvo v Belgradu znova pokazalo, da živi, deluje in hoče delovati še bolj ter za svoj trud in prizadevanje zasluži polno priznanje.

V prestolnici kraljice Kleopatre

Afriški spomini slovenskega popotnika

Že v Kairu privlači tujca državni egiptski muzej z mumijami faraonov ter odkritimi starodavnimi starinami in dragocenostmi iz Tutankamnov piramide. Iz Kaira do piramid je pol ure avtovožnje do vasi Gizeh. Siroka, asfaltirana cesta je polna avtomobilov, raznih voz, kamel in oslov. Poleg nje teče električna železnica tik do Keopsove piramide, ki je od vseh največja. Vsa faraona, egiptski vladar, je prisilil s svojo brezobzirno močjo in dosledno energijo stotisoče sužnjem, da so mu v nekaj desetletjih postavili hram nesmrtnosti, sebi pa spomenik suženjstva. Molče strmijo že nad 6000 let piramide v višavo in predse v puščavo, vekovne priče strašnega trpljenja desetisočev sužnjem, ki so od gladi in žeje umirali za slavo in čast faraonove smrti in njegovega groba. Nekdaj v davni preteklosti je bila površina piramid pokrita z granitom, alabastrom in peščencem, toda kalif Omar jih je oropal, da je postavil Mohamedu v čast mešarje v Kairu. In vendar so piramide občudovanja vredne, vanje strmiš tudi ti, popotnik, in neskončen mir preveva vso tvojo notranjost. Isto tako občutke imaš tudi od pogledu na zagonetno sfinjo s hladnim, strogim in večnim molkom. Pri sfinji je ljubljanski Akademski pevski zbor prepeval koroske narodne pesmi. Za uro jahanja na velobodu okoli piramide plačaš deset pijastrov t. j. 25 dinarjev, pa imaš kmalu dovolj!

Iz Kaira se voziš v Aleksandrijo v brzovlaku in velja vozni listek 5. razreda 26 pijastrov t. j. blizu 60 din. V vagonu je velika stiska, zrak vroč, suh, neprodiren. Zopet stojiš ob oknu vagona: vlak ropoče čez železniški most, za tabo ostanjejo pristanišča ob Nilu, na njem parobrodi, tovorne in ribiške ladje, jadrnice. Kairo, največje afriško mesto, ostane kmalu daleč zadaj. Pokrajina je vsa preprežena s kanali, vmes bombaževa polja, redke vasi so zgrajene iz blata. V Egiptu je velikanska razlika med mestom in vasjo. Vasi so podobne bolj razvalinam kakor človeškim bivališčem. Hiše, če jih sploh moremo tako imenovati, so med seboj povezane, na mestu oken so luknje, na vodoravnih strehah pa kupi slame, ki naj odbijajo neznošno sončno pripeko. Oko se ti prijetno odpočije, kadar zagledaš redka mesta ob železniški progi. Ceste se dvigajo, padajo, gredo skozi struge izsušenih prekopov. Tam daleč zadaj slutiš puščavo z rdečo prašno sipino. Včasih dvignejo viharji ta rdeči prah kilometre visoko v zrak in ga odnesejo celo v Evropo. Tam pa so tudi oaze, zelenice s skupinami visokih palm, smokve, granatna jabolka, breskve, murve, oleandri, žito in zelenjava. Zelo zanimive so priprave za namakanje, od najbolj primitivnega lesenega kolesa, ki dviga iz nilskih rokavov in kanalov vodo, pa do najmodernejših betonskih vodnih zgradb, jezov in pregrad. Kjer je voda, kipi življenje vse povsod. Res je tudi, da tega bujnega rastlinstva ne bi bilo, če ne bi bila pokrajina posejana s tisočimi in tisoči vodnjakov. Tako namakana in od Nilu pognojena zemlja radi kar sama brez vsakega trudapolnega obdelovanja. Herodot je po vsej pravici zapisal, da je »Egipt dar Nila«. Do kamor seže vpliv Nila, je plodna zemlja, že korak naprej je kamen in puščava. K velikemu blu-

gostanju Egipta pripomore tudi javna uprava. Po pripovedovanju naših rojakov v Egiptu, je to obljubljena dežela Kanaan, kjer se cedita med in mleko. Pravili so nam, da pravih davkov sploh ne poznajo, ne zemljiškega, niti prometnega, niti obrtnega davka. Hišni posestniki plačujejo kot davčino enomesečni najemniški dohodek, in s tem je vse odpravljeno; obrtniki pa zadovoljijo policijo kar z bakšišem. ba je do 30 pijastrov. Na vožnji v Aleksandrijo je zastojkarska deca, ki se vozi »črno«, silna nadloga. Skrita je pod sedeži, na straniščih in ploščadi, pa se prevaža iz kraja v kraj brez voznega listka, brez prebite pare v žepu. Ta otročad, ki ne pozna navadno niti očeta, niti matere, je prava egiptska šiba. Ko taki otroci malo odrastejo, postanejo nosači vode, smetarji, čistilci čevljev itd. Takih skitalcev cenijo samo v Kairu okrog 30.000. Po treh urah zares nagle vožnje pridrvi brzovlak na cilj, v Aleksandrijo.

V domovini Kleopatre

Zgodovina, legende in romani so naprtili egiptski kraljici Kleopatri toliko greha in razvratnosti kakor nobeni drugi ženi na svetu. V teku stoletij je postala nekaj simbol ženske pohote. Najnovejši zgodovinski izsledki pa so očistili njeno omakeževano osebnost od vseh priveskov in natoleževanj. Zares ji je uspelo, da si je s svojo krasno pojavo osvojila Cezarja in omrežila Antonija. A vse to je storila ba je za blagor, neodvisnost in rešitev domovine, enako kakor skoro dva tisoč let pozneje poljska grofica Valevska, ki se je žrtvovala Napoleonu v domovinski ljubezni za svobodno Poljsko. Ustanovitelj Aleksandrije je bil baje macedonski kralj Aleksander Veliki, ki ji je dal svoje ime. Mesto je postalo pod Ptolomejevič sedež grške kulture ter prvo in največje svetovno tržišče. Pozneje se je vmešal v notranje egiptske spore Cezar, ki ga pa je kraljica Kleopatra popolnoma zamamila s svojimi čari. V tej dobi je uničil strašen požar mesto in znamenito aleksandrijsko knjižnico, takrat največje na svetu, ki je imela nad 300.000 pergamentov. Tudi Cezarjevega naslednika Antonija je lepa Kleopatra začarala. Peljala se mu je naproti v zlati ladji s srebrnimi vesli in škurlatimi jadri, sedeč v prekrasem šotoru na mehkih blazinah. Ko je Antonij zvedel, da se bliža egiptska kraljica, jo je pozval k sebi. A premetena Kleopatra ga je povabila na svojo ladjo; Antonij se je vabilu odzval, nato pa je ostal pri njej deset let ter popolnoma pozabil na svoje državne in vojne dolžnosti. Kraljica Kleopatra je postala Antoniju poguba.

Od vseh zgodovinskih in modernih stavb privlači tujcevo oko pozornost najprej prekrasna palača, poletna rezidenca egiptskega kralja, Ras-et-Tin imenovana. Čudovita stavba ob morju napravlja vtis, kakor bi rastla iz vodne gladine, in velikanska kupola na njej, kakor bi plula proti sinjemu nebu. Zares očarajoč pogled! Prometno središče Aleksandrije, ki šteje okrog 800.000 prebivalcev, je Borzni trg ali trg Mehemed Ali z lepimi modernimi palačami in krasnimi nasadi. Izmed redkih ohranjenih spomenikov starodavne Aleksandrije je 31 metrov visoki, iz enega samega kosa izklesani Pompejev steber. Poleg stebra sta tudi dve sfinji iz rdečega granita. Spomin na dobo, ko sta se v Aleksandriji borila med seboj poganstvo in krščanstvo, so zanimive katakombe v več nadstropjih. Ta doba je uničila mnogo kulturnih spomenikov visoke vrednosti. Prekrasna je avenija, promenada kraljice Nazli, kjer je ob morju več kilometrov daleč lepo urejeno nabrežje s prekrasnimi palačami in vilami v marmorju in alabastru, mnogo izmed njih v mavriškem slogu, z vrvti in tropskim rastlinstvom. Aleksandrijo s pristaniščem obkrožuje na nizkem griču, sredi mesta stoječa trdnjava, Kom-ed-Dik. Odtod so topovske cevi namerjene v mesto, angleško pokroviteljstvo Egipta.

Našavodna palača, »Kraljica Marija«, ki smo bili nanjo zares lahko ponosni poleg raznih inozemskih parnikov, je lahko pristala zaradi precejšnje globine aleksandrijske luke prav ob pomolu, kjer se nahajajo velika skladišča pod betonskimi strehami. Obširno pristaniško ozemlje zapira visoka zidana ograja. Seveda smo si hoteli ogledati Aleksandrijo tudi od znotraj, a že pri prehodnih vratih usta-

vi egiptska policija vsakega tujca, ga preišče in pretipa glede mogoče nošnje orožja. Pa daš policistu bakšiš, in taka preiskava izostane. Bila nas je četvorica, ki smo najeli izvoščka za 5 pijastrov, t. j. okroglo 12 din, pa nas je peljal uro daleč. Seveda so take cene v Egiptu, ko ni glavno sezone, torej v poletni dobi, v zgodnji pomladi je drugače. Izvošček Arabec se je med potjo neprestano oziral in govoril, govoril v vseh mogočih jezikih. Velikanski je jezikovni arabski talent. Od vsakega jezika si Arabec prikoži besdni zaklad, kolikor ga potrebuje za svoje vsakdanje potrebe. Ze v pristanišču so takoj spoznali, odkod je naša ladja in klicali: »Doberrr dan!« V Aleksandriji si takrat poleg angleščine in francoščine najbolje izhajal z italijanskim jezikom.

Neznosna je afriška vročina, vendar smo se je po tolikih dneh našega bivanja na črnem kontinentu nekako privadili. Vedno znova se je oglašala neutolajljiva žeja, ki smo jo označili že za egiptsko, ne več za kranjsko. Vina točijo večji del z grških otokov, s Cipra, Santorina itd., tudi domačih egiptskih vinskih pridelkov ne manjka. Vina naročiš kozarec ali celo buteljko, seveda so cene prilično visoke, 1 do 2 pijastra, dva in pol do pet dinarjev. Toda k vsaki pijaci dobiš brez posebnega naročila majhen prigrizek: košček sira, ribico, malo paprike, paradiznika in kruha. V Egiptu točijo tudi precej dobro pivo, ki pa je primerno drago.

Po dveh letih našega bivanja v nekdanji prestolnici kraljice Kleopatre smo se poslovili od Aleksandrije in afriške celine. Pod betonskimi strehami tik ob naši ladji so se zbrali arabski trgovci, razvil se je bazar v hrušču, kakršnega naša ušesa niso vajena. Med neznošnim vikom in krikom so še tik pred odhodom ladje ponujali najrazličnejše blago, prekrasno vezene kimono, svilo, dragoceni nakit, porcelan, polnilna peresa, cigarete, domače in manjvredne japonske izdelke. Pri nakupu pa moraš biti skrajno previden, tako glede cene kakor glede kakovosti. Zadnje ure v Afriki so nam krajšali številni naši aleksandrijski rojaki, ki jih cenijo tamkaj okrog 2000 po številu, dokaj več kakor v Kairu. K slovesu na pomol jih je privedel za tamošnje slovensko društvo »Palma« lepo število njihov duhovni oče p. Kerubim Begelj s pravo pravcato arabsko kozjo bradico. Ljubljanski Akademski pevski zbor je neumorno prepeval slovenske narodne in umetne pesmi. Pa se je še oglasila stara ženica s skromno željo: »Gospodje, prosim še eno šmarnično!« Rade volje ji je ustregel pevski zbor in zapel koncertno dovršeno, kakor bi stal na unionskem odru v Ljubljani: »Marija, k tebi uboge reve...« Starki so se orosile oči in je vzdihnila: »Hvala lepa, gospodje, trideset let je že nisem slišala!...« R. D.

Domžale

Kaj je z mostom čez Bistrico? Ze lansko leto je bilo most zaradi malih kvar zaprt skoraj vse poletje, torej ravno v času, ko imamo posestniki največ voženj na svoje njive, travnike in gozdove onstran Bistrice v Semberku, Ihanu in tamkajšnji okolici. Ne vemo, na čigavo pobudo je bil most tedaj popravljen in z malenkostnim popravilom zopet uporaben. Sedaj se je zgodilo spet, da je most zaradi enega ali dveh zlomljenih tramov zopet zaprt za ves vozni promet. Spročena so bila vprašanja glede popravila, ali do sedaj brez uspeha. Ker smo posestniki, ki imamo svoje njive in travnike onstran Bistrice, s tem zelo prizadeti, prosimo prav lepo merodajno oblast, ki je za uporabno stanje mostu obvezna skrbeti, da ustrezne naši prošnji in da most popravi.

Upamo, da bodo merodajni faktorji to našo prošnjo vzeli kot zelo nujno, ker lahko sami vidijo, kolikšna je izguba časa, ki ga moramo po nepotrebnem izgubljati po več kilometrov oddaljeni cesti čez Vir in to v današnjih časih, ko tako primanjkuje delovnih moči in vprege.

Komenda

Prireditev naše mladine, FO in DK priredita v nedeljo, dne 23. marca ob pol štiri telovadno akademijo v Domu v Komendi. Soored je lep. Vabljeni vsi prijatelji!

Pevski zbor Prosvetnega društva

Mir vam, Slovenci! Zakaj se sovražimo?

Pogovarjaja se s prijateljem, ki sem ga obiskal, o razmerah v Sestranski vasi. Kako se godi našemu znanecu? Če je zadovoljen na svojem mestu, če nima kakih neprilik in težav. »Bi že bilo,« mi odgovori, »le tisti tam okoli cerkve so strašno zagrizeni.«

Tako? Zagrizeni? Tisti tam okoli cerkve? Zakaj so zagrizeni? Na kaj so zagrizeni?

Saj veste, na kaj. Na vse, kar imenujejo »klerikalno«. Predvsem na duhovnike, potem na vse, ki so z njimi. In to je velika večina ljudstva.

Kdo pa so »tisti tam okoli cerkve«? Morda niso Slovenci? Kaj šel Slovenci so, kakor smo mi drugi. Pa zakaj so zagrizeni na svoje rojake? Zakaj jih mrzijo? Ali je lepo, ali je pametno, da Slovencem Slovenca, rojak rojaka, brat brata grdo gleda in mrzi? Ali ne zahteva narodni čut, narodna solidarnost, da se rojaki, bratje ene družine, radi imamo?

Zakaj torej mrzijo svoje bližnje sosedo? Zakaj? Zato ker ti katoliško mislijo in čutijo.

— I, pa kdo so vendar »tisti tam okoli cerkve«? So mar drugoverci? Pravoslavni? Protestantje? Muslimani? — Ne, krščeni so v isti cerkvi, kakor drugi. So torej tudi kristjani. In seveda katoliški kristjani. Če jim rečeš, da so brezverci — da niso kristjani, katoliški seveda — bodo hudo razžaljeni. Saj vendar večinoma še v cerkev hodijo. Sicer radi malo zamude, posebno pridigo, a nazadnje pridejo vendar; nekateri tudi k spovedi.

Pa kaj jim torej na cerkvi ni prav? Na duhovniku? Na vernem katoliškem ljudstvu? Na vsem, kar se imenuje katoliško? Če so pa sami tudi katoličani!...

Zakaj torej tako? Zato ker so tako naučeni, tako vzgojeni. Vse to nasprotivo, ta »zagrizenost«, ki vlada med nami rodnimi brati, ki je prodira malone v vsako vas in jo razcepila v dva nasprotna si tabora, ki se grdo gledata, vse to ni nastalo samo po sebi, ampak je umetno narejeno. Menite li, da so se naši predniki med seboj tudi tako grdo gledali? Lahko da sta bila dva sosedna med seboj skregana ali zaradi kake dedščine ali kake meje, morda celo zaradi kure, ki je po sosedovem vrtu brskala, a ne zato, ker so se delili na »liberalce« in »klerikalce«. Tega nekaj niso poznali. Nasplošno so bili vsi enega duha.

Zdaj pa taka »zagrizenost«! Kako to? Katoličani biti pa vse katoliško mrziti! Ali ni to nelogično? Kako je mogoče mislečemu človeku spraviti to v sklad?

Ali — ali! Ali katoliška stvar, to je: vera — saj vera je katoliška stvar in katoliška stvar je vera — ali je torej ta »stvar« neumnost ali modrost? Če je neumnost, potem naj se pobije in s korenino iz ljudstva izruje! Ali naj smo ne tič — ne miš? Kar smo, bodimo cel!

»Tisti tam okoli cerkve.« Človek bi mislil, da so tam okoli cerkve največji prijatelji cerkve. A res so skoraj v vsaki župniji tam okoli cerkve cerkvi in duhovščini nasprotni. S tem seveda ni rečeno, da taki ne morejo biti tudi od cerkve oddaljeni. Čudno! Ljudje raznih ver in raznih jezikov žive marsikje lepo v medsebojnem miru. Na primer — kakor slišimo — Nemci in Madžari, pa Hrvatje ali Srbi v Bački in Banatu. A mi, ki smo istega jezika in iste vere, se med seboj ne moremo! In to dela življenje na Slovenskem neprijetno.

Večina našega učiteljstva meni, da mora biti duhovniku nasprotna. To si šteje v čast in nekako v stanovsko dolžnost. Videli pa smo dedelo, kjer učitelji niso nič manj izobraženi, kakor so pri nas, če niso še bolj, pa so živeli v najlepšem razmerju z duhovščino. Oboli so v najlepšem soglasju delali vzajemno za mladino. Menite, da bi bilo učiteljstvo pri nas kaj na slabšem, če bi bilo tudi z duhovščino v prijaznem razmerju? Prijetneje bi jim bilo v vsakem oziru: posebno po bolj samotnih krajih, da bi imeli vsaj enega izobraženca, s katerim bi mogli prijateljsko občevati.

Čemu torej ta zagrizenost? Seveda v stranke smo razcepjeni. A četudi! Kje pa so brez strank? A dasi so drugod tudi stranke, vendar — v normalnih razmerah — ni zlepa kje take napetosti, take zagrizenosti kakor pri nas.

V to medsebojno napetost je zaklinal v Celju naš novi politični voditelj vsej Sloveniji: »Ni sedaj čas, da bi se stranke med seboj prepirale in razpravljale pred javnostjo majhne osebne ali druge zadeve. Zelimo, da zaradi vsega naroda nastopi med nami pomiritev. Ali bi ne bilo lepo in dostojanstveno, ko bi se naša javna glasila dvignila visoko nad dnevne strasti in bi s tega visokega vidika obdelovala naša narodna in državna vprašanja?«

Ali se bo ta želja gospodu ministru izpolnila? Tega gotovo ni mislil, da bomo kar naenkrat vsi skupaj skočili se srčno objeli in poljubili; da se bodo vse razlike med nami do-

cela zrnale. Stranke bodo pač ostale do sodnega dne. Ali pa je zato nujno potrebno, da se med seboj za žive in za mrtve grizemo? To je dokaz, kako smo Slovenci srčno nekultivirani, neobrukeni, rohati. To sovražno ozračje, ki nas duši že 70 let, bi bil res že čas prezračiti, strupov očistiti, zagrizenost med nami zatreči. Kaj nas bi stalo medsebojno strpno, dostojno in vpludno razmerje? Malo dobre volje in nekaj srčne kulture in nič drugega.

Potem bi bilo v Sloveniji lepše živeti... J. K.

Krško

Glasbena Matica v Krškem obhaja letos svojo 20letnico. Ze pred svetovno vojno je bil tu v okviru »Bralnega društva« odlični pevski zbor, ki ga je osnoval in vodil takratni krški okrajni načelnik in skladatelj Viktor Parma. Njegovo delo sta uspešno nadaljevala organista Ivan Ocvirk in Avgustin Kos. Med vojno je delovanje prenehalo. Takoj po končani vojni pa se je v Krškem pričelo

novi glasbeni življenje pod vodstvom nadarjenega organista in pevovodje Alojzija Candra in Joska Plešterja V letu 1921 se je pevski zbor preimenoval v »Glasbena Matica v Krškem«. Zbor je imel začetkom 25 pevcev in pevki, danes jih šteje okoli 50. Matica prireja skoro vsako leto večje koncerte, n. pr. H. Sattnerjevo Jeltjevo prisrsko, Griegovo Novo zemljo, Parmovega Veselega pastirja, Adamičeve Tri legende, potem zbere iz Prodane neveste, iz Gorenjskega slavka itd. Nastopa tudi pri proslavah ob državnih praznikih, pri cerkvenih slovesnostih, v tednu Rdečega križa, pri operah in dr. Točasn predsednik krške Glasbene Matice je notar Hubert Završnik, pevovodja ravnatelj meščanske šole Josip Vutkovič, tajnik Ivan Zabkar, uradnik na okrajnem načelstvu. Slavnostni jubilejni koncert bo v torek, 25. marca ob 20. Ob tej priliki bodo zaslužni pevci in pevke odlikovani z zlatimi kolajnama Jugoslovanske pevске zveze. Marljivi Glasbeni Matici v Krškem čestitamo k njenemu 20letnemu jubileju, izrekamo ji priznanje za njeno pevsko prosvetno delo in ji želimo še nadaljnjih uspehov!

ŠPORT

Današnji domači šport

Nogomet: Na igrišču Ljubljane: SK Ljubljana : SK Redarstveni (Zagreb) ob 15.30. Zanimiva predstava. Pokalne tekme: Hermes : Grafika. Ob 10 na igrišču Hermesa v Siski.

Jadran : Svoboda. Ob 15 na igrišču Jadrana.

Korotan : Moste. Ob 13.30. Igrišče Korotana.

Lahka atletika: Tek Ilirije čez drn in strn. Start in cilj pri teniškem igrišču Ilirije. Začetek ob 10.

Razen teh domačih prireditev bo pa pozornost slovenskega športnega občinstva obrnjena v Belgrad in Budimpešto. V Belgradu se bosta pomerili A reprezentanci Jugoslavije in Madžarske ter juniorji obeh držav, v Budimpešti pa B reprezentanci.

Smučarski šport v Franciji

Novo zmago v četvrtini kombinaciji si je priboril francoski vozač Régis Charlet pred Thiollierjem, ki je odnesel prvenstvo v alpski kombinaciji. James Couttet je imel v slalomu najboljši čas, Thiolliere pa je zmagal v smuku. Izven konkurence pa je dokazal Emile Allais, da je še vedno najboljši francoski vozač v alpskih disciplinah.

Spet enkrat Elis Viklund

Dolgoprogaš Elis Viklund, ki je zmagal na olimpijskih tekmah leta 1936 v najtežji in najbolj naporni smučski disciplini (50 km), je zmagal po dvojnem uspehu Dahlquistu na švedskem smučskem prvenstvu v Umei v teku na 50 km v 5.22.42 pred Nilson Carlssonom, ki je imel čas 5.35.40, ter je bil po tem takem 11 minut dalj na poti kakor stari bojevnik Viklund.

V skokih je spet zmagal Selanger, ki mu je bilo treba skočiti samo 41,5 m in 42,5 m, da je obdržal v šahu drugega, Lindgrena. Selanger je še vedno v odlični formi.

Olkinuora vendar tudi »sprinter«

V Kuopiu se je začelo tekmovanje za smučsko prvenstvo Finske. Za čudo pa je na 18 km, s čimer se je prvenstvo začelo, zmagal Olkinuora v 1.08.24, pred Mattijem Laehdejem (1.10.29), Laukkanenom (1.10. 40) in Tiainenom (1.11.17). V ospredju za kombinacijo stojita Nikunen (1.14.06) in Kaplas (1.14.08).

V finskiem smučskem prvenstvu v Kuopiu je prišel Nikunen v skakanju za kombinacijo ob vse šanse za priboritev mojstrskega naslova, ker je padel. Ta naslov je prišel na Kaplasi, ki je pridobil 439,6 točk, pred Sinnonem (430,2 točk) in Tolzo (423,7 točk).

V štafetnem teku na 5x10 km so se glasili rezultati: 1. Skielub Salmen (Turunen, Ruotsalainen, Karpinen), 2. Skielub Lahti.

Italijansko prvenstvo v Gardeni

Italijansko smučsko prvenstvo v dolini Gardena je dalo v alpski kombinaciji prav dobre rezultate, ki pričajo, da so Italijani v teh disciplinah postali že pravi mojstri. Izidi so naslednji:

Smuk: 1. Colo 2:58,8. 2. Confortola 2:41. 3. Armand 2:42,2. 4. Sertorelli 2:43,6. 5. A. Lacedelli 2:46. Chierroni, Marcellin in Robert Lacedelli nista startala. — Dame: 1. Celina Seghi 3:02,8. 2. Maria Seghi 3:38,6. — Slalom gospodje:

1. Colo 82,8 sek. 2. Sertorelli 83 sek. 3. Armand 83,1 sek. 4. Paluselli 86,4 sek. — Dame: 1. Celina Seghi 81,3 sek. 2. Maria Seghi 100,1 sek. — Kombinacija gospodje: 1. Zeno Colo 237,4 t. 2. St. Sertorelli 263,2 t. 3. Armand 264,3 t. — Dame: 1. Celina Seghi 297,8 t. 2. Maria Seghi 358,7 t.

Drugi dan tekmovanja za italijansko smučarsko prvenstvo je bilo tekmovanje na 40 km za štafete. Zmagalo je moštvo milanske elektrarne v postavi Mario, Severino in Aristide Compagnoni ter Confortola v času 2:56.21,2. le z dvema metroma prednosti pred kvartetom Pascal-Carrel-Perruchon-Jammaron.

V Gardeni se je tudi končalo prvenstvo Italije v smučanju. Zadnji dan je bil tek na 50 km. Zmagal je Aristide Compagnoni v času 2:57.09. V specialnih skokih je bil najboljši mož Mario Bonomo s skoki 42,5 in 45 m. Prvo mesto v nordijski kombinaciji si je osvojil G. Perenni.

Pri vsej prireditvi se je pokazalo spet, kakor že na svetovnem prvenstvu v Cortini d'Ampezzo, da Italija kljub dejstvu, da se mora boriti na najrazličnejših bojiščih, prav nič ni zanemarila športnega udejstvovanja. Kljub vojni so nastopili italijanski smučarji izbornopripravljene in skrbno trenirani ter letos pokazali formo in kondicijo, kakor doslej še nobeno leto.

Zimski šport 1940-41 v Evropi

Kljub vojni je doživela Evropa bogato zimskošportno sezono. Vrhunec zimskošportne sezone je bil vsekakor v Cortini d'Ampezzo. Značilno je, da se na tem tekmovanju poleg Italije, kot prireditelje tega tekmovanja, pojavila Nemčija s polno ekipo, toda tudi druge države, ki sicer vsled vojne malo oslabiljene, so nastopile s številnimi tekmovalci.

Temu tekmovanju je sledila vsakoletna zimska prireditve v Ga-Pa, malo pozneje pa Finci v Lahtiju pozdravili tekmovalce vseh držav. Tudi norveški športni krogi pripravljajo svoje tradicionalne Holmenkolen-tekme. V zvezi s tem bo zanimivo vedeti, kako žive in kako trenirajo znani nemški smučarji. V začetku zime so bili zelo zaposleni z iskanjem pripravnih terenov za trening, mnogi pa so bili na vojnih dolžnostih. Vendar jim gre Nemčija na roko, saj sta šport in vojska tu tesno povezana. Oblasti dajejo tekmovalcem dopust in naj bodo te tekme kjerkoli.

Na ta način morejo v Nemčiji znane smučske osebnosti redno izvrševati svoj trening. Gustl Berauer, ki služi v nekem bavarskem planinskem polku, se čisto nahaja na dopustu, isto tako Sepp Bradl. Znani Helmut Lantschner, ki je celo poletje kot telegrafist v vojski ima sedaj mnogo priložnosti, da trenira za sledeče tekme, žal ga ne moremo več videti z nezgovim bratom Haraldom, ki je umrl na letošnjem pohodu v Francijo. Rudi Kranz trenira s svojo setro Christl, znano prvakinjo na Zugspitze, medtem ko so tirolske planine sestajališče Demetz, Bauerja in Kasebacherja, ki predstavljajo najboljšo nemško moštvo na dolge proge. Willi Bogner pa je na Norveškem, kjer je že v mirnem času mnogo bival z nemškim narodnim moštvom.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Jugoslovanski touring klub, podružnica Ljubljana, vabi svoje članstvo na redni letni občni zbor kluba, ki bo v ponedeljek 24. t. m. ob 20 v restavraciji »Cinkoto«, Poljanska cesta 21.

Slovenska kolesarska zveza Ljubljana — stična — Upravni odbor Slovenske kolesarske zveze je na svoji redni seji dne 20. marca sklenil, da se vrši ponovni občni zbor v nedeljo 6. aprila v Mariboru v lovski sobi hotela Orel z objavljenim dnevnim redom in s pričetkom ob 30. — Odbor.

Po državi

* Ukradene kokoši prodajal in jih spet ukradel. V Krizevcih so se zadnji čas pojavljale številne tatvine kokoši. Pri tem je bilo zanimivo to, da so bile posameznim meščanom ukradene že naslednjo noč kokoši, ki so jih kupili istega dne. Končno je policija ugotovila, da je prodajalec in tat kokoši ena in ista oseba, neki Josip Kelemenčič iz Raškova. Po hišah je nosil in prodajal kokoši, ki jih je nekje ukradel. Ko je kokoši prodal, je videl, kam so jih dali in je že naslednjo noč obiskal njihove kurnike in ukradel kokoši, pa tudi druge, če jih je bilo kaj. Ukradene kokoši je spet prodal, ponoči pa jih vnovič ukradel. To se je delj časa ponavljalo. Pri tem je Kelemenčič z malim trudom precej zaslužil, končno so ga pa le izsledili in izročili sodišču.

* Kako s copernijo podeseteriš denar. Pred dnevi je prišla k vdovi Mariji Preložnjak v Čakovcu mlada ciganka, da bi ji z raznimi copernijami odkrila bodočnost. Vdova, ki se je zaradi dolgotrajne bolezni svojega moža zadolžila in je s skrbljo premišljevala, kako se bo izklopala iz dolgov, je bila seveda silno radovedna, kakšna bo njena bodočnost. Ciganka ji je pripovedovala, da ve za »redstva in pota, ki ne bodo samo odkrila bodočnost, marveč bodo tudi ugodno uplivala na bodočo dogodke. Predpogoj je pa, da ji dotična oseba neomejeno zaupa in med copernijami ves svoj denar in svoje osebne dokumente položi na mizo. Lahkoverna vdova je takoj poiskala denar, ki ga je prihranila za delno odplačilo svojih dolgov. In ga s svojimi osebnimi dokumenti vred izročila ciganki. Denarja je bilo 9000 dinarjev v tisočakah in stotakah. Ciganka je zložila bankovce na devet kupčkov, vmes pa položila dokumente. Nato je pregrnila vse skupaj s črnim prtom in začela nekaj mrmrati. Pri tem je plesala okrog mize in okrog prestrašene vdove. Končno je vdovi ukazala, da mora zamižati in stodvajsetkrat ponoviti besede: Zemeljski duhovi, pomnožite moje premoženje, z vsemi mrtvimi v zvezi pridite in mi v sanjah odkrijte mojo bodočnost. Ubogljivo je vdova zamižala in s tresočim glasom ponavljala goraje besede. Ko jih je ponovila stodvajsetkrat, ji je ciganka dovolila, da je spet odprla oči. Miza je bila sicer še pregrnjena s črnim prtom, toda denar in dokumenti so postali nevidni. Ciganka je izjavila, da so začarani in je pokazala na posteljo, kjer mora pod odejo biti velik zavoj. Ciganka je nato vdovi zabičala, da pred potekom treh ur ne sme odkriti odeje na postelji. Po treh urah pa bo našla pod odejo podeseterjeni znesek, torej 90.000 dinarjev in poleg dokumentov še opis njene bodočnosti. Če bi jo pa premagala radovednost in bi pred tremi urami odgrnila odejo, ji bo hudobni duh takoj zlomil tilnik. Nato se je ciganka poslovila in obljubila, da bo naslednji dan spet prišla, da dobi svoje plačilo. Ko je vdova čez tri ure odgrnila odejo, je na svoje veliko zaprepačenje našla samo kup časopisov, nakar je zadevo prijavila orožnikom. Ti so ugotovili, da je prevečjana ciganka na enak način osleparila neko mlado uradnico v Čakovcu za 2700 din. Ciganka je seveda izginila brez sledu.

* Kako s copernijo podeseteriš denar. Pred dnevi je prišla k vdovi Mariji Preložnjak v Čakovcu mlada ciganka, da bi ji z raznimi copernijami odkrila bodočnost. Vdova, ki se je zaradi dolgotrajne bolezni svojega moža zadolžila in je s skrbljo premišljevala, kako se bo izklopala iz dolgov, je bila seveda silno radovedna, kakšna bo njena bodočnost. Ciganka ji je pripovedovala, da ve za »redstva in pota, ki ne bodo samo odkrila bodočnost, marveč bodo tudi ugodno uplivala na bodočo dogodke. Predpogoj je pa, da ji dotična oseba neomejeno zaupa in med copernijami ves svoj denar in svoje osebne dokumente položi na mizo. Lahkoverna vdova je takoj poiskala denar, ki ga je prihranila za delno odplačilo svojih dolgov. In ga s svojimi osebnimi dokumenti vred izročila ciganki. Denarja je bilo 9000 dinarjev v tisočakah in stotakah. Ciganka je zložila bankovce na devet kupčkov, vmes pa položila dokumente. Nato je pregrnila vse skupaj s črnim prtom in začela nekaj mrmrati. Pri tem je plesala okrog mize in okrog prestrašene vdove. Končno je vdovi ukazala, da mora zamižati in stodvajsetkrat ponoviti besede: Zemeljski duhovi, pomnožite moje premoženje, z vsemi mrtvimi v zvezi pridite in mi v sanjah odkrijte mojo bodočnost. Ubogljivo je vdova zamižala in s tresočim glasom ponavljala goraje besede. Ko jih je ponovila stodvajsetkrat, ji je ciganka dovolila, da je spet odprla oči. Miza je bila sicer še pregrnjena s črnim prtom, toda denar in dokumenti so postali nevidni. Ciganka je izjavila, da so začarani in je pokazala na posteljo, kjer mora pod odejo biti velik zavoj. Ciganka je nato vdovi zabičala, da pred potekom treh ur ne sme odkriti odeje na postelji. Po treh urah pa bo našla pod odejo podeseterjeni znesek, torej 90.000 dinarjev in poleg dokumentov še opis njene bodočnosti. Če bi jo pa premagala radovednost in bi pred tremi urami odgrnila odejo, ji bo hudobni duh takoj zlomil tilnik. Nato se je ciganka poslovila in obljubila, da bo naslednji dan spet prišla, da dobi svoje plačilo. Ko je vdova čez tri ure odgrnila odejo, je na svoje veliko zaprepačenje našla samo kup časopisov, nakar je zadevo prijavila orožnikom. Ti so ugotovili, da je prevečjana ciganka na enak način osleparila neko mlado uradnico v Čakovcu za 2700 din. Ciganka je seveda izginila brez sledu.

* Kako s copernijo podeseteriš denar. Pred dnevi je prišla k vdovi Mariji Preložnjak v Čakovcu mlada ciganka, da bi ji z raznimi copernijami odkrila bodočnost. Vdova, ki se je zaradi dolgotrajne bolezni svojega moža zadolžila in je s skrbljo premišljevala, kako se bo izklopala iz dolgov, je bila seveda silno radovedna, kakšna bo njena bodočnost. Ciganka ji je pripovedovala, da ve za »redstva in pota, ki ne bodo samo odkrila bodočnost, marveč bodo tudi ugodno uplivala na bodočo dogodke. Predpogoj je pa, da ji dotična oseba neomejeno zaupa in med copernijami ves svoj denar in svoje osebne dokumente položi na mizo. Lahkoverna vdova je takoj poiskala denar, ki ga je prihranila za delno odplačilo svojih dolgov. In ga s svojimi osebnimi dokumenti vred izročila ciganki. Denarja je bilo 9000 dinarjev v tisočakah in stotakah. Ciganka je zložila bankovce na devet kupčkov, vmes pa položila dokumente. Nato je pregrnila vse skupaj s črnim prtom in začela nekaj mrmrati. Pri tem je plesala okrog mize in okrog prestrašene vdove. Končno je vdovi ukazala, da mora zamižati in stodvajsetkrat ponoviti besede: Zemeljski duhovi, pomnožite moje premoženje, z vsemi mrtvimi v zvezi pridite in mi v sanjah odkrijte mojo bodočnost. Ubogljivo je vdova zamižala in s tresočim glasom ponavljala goraje besede. Ko jih je ponovila stodvajsetkrat, ji je ciganka dovolila, da je spet odprla oči. Miza je bila sicer še pregrnjena s črnim prtom, toda denar in dokumenti so postali nevidni. Ciganka je izjavila, da so začarani in je pokazala na posteljo, kjer mora pod odejo biti velik zavoj. Ciganka je nato vdovi zabičala, da pred potekom treh ur ne sme odkriti odeje na postelji. Po treh urah pa bo našla pod odejo podeseterjeni znesek, torej 90.000 dinarjev in poleg dokumentov še opis njene bodočnosti. Če bi jo pa premagala radovednost in bi pred tremi urami odgrnila odejo, ji bo hudobni duh takoj zlomil tilnik. Nato se je ciganka poslovila in obljubila, da bo naslednji dan spet prišla, da dobi svoje plačilo. Ko je vdova čez tri ure odgrnila odejo, je na svoje veliko zaprepačenje našla samo kup časopisov, nakar je zadevo prijavila orožnikom. Ti so ugotovili, da je prevečjana ciganka na enak način osleparila neko mlado uradnico v Čakovcu za 2700 din. Ciganka je seveda izginila brez sledu.

* Kako s copernijo podeseteriš denar. Pred dnevi je prišla k vdovi Mariji Preložnjak v Čakovcu mlada ciganka, da bi ji z raznimi copernijami odkrila bodočnost. Vdova, ki se je zaradi dolgotrajne bolezni svojega moža zadolžila in je s skrbljo premišljevala, kako se bo izklopala iz dolgov, je bila seveda silno radovedna, kakšna bo njena bodočnost. Ciganka ji je pripovedovala, da ve za »redstva in pota, ki ne bodo samo odkrila bodočnost, marveč bodo tudi ugodno uplivala na bodočo dogodke. Predpogoj je pa, da ji dotična oseba neomejeno zaupa in med copernijami ves svoj denar in svoje osebne dokumente položi na mizo. Lahkoverna vdova je takoj poiskala denar, ki ga je prihranila za delno odplačilo svojih dolgov. In ga s svojimi osebnimi dokumenti vred izročila ciganki. Denarja je bilo 9000 dinarjev v tisočakah in stotakah. Ciganka je zložila bankovce na devet kupčkov, vmes pa položila dokumente. Nato je pregrnila vse skupaj s črnim prtom in začela nekaj mrmrati. Pri tem je plesala okrog mize in okrog prestrašene vdove. Končno je vdovi ukazala, da mora zamižati in stodvajsetkrat ponoviti besede: Zemeljski duhovi, pomnožite moje premoženje, z vsemi mrtvimi v zvezi pridite in mi v sanjah odkrijte mojo bodočnost. Ubogljivo je vdova zamižala in s tresočim glasom ponavljala goraje besede. Ko jih je ponovila stodvajsetkrat, ji je ciganka dovolila, da je spet odprla oči. Miza je bila sicer še pregrnjena s črnim prtom, toda denar in dokumenti so postali nevidni. Ciganka je izjavila, da so začarani in je pokazala na posteljo, kjer mora pod odejo biti velik zavoj. Ciganka je nato vdovi zabičala, da pred potekom treh ur ne sme odkriti odeje na postelji. Po treh urah pa bo našla pod odejo podeseterjeni znesek, torej 90.000 dinarjev in poleg dokumentov še opis njene bodočnosti. Če bi jo pa premagala radovednost in bi pred tremi urami odgrnila odejo, ji bo hudobni duh takoj zlomil tilnik. Nato se je ciganka poslovila in obljubila, da bo naslednji dan spet prišla, da dobi svoje plačilo. Ko je vdova čez tri ure odgrnila odejo, je na svoje veliko zaprepačenje našla samo kup časopisov, nakar je zadevo prijavila orožnikom. Ti so ugotovili, da je prevečjana ciganka na enak način osleparila neko mlado uradnico v Čakovcu za 2700 din. Ciganka je seveda izginila brez sledu.

* Kako s copernijo podeseteriš denar. Pred dnevi je prišla k vdovi Mariji Preložnjak v Čakovcu mlada ciganka, da bi ji z raznimi copernijami odkrila bodočnost. Vdova, ki se je zaradi dolgotrajne bolezni svojega moža zadolžila in je s skrbljo premišljevala, kako se bo izklopala iz dolgov, je bila seveda silno radovedna, kakšna bo njena bodočnost. Ciganka ji je pripovedovala, da ve za »redstva in pota, ki ne bodo samo odkrila bodočnost, marveč bodo tudi ugodno uplivala na bodočo dogodke. Predpogoj je pa, da ji dotična oseba neomejeno zaupa in med copernijami ves svoj denar in svoje osebne dokumente položi na mizo. Lahkoverna vdova je takoj poiskala denar, ki ga je prihranila za delno odplačilo svojih dolgov. In ga s svojimi osebnimi dokumenti vred izročila ciganki. Denarja je bilo 9000 dinarjev v tisočakah in stotakah. Ciganka je zložila bankovce na devet kupčkov, vmes pa položila dokumente. Nato je pregrnila vse skupaj s črnim prtom in začela nekaj mrmrati. Pri tem je plesala okrog mize in okrog prestrašene vdove. Končno je vdovi ukazala, da mora zamižati in stodvajsetkrat ponoviti besede: Zemeljski duhovi, pomnožite moje premoženje, z vsemi mrtvimi v zvezi pridite in mi v sanjah odkrijte mojo bodočnost. Ubogljivo je vdova zamižala in s tresočim glasom ponavljala goraje besede. Ko jih je ponovila stodvajsetkrat, ji je ciganka dovolila, da je spet odprla oči. Miza je bila sicer še pregrnjena s črnim prtom, toda denar in dokumenti so postali nevidni. Ciganka je izjavila, da so začarani in je pokazala na posteljo, kjer mora pod odejo biti velik zavoj. Ciganka je nato vdovi zabičala, da pred potekom treh ur ne sme odkriti odeje na postelji. Po treh urah pa bo našla pod odejo podeseterjeni znesek, torej 90.000 dinarjev in poleg dokumentov še opis njene bodočnosti. Če bi jo pa premagala radovednost in bi pred tremi urami odgrnila odejo, ji bo hudobni duh takoj zlomil tilnik. Nato se je ciganka poslovila in obljubila, da bo naslednji dan spet prišla, da dobi svoje plačilo. Ko je vdova čez tri ure odgrnila odejo, je na svoje veliko zaprepačenje našla samo kup časopisov, nakar je zadevo prijavila orožnikom. Ti so ugotovili, da je prevečjana ciganka na enak način osleparila neko mlado uradnico v Čakovcu za 2700 din. Ciganka je seveda izginila brez sledu.

* Kako s copernijo podeseteriš denar. Pred dnevi je prišla k vdovi Mariji Preložnjak v Čakovcu mlada ciganka, da bi ji z raznimi copernijami odkrila bodočnost. Vdova, ki se je zaradi dolgotrajne bolezni svojega moža zadolžila in je s skrbljo premišljevala, kako se bo izklopala iz dolgov, je bila seveda silno radovedna, kakšna bo njena bodočnost. Ciganka ji je pripovedovala, da ve za »redstva in pota, ki ne bodo samo odkrila bodočnost, marveč bodo tudi ugodno uplivala na bodočo dogodke. Predpogoj je pa, da ji dotična oseba neomejeno zaupa in med copernijami ves svoj denar in svoje osebne dokumente položi na mizo. Lahkoverna vdova je takoj poiskala denar, ki ga je prihranila za delno odplačilo svojih dolgov. In ga s svojimi osebnimi dokumenti vred izročila ciganki. Denarja je bilo 9000 dinarjev v tisočakah in stotakah. Ciganka je zložila bankovce na devet kupčkov, vmes pa položila dokumente. Nato je pregrnila vse skupaj s črnim prtom in začela nekaj mrmrati. Pri tem je plesala okrog mize in okrog prestrašene vdove. Končno je vdovi ukazala, da mora zamižati in stodvajsetkrat ponoviti besede: Zemeljski duhovi, pomnožite moje premoženje, z vsemi mrtvimi v zvezi pridite in mi v sanjah odkrijte mojo bodočnost. Ubogljivo je vdova zamižala in s tresočim glasom ponavljala goraje besede. Ko jih je ponovila stodvajsetkrat, ji je ciganka dovolila, da je spet odprla oči. Miza je bila sicer še pregrnjena s črnim prtom, toda denar in dokumenti so postali nevidni. Ciganka je izjavila, da so začarani in je pokazala na posteljo, kjer mora pod odejo biti velik zavoj. Ciganka je nato vdovi zabičala, da pred potekom treh ur ne sme odkriti odeje na postelji. Po treh urah pa bo našla pod odejo podeseterjeni znesek, torej 90.000 dinarjev in poleg dokumentov še opis njene bodočnosti. Če bi jo pa premagala radovednost in bi pred tremi urami odgrnila odejo, ji bo hudobni duh takoj zlomil tilnik. Nato se je ciganka poslovila in obljubila, da bo naslednji dan spet prišla, da dobi svoje plačilo. Ko je vdova čez tri ure odgrnila odejo, je na svoje veliko zaprepačenje našla samo kup časopisov, nakar je zadevo prijavila orožnikom. Ti so ugotovili, da je prevečjana ciganka na enak način osleparila neko mlado uradnico v Čakovcu za 2700 din. Ciganka je seveda izginila brez sledu.

ZFO Pomladki ZFO in ZDK

so letošnjo II. dijaško telovadno akademijo posvetili praznovanju polnoletnosti Nj. Vel. kralja Petra II. Izbrani spored in priprava, ki je sedaj zaključena, dovoljuje, da mariborsko javnost opozorimo na prireditev, ki bo na praznik 25. marca ob 20 v Narodnem gledališču. Spored je sledeč: 1. Državna himna. 2. Rajanje pod svobodnim soncem — gojenke. 3. Češka beseda — člani in članice SDZ. 4. Skoči čez mizo — člani. 5. Vaje s kiji — članice. — 6. Tebi, zemlja naša sveta — člani, simbolična vaja na novo koračnico ZFO. 7. Govor. 8. Švedska klop — mladenke. 9. Bradlja — člani. 10. Zupančič: Podoba — članice. 11. Lahkoletiti — člani. 12. Dvofak: Humoreska — članice. 13. Z blazine na konja — mladi. 14. Janičarji — člani. 15. Fantovska himna.

Navedeni pestro sestavljeni spored, številne novosti ter veliko zanimanje vas opozarja, da si pravočasno zagotovite vstop na to prireditev.

Prvenstvo Zveze fantovskih odsekov v teku čez drn in strn bo v nedeljo 30. marca ob 11 dopoldne na Stadionu v Ljubljani, in sicer ob vsakem vremenu. Nekatera okrožja so že poslala prijave vrst in posameznikov, članov in mladocev ter je tako zadovoljiva udeležba tekmovalcev že zagotovljena. Ostala okrožja in odseki na, ki imajo morda zadnje izbirne prireditve svojih tekačev v teh dneh, naj pismene prijave pošljejo na naslov ZFO do četrta 27. t. m. — Bog živi!

Lov na meteor

Bojazen gospodične Lou je bila osnovana in kar se je moglo zgoditi, se je zgodilo. Ves čas, dokler sta tekmeča samo sumila drug drugega, še ni prišlo do odkritega nasprotstva. Čeprav sta se v občevanju ohladila in se drug drugemu umikala, je bilo vendar to vse. Ko pa je bil objavljen članek bostonske zvezdarne, je bilo javno potrjeno, da sta meteor odkrila dva zvezdogleda v Westonu. Kaj naj bi zdaj počela? Ali bosta iskala predpravice? Morda se bosta samo osebno spri, morda pa bo prepri segal do učenih razprav v časop